

СБОРНИКЪ

**АДМИНИСТРАТИВНЫХЪ ПОСТАНОВЛЕНІЙ
ЦАРСТВА ПОЛЬСКАГО.**

ВЪДОМСТВО ЮСТИЦИИ.

ЧАСТЬ I.

УЧРЕЖДЕНІЕ ПРАВИТЕЛЬСТВЕННОЙ КОММИСИИ ЮСТИЦИИ.

ТОМЪ II.

**ПОСТАНОВЛЕНІЯ, ОТНОСЯЩІЯСЯ КЪ УЧРЕЖДЕНІЮ ПРАВИТЕЛЬСТВЕННОЙ
КОММИСИИ ЮСТИЦИИ.**

ZBIÓR

**PRZEPISÓW ADMINISTRACYJNYCH
KRÓLESTWA POLSKIEGO.**

WYDZIAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI.

CZEŚĆ I.

ORGANIZACYA KOMISSYI RZĄDOWÉJ SPRAWIEDLIWOŚCI.

ТОМЪ II.

**PRZEPISY DOTYCZĄCE ORGANIZACYI KOMISSYI RZĄDOWÉJ
SPRAWIEDLIWOŚCI.**

1866.

D-84/84

ВЪДНОСТВО ПОСТАНОВЛЕНІЯ
ВЪДНОСТВО ПОСТАНОВЛЕНІЯ

Ke

86431

Печатано по ВЪСОЧАЙШЕМУ повелѣнію.

ВЪДНОСТВО ПОСТАНОВЛЕНІЯ
ВЪДНОСТВО ПОСТАНОВЛЕНІЯ

ВЪДНОСТВО ПОСТАНОВЛЕНІЯ

Варшава. — Въ Типографіи Ивана Яворскаго.

ВЪДНОСТВО ПОСТАНОВЛЕНІЯ

Drukowano z rozkazu NAJWYŻSZEGO.

ВЪДНОСТВО ПОСТАНОВЛЕНІЯ
ВЪДНОСТВО ПОСТАНОВЛЕНІЯ

Warszawa. — W Drukarni Jana Jaworskiego.

ОБЪЯСНЕНІЕ.

Постановленія, заключающіяся въ настоящемъ томѣ, составляютъ прибавленіе къ Отдѣлу I Учрежденія Правительственной Коммисіи Юстиціи, помѣщеннаго въ Томѣ 1.

Сборникъ этотъ, подѣ главнымъ руководствомъ Вице-Предсѣдателя Государственнаго Совѣта Царства Польскаго, Тайнаго Совѣтника Сенатора Арцимовича, составленъ Чиновниками Канцеляріи того же Совѣта, а равно Начальникомъ Гражданскаго Отдѣленія въ Правительственной Коммисіи Юстиціи, Пухальскимъ.

OBJASNIENIE.

Przepisy w tomie niniejszym zawarte, stanowią dodatek do Działu I Organizacyi Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości, objętej Tomem I-szym.

Zbiór niniejszy, pod zwierzchnim kierunkiem Vice-Prezesa Rady Stanu Królestwa, Rady Tajnego Senatora Arcimowicza, ułożony został przez Urzędników Kancellaryi téjże Rady, oraz Naczelnika Wydziału Cywilnego w Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości, Puchalskiego.

**ОГЛАВЛЕНИЕ ПРЕДМЕТОВЪ,
ЗАКЛЮЧАЮЩИХСЯ ВЪ НАСТОЯЩЕМЪ ТОМЪ.**

Номеръ по порядку	СОДЕРЖАНІЕ	Число и номеръ	Власть, отъ которой последовало распоряженіе.	Страница
1	Учрежденіе Министровъ.	20 Апрѣля 1808 г.	Король Саксонскій, Герцогъ Варшавскій.	2
2	Учрежденіе Канцеляріи Министра Юстиціи.	21 Октяб-ря 1809 г.	Министръ Юстиціи.	42
3	Внутреннее устройство Канцеляріи Министра Юстиціи.	29 Октяб-ря 1809 г.	Генеральный Секретарь Министра Юстиціи.	80
4	Разрѣшеніе производить въ Министерствѣ Юстиціи дѣла прежнимъ порядкомъ.	22 Юня 1814 г. N. 3,323.	Временный Верховный Совѣтъ Герцогства Варшавскаго.	146
5	Разрѣшеніе производить въ Комисіи Юстиціи дѣла прежнимъ порядкомъ.	4 Января 1816 г. N. 44.	Совѣтъ Управленія.	148
6	Учрежденіе Правительственныхъ Комисіи.	5 (17) Октяб-ря 1816 г.	ВЫСОЧАЙШИЙ Указъ.	150

**SPIS RZECZY
W TOMIE NINIEJSZYM ZAWARTYCH.**

Numery bieżący rozporządzeń	TYTUŁ I TREŚĆ	Data i Numer	Wymienienie władzy wydającej rozporządzenie	Stronica
1	Organizacya Ministrów.	20 Kwietnia 1808 roku.	Król Saski Książę Warszawski.	3
2	Organizacya Biura Ministra Sprawiedliwości.	21 Października 1809 r.	Minister Sprawiedliwości.	43
3	Wewnętrzne urządzenie Biura Ministra Sprawiedliwości.	29 Października 1809 r.	Sekretarz Jeneralny Ministra Sprawiedliwości.	81
4	Dozwole nie Ministerstwu Sprawiedliwości załatwiać czynności podług dotychczasowego porządku.	22 Czerwca 1814 r. N. 3,323.	Rada Najwyższa Tymczasowa Księstwa Warszawskiego.	147
5	Upoważnienie dla Komisji Sprawiedliwości do odbywania czynności w sposób dotąd używany.	4 Stycznia 1816 r. N. 44.	Rada Administracyjna.	149
6	Statut Komisjió w Rządowych.	5 (17) Października 1816 roku.	Ukaz NAJWYŻSZY.	151

Номеръ по порядку	СОДЕРЖАНІЕ	Число и номеръ	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страница
7	Учрежденіе Правительственной Коммисіи Юстиціи.	5 (17) Октября 1816 г.	ВЫСОЧАЙШІЙ Указъ	168
8	Предписаніе о приостановленіи объявленія въ Дневникъ Законовъ учрежденія Правительственныхъ Коммисій.	22 Октября 1816 г. N. 5,659. до N. 5,665.	Намѣстникъ въ Царствѣ.	190
9	Внутреннее устройство Правительственной Коммисіи Юстиціи.	20 Февраля 1817 г.	Министръ Юстиціи.	192
10	Заведеніе въ Правительственной Коммисіи Юстиціи при-смотра за немедленнымъ исполненіемъ предписаній Намѣстника въ Царствѣ.	1 (13) Февраля 1843 г. N. 2,110.	Главный Директоръ Юстиціи.	248
11	Предписаніе, дабы въ представляемыхъ Трибуналами Министру Юстиціи рапортахъ поименованы были фамиліи дѣлопроизводителей.	11 Марта 1811 г. N. 3,022.	Министръ Юстиціи.	252
12	Предписаніе Судамъ, дабы на поляхъ рапортовъ было означено краткое содержаніе оныхъ.	18 (30) июня 1845 года. N. 9,193.	Коммисія Юстиціи.	252
13	Предписаніе Судамъ обозначать въ рапортахъ, изъ котораго Отдѣленія Коммисіи Юстиціи послѣдовало предписаніе.	29 Августа (10 Сентября) 1845 г. N.12,876.	Коммисія Юстиціи.	254

Нумер бieżący rozporządzeń	TYTUŁ I TREŚĆ	Data i Numer	Wymienienie władzy wydającej rozporządzenie	Stronica
7	Organizacya Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości.	5 (17) Października 1816 roku.	Ukaz NAJWYŻSZY.	169
8	Polecenie wstrzymujące ogłoszenie organizacyi Kommissyj Rządowych w Dzienniku Praw.	22 Października 1816 r. N. 5,659 do N. 5,665.	Namiestnik Królewski.	191
9	Wewnętrzne urządzenie Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości.	20 Lutego 1817 r.	Minister Sprawiedliwości.	193
10	Zaprowadzenie kontroli w Biurze Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości dla spieszego wykonywania reskryptów.	1 (13) Lutego 1843 r. N. 2,110.	Dyrektor Główny Sprawiedliwości.	249
11	Polecenie, aby w raportach składanych Ministrowi Sprawiedliwości przez Trybunały, wymieniani byli referenci.	11 Marca 1811 r. N. 3,022.	Minister Sprawiedliwości.	253
12	Polecenie do Sądów, aby na boku raportów zamieszczały ich treść.	18 (30) Czerwca 1845 r. Nr. 9,193.	Kommissya Sprawiedliwości.	253
13	Polecenie do Sądów, aby w raportach powoływały Wydział Kommissyi Sprawiedliwości, z którego reskrypt był wydany.	29 Sierpnia (30 Września) 1845 r. N.12,876.	Kommissya Sprawiedliwości.	255

Номеръ по порядку	СОДЕРЖАНІЕ	Число и номеръ	Власть, отъ которой послѣдовало распоряжаніе.	Страница
14	Предписаніе Предсѣдателямъ Судовъ и Прокурорамъ, дабы они представляли ежегодно списки о поведеніи судебныхъ чиновниковъ.	28 Апрѣля (10 Мая) 1844 г. N. 5,682.	Коммисія Юстиціи.	256
15	Объясненіе Прокурорамъ, что они должны представлять ежегодные кондуктные списки тѣхъ только чиновниковъ, которые подвѣдомственны имъ непосредственно.	23 Января (4 Февраля) 1845 г. N. 492.	Коммисія Юстиціи.	258
16	Форма кондуктнаго списка.	—	—	263
17	О порядкѣ принесенія Исправительными Судами и Членами оныхъ жалобъ на опредѣленія, подвергающія ихъ взысканіямъ.	21 Сентября (3 Октября) 1851 г. N. 12,683.	Коммисія Юстиціи.	270
18	О предаваніи суду чиновниковъ за совершаемыя ими по службѣ преступленія.	8 (20) Мая 1817 г.	ВЫСОЧАЙШІЙ Указъ.	272
19	Указъ о предоставленіи предаванія суду чиновниковъ за преступленія по службѣ тѣмъ властямъ, которыми они опредѣлены на службу, и по предварительномъ изслѣдованіи обвиненія.	19 (31) Юля 1844 г.	ВЫСОЧАЙШІЙ Указъ.	276
20	Предписаніе Царскимъ Прокурорамъ о представленіи ими обвинительныхъ актовъ по дисциплинарнымъ дѣламъ въ Правительственную Коммисію Юстиціи.	1 (13) Сентября 1848 г. N. 9,922.	Коммисія Юстиціи.	282

Нумеръ бieżący rozporządzeń	TYTUŁ I TREŚĆ	Data i Numer	Wymienienie władzy wydającej rozporządzenie	Stronica
14	Polecenie do Prezesów Sądów i Prokuratorów, aby corocznie składali listy konduity urzędników i officyalistów sądowych.	28 Kwietnia (10 Maja) 1844 r. N. 5,682.	Kommissya Sprawiedliwości.	257
15	Objaśnienie wydane do Prokuratorów, że listy konduity składają mają tylko o urzędnikach i officyalistach bezpośrednio im podległych.	23 Stycznia (4 Lutego) 1845 roku. N. 492.	Kommissya Sprawiedliwości.	259
16	Wzór listy konduity.	—	—	267
17	O kolei odwoływania się Sądów Poprawczych i ich Członków od decyzji skazujących na karę porządkową.	21 Września (3 Paźdz.) 1851 r. N. 12,683.	Kommissya Sprawiedliwości.	271
18	O oddawaniu pod sąd urzędników i officyalistów publicznych za wykroczenia w urzędowaniu popełnione.	8 (20) Maja 1817 r.	Ukaz NAJWYŻSZY.	273
19	Rozkaz, aby oddawanie urzędników pod sąd za wykroczenia w urzędowaniu, pozostawione było tym Władzom, od których otrzymali nominacją i następowało dopiero w skutek śledztwa poprzednio wyprowadzonego.	19 (31) Lipca 1844 r.	Ukaz NAJWYŻSZY.	277
20	Polecenie, aby Prokuratorowie przedstawiali Kommissyi Sprawiedliwości akta oskarżenia w sprawach dyscyplinarnych.	1 (13) Września 1848 r. N. 9,922.	Kommissya Sprawiedliwości.	283

Номеръ по порядку	СОДЕРЖАНІЕ	Число и номеръ	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страница
21	Повелѣніе о распространеніи на три мѣсяца срока приносить жалобы на окончательные приговоры по дѣламъ о наказаніи судебных чиновниковъ.	6 (18) Апрѣля 1820 г.	ВЫСОЧАЙШІЙ Указъ.	284
22	Постановленіе о томъ, что по дѣламъ дисциплинарнымъ чиновниковъ судебного вѣдомства могутъ быть приносятся жалобы не иначе, какъ по воспослѣдованіи рѣшенія по самому существу дѣла и въ совокупности съ жалобою на это рѣшеніе.	15 (27) Февраля 1855 г.	Совѣтъ Управленія.	288
23	Декретъ, дозволяющій приговореннымъ къ уголовнымъ наказаніямъ приносить просьбы о помилованіи и повелѣвающій приостановить въ такомъ случаѣ исполненіе наказанія.	20 Октяб-ря 1809 г.	Декретъ Короля Саксонскаго Герцога Варшавскаго.	292
24	Повелѣніе о томъ, дабы просьбы о помилованіи представляемы были на Высочайшее разрѣшеніе.	27 Ноября 1809 г.	Министръ Статсъ-Секретарь.	294
25	Правила о помилованіи приговоренныхъ къ наказаніямъ.	5(17) Марта 1816 г.	ВЫСОЧАЙШІЙ Указъ.	296
26	О вторичномъ представленіи къ помилованію арестантовъ, показывающихъ новые поводы, которые въ первомъ прошеніи не были высказаны.	27 Юля 1816 г.	Намѣстникъ въ Царствѣ.	300

Numery bieżący rozporządzeń	TYTUŁ I TREŚĆ	Data i Numer	Wymienienie władzy wydającej rozporządzenie	Stronica
21	Postanowienie przepisujące, że w sprawach karności urzędników sądowych służy termin 3-miesięczny do apelacji od wyroków stanowczych.	6 (18) Kwietnia 1820 r.	Ukaz NAJWYŻSZY.	285
22	Postanowienie, że w sprawach karności przeciwko urzędnikom sądowym, odwołanie się od wyroku przyjmującego skargę, służy tylko po wyroku stanowczym i łącznie z odwołaniem się od fakowego.	15 (27) Lutego 1855 r.	Rada Administracyjna.	289
23	Postanowienie pozwalające skazanym na karę główną, odwoływać się do łaski i nakazujące w takim razie wstrzymanie kary.	20 Października 1809 r.	Dekret Króla Saskiego Księcia Warszawskiego.	293
24	Rozkaz, aby odwoływania się do łaski były przedstawiane pod NAJWYŻSZĄ decyzją.	27 Listopada 1809 r.	Minister Sekretarz Stanu.	295
25	Prawidła co do ulaskawiania skazanych na kary.	5 (17) Marca 1816 r.	Ukaz NAJWYŻSZY.	297
26	O powtórném przedstawianiu do łaski więźniów podających nowe powody, przy pierwszej prośbie nie powołane.	27 Lipca 1816 r.	Namiestnik Królewski.	301

Номеръ по порядку	СОДЕРЖАНІЕ	Число и номеръ	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страница
27	Постановленіе о томъ, что просящіе о помилованіи и вмѣстѣ съ симъ оговаривающіе себѣ право на апелляціонную жалобу не прежде могутъ быть представляемы къ помилованію, пока дѣла о нихъ не будутъ окончательно разсмотрѣны судебнымъ порядкомъ.	1 Февраля 1817 г.	Намѣстникъ въ Царствѣ.	302
28	Повелѣніе о томъ, чтобы обвиняемые въ уголовномъ преступленіи, только по истощеніи ими всѣхъ средствъ законной защиты, были представляемы къ помилованію.	14 (26) Августа 1817 г.	Министръ Статсъ-Секретарь.	304
29	Объявленіе о томъ, что должно почитаться уголовнымъ преступленіемъ.	6 (18) Сентября 1821 г. N. 4,550.	Министръ Статсъ-Секретарь.	306
30	Предписаніе Судамъ, дабы они безотлагательно приводили въ дѣйствіе постановленія относительно подсудимыхъ, просившихъ о помилованіи.	25 Марта 1824 г. N. 2,824.	Коммисія Юстиціи.	308
31	Постановленіе о томъ, что временное заключеніе помилованныхъ должно считать со дня Высочайшаго повелѣнія.	3 (15) Юня 1835 г.	ВЫСОЧАЙШІЙ Указъ.	310
32	Инструкція, указывающая формы, по какимъ должны быть составляемы представленія къ помилованію.	17 (29) Октября 1851 г. N. 18,427.	Коммисія Юстиціи.	314

Numery bieżący rozporządzeń	TYTUŁ I TREŚĆ	Data i Numer	Wymienienie władzy wydającej rozporządzenie	Stronica
27	Postanowienie, że odwołujący się do łaski i zarazem zastrzegający sobie drogę rekursu, nie wprzód może być przedstawiony do ułaskawienia, aż sprawa na drodze sądowej ostatecznie rozpoznana zostanie.	1 Lutego 1817 r.	Namiestnik Królewski.	303
28	Rozkaz, aby obwinieni o zbrodnię kapitalną dopiero po wyczerpaniu przez nich wszelkich środków prawnej obrony, byli przedstawiani do łaski.	14 (26) Sierpnia 1817 r.	Minister Sekretarz Stanu.	305
29	Objaśnienie, co za zbrodnię kapitalną uważać należy.	6 (18) Września 1821 r. N. 4,550.	Minister Sekretarz Stanu.	307
30	Polecenie do Sądów, aby natychmiast wykonywały postanowienia w drodze łaski co do podsądnych wydane.	25 Marca 1824 r. N. 2,824.	Kommissya Sprawiedliwości.	309
31	Rozkaz, iż wykonywanie kary więzienia czasowego ma się rachować dla ułaskawionych od dnia zapadłego postanowienia Monarszego.	3 (15) Czerwca 1835 r.	Ukaz NAJWYŻSZY.	311
32	Instrukcja wskazująca formy, w jakich przedstawienia do łaski mają być czynione.	17 (29) Paździer. 1851 r. N. 18,427.	Kommissya Sprawiedliwości.	315

Номеръ по порядку	СО Д Е Р Ж А Н І Е	Число и номеръ	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы
33	О порядкѣ представленія контрабандистовъ къ помилованію.	8 (20) Февраля 1854 г. N. 1,794.	Коммисія Юстиціи.	360
34	Объясненіе о томъ, въ какихъ случаяхъ подача просьбъ о помилованіи не можетъ имѣть мѣста.	29 Января (10 Февраля) 1863 г. N. 2,051.	Коммисія Юстиціи.	362
35	О смягченіи наказаній уголовныхъ и исправительныхъ.	30 Августа (11 Сентября) 1864 г.	ВЫСОЧАЙШІЙ Указъ.	368
36	О срокѣ для представленія общаго обзорѣнія дѣйствій по управленію.	29 Ноября (11 Декабря) 1838 г. N. 24,324.	Совѣтъ Управленія.	274

Нумеръ бѣзъacy rozporządzeń	TYTUŁ I TREŚĆ	Data i Numer	Wymienienie władzy wydającej rozporządzenie	Stronica
33	Prawidła co do przedstawiania defraudantów do łaski.	8 (20) Lutego 1854 r. N. 1,794.	Kommissya Sprawiedliwości.	361
34	Objaśnienie, w jakich wypadkach odwołanie się do łaski miejsca mieć nie może.	29 Stycznia (10 Lutego) 1863 r. N. 2,051.	Kommissya Sprawiedliwości.	363
35	O złagodzeniu kar głównych i poprawczych.	30 Sierpnia (11 Września) 1864 r.	Ukaz NAJWYŻSZY.	369
36	O terminie do składania rysu działań Władz Rządowych.	29 Listopada (11 Grudnia) 1838 r. N. 24,324.	Rada Administracyjna.	375

№ 1.

Учреждение Министровъ.

(20 Апрелья 1808 г.)

Выписка изъ журнала Статсъ-Секретаріата.

ФРИДРИХЪ АВГУСТЪ,
Божіею Милостію Король Саксонскій, Герцогъ Варшавскій,
и проч., и проч., и проч.

По представленному Намъ Государственнымъ Совѣтомъ мнѣнію, относительно учрежденія Министерствъ въ Нашемъ Герцогствѣ Варшавскомъ, Мы постановили и постановляемъ слѣдующее:

УЧРЕЖДЕНІЕ МИНИСТРОВЪ.

Общія правила.

Статья 1.

Ввѣряемъ Нашимъ Министрамъ приведеніе въ дѣйствіе законовъ и учреждений Государственнаго Управленія.

Статья 2.

Каждый Министръ, по своему вѣдомству, представляетъ Намъ чрезъ Государственный Совѣтъ проекты законовъ и административныхъ учреждений, относящихся къ его вѣдомству, а также замѣчанія объ усмотрѣнныхъ недостаткахъ въ исполненіи оныхъ.

№ 1.

Organizacya Ministrów.

(d. 20 Kwietnia 1808 r.)

Wypis z protokołu Sekretaryatu Stanu.

FRYDERYK AUGUST,
z Bożej Łaski KRÓL SASKI, KSIĄŻĘ WARSZAWSKI,
etc, etc, etc.

Na przełożoną Nam przez Radę Stanu opinią do Organizacyi Ministerjum Księstwa Naszego Warszawskiego, postanowiliśmy i stanowimy jak następuje:

ORGANIZACYA MINISTRÓW.

Przepisy ogólne.

Artykuł 1.

Powierzamy Ministrom Naszym wykonanie praw i urzędzeń Administracyi publicznej.

Artykuł 2.

Każdy Minister podaje Nam przez Radę Stanu projekta do praw i urzędzeń administracyjnych, tyczących się jego wydziału, tudzież uwagi nad dostrzeżonemi wadami w egzekucyi.

Статья 3.

Каждый уставъ Нашъ долженъ быть подписанъ подлежащимъ Министромъ.

Статья 4.

Каждый Министръ представляет на Наше благоусмотрѣніе кандидатовъ на должности по своему вѣдомству.

Статья 5.

Каждый Министръ обязанъ наблюдать за чиновниками своего вѣдомства и имѣть право дѣлать имъ замѣчанія.

Статья 6.

При представляемыхъ Намъ къ 1 Января рапортахъ о занятіяхъ въ теченіе каждаго года, каждый Министръ обязанъ представлять Намъ вѣдомость о поведеніи чиновниковъ.

Статья 7.

Все Министры совмѣстно представляютъ Намъ, черезъ Государственный Совѣтъ, о точномъ и постоянномъ уравнии и постепенности должностей всехъ вѣдомствъ, какъ относительно присвоеннаго каждой должности значенія, такъ и относительно причитающихся отъ правительства вознагражденій и жалованій, за правильнымъ производствомъ коихъ они обязаны наблюдать.

Статья 8.

Въ помощь Нашимъ Министрамъ при нихъ состоятъ назначаемые Нами Министерскіе Совѣтники.

Artykuł 3.

Każda ustawa Nasza ma być podpisana przez Ministra wydziałowego.

Artykuł 4.

Każdy Minister podaje do Naszego wyboru kandydatów na urzędy swego wydziału.

Artykuł 5.

Każdy Minister ma obowiązek dozierania i prawo napominania urzędników swego wydziału.

Artykuł 6.

Przy podawanych Nam pierwszego Stycznia raportach z odbytych w każdym roku czynności, podawać Nam, będzie każdy Minister listę o sprawowaniu się urzędników.

Artykuł 7.

Ministrowie wszyscy wspólnie podadzą Nam, przez Radę Stanu, pewne stałe pomiędzy urzędami wszystkich Magistratur porównanie i stopniowanie, tak co do powagi do urzędu przywiązanej, jako też co do należytych od rządu wynagrodzeń i pensyów, których regularnego wypłacania dostrzegać są obowiązani.

Artykuł 8.

Do pomocy Naszych Ministrów, będą przy nich Konsyljarze Ministeryi przez Nas mianowani.

Статья 9.

При каждомъ Министрѣ могутъ состоять два неполучающіе жалованья Аудитора, которыхъ назначеніемъ будетъ—готовиться къ знятію должностей, посредствомъ приобрѣтенія опытности въ дѣлахъ подлежащаго вѣдомства.

Статья 10.

Каждый Министрѣ имѣетъ соотвѣтственную Канцелярію, подъ начальствомъ Генеральнаго Секретаря.

Статья 11.

Министрѣ, отлучающійся на болѣе продолжительный срокъ противъ дозволеннаго Нашимъ уставомъ 24 Декабря 1807 г., или такъ ослабленный болѣзнію, что находится въ невозможности управлять лично своимъ вѣдомствомъ, долженъ довести о семъ до Нашего свѣдѣнія; Мы же назначимъ заступающаго его мѣсто. Между тѣмъ всѣ подлежащія его подписанію бумаги передаются другому Министру, передъ которымъ отвѣтствуютъ за всѣ свои доклады Совѣтники отсутствующаго Министра.

Статья 12.

Финансовый годъ, по всѣмъ отраслямъ государственнаго управления, долженъ оканчиваться послѣдняго числа Мая мѣсяца, а новый—начинаться съ перваго Іюня.

Статья 13.

Каждый Министрѣ представляетъ на разсмотрѣніе Государственнаго Совѣта проектъ штата по своему вѣдомству; составленный же Государственнымъ Совѣтомъ изъ отдѣльныхъ проектовъ общій проектъ долженъ быть представленъ Намъ къ 15-му Апрѣля.

Artykuł 9.

Przy każdymъ Ministrze mogą być dwaj Audytorowie bezpłatni, których przeznaczeniem będzie przez wprawę w wydziałowe prace, sposobić się do urzędowania.

Artykuł 10.

Każdy z Ministrów ma potrzebną Kancellaryą pod naczelnictwem Sekretarza Jeneralnego.

Artykuł 11.

Minister oddalający się na dłużej, jak na czas ustawą Naszą pod dniem 24 Grudnia 1807 roku dozwolony, lub tak osłabiony chorobą, że sam dyrekcją swego wydziału trudnić się nie może, powinien się udać do Nas, a My zastępcę jego wyznaczymy. Tymczasem wszelkie podpisy mają być powierzone innemu Ministrowi, któremu Konsyljarze Ministra zastąpionego, mają być za swoje referaty odpowiedzialni.

Artykuł 12.

Rok finansowy dla wszystkich części administracyi publicznej, kończyć ma się z dniem ostatnim Maja, a nowy poczynąć się ma z dniem 1 Czerwca.

Artykuł 13.

Każdy Minister podaje projekt do etatu swego wydziału pod roztrząśnienie Rady Stanu, a z tych przez Radę Stanu ułożony projekt ogólny, w dniu 15 Kwietnia ma Nam być przedstawiony.

Статья 14.

Кромѣ сего, каждый Министръ обязанъ представлять въ Государственный Совѣтъ свои счета за каждые три мѣсяца, а равно рапорты о состояннн своего вѣдомства.

Статья 15.

Не дозволяется Министрамъ, безъ особаго Нашего разрѣшенія, дѣлать расходы свыше утвержденного Нами штата.

Статья 16.

Всѣ счета государственныхъ кассъ, а также всѣ штатные расходы Министровъ, должны быть препровождаемы для ревизии и повѣрки въ предполагаемую къ учрежденію Счетную Палату

Статья 17.

Наши Министры обязаны ежегодно представлять Намъ къ 1-му Сентября, черезъ Государственный Совѣтъ, общій отчетъ о физическомъ и нравственномъ состояннн края, а также общія соображенія относительно предполагаемаго улучшенія онаго.

Статья 18.

Каждый Министръ въ предѣлахъ своего вѣдомства обязанъ дѣйствовать такъ, чтобы учрежденія одного вѣдомства не приходили въ столкновение съ учрежденіями другихъ вѣдомствъ, напротивъ оказывали бы одно другому взаимную помощь и содѣйствіе, гдѣ въ томъ окажется надобность.

Artykuł 14.

Prócz tego, co kwartał każdy Minister powinien swe rachunki kwartalne, jako i raporta o stanie swego wydziału, komunikować Radzie Stanu.

Artykuł 15.

Nie wolno Ministrom Naszym, bez wyraźnego zezwolenia Naszego, żadnej czynić ekspensy nad etat przez Nas potwierdzony.

Artykuł 16.

Wszelkie rachunki Kass krajowych tudzież wszelkie wydatki etatowe Ministrów, do rewizyi i weryfikacyi Izby Obračunkowej, ustanowić się mającej, mają być podawane.

Artykuł 17.

Ministrowie Nasi corocznie na dzień 1-go Września podadzą Nam przez Radę Stanu, obraz ogólnego krajowego, tak fizycznego, jako i moralnego stanu, tudzież ogólne widoki względem jego wydoskonalenia.

Artykuł 18.

Každy Minister w obrębach własnego wydziału ściśle zachować się powinien, tak, ażeby urządzenia jednego, z urządzeniami drugiego się nie krzyżowały, owszem wzajemną pomoc są sobie winni i wspólne działanie w przedmiotach tego wymagających.

Статья 19.

Министры отвѣтствуютъ:

- 1) за подписанные ими уставы и учреждения, противорѣчащія конституціи или вредныя для государства;
- 2) за всѣ изданныя ими особыя распоряженія, не согласныя съ конституціею, законами и учреждениями, или вредныя для государства;
- 3) за неисполненіе законовъ и постановленій государственнаго управления.

Статья 20.

Принесенная къ намъ либо въ Государственный Совѣтъ именная жалоба на одного изъ Министровъ, по вышеизложеннымъ тремъ случаямъ, и признанная Совѣтомъ уважительною, представляется Намъ немедленно; Мы же тогда назначимъ Судъ и повелимъ Нашему Генеральному Прокурору наблюдать за ходомъ дѣла. То же самое должно разумѣть еслибы Государственный Совѣтъ, по собственному усмотрѣнію, нашелъ нужнымъ донести Намъ о винѣ котораго либо Министра въ упомянутыхъ трехъ случаяхъ.

Министръ Юстиціи

Статья 21.

Нашему Министру Юстиціи ввѣряемъ главный надзоръ за соблюденіемъ и исполненіемъ постановленій по судебной части во всемъ Герцогствѣ Варшавскомъ.

Статья 22.

Министръ Юстиціи представляетъ Намъ, Королю, чрезъ Государственный Совѣтъ, о встрѣчаемыхъ по судебной части не-

Artykuł 19.

Ministrowie są odpowiedzialni:

- 1° za ustawy i urządzenia przez nich podpisane, a przeciwne konstytucyi lub krajowi szkodliwe;
- 2° za wydane przez siebie rozkazy szczególne, a przeciwne konstytucyi, prawom i urządzeniom, lub krajowi szkodliwe;
- 3° za niewykonanie praw i urządzeń administracyi publicznej.

Artykuł 20.

W tych trzech przypadkach, zaskarżenie na którego z Ministrów do Rady Stanu przez kogokolwiek imiennie przyniesione, a przez Radę za ważne uznane, Nam natychmiast przedstawione będzie: a My wtedy sąd wyznaczymy i Prokuratorowi Naszemu Generalnemu sprawę attentować rozkażemy. Toż samo ma się rozumieć, gdyby Rada Stanu, z własnego powodu, uznała potrzebę donieść Nam w wspomnianych przypadkach winę którego Ministra.

Minister Sprawiedliwości.

Artykuł 21.

Powierzamy Ministrowi Naszemu Sprawiedliwości naczelny dozór nad zachowaniem i wykonaniem urządzeń administracyi sądowniczej, w całym Księstwie Warszawskim.

Artykuł 22.

Minister Sprawiedliwości podaje Nam, Królowi, przez Radę Stanu, wątpliwości tyczące się sądownictwa i wymagają-

доумѣніяхъ, требующихъ объясненій закона, а также свои соображенія по вѣсѣмъ частямъ законодательства.

Статья 23.

Онъ представляетъ Намъ прошенія сторонъ о замѣнѣ, смягченіи или отмѣнѣ наказанія, а также о приостановленіи отыскиванія судебнымъ порядкомъ принадлежностей и о тому подобныхъ предметахъ, зависящихъ отъ Нашей Высочайшей милости.

Статья 24.

Ему принадлежитъ введеніе и исполненіе положеній судебного устава, а также ревизія Судовъ, Нотаріусовъ и Адвокатовъ.

Статья 25.

Онъ представляетъ на Наше утверженіе кандидатовъ въ Мировые Судьи, избранныхъ въ тройномъ комплектѣ на сеймикахъ.

Статья 26.

Онъ получаетъ постоянные рапорты отъ Судовъ, Трибуналовъ, Прокуроровъ и всякихъ судебныхъ мѣстъ; вѣдомости же о поведеніи чиновниковъ, представляются ему Предѣтелями, Прокурорами и прочими начальствующими лицами, по истеченіи каждаго трехъ мѣсяцевъ.

Статья 27.

Министръ Юстиціи даетъ судебнымъ мѣстамъ предложенія, имѣющія цѣлю обезпеченіе правильнаго хода дѣлъ по судебному вѣдомству, не вмѣшиваясь въ ихъ приговоры и не указывая имъ какимъ образомъ должны быть рѣшаемы

ce objaśnień prawa, tudzież uwagi nad wszystkimi częściami prawodawstwa.

Artykuł 23.

Prośby stron o zamienienie, zwolnienie lub darowanie kary, tudzież o moratoria i tym podobne, od Naszej Najwyższej łaski zależące, przedstawiać Nam będzie.

Artykuł 24.

Wprowadzenie i wykonanie Organizacyi sądowej, jako też rewizya Sądów, Notaryuszów i Adwokatów, do niego należą.

Artykuł 25.

Na Sędziów Pokoju, podanych w potrójnej liczbie przez sejmiki kandydatów, przedstawia Nam do wyboru.

Artykuł 26.

Odbiera ciągle raporta od Sądów, Trybunałów, Prokuratorów i wszelkich urzędów Sądowych. Listy zaś względem sprawowania się urzędników, odbiera kwartalnie od Prezesów, Prokuratorów i innych naczelných urzędników.

Artykuł 27.

Minister Sprawiedliwości wydaje zalecenia do Sądów w celu utrzymania regularnego biegu sądownictwa, nie wdając się w wyrokowanie, ani wskazując im, jak mają sędzić, których wyroki nawet w sprawach, gdzie My Król lub na-

дѣла; судебные же приговоры, даже по дѣламъ, по коимъ заинтересованы Мы, Король, или народъ, желаемъ, чтобы были свободны отъ всякаго вліянія и зависѣли единственно отъ закона и совѣсти судей.

Статья 28.

Онъ имѣетъ надзоръ за тюремными и исправительными домами, относительно опредѣленія мѣры наказанія и мѣры исправительныхъ.

Статья 29.

Печатаніе и обнародованіе законовъ и постановленій въ Дневникѣ, а также разсылка Дневника мѣстнымъ властямъ принадлежатъ Министру Юстиціи.

Статья 30.

Онъ отвѣтствуетъ за вѣрность ихъ съ подлинникомъ и за надлежащую поспѣшность въ опубликованіи.

Министръ Внутреннихъ Дѣлъ.

Статья 31.

Нашему Министру Внутреннихъ Дѣлъ ввѣряемъ завѣдываніе общимъ государственнымъ хозяйствомъ, порядкомъ въ общественныхъ учрежденіяхъ и народнымъ просвѣщеніемъ.

Статья 32.

Ему принадлежатъ:
раздѣленіе края на департаменты, уѣзды, гмины и точное разграниченіе оныхъ;

ród jest interessowanym, za wolne od wszelkiego wpływu i jedynie prawu i sumieniu Sędziego, podległe mieć chcemy.

Artykuł 28.

Ma dozór nad domami kar i poprawy, co do dyrekcji wymiaru kary i do dyrekcji poprawy.

Artykuł 29.

Drukowanie, publikowanie praw i urzędzeń w Dzienniku, tudzież przesyłanie onegoż Władzom krajowym, do Ministra Sprawiedliwości należy.

Artykuł 30.

Odpowiedzialnym jest za ich zgodność z oryginałem i za należyty pospiech obwieszczenia.

Minister Wewnętrzny.

Artykuł 31.

Powierzamy Naszemu Ministrowi Spraw Wewnętrznych, administracyą ogólnego krajowego gospodarstwa, zakładowego porządku i oświecenia.

Artykuł 32.

Do niego należą:
podział kraju na departamenta, powiaty, gminy i ścisłe ich ograniczenie;

приведение въ дѣйствіе положеній объ устройствѣ Префектуръ, Подпрефектуръ, Бургомистерскихъ Округовъ и надзоръ за оными;

списокъ гражданамъ;

наблюдение за сохраненіемъ законоположеній, относящихся къ обществамъ, производящимъ распивочную продажу;

надзоръ за собственностью обществъ и институтовъ;

надзоръ за употребленіемъ денежныхъ суммъ въ департаментскихъ и гминныхъ кассахъ;

народная гвардія;

общее распоряженіе по предмету доставленія людей въ народное войско и наблюдение за своевременнымъ увольненіемъ ихъ отъ службы;

доставление войскамъ продовольствія въ натурѣ, согласно раскладкѣ по департаментамъ.

Статья 33.

Ему принадлежитъ:

сельское хозяйство;

размежеваніе и оцѣнка земель, или кадастръ;

разчистка, осушка и всякаго рода обработка полей и луговъ;

разведеніе скота, лошадей, овецъ и всякой породы домашнихъ животныхъ;

общій надзоръ за лѣсами и за разведеніемъ фруктовыхъ деревьевъ;

надзоръ за рыбною ловлею и охотою.

Статья 34.

Ему въ особенности принадлежатъ:

народныя имущества, размежеваніе и оцѣнка оныхъ, образцовое хозяйство и отдача въ аренду по контрактамъ;

наблюдение за арендаторами и расчеты съ ними;

также подвѣдомственны ему народныя лѣса;

вprowadzenie i wykonanie organizacyi prefektur, podprefektur, okręgów burmistrzowskich i dozór nad nimi;

lista obywatelska;

dozór nad zachowaniem praw tyczących się zgromadzeń szynkujących;

dozór nad własnością zgromadzeń i instytucyj;

dozór nad użyciem Kass departamentowych i gminnych;

gwardya narodowa;

urządzenie ogólne względem dostawienia ludzi do wojska narodowego, oraz dopilnowanie, aby ci w czasie przepisany od służby uwolnionemi byli;

dostawienie wojsku żywności w naturaliach nałożonych na departamenta.

Artykuł 33.

Do niego należą:

wszelkie gospodarstwo rolnicze;

rozmiar i ocenienie gruntów czyli kadastr;

wydobywanie, osuszenie i wszelka uprawa gruntów i łąk;

hodowanie bydła, koni, owiec i wszelkiego gatunku zwierząt gospodarskich;

dozór ogólny nad borami i lasami i nad rozmnożeniem drzewa owocowego;

dozór nad rybołóstwem i polowaniem.

Artykuł 34.

Do niego w szczególności należą:

dobra narodowe, ich rozmiar i ocenienie, wzorowe zagospodarowanie, wypuszczanie za kontraktami;

dozór nad possessorami i z niemi obrachunki;

tudzież należą do niego lasy narodowe;

надзоръ за правильною рубкою и продажею лѣса;
наблюденіе за разведеніемъ лѣсныхъ порослей;
высшій надзоръ за лѣсничими и расчеты съ ними.

Статья 35.

Надзоръ за рудниками,
„ „ фабриками,
„ „ руководѣльними,
„ „ искусствами,
„ „ ремеслами,
„ „ всякаго рода торговлею.

Статья 36.

Министру Внутреннихъ Дѣлъ принадлежитъ:
наблюденіе за строительною частію вообще, а также за
всѣмъ, что касается украшенія края и удобствъ жителей онаго
и путешественниковъ.

Въ частности ему принадлежатъ:
всѣ казенныя и публичныя зданія;
публичныя дороги;
мосты;
рѣки;
каналы;

почта, согласно временному Нашему декрету 8 Апрѣля
1808 года;

облегченіе всякаго рода водяныхъ и сухопутныхъ сооб-
щеній;

облегченіе всякаго рода производительныхъ оборотовъ;
установленіе мѣръ и вѣсовъ;

учрежденіе торговъ, ярмарокъ, а также изданіе правилъ для
составленія таксы;

устройство и содержаніе магазиновъ;

земскія, ассекраціонныя и страховыя отъ огня кассы.

dozór nad regularnym wyrębem i uprzedazą drzewa;
nad zakładaniem zapustów;
dozór naczelny nad leśniczemi i z niemi obrachunki.

Artykuł 35.

Dozór nad kopalniami;
„ „ fabrykami;
„ „ rękodzielniami;
„ „ kunsztami;
„ „ rzemiosłami;
„ „ handlem wszelkiego gatunku.

Artykuł 36.

Do Ministra Wewnętrznego należy:
dozór nad budownictwem krajowém wszelkiego gatunku,
tudzież nad wszystkim, co się tycze upiększenia kraju i wy-
gody jego mieszkańców oraz podróżnych.

Wszczególności należą do niego:
wszelkie budowle rządowe i publiczne;
drogi publiczne;
mосты;
rzeki;
kanały;

почта, podług dekretu Naszego tymczasowego pod dniem
8 Kwietnia 1808 roku;

ułatwienie wszelkiego gatunku komunikacyi, bądź łą-
dem, bądź na wodzie;

ułatwienie cyrkulacyi wszelkich potrzeb;

ustanowienie miar i wag;

ustanowienie targów, jarmarków, oraz przepisanie pra-
widel, podług których mają być taksy układane;

założenie i utrzymanie magazynów;

kassy landszaftowe, assekuracyjne i ogniowe.

Статья 37.

Главному надзору Министра Внутренних Дѣлъ подлежатъ народонаселеніе края; поэтому въ частности ему принадлежатъ:

колоніи;

госпитали;

сиротскіе и вдовьи институты и другія благотворительныя заведенія;

исправительные дома и тюрьмы, заведенія для снабженія арестантовъ продовольствіемъ и всѣмъ необходимымъ, а равно— для употребленія ихъ на фабрикахъ и въ публичныхъ работахъ;

вспомоществованіе потерпѣвшихъ отъ естественныхъ бѣдствій или войны;

установленіе всякаго медицинскаго надзора, повивальнаго искусства и оснопрививанія;

предупрежденіе праздности и нищенства—облегченіемъ бѣдному народу средствъ къ пропитанію, а также—предотвращеніемъ чрезмѣрной дороговизны въ неурожайные годы.

Особенному попеченію Министра Внутреннихъ Дѣлъ подлежатъ крестьяне и Евреи.

Статья 38.

Къ обязанности Министра Внутреннихъ Дѣлъ относится представленіе ежегодныхъ статистическихъ вѣдомостей о состояніи народонаселенія, хозяйства, ремесль, фабрикъ и о коммерческомъ балансѣ.

Статья 39.

Поощренія и преміи для споспѣшествующихъ развитію народной промышленности.

Артикулъ 37.

Minister Spraw Wewnętrznych ma pod swym naczelnym dozorem ludność krajową, w szczególności więc należą do niego:

kolonje;

szpitale;

instytutów wdów i sierot i inne urządzenia miłosierne;

domy poprawy i więzienia, co do opatrywania więźniów w potrzeby, żywność i inne, oraz użycie ich do fabryk i robót publicznych;

zapomaganie zniszczonych przypadkami natury lub wojny;

zaprowadzenie wszelkiego dozoru lekarskiego, sztuki bawienia, szczepienia ospy;

zapobieganie próżniactwu i żebractwu, przez ułatwienie dla ubogiego ludu sposobu do życia, oraz przez zapobieganie zbytnej drogocności w latach mniej urodzajnych.

Włościanie lub starozakonni, szczególniej pod dozór Ministra Spraw Wewnętrznych należą.

Артикулъ 38.

Do Ministra Spraw Wewnętrznych należy podawanie co-roczenie: tabell statystycznych, względem ludności i gospodarstwa, rzemiosł i fabryk, oraz balansu handlowego.

Артикулъ 39.

Zachęcenie i premia dla podwyższających industrią krajową.

Статья 40.

Къ вѣдомству Министра Внутреннихъ Дѣлъ принадлежитъ народное просвѣщеніе;

подъ его главнымъ надзоромъ должны состоять: предполагаемая къ учрежденію Эдукаціонная Дирекція;

развитіе литературы и изящныхъ искусствъ;

приглашеніе въ край ученыхъ людей и художниковъ и вспомошествованіе ихъ;

ученныя общества;

библіотеки и тому подобныя заведенія;

устройство типографій и книжныхъ магазиновъ;

поощреніе къ новымъ изобрѣтеніямъ или къ усовершенствованію оныхъ;

сохраненіе свободы печати въ тѣхъ предѣлахъ, какіе будутъ опредѣлены;

цензура всякихъ сочиненій, кромѣ газетъ и періодическихъ изданій политическаго содержанія;

учрежденіе и устройство театровъ, а также всякія общественныя праздненства.

Статья 41.

Министръ Внутреннихъ Дѣлъ, будучи вмѣстѣ съ тѣмъ Министромъ Духовныхъ Дѣлъ, обязанъ представить проектъ закона и учрежденій относительно религіозныхъ обрядовъ и надлежащаго устройства духовенства всѣхъ исповѣданій. Къ нему относятся:

обеспеченіе свободы духовныхъ обрядовъ и предупрежденіе всякихъ злоупотребленій;

разсмотрѣніе и представленіе Намъ, Королю, всѣхъ поступающихъ отъ Апостольской Столицы буллъ и декретовъ, предварительно опубликованія оныхъ въ Герцогствѣ;

наблюденіе за установленіемъ приходовъ, коллегіатъ и епархій, а также за учрежденіемъ семинарій и за изданіемъ правилъ относительно новиціата.

Artykuł 40.

Do Wydziału Ministra Spraw Wewnętrznych należy:

oświecenie publiczne;

dyrekcyja edukacyi, ustanowić się mająca, pod jego naczelnym jest dozorem;

rozszerzenie literatury i pięknych sztuk;

wprowadzenie do kraju ludzi uczonych i artystów i ich wsparcie;

towarzystwa uczone;

biblioteki i tym podobne składy;

zakładanie prass i księgarni;

zachęcenia do wynalazków nowych lub do ich wydoskonalenia;

zachowanie wolności druku, w obrębach przepisac się mających;

cenzura wszelkich dzieł, prócz gazet i dzieł peryodycznych w materji politycznej;

zakładanie i urządzenie teatrów, oraz wszelkie uroczystości publiczne.

Artykuł 41.

Minister Spraw Wewnętrznych, będąc zarazem Ministrem Religijnym, jest jego obowiązkiem podanie projektu do praw i urządzeń tyjących się obrzędów religijnych, względem ogólnego oporządkowania duchowieństwa wszelkich wyznań:

zabezpieczenie wolności obrządków duchownych i zapobieżenie wszelkim nadużyciom;

roztrząśnienie i przedstawienie Nam, Królowi, wszelkich bullów i dekretów przychodzących od Stolicy Kościoła, przed ich publikacją w Księstwie;

dozór nad oznaczeniem parafijów, kollegiat i dyecezyów, jako też nad urządzeniem seminaryów i przepisów względem nowicyatu.

Статья 42.

Согласно ст. 4 настоящих правил, Министръ Внутренних Дѣлъ представляетъ кандидатовъ на духовныя должности; наблюдаетъ за духовными выборами; къ нему относятся: разрѣшеніе всѣхъ представленій о кандидатахъ въ приходскіе Священники; надзоръ за поведеніемъ духовныхъ лицъ въ политическомъ и гражданскомъ отношеніи; за духовными обществами, въ особенности же за институтами братьевъ и сестеръ милосердія.

Статья 43.

Наблюденіе за управленіемъ духовными имуществами; надзоръ за уплатою компетенцій и производствомъ всѣхъ причитающихся духовенству платежей; содержаніе, ремонтъ и постройка церквей; наблюденіе за сдѣланными въ пользу монастырей или церквей пожертвованіями.

Военный Министръ.

Статья 44.

Нашему Военному Министру ввѣряемъ главное управленіе войскомъ и внутреннюю администрацію онаго во всемъ Герцогствѣ Варшавскомъ.

Поэтому ему принадлежать:
управленіе и надзоръ за всѣмъ войскомъ;
рекрутскій наборъ;
пополненіе;
составъ или устройство и соотвѣтственныя средства содержанія;

Artykuł 42.

Na urzędy duchowne, stósownie do artykułu 4-go, Minister Spraw Wewnętrznych kandydatów podaje;
dozór nad elekcyami duchownemi;
ekspedycya wszelkich prezent;

dozór nad zachowaniem się księży tak polityczném, jak cywilném;
nad zgromadzeniami religijnemi, szczególniej nad instytucjami braci i siostr miłosiernych.

Artykuł 43.

Dozór nad administracją funduszów duchownych;
dozór nad wypłatą kompetencyi i wszelkich należności duchownych;
utrzymanie, reparacye i wybudowanie kościołów;
dozór nad donacyami klasztorom lub kościołom uczy-nionemi.

Minister Wojny.

Artykuł 44.

Powierzamy Ministrowi Naszemu wojny, dyrekcją naczelną nad wojskiem, jego wewnętrzną administracją w całym Księstwie Warszawskim.

Do niego zatem należy:
rząd i dozór wojska całego;
jego zaciąg;
komplet;
skład czyli organizacya i stósowne fortragi;

обмундированіе и управленіе продовольствіемъ;
жалованье;
снабженіе аммуниціею;
обученіе солдатъ;
порядокъ;
дисциплина;
отпуски;
увольненіе отъ службы;
отчетность.

Статья 45.

Ему принадлежать:
передвиженіе всего войска;
народная гвардія во время войны и обученіе оной въ мирное время, а также снабженіе ея офицерами;
назначеніе квартиръ и постовъ;
всѣ военные транспорты;
военно-плѣнные и дезертиры.

Статья 46.

Ему принадлежать суды, училища въ отношеніи дисциплины, обученія и военного духа, а также внесеніе въ списокъ инвалидовъ и ветерановъ, производство назначенныхъ имъ пенсіоновъ, или же содержаніе и вспомошествованіе ихъ.

Статья 47.

Подъ надзоромъ и вѣдѣніемъ Военнаго Министра находятся:

всѣ военные зданія и снаряды;
лагери;
оружейныя палаты;
пороховые магазины;

ubiór i administracya żywności;
płaca;
uzbrojenie;
ćwiczenie;
porządek;
karność;
urlopy;
uwolnienia ze służby;
obrachunek.

Artykuł 45.

Do niego należy:
ruch wszelkiego wojska;
gwardya narodowa podczas wojny i ćwiczenie jej podczas pokoju i opatrywanie ją oficerami;
przeznaczenie leżów i stanowisk;
wszelkie transporta wojskowe;
niewolnicy wojenni i dezterterowie.

Artykuł 46.

Do niego należą: sądy wojskowe, szkoły wojskowe, co do karności, ćwiczenia i ducha wojskowego, tudzież umieszczenie w listę inwalidów i weteranów, tym wypłata pensyów wyznaczonych, lub ich utrzymywanie i wsparcie.

Artykuł 47.

Pod dozorem i zarządzeniem Ministra Wojny są:

wszelkie gmachy i sprzęty wojenne;
koszary;
zbrojownie;
magazyny prochu;

крѣпости;
пушки;
оружіе;
аммуниція;
лазареты;

склады всѣхъ военно-историческихъ сочиненій, плановъ, географическихъ картъ и вообще все то, что, по свойству своему, относится къ военному вѣдомству, или же чего необходимо требуетъ готовность къ войнѣ.

Статья 48.

Военный Министръ обязанъ, по каждому востребованію мѣстныхъ властей, подавать имъ военную помощь.

Самъ онъ не вправе ни въ какомъ случаѣ употреблять войска ни противъ личной свободы, ни противъ собственности гражданина.

Въ военное время можетъ требовать содѣйствія другихъ Министровъ и въ этомъ обязанъ только Намъ, Королю, дать отчетъ.

Министръ Финансовъ.

Статья 49.

Нашему Министру Финансовъ и Казначейства ввѣряемъ управленіе всѣми доходами и общественными кассами, а также наблюденіе за оными.

Статья 50.

Поэтому ему подлежатъ:

доходы: отъ государственныхъ окладныхъ податей;
„ „ государственныхъ имуществъ и лѣсовъ;
„ „ монетнаго двора;

твѣрде;
дѣла;
броń;
rynsztunek;
lazarety;

склады wszelkich pism historyczno-militarnych, planów i kart geograficznych, i to wszystko, co z natury swój jest wojskowém, lub czego gotowość do wojny wyciąga.

Artykuł 48.

Minister Wojny na każdą rekwizycyą Władz krajowych, powinien im pomoc wojskową dawać.

Sam przez siebie nie może w żadnym przypadku użyć żołnierza, ani przeciw wolności osobistój, ani własności obywatela.

W czasie wojny może żądać od innych Ministrów pomocy, z której samemu Nam, Królowi, tłumaczyć się winien.

Minister Skarbu.

Artykuł 49.

Powierzamy Ministrowi Naszemu Przychodów i Skarbu administracyą i dozór nad wszelkimi dochodami i kassami publicznymi.

Artykuł 50.

Należy zatém do niego:

dochód z podatków stałych krajowych;
„ z dóbr i lasów narodowych;
„ z mennicy;

доходы: отъ почты;
„ „ плавильныхъ заводовъ;
„ „ рудниковъ и фабрикъ;
„ „ гербовой бумаги, игорныхъ картъ и мѣсяцо-
слововъ;
„ „ судебныхъ пошлинъ;
„ „ лотерей;
„ „ таможенной пошлины и акциза;
„ „ соли;
„ „ всѣхъ подрядовъ и промышленныхъ предпрія-
тій, приносящихъ прибыль государственной казнѣ, и прочіе го-
сударственные доходы, происходящіе изъ разныхъ источниковъ.

Статья 51.

Занятія Министра Финансовъ въ этомъ отношеніи суть слѣдующія:

введеніе и исполненіе административныхъ и таможенныхъ учреждений;

наблюденіе за управленіемъ таможенными пошлинами, акци-
зомъ, гербовою бумагою, лотереєю, монетнымъ дворомъ, а также
почтовыми доходами, согласно Нашему декрету 8 Апрѣля 1808 г.;

составленіе тарифовъ таможенныхъ, гербовыхъ сборовъ и то-
му подобныхъ.

Статья 52.

Ему ввѣряется:

устройство кассъ и надзоръ за оными въ частности;

правильное взиманіе доходовъ и производство причитаю-
щихся платежей такою монетою, какая будетъ предписана;

надзоръ за точнымъ соблюденіемъ штатныхъ росписаній,
какъ доходовъ, такъ и расходовъ;

наблюденіе за содержаніемъ въ порядкѣ государственныхъ
кассъ и веденіемъ кассовыхъ дѣлъ;

dochód z poczty;
„ z hut, min i fabryk;
„ z papieru stemplowego, kart i kalendarzy;

„ z opłat sądowych;
„ z loteryi;
„ z cła i akcyzy;
„ z soli;
„ z wszelkich entrepryz i spekulacyów przynoszą-
cych zysk skarbowi narodowemu, i inne dochody krajowe
z rozmaitych źródeł pochodzące.

Artykuł 51.

Czynności Ministra Skarbowego w téj mierze są:

wprowadzenie i wykonanie organizacyi administracyów
i komor celnych;

dozór nad administracyą ceł, akcyzy, stempla, loteryi,
mennicy, oraz nad dochodami z poczty, stosownie do dekre-
tu Naszego pod dniem 8 Kwietnia 1808 r. wydanego;

układanie taryfów celnych, stemplowych i tym подо-
bnych.

Artykuł 52.

Jemu jest powierzono:

urządzenie kass i dozór nad niemi w szczególności;

regularne odbieranie dochodów i wypłacanie należności,
w przepisac się mającym gatunku monety;

dozór nad zachowaniem ścisłym etatów, tak w przycho-
dach, jak i wydatkach;

dozór nad porządnym utrzymywaniem kass skarbowych
i akt kassowych;

ревизія кассъ;
обезпеченіе кассъ опредѣленіемъ соотвѣтственныхъ залоговъ и вытребованіемъ оныхъ отъ сборщиковъ и кассировъ.

Статья 53.

По утвержденіи Нами общаго штата, Министръ Финансовъ подписываетъ, совмѣстно съ подлежащими Министрами, примененные къ оному частные по каждому Министерству штаты.

Статья 54.

Составленный Министромъ Финансовъ, общій балансъ государственнымъ доходамъ и расходамъ, по разсмотрѣніи и повѣркѣ онаго въ Совѣтъ, долженъ быть представленъ Намъ ежегодно къ 15-му числу Іюля мѣсяца.

Министръ Полиціи.

Статья 55.

Нашему Министру Полиціи ввѣряемъ приведеніе въ дѣйствіе законовъ и установленій, относящихся къ предотвращенію вредныхъ случаевъ и противузаконныхъ поступковъ, а также наблюденіе за общественною безопасностію и порядкомъ.

Статья 56.

Къ вѣдомству его относятся: неуспѣшное и постоянное наблюденіе, общественное благочиніе и принятіе предварительныхъ мѣръ къ обезпеченію свободы, собственности, спокойствія и удобства жителей.

rewizya kass;
zabezpieczenie kass, przez oznaczenie stosownych kaucyów, i ich odebranie od poborców i kassyerów.

Artykuł 53.

Gdy etat ogólny przez Nas zostanie potwierdzony, wtedy zastosowanie do niego etatów szczególnych, wspólnie z Ministrem każdego *respective* wydziału, Minister Skarbowy podpisze.

Artykuł 54.

Billans ogólny dochodów i ekspensy krajowych, przez Ministra Dochodów i Skarbu ułożony, a przez Radę roztrząśniony i zweryfikowany, w dniu 15 Lipca każdego roku ma Nam być przedstawiony.

Minister Policyi.

Artykuł 55.

Powierzamy Ministrowi Naszemu Policyi, wykonanie praw i urządzeń ściągających się do zapobiegania wypadkom szkodliwym i bezprawiom, tudzież czuwanie nad bezpieczeństwem i porządkiem publicznym.

Artykuł 56.

Czujna i ciągła bacność, porządek potoczny i pierwsze kroki zabezpieczające wolność, własność, spokojność i wygodę, są znamionami jego wydziału.

Статья 57.

Наблюденіе за тѣмъ, чтобы неподлежащія власти не присвоивали себѣ общественныхъ учреждений и публикацій.

Статья 58.

Составленіе и веденіе списка жителямъ, съ показаніемъ средствъ къ содержанію каждаго изъ нихъ.

Статья 59.

Цензура газетъ и періодическихъ изданій по предметамъ политическимъ.

Статья 60.

Бдительный надзоръ за неизвѣстными или подозрительными лицами, пребывающими въ Герцогствѣ, и преимущественно въ столицѣ онаго.

Статья 61.

Предупрежденіе всякаго публичнаго соблазна.

Статья 62.

Открытіе, арестованіе и отдача для публичныхъ работъ всякаго рода праздношатающихся и нищенствующихъ, и удаленіе изъ края тѣхъ изъ нихъ, кои окажутся иностранцами.

Надзоръ за слугами.

Полицейскій надзоръ за всякаго рода тюремными помѣщеніями.

Артыкулъ 57.

Dozór, ażeby władze nieprzyzwoite nieprzywłaszczały sobie urzędzeń i publikacyów powszechnych.

Артыкулъ 58.

Zaprowadzenie i utrzymywanie listy, w której każdy mieszkaniec udowadnia swój sposób utrzymania się.

Артыкулъ 59.

Cenzura gazet i pism peryodycznych w przedmiotach politycznych.

Артыкулъ 60.

Baczność na osoby nieznanе lub podejrzane, bawiące się w Księstwie, a szczególnie w stolicy jego.

Артыкулъ 61.

Zapobieganie wszelkim zgorzсeniom publicznym.

Артыкулъ 62.

Śledzenie, aresztowanie i oddanie do publicznych robót włóczęgów wszelkiego gatunku i żebraków, a obcych wyprowadzenie z kraju.

Dozór nad służącemi.

Dozór policyjny nad więzieniami wszelkiego gatunku.

Статья 63.

Надзоръ за всякаго рода народными собраниями, а въ особенности за театрами, заѣзжими дворами и за всѣми публичными домами и дорогами.

Статья 64.

Наблюденіе за исполненіемъ правилъ, изданныхъ въ предупрежденіе несчастныхъ случаевъ отъ огня, въ особенности надзоръ за колодезями и огнегасительными снарядами.

Статья 65.

Надзоръ за всѣмъ относящимся къ общественному здравію, а именно:

- за аптеками, самозванными врачами и за всякими мѣрами, предупреждающими распространеніе болѣзней;
- за чистотою, особенно же въ городахъ, за кладбищами;
- за содержаніемъ въ порядкѣ мостовъ, дорогъ и мостовыхъ;
- за освѣщеніемъ улицъ;
- за домами, угрожающими разрушеніемъ;
- за безопасностію публичныхъ дорогъ;
- за предупрежденіемъ ссоръ, дракъ, и дуэлей;
- за продажею пороху и яда;
- за ношеніемъ оружія.

Статья 66.

Наблюденіе:
за исполненіемъ постановленій, предупреждающихъ всякій обманъ, а въ особенности за мѣрами и вѣсами;
за таксами хлѣба, мяса и другихъ предметовъ жизненной потребности;

Artykuł 63.

Dozór nad wszelkimi schadzками ludu, a w szczególności nad teatrami, oberżami i wszelkimi domami i drogami publicznymi.

Artykuł 64.

Dozór nad wykonaniem urzędzeń zapobiegających przypadkom ognia, w szczególności dozór nad studniami i porządkami ogniowemi.

Artykuł 65.

- Dozór nad tém, co się tycze zdrowia, jako to:
- nad aptekami; zmyślonemi doktorami i nad wszelkimi sposobami zapobiegającymi szerzeniu się chorób zaraźliwych;
  - nad ochędóstwem, a szczególniej po miastach, nad cmentarzami;
  - nad utrzymywaniem w porządku dróg, mostów i bruków;
  - nad oświeceniem ulic;
  - nad domami grożącymi ruiną;
  - nad bezpieczeństwem dróg publicznych;
  - nad zapobieganiem kłutniom, bitwom i pojedynkom;
  - nad sprzedażą prochu i trucizny;
  - nad noszeniem broni.

Artykuł 66.

Dozór:
nad wykonaniem urzędzeń zapobiegających wszelkiemu oszukaństwu, a w szczególności nad miarami, wagami;
nad taksami chleba, mięsa i innych pierwszych potrzeb;

за обмѣномъ денегъ;
предотвращеніе покупокъ до привоза на городской рынокъ;
предупрежденіе азартныхъ игръ;
надзоръ за поддѣлкою монетъ, за недопущеніемъ порчи
строений, деревьевъ и всякихъ публичныхъ украшеній;
наблюденіе за вскрываніемъ писемъ и поддѣлкою печатей
на оныхъ.

Статья 67.

Обнаруженіе преступленій и первоначальныя предупреди-
тельные мѣры, въ случаѣ же надобности въ дальнѣйшихъ мѣ-
рахъ — требованіе содѣйствія отъ надлежащихъ властей.

Статья 68.

Употребленіе въ дѣло народной гвардіи для сохраненія дол-
жнаго порядка.

Министръ Статсъ-Секретарь.

Статья 69.

Министръ Статсъ-Секретарь свидѣтельствуемъ Наши под-
писи своими скрѣпами.

Статья 70.

Поэтому онъ состоитъ при особѣ Нашей и управляетъ
Нашею Королевскою Канцеляріею по всеѣмъ дѣламъ Нашего
Герцогства Варшавскаго.

Статья 71.

Ему ввѣряется храненіе Нашей кабинетной печати.

над wekslarstwem;
zapobieganie przedmiastowym zakupom;
zapobieganie grom hazardownym;
dozór przeciw fałszowaniu monety i przeciw psowaniu
budowli, drzew i wszelkich ozdób publicznych;
ma baczość na rozpieczętowanie listów i zmyślanie ich
pieczęci.

Artykuł 67.

Śledzenie występku, pierwsze kroki zabezpieczające, a gdy
dalsze potrzebnemi będą, wezwanie stosowne Władz wydzia-
łowych.

Artykuł 68.

Użycie gwardyi narodowej do utrzymania porządku.

Minister Sekretarz Stanu.

Artykuł 69.

Minister Sekretarz Stanu zaświadcza podpisem swoim,
podpisy Nasze.

Artykuł 70.

Jest zatem przy boku Naszym i na czele Kancellaryi
Naszej Królewskiej, do wszelkich interessów Księstwa Nasze-
go Warszawskiego.

Artykuł 71.

Jemu jest powierzona pieczęć Nasza gabinetowa.

Статья 72.

Онъ получаетъ отъ Государственнаго Совѣта или отъ Министровъ Нашихъ всѣ адресованные Намъ отзвы и рапорты.

Статья 73.

Онъ вскрываетъ каждую такую бумагу и представляетъ ее Намъ.

Статья 74.

Еслибы однако на конвертѣ такой бумаги была надпись: „*въ собственныя Его Королевскаго Величества руки*“, въ такомъ случаѣ онъ не вправѣ вскрывать и обязанъ представить Намъ ее не тронутою.

Статья 75.

Всѣ законы, удостоившіеся Нашего утверждения, Министръ Статсъ-Секретарь препровождаетъ къ Министру Юстиціи для внесенія оныхъ въ Дневникъ Законовъ; уставы же, указы, рескрипты и повелѣнія Наши, даваемые Государственному Совѣту или которому либо изъ Министровъ, онъ отсылаетъ по принадлежности, съ объясненіемъ, которые изъ нихъ, согласно Нашей волѣ, должны быть обнародованы въ Дневникъ Законовъ.

Статья 76.

Каждый подлинникъ, подписанный Нами и переданный въ Нашъ архивъ, долженъ быть буквально внесенъ въ протоколъ Секретаріата, подъ его личнымъ наблюденіемъ.

Официальная копія съ каждаго закона, или рескрипта, или повелѣнія Нашего, подлежащая передачѣ либо Нашему Министру Юстиціи для внесенія въ Дневникъ Законовъ, либо же

Artykuł 72.

On odbiera wszelkie od Rady Stanu lub od Ministrów Naszych do Nas odezwy i raporta.

Artykuł 73.

Każde takowe pismo otworzyć powinien i Nam go przedstawić.

Artykuł 74.

Jeżeli jednak pismo takowe miałooby na kopercie wyraz: „*do rąk własnych królewskich*,” otworzyć go wtedy nie może i nieknięte Nam je oddać powinien.

Artykuł 75.

Prawa przez Nas sankcyonowane, Ministrowi Sprawiedliwości do Dziennika Praw, a ustawy, dękreta, reskrypta i rozkazy Nasze, bądź do Rady Stanu, bądź do którego z Ministrów, — Minister Sekretarz Stanu, gdzie należy przesyła z ostrzeżeniem, które z nich w Dzienniku Praw z woli Naszej mają być publikowane.

Artykuł 76.

Oryginał każdy z podpisem ręki Naszej Królewskiej w archiwum Naszém złożony, w protokół sekretaryatu pod jego okiem wpisany być powinien co do słowa.

Kopia urzędowa każdego bądź prawa, bądź reskryptu, bądź rozkazu Naszego, czy to Ministrowi Naszemu Sprawiedliwości do Dziennika Praw, czyli do Rady Stanu lub któ-

въ Государственный Совѣтъ или которому нибудь изъ Министровъ, должна быть, кромѣ подписи, свидѣтельствующей Нашу подпись, засвидѣствована Министромъ Статсъ-Секретаремъ, въ вѣрности оной съ подлинникомъ.

Министръ Статсъ-Секретарь отвѣтствуетъ за вѣрность сихъ копій съ подлинниками.

Исполненіе правилъ настоящаго Нашега устава поручаемъ, въ чемъ то кому принадлежитъ.

Во дворцѣ Нашемъ, въ Дрезденѣ, 20 Апрѣля 1808 г.

(подписано) Фридрихъ Августъ.

Контрасигнировалъ Министръ Статсъ-Секретарь,

(подписано) Станиславъ Бреза.

№ 2.

Учрежденіе Канцеляріи Министра Юстиціи.

(21 Октября 1809 г.)

Министръ Юстиціи, въ видахъ сохраненія строжайшаго порядка въ ходѣ всѣхъ дѣлъ, производящихся въ его канцеляріи, постановляетъ слѣдующія правила относительно внутренняго устройства оной:

Г Л А В А I.

Опредѣленіе дней и часовъ для занятій самого Министра.

Статья 1.

Ежедневно съ 8-ми до 9-ти часовъ происходитъ засѣданіе Министра и его совѣтниковъ, въ которыхъ сіи послѣдніе докладываютъ ему болѣе сложныя и требующія его заключенія дѣла, предварительно изготавивъ мотивированное заключеніе свое по онымъ. Въ каждомъ такомъ засѣданіи обязанъ также присутствовать Генеральный Секретарь.

rego z Ministrów przesłać się mające, ma być oprócz podpisu Nasz podpis zaświadczonego, drugi raz, jako zgodna z oryginałem, ręką Ministra Sekretarza Stanu podpisana.

Za zgodność takowych kopij z oryginałem Minister Sekretarz Stanu jest odpowiedzialnym.

Dopełnienie przepisów niniejszej Naszej Ustawy, w czym do kogo należy, zalecamy.

w Pałacu Naszym, w Dreźnie, dnia 20 Kwietnia 1808 r.

(podpisano) FRYDERYK AUGUST.

przez Króla, Minister Sekretarz Stanu,

(podpisano) Stanisław Breza.

№ 2.

Organizacya Biura Ministra Sprawiedliwości.

(d. 21 Października 1809 r.)

Minister Sprawiedliwości, usiłując w biegu czynności do biura jego należących, jak najdokładniejszy utrzymać porządek, stanowi następującą wewnętrzną onego organizacyą:

TYTUŁ I.

Oznaczenie dni i godzin w czynnościach samego Ministra.

Artykuł 1.

Codziennie od 8-ój do 9-ój odbywa Minister z Konsyljarzami sessyą, w której ciż ostatni, referaty przez siebie sporządzone, trudniejsze i decyzyi Ministra wymagające, onemu przedstawiają, przygotowawszy poprzedniczo przyczynami wspartą opinią swoją. Na sessyi takowej codziennie znajdować się również winien Sekretarz Jeneralny.

Статья 2.

По понедѣльникамъ, средамъ и субботамъ, съ 9-ти до 10-ти часовъ утра, Министръ принимаетъ у себя всѣхъ, имѣющихъ къ нему дѣло; во время этого приѣма долженъ всегда находиться аппликантъ, для веденія протокола резолюціямъ по дѣламъ, не терпящимъ отлагательства.

Статья 3.

Въ тѣ же самые дни, съ 10-ти, а по вторникамъ, четвергамъ и пятницамъ съ 9-ти часовъ утра, Министръ подписываетъ представляемыя ему бумаги.

Статья 4.

Въ 11 часовъ утра Министръ отправляется въ засѣданіе Государственнаго Совѣта.

Статья 5.

Полудни (кромѣ экстренныхъ случаевъ) Министръ изготавляетъ отвѣты Королю, Государственному Совѣту, мѣстнымъ и иностраннымъ Министрамъ, составляетъ различные проекты и предѣлательствуетъ въ Законодательной Коммисіи.

Статья 6.

Въ субботу полудни Генеральный Секретарь подаетъ Министру рапортъ, сколько съ какого времени и за кѣмъ осталось неисполненныхъ докладовъ, сколько резолюцій и почему осталось неотправленныхъ, и вообще—обо всемъ, что только произошло за теченіе дѣль.

Artykuł 2.

W poniedziałki, środy i soboty od 9-jej do 10-jej zrana, daje Minister audyencye wszystkim do niego udającym się; w czasie audyencyi takowej przytomnym być winien aplikant, który protokół utrzymuje rezolucyj *brevi manu* dawanych.

Artykuł 3.

W tѣ dni od 10-jej, w dni zaś wtorkowe, czwartkowe i piątkowe od 9-jej zrana, podawane być mają ekspedycye do podpisu.

Artykuł 4.

Od 11-jej zrana wyjeżdża Minister na sessye Rady Stanu.

Artykuł 5.

Po południu (prócz nagłych wypadków) Minister pracuje nad odpowiedziami do Króla, do Rady Stanu, Ministrów krajowych i zagranicznych, gotuje projekta i prezyduje Kommissyi do praw.

Artykuł 6.

W dzień sobotni po południu Sekretarz Jeneralny здаje raport Ministrowi, wiele, od jakiego czasu i u kogo referatów zaległo, wiele rezolucyj i dla czego w ekspedycyi zatrzymanych, zgoda uwagi swe we wszystkiѣм оswiadcza, co tylko bieg interessów wstrzymuje.

Статья 7.

По воскресениямъ, съ 9-ти до 10-ти часовъ утра, контролеръ и кассиръ представляютъ Министру для подписанія еженедѣльный отчетъ.

Статья 8.

Въ тотъ же день, въ послѣ-обѣденное время, переводчики представляютъ ему свои переводы. Сверхъ того, инспекторъ и профессора училища Правовѣднiя, а также завѣдывающіе архивами, докладываютъ ему о нуждахъ своихъ заведеній.

ГЛАВА II.

О обязанностяхъ Совѣтниковъ.

Статья 9.

Обязанности каждаго Совѣтника касаются всѣхъ предметовъ, подлежащихъ вѣдѣнію Министерства. Ежедневно, съ 8-и до 9-и часовъ утра, они обязаны засѣдать съ Министромъ, какъ сказано въ ст. 1-й, и каждый изъ нихъ отвѣтствуетъ за свои заключенія, причѣмъ они, не полагаясь вовсе на аппликанта, должны сами собственноручно писать заключенія, помѣчая на нихъ число и скрѣпляя ихъ своею подписью. Каждый изъ нихъ обязанъ повѣрять свои собственныя исходящія бумаги.

Статья 10.

Впрочемъ, при общемъ распредѣленіи занятій между Совѣтниками, надлежитъ соблюдать слѣдующій порядокъ:

одинъ изъ нихъ долженъ заниматься дѣлопроизводствомъ по департаментамъ — Варшавскому и Калишскому, другой — по По-

Артикулъ 7.

W dzień niedzielny od 9-ěj do 10-ěj zrana, kontroller i kassę trzymający, zdają tygodniowy rachunek i ten Minister podpisuje.

Артикулъ 8.

W czasie poobiednim, tegoż dnia, mający zlecenia tłómaczeń, pracę swoją przynoszą. Dozorca szkoły i professorowie prawa przedstawiają potrzeby, jakie dla szkoły wypaść mogą. Również przełożeni nad archiwami potrzeby archiwów przekładają.

TYTUŁ II.

O obowiązkach Konsyljarzy.

Артикулъ 9.

Obowiązek każdego z Konsyljarzy do wszystkich przedmiotów do Ministeryum należących ściągają się. Codziennie godzinę, od 8 do 9-ěj, sessją mają z Ministrem, jak się w art. 1 rzekło, i każdy z nich odpowiedzialnym jest za swe dekrety, spuszczać się nie może na aplikanta, lecz swoją ręką dekretować i z dołączeniem daty podpisać się winien. Wyekspedjowane zaś decyzje rewidować każdy swoje powinien.

Артикулъ 10.

Podział jednakże ogólny czynności pomiędzy Konsyljarzy w następującym nastąpić winien sposobie:

jeden weźmie czynności z departamentów Warszawskiego i Kaliskiego, drugi z departamentów Poznańskiego i Byd-

знанскому и Быдгоскому (Бромбергскому), третій же—по Плоцкому и Ломжинскому, какъ относительно поступающихъ изъ вышеозначенныхъ департаментовъ частныхъ прошений, такъ и относительно рапортовъ Мировыхъ Судовъ, Трибуналовъ и Уголовныхъ Судовъ. Въ видахъ однакожъ достиженія единства дѣйствій во всѣхъ департаментахъ, Совѣтники даже по дѣламъ самымъ мало важнымъ, которыя, по смыслу ст. 1-й, какъ не представляющія никакихъ затрудненій, не подлежатъ обсужденію въ засѣданіи, или же, по недостатку времени, не могли быть доложены—должны, по взаимному между собою совѣщанію, составить онымъ доклады такъ, чтобы каждый Совѣтникъ имѣлъ достаточное понятіе о всѣхъ состоявшихся по Министерству резолюціяхъ. Поэтому, въ случаѣ надобности, они могутъ собраться въ особомъ засѣданіи съ 11-и до 1-го часу пополудни.

Статья 11.

Каждый изъ Совѣтниковъ обязанъ слѣдить за всякими злоупотребленіями по части судебного управленія и тотчасъ доводить о нихъ до свѣдѣнія Министра, изготовивъ вмѣстѣ съ тѣмъ проектъ къ ихъ пресѣченію.

Статья 12.

Каждый изъ нихъ долженъ наблюдать за сохраненіемъ въ судебныхъ мѣстахъ должнаго порядка, несоблюденіе котораго влечетъ за собою или замедленіе въ отправленіи правосудія, или же неправильности и упущенія, на что такимъ же порядкомъ, какъ и въ предыдущей статьѣ, онъ долженъ обратить вниманіе Министра.

Статья 13.

Каждый Совѣтникъ обязанъ замѣчать всякія неясности, двусмысленности и недостатки въ законахъ и составить по это-

goskiego, трети zaś z departamentów Płockiego i Łomżyńskiego, a to tak we względzie prywatnych podań, jako też raportów, tak od Sądów Pokoju oraz od Trybunałów, jako i od Sądów Kryminalnych z powyższych departamentów przychodzących. Żeby zaś jednostajność we wszystkich departamentach utrzymać, tedy obowiązani są ciż Konsyljarze w najmniejszych nawet okolicznościach, które, dla niezachodzących żadnych trudności, do sessyi w art. 1 wymienionej, nie należą lub dla krótkości czasu zreferowanemi nie zostały, między sobą koniecznie zreferować, tak, aby każdy Konsyljarz, o wysłanych w Ministerii rezolucyach, zainformowanym był. W tym względzie oddzielną, gdy potrzeba wymagać będzie, od godziny 11-ej do 1-ej mieć mogą między sobą sessyą.

Artykuł 11.

Każdy z Konsyljarzy winien dostrzegać nadużycia, które się wkraść w jaką część administracyi sądowej mogły, i o nięj zaraz ostrzedz ma piśmiennie Ministra, przygotowawszy projekt do zapobieżenia.

Artykuł 12.

Każdy winien dostrzegać, jeżeli gdzie Sądy nie są w tęg karności, w jakieg być powinny, przez co lub sprawiedliwość zwłokę cierpi lub nieregularność i uchybienia dzieją się, o czém podobnym sposobem, jak w poprzedzającym artykule, Ministra ostrzedz obowiązany jest.

Artykuł 13.

Każdy winien dostrzegać, jeżeli nie ma jakieg ciemności lub obojętności albo niedostatku w prawie, i wygotuje sto-

му предмету соответственный проект. Такие проекты обсуждаются потомъ въ засѣданіи, въ присутствіи Министра, который съ своей стороны предлагаетъ, кромѣ того, всемъ, или одному изъ Совѣтниковъ извѣстный предметъ, требующій разъясненія, передавая оный въ свою очередь на обсужденіе Коммисіи, учрежденной для разсмотрѣнія проектовъ.

Статья 14.

Каждый Совѣтникъ, согласно даннымъ ему отъ Министра порученіямъ, производитъ поочередно ревизію во всехъ судебныхъ мѣстахъ въ краѣ, въ Прокуратурѣ, Нотаріальныхъ Канцеляріяхъ, Архивахъ, ревизуетъ акты гражданского состоянія, а также Канцелярію Министерства. Во все время этихъ командировокъ, все обязанности, лежащія на отсутствующемъ по званію Совѣтника, должны исполнять его сотоварищи.

ГЛАВА III.

О обязанностяхъ Генеральнаго Секретаря.

Статья 15.

Генеральный Секретарь имѣетъ исключительный надзоръ и управленіе Канцелярією Министерства; наблюдаетъ за сохраненіемъ общаго порядка, а также за точнымъ исполненіемъ обязанностей всеми подчиненными ему чиновниками, и, во время занятій Канцеляріи, постоянно долженъ въ ней находиться лично.

Статья 16.

Генеральный Секретарь принимаетъ все адресованныя къ Министру бумаги, поступающія отъ Королевскаго Двора или

sowny projekt. Projekt takowy dyskutuje się na sessyi w przytomności Ministra, któren prócz tych, z swęj strony daje do wyrobienia Konsyljarzom lub jednemu z nich, objekt wyjaśnienia potrzebujący, co również potemъ poddaje pod dyskusyя Kommissyi do projektówъ wyznaczonej.

Artykuł 14.

Konsyljarz każdy podługъ otrzymanychъ od Ministra kommissoryjówъ, odbywa kolejno rewizyя wszelkichъ krajowychъ sądówъ, prokuratoryi, notaryatówъ, archiwówъ, urzędówъ stanu cywilnego, oraz biura Ministeryi; przezъ czasъ zaśъ odbywania kommissoryumъ takowego, przezъ współkolegówъ w czynnościachъ swychъ innychъ konsyljarskichъ zastąpionymъ być winien.

TYTUŁ III.

O obowiązkachъ Sekretarza Jeneralnego.

Artykuł 15.

Sekretarzъ Jeneralny ma szczególny dozórъ i kierunekъ biura Ministeryi; do niego należy dozórъ ogólnego porządku, czuwa, aby wszyscy pod nimъ będący urzędnicy obowiązki swe ściśle dopełniali i samъ ciągle w czasie czynności biura, osobiście w niэмъ znajdować się winien.

Artykuł 16.

Sekretarzъ Jeneralny odbiera wszystkie do Ministra przychodzące ekspedycye, zъ tychъ nadesłane od Dworu, oraz od

отъ другихъ Министровъ онъ обязанъ вскрывать не иначе, какъ въ присутствіи самого Министра; всѣ же вообще входящія бумаги, сдѣлавъ на нихъ немедленно отмѣтки о полученіи, онъ приказываетъ внести въ подлежащій журналъ.

Статья 17.

Всѣ бумаги отъ Королевскаго Двора, а также списки о поведеніи чиновниковъ и прочая конфиденціальная переписка должны храниться особо взаперти, подъ исключительнымъ личнымъ завѣдываніемъ Генеральнаго Секретаря. Королевскія бумаги передаются къ дѣламъ Канцеляріи не иначе, какъ только въ посвидѣтельствовавшихся копіяхъ, за внесеніемъ оныхъ въ общій журналъ; на этихъ же коніяхъ записываются состоявшіяся резолюціи, а самыя подлинники вносятся аппликантомъ въ особый журналъ, подъ личнымъ надзоромъ Генеральнаго Секретаря.

Статья 18.

По внесеніи означенныхъ подлинниковъ въ журналъ, онъ обязанъ не только наблюдать постоянно за безотлагательнымъ ихъ поступленіемъ къ докладамъ, но и, сверхъ того, требовать ежедневно представленія копій журнала, для отмѣтки въ ономъ, во время присутствованія, согласно ст. 1 и 10, въ засѣданіяхъ, всѣхъ исполненныхъ номеровъ. Такимъ только строгимъ контролемъ онъ будетъ поставленъ въ возможность удовлетворить со всею точностью условіямъ, изложеннымъ въ ст. 6 относительно докладовъ.

Статья 19.

Если же эти подлинники, не будучи окончательно разрѣшены, препровождаются напр. въ контроль, съ тѣмъ, чтобы, вмѣстѣ съ его предположеніями, поступить потомъ на дальнѣйшее заключеніе, — въ такомъ случаѣ Генеральный Секретарь, не отмѣ-

Ministrów innych wydziałów, w przytomności tylko Ministra odpieczętować może; wszystkie zaś ogółem niezwłocznie na nich presentatum zapisawszy, do przyzwoitego dziennika wciągnąć poleci.

Artykuł 17.

Ekspedycje od Dworu przychodzące, oraz listy konduity urzędników i inne podobne sekretu wymagające, pod osobnym zamknięciem i dozorem jedynie Sekretarza Jeneralnego zostawać będą. Ekspedycje od Dworu w kopiach widymowanych, jedynie do akt oddawanemi i przez dziennik ogólny przechodzić będą; na tych kopiach decyzje, jakie wypadać będą, zapisywanemi zostaną. Ekshibitów takowych oryginalnych oddzielny dziennik Sekretarz Jeneralny przez aplikanta w swjej przytomności utrzymywać będzie.

Artykuł 18.

Po zapisaniu w dzienniku ekshibitów, nie tylko na to bacznosc ciągłą zwróci, aby bez żadnego zalegania do decyzji referatom dawane były, ale nadto codziennie podać każe sobie duplikat dziennika i na sessjach art. 1 i 10 przepisanych, przytomnym będąc, numera odbyte przekreślać będzie, a kontrolle te jak najdokładniej utrzymując, przepis art. 6 w ścisłym znaczeniu zachować co do referatów w stanie będzie.

Artykuł 19.

Skoro zaś ekshibita nieostatecznie zdecydowanemi, lecz np. do kontroli odesłanemi zostaną i z wnioskami tejsze do decyzji dalszej podane być mają, wówczas Sekretarz Jeneralny w czasie sessyi numeru takowego nie przekreśli, lecz

чая, во время засѣданія, этихъ номеровъ въ копіи журнала, долженъ прописать только въ графѣ для примѣчаній время передачи оныхъ въ контроль и наблюдать тамъ же за скорѣйшимъ ихъ исполненіемъ. Равнымъ образомъ, по возвращеніи упомянутыхъ подлинниковъ изъ контроля, отмѣтивъ въ копіи журнала, въ той же графѣ замѣчаній, время передачи ихъ дѣлопроизводителю для исполненія, послѣ состоявшейся по нимъ въ засѣданіи резолюціи, онъ отмѣчаетъ исполненный номеръ въ копіи журнала. То же самое должно разумѣть и въ такомъ случаѣ, когда, вслѣдствіе другихъ занятій и случайныхъ порученій, упомянутый подлинникъ не могъ быть разрѣшенъ окончательно.

Статья 20.

Ежели бумаги, изготовленныя на польскомъ языкѣ, требуютъ перевода и на иностранный языкъ, — въ такомъ случаѣ Генеральный Секретарь, поручивъ это особому Секретарю, назначенному для этого иностраннаго языка, долженъ имѣть строжайшее наблюденіе за своевременнымъ ихъ исполненіемъ и притомъ вести точный по сему предмету контроль.

Статья 21.

Всѣ рѣшенныя и слѣдующія къ исполненію подлинныя бумаги, Генеральный Секретарь немедленно распредѣляетъ между Секретарей Канцеляріи, которые, изготовивъ всѣ порученныя имъ отпуски, согласно нижеизложеннымъ правиламъ, возвращаютъ таковыя Генеральному Секретарю, а сей послѣдній, имѣя уже во виду повѣрку оныхъ, произведенную согласно ст. 9, передаетъ ихъ Экзекутору Канцеляріи, который по надлежащемъ ихъ перебрѣненіи, согласно нижеизложеннымъ правиламъ, и по повѣркѣ бѣловыхъ съ подлинными отпусками Секретаремъ изготовившимъ сіи послѣдніе, а также по завѣреніи тѣмъ же Секретаремъ копій, если онѣ были приложены, — возвращаетъ Генеральному Се-

pod uwagami w duplikacie żurnalu datę oddania do kontroli zapisawszy, ciąglą da bacznosc, aby toż ekshibitum w kontroli nie zalegało. Za zwrotem zaś ekshibitum takowego z kontroli, zanotowawszy w uwagach duplikatu żurnalu datę oddania nazad do decyzyi referentowi, po nastąpieném zdecydowaniu na sessyi, numer w duplikacie żurnalu dopiero przekreśli; toż samo zaś rozumieć się ma, gdy dla innych uskutecznień i poleceń wypadkowych, ekshibitum ostatecznie zacydowaném nie zostaje.

Artykuł 20.

Skoro ekspedycye w polskim języku wygotowane i na obcy język tlómaczonemi być mają, wówczas Sekretarz Jeneralny, wyznaczyszy Sekretarza do tegoż obcego języka przeznaczonego, ciąglą bacznosc zachowa, iżby ekspedycye podobne spóznionemi wcale nie były, utrzymując jaknajdokładniejszą w tym względzie kontrolę.

Artykuł 21.

Wszelkie zaś zacydowane ekshibita, które ekspedycyi wymagają, rozdzieli niezwłocznie między Sekretarzy biura, którzy podług poniższych przepisów ukończywszy poleczone im ekspedycye, zwracają je Sekretarzowi Jeneralnemu; ten rewizye ich, stosownie do art. 9 uskutecznioną mając, oddaje też ekshibita Rejentowi Kancellaryi, który munda tychże ekspedycyj, podług poniższych przepisów uzupełniwszy i zgodność ich z ekspedycyą przez Sekretarza, któren też uskutecznił, oraz zgodność kopii, jeśli te dołączonemi były, przez tegoż Sekretarza zaświadczone mając, zwraca je Sekretarzowi Jeneralnemu, a ten, pomimo podpisu Sekretarza biura zgod-

кретарю, для засвидѣтельствованія о вѣрности съ подлинными отпусками (за каковую вѣрность на немъ преимущественно лежить отвѣтственность), независимо отъ подписи Секретаря Канцелярїи. Въ такомъ уже видѣ переписанныя набѣло бумаги Генеральный Секретарь представляетъ къ подписи Министру и затѣмъ, возвративъ ихъ Экзекутору Канцелярїи, постоянно наблюдаетъ за точнымъ исполненіемъ симъ послѣднимъ ниже изъясненныхъ правилъ, при отправленіи резолюцій по принадлежности.

Статья 22.

Генеральный Секретарь обязанъ также упомянуть въ копїи журнала о всѣхъ повторенїяхъ, какъ сдѣланныхъ вслѣдствіе порученій, такъ и возникшихъ изъ самого существа дѣла или вслѣдствіе изданныхъ постановленій, а равно о всѣхъ подтвержденїяхъ, при чемъ онъ долженъ завести въ Архивѣ правильный контроль, съ тѣмъ, чтобы всѣ подобныя повторенія и подтвержденія отправляемы были своевременно и послѣдовательно, и чтобы замедленія со стороны Архиварїуса не останавливали правильнаго хода дѣла.

Статья 23.

Изготовление всѣхъ важнѣйшихъ бумагъ, представленій къ Престолу и проектовъ, ежели это будетъ признано нужнымъ Министромъ, относится къ обязанности Генеральнаго Секретаря.

Статья 24.

Генеральный Секретарь отвѣчаетъ не только за всѣ исходящія изъ Канцелярїи Министра бумаги, относительно ихъ точности и вѣрности съ резолюціями, но и за всѣ статьи, поступающія изъ Канцелярїи Министра въ печать; и потому онъ обязанъ наблюдать, чтобы всѣ Высочайшія повелѣнія предназна-

нось таковыхъ з экспедыцяю засвидѣцъ, (за котора то zgod-
носć szczególnieŹ odpowiedzialnym jest), oddaje teŹ munda
do podpisu Ministrowi, po uskutecznienu ktorego, zwraca je
Rejentowi Kancellaryi i ciagła daje baczносć, aby ten prze-
pisom poniŹszym w odejściu rezolucyi jak najściślej zadość
uczynił.

Artykuł 22.

Sekretarz Jeneralny zrobi również w duplikacie dzien-
nika o reprodukcjach, bądź poleconych, bądź z natury inte-
resu lub z urzędzeń wyszłych, wypadających, oraz o ekscy-
tatoryach—wzmiankę i urzędzi w archiwum dostateczną dla
siebie kontrolę, aby podobne reprodukcye i ekscytatorya
w czasie przyzwoitym następowały, i aby spóźnienia przez
archiwistę biegu w interesach nie wstrzymywały.

Artykuł 23.

Redakcyя wszelkichъ важнѣйшихъ писм, представленій до
Tronu projektów, należy do Sekretarza Jeneralnego, gdy te-
go przez Ministra uznana będzie potrzeba.

Artykuł 24.

Jak za wszystkie pisma wychodzące z kancellaryi Mini-
stra, Sekretarz Jeneralny co do ich dokładności i zgodności
z dekretami jest odpowiedzialnym, tak odpowiedzialność ta
rozciga się do wszystkichъ писм z biura Ministra drukiem
wychodzących. Jego tedy jest obowiązkiem dostrzegać, aby

ченныя для внесенія въ Дневникъ Законовъ, были въ немъ напечатаны немедленно и въ послѣдовательномъ порядкѣ. Онъ держитъ послѣднюю корректуру, отвѣтствуя за вѣрность оной, и по этой причинѣ подпись его должна находиться подъ подписью Министра. Всѣ статьи, посылаемыя Канцелярією Министра для напечатанія въ газетахъ, а равно всѣ выдаваемыя оною официальные выписки должны быть посвидѣтельствованы Генеральнымъ Секретаремъ.

Статья 25.

Генеральный Секретарь, какъ блюститель общаго порядка въ Канцеляріи, производитъ еженедѣльно ревизію оной и, завѣдуя списками о поведеніи низшихъ чиновниковъ, входитъ о нихъ съ надлежащими представленіями къ Министру; притомъ, отвѣтствуя, согласно вышеприведеннымъ правиламъ, за общій порядокъ по теченію дѣлъ, онъ вправѣ составлять новые образцы журналовъ и канцелярскихъ регистровъ и предположенія о всякихъ подробностяхъ, относящихся къ контролю текущихъ дѣлъ, по представленіи же этихъ образцовъ и предположеній въ засѣданіи, означенномъ въ ст. 1-й, онъ поручаетъ ихъ низшимъ чиновникамъ къ исполненію.

Статья 26.

Генеральный Секретарь обязанъ дѣлать доклады по дѣламъ вѣреннаго ему Министромъ отдѣленія.

Статья 27.

Въ случаѣ болѣзни Генеральнаго Секретаря, или отсутствія его свыше 2 дней, младшій по порядку назначенія Совѣтникъ заступаетъ его мѣсто, передавъ свои занятія по званію Совѣтника другимъ своимъ сотоварищамъ.

dekreta wszystkie Królewskie mające być w Dzienniku Praw umieszczone, niezwłocznie i kolejno w tymże Dzienniku drukowane były. Ostatnią korektę Sekretarz Jeneralny utrzymuje, za zgodność odpowiada i dla tego podpis jego pod podpisem Ministra umieszcza się. Cokolwiek z biura Ministerii wychodzi do gazet, cokolwiek wydane być ma ekstraktem urzędowym, to wszystko przez Sekretarza Jeneralnego zaświadczone być ma.

Artykuł 25.

Sekretarz Jeneralny, strzegąc powszechnego porządku biura, odbywa co tydzień jego rewizyą i utrzymując listę konduity niższych urzędników, czyni Ministrowi stosowne przedstawienia, a będąc podług powyższych przepisów odpowiedzialnym za całkowity porządek biegu interesów, mocen jest układać schema dzienników i repertoriów, i wszelkie szczegóły do kontroli biegu interesów ściągające się, a po odczytaniu onych na sessyi w art. 1 oznaczonej, poleci je niższemu urzędnikom do zachowania.

Artykuł 26.

Sekretarz Jeneralny w oddanym sobie przez Ministra oddziale interesów czyni referaty.

Artykuł 27.

W przypadku choroby lub dłuższej nad dni 2 nieprzytomności Sekretarza Jeneralnego, Konsyljarz z rządu nominacyi najmłodszy miejsce jego zastąpi, oddawszy współkolegom zastępstwo w czynnościach konsyljarskich.

ГЛАВА IV.

О обязанностях Секретарей Канцелярии.

Статья 28.

Секретари состоятъ подь особымъ надзоромъ Генеральнаго Секретаря. Для обыкновенныхъ занятій, они обязаны находиться въ канцелярии ежедневно, за исключеніемъ праздничныхъ дней, съ 8 до 1 часу утра и съ 4 до 7 часовъ пополудни, хотя впрочемъ по экстреннымъ дѣламъ собственное ихъ усердіе должно побуждать къ болѣе продолжительнымъ занятіямъ. Въ праздничные же дни, на случай могущихъ встрѣтиться спѣшныхъ дѣлъ, обязанъ находиться въ Канцелярии одинъ изъ нихъ поочередно.

Статья 29.

Всѣ прошенія, по распредѣленіи ихъ Генеральнымъ Секретаремъ между Секретарями Канцелярии, должны немедленно получить надлежащій ходъ и не должны быть задерживаемы болѣе одного дня въ производствѣ; нужнѣйшія изъ нихъ означаются надписью: „*citissime*“ (весьма скоро) и тотчасъ же должны быть исполнены.

Статья 30.

Секретари, занимающіеся перепискою на французскомъ и нѣмецкомъ языкахъ, не могутъ отказываться отъ другихъ занятій на польскомъ языкѣ.

Статья 31.

Секретари обязаны прочитывать заготовленные ими бумаги послѣ переписанія ихъ набѣло, вмѣстѣ съ приложенными къ онымъ

Т Y T U E IV.

О обязанностях Секретарей биура.

Artykuł 28.

Sekretarze zostają pod szczególnym dozorem Sekretarza Jeneralnego i lubo w nagłych interesach gorliwość ich nad przeznaczony czas do pracy zachęcić ich winna, w zwyczajnych jednak czynnościach, w biurze codziennie, wyjąwszy święta, znajdować się mają od godziny 8-jej do 1-jej zrana, po południu zaś, od godziny 4-jej do 7-jej. W święta zaś, dla zdarzyć się mogących pilnych wypadków, z kolei tylko po jednemu w biurze znajdować się mają.

Artykuł 29.

Wszelkie podania przez Sekretarza Jeneralnego pomiędzy Sekretarzy biura rozdzielone, mają być bez zwłoki ekspedycyowane i dłużej nad dzień jeden w ekspedycyi nie zatrzymywane; nagle wyrazem: „*citissime*“ oznaczone, natychmiast wykonane być mają.

Artykuł 30.

Sekretarze mający sobie powierzone ekspedycye niemieckie i francuzkie, wymawiać się od innych robót w polskim języku nie mogą.

Artykuł 31.

Sekretarze obowiązani są ekspedycye swoje, gdy na czyisto przepisane zostaną, wraz z dołączonymi do nich ko-

копіями, и засвидѣтельствовать вѣрность ихъ съ подлиннымъ внизу своею подписью; съ этою цѣлью, они должны, безъ малѣйшаго замедленія, всѣ представляемыя имъ Экзекуторомъ Канцеляріи бѣловыя тщательно свѣрить съ приложенными копіями и, за подписью своею, удостовѣряющею ихъ вѣрность, возвратить ихъ тотчасъ Экзекутору.

ГЛАВА V.

О обязанностяхъ Экзекутора Канцеляріи.

Статья 32.

Экзекуторъ Канцеляріи состоитъ тоже подъ ближайшимъ надзоромъ Генеральнаго Секретаря и имѣетъ подъ своимъ непосредственнымъ надзоромъ, какъ штатныхъ, такъ и сверхштатныхъ канцелярскихъ чиновниковъ Канцеляріи Министра, а также курьеровъ. Онъ обязанъ постоянно находиться на лицѣ въ Канцеляріи все время, установленное въ Главѣ VIII для обыкновенныхъ занятій, и вести списки состоящихъ на лицѣ, какъ Секретарей, сообразно съ опредѣленнымъ для нихъ ст. 27-ю числомъ часовъ, такъ и Архивариуса, чиновниковъ Контрольнаго Отдѣленія и Канцеляріи. Таковыя списки представляются имъ послѣдняго числа каждаго мѣсяца Генеральному Секретарю, который докладываетъ о нихъ Министру и, по усмотрѣнію сего послѣдняго, можетъ давать Казначейству соответственныя предложенія относительно неакуратныхъ въ исполненіи служебныхъ обязанностей чиновниковъ.

Статья 33.

Экзекуторъ Канцеляріи обязанъ всѣ полученныя имъ отъ Генеральнаго Секретаря бумаги немедленно распределить между писцами и непосредственно наблюдать за безотлагатель-

ными, оdczytać, podpisem swym na samym dole zgodność onych zaświadczyć; w tym celu przełożone sobie munda przez Rejenta Kancellaryi bez żadnej zwłoki, wraz z kopiami dołączonemi pilnie skonfrontować i też natychmiast z podpisem swym zgodność ich zaświadczać, Rejentowi nazad zwrócić winni.

TYTUŁ V.

Obowiązki Rejenta Kancellaryi.

Artykuł 32.

Rejent Kancellaryi stoi również pod szczególnym dozorem Sekretarza Jeneralnego, ma zaś pod swym bezpośrednim dozorem Kancellaryą biura Ministeryi, to jest nad pracującymi w niej kancellistami, tak etatowemi, jak i nadetatowemi, oraz nad woźnami. Znajdować się ciągle winien przez czas godzin zwyczajnych dla Kancellaryi w Tytule VIII przepisanych i utrzymuje listę przytomności, tak Sekretarzy, podług przepisu godzin w art. 27, jako też Archiwisty, Kontroli i Kancellaryi i listę takową ostatniego dnia każdego miesiąca Sekretarzowi Jeneralnemu podaje, który, po przedstawieniu jej Ministrowi, z wolą jego, szczególnie kassie potrzebne zlecenia względem nieregularnych w obowiązkach swych urzędników, wydać mocny będzie.

Artykuł 33.

Wszelkie ekspedycye przez Sekretarza Jeneralnego Rejentowi oddane, winien tenże niezwłocznie między kancellistów rozdzielić i pilną bezpośrednią na nich dawać baczość,

нымъ перебъленіемъ ими, какъ самихъ бумагъ, такъ и упоминаемыхъ въ нихъ копій. Онъ долженъ также вести особый журналъ этихъ бумагъ, изъ котораго можно было бы легко узнать во всякое время, у кого какой подлинникъ находился въ производствѣ, до отправленія изъ Канцеляріи.

Статья 34.

Послѣ переписанія бумаги начисто, вмѣстѣ съ копіями, если онѣ были приложены, Экзекуторъ Канцеляріи немедленно передаетъ ее Секретарю, написавшему оную, для прочтенія и посвидѣтельствванія о вѣрности своею подписью, согласно ст. 30; получивъ же отъ сего послѣдняго, передаетъ Генеральному Секретарю, и наконецъ, по подписаніи этой бумаги Министромъ и полученіи оной обратно отъ Генеральнаго Секретаря, Экзекуторъ Канцеляріи обязанъ, удостоверившись, всѣ ли находятся приложенія, на которыя она ссылается, и нѣтъ ли какихъ нибудь ошибокъ въ адресныхъ надписяхъ, распорядиться о запечатаніи ее въ своемъ присутствіи и записать въ своемъ журналѣ фамилію курьера и время отправленія, о чемъ слѣдуетъ сдѣлать вымѣтку на черновыхъ, остающихся при дѣлахъ, и передать подлинники въ Архивъ, что также должно быть отмѣчено Экзекуторомъ въ его журналѣ.

Статья 35.

Экзекуторъ Канцеляріи обязанъ, сверхъ того, еще повѣрять книги курьеровъ (разносныхъ) и, согласно съ росписками, вносимыми въ эти книги, записывать въ своемъ журналѣ время дѣйствительной отдачи резолюцій, или отправленія оныхъ по почтѣ.

Статья 36.

Экзекуторъ Канцеляріи долженъ наблюдать, чтобы бумаги, нетерпящія отлагательства (*brevi manu*), были отправляемы

избы безъ żadnej zwłoki na czysto oraz z wyrażonemi w ekspedycyi kopiami przepisane były. Obowiązkiem jest również Rejenta utrzymywać oddzielny dziennik ekspedycyi, z któregooby w każdym czasie można wiedzieć, gdzie się exhibitum które znajduje aż do odejścia z kancelaryi.

Artykuł 34.

Skoro tylko ekspedycya na czysto wraz z kopiami, jeśli są jakie, przepisana zostanie, winien Rejent takową niezwłocznie Sekretarzowi, którego też ekspedycyą uskutecznił, do odczytania i zaświadczenia podług art. 30 podpisem swym zgodności, przełożyć, które od tegoż odebrawszy, Sekretarzowi Jeneralnemu oddaje, a odebrawszy od tegoż już przez Ministra podpisane, winien jest takowe dokładnie przejrzeć, czyli wszystkie allegowane annexa znajdują się, czy podpisy na wierzchu takowych ekspedycyj omyłkom nie podpadły, poczem też w przytomności swjej zapieczętować kazawszy, zapisze w swym dzienniku imię woźnego i datę oddania, co na ekspedycyi do akt pozostającej zapisawszy, zwróci ekshibita do archiwum, co również zapisze w swym dzienniku.

Artykuł 35.

Rejent dozór nadto mieć winien nad książkami woźnych i stosownie do kwitów w książkach ich zapisanych, dołączy w swym dzienniku datę aktualnego oddania rezolucyi lub odejścia onej przez pocztę.

Artykuł 36.

Gdy się zdarzy, iż rzecz jaka odesłana zostanie *brevi manu*, téj nie wprzód dozwoli odejść Rejent z kancelaryi,

не иначе, какъ по внесеніи въ его собственный журналъ и въ журналъ Архиваріуса—номера, содержанія прошенія и исходящей бумаги, а также мѣсяца и числа отправленія.

Статья 37.

Наконецъ Экзекуторъ Канцеляріи ведетъ инвентарь всей канцелярской движимости, наблюдаетъ лично и посредствомъ ввѣренныхъ его начальству лицъ за содержаніемъ оной въ цѣлости и о заготовленіи недостающей мебели, входитъ заблаговременно съ представленіями; онъ также занимается снабженіемъ Канцеляріи хорошими письменными матеріалами, производитъ правильную выдачу оныхъ и отвѣчаетъ за счетоводство по сему предмету.

ГЛАВА VI.

О обязанностяхъ Архиваріуса.

Статья 38.

Архиваріусъ находится также въ ближайшей зависимости отъ Генеральнаго Секретаря и имѣетъ непосредственный надзоръ за всѣми состоящими при немъ помощниками. Онъ обязанъ находиться въ Канцеляріи во все время, установленное въ Главѣ VIII.

Статья 39.

Архиваріусъ вмѣстѣ съ своимъ помощникомъ, обязанъ безъ малѣйшаго замедленія вносить въ главный журналъ всѣ входящія или передаваемыя ему Генеральнымъ Секретаремъ подлинныя бумаги. Означенный журналъ долженъ быть веденъ согласно правиламъ, указаннымъ въ ст. 24-ой.

dopóki w dzienniku tak swoim, jako i archiwisty, numer, treść podania, treść odpowiedzi i data odejścia zapisanemi nie będą.

Artykuł 37.

Nakoniec Rejent Kancellaryi inwentarz utensyljów do biura należących utrzymywać i ciągły dozór sam i przez osoby pod bezpośrednią swą dyrekcyą będące dawać winien, aby te w swym stanie zachowane były, czyni oraz wcześniej wnioski, jeśli takowych utensyljów potrzeba. Również poruczony mu jest wybór dobrych materialiów piśmiennych, porządne ich wydawanie i utrzymywanie w téj mierze rachunku, należy do odpowiedzialności Rejenta Kancellaryi.

TYTUŁ VI.

O obowiązkach Archiwisty.

Artykuł 38.

Archiwista stoi również pod szczególnym dozorem Sekretarza Jeneralnego i ma sam bezpośredni dozór nad dodanemi sobie pomocnikami. Znajdować się zaś ciągle w biurze winien, w godzinach w Tytule VIII dla kancellaryi przepisanych.

Artykuł 39.

Archiwista, mając przydanego sobie pomocnika, powinien wszystkie przychodzące i od Sekretarza Jeneralnego oddane sobie ekshibita, do głównego dziennika bez żadnej przewłoki wciągnąć. Dziennik takowy stosownie do przepisu art. 24 utrzymywanym być winien.

Статья 40.

По надлежащемъ внесеніи поступившихъ прошеній въ главный журналъ, Архивариусъ обязанъ отыскать относящіеся въ нимъ акты для справокъ, съ обозначеніемъ въ нихъ листовъ и отмѣткою ссылокъ на самихъ же входящихъ, и затѣмъ, передавъ ихъ Совѣтникамъ для разрѣшенія, сообразно распределеннымъ между ними занятіямъ, записать въ главный журналъ имя докладчика, а также время отдачи ему бумаги. То же самое должно быть имъ отмѣчено и въ копіи журнала.

Статья 41.

Всѣ входящія, требующія ускоренія, должны быть, вмѣстѣ съ справочными актами, немедленно представляемы на разрѣшеніе; прочія же вообще представляются не иначе, какъ по внесеніи оныхъ въ журналъ. Копія же журнала за минувшій день, должна быть ежедневно представляема Генеральному Секретарю, передъ засѣданіемъ, начинающимся въ 8-мь часовъ утра. Ежели Архивариусъ, при раздачѣ бумагъ къ докладамъ, встрѣтитъ малѣйшее недоумѣніе, — въ такомъ случаѣ онъ долженъ вручить ихъ, вмѣстѣ съ справками, Генеральному Секретарю при подачѣ ему копій журнала; Секретарь же, во время засѣданія, докладываетъ объ нихъ Министру и, распредѣливъ оныя согласно его воли, сдѣлаетъ о докладчикахъ надлежащую помѣтку въ копіи своего журнала.

Статья 42.

При поступленіи входящихъ обратно въ Архивъ, Архивариусъ, пополнивъ подлежащія графы журнала, оконченныя статьи поручаетъ приобщить къ соотвѣтственнымъ дѣламъ, выставляетъ номера на листахъ и записываетъ подлинники въ собраніе актовъ (*in rotulo actorum*).

Артыкулъ 40.

Skoro podanie należycie do dziennika głównego wciągnięte będzie, archiwista wyszuka stosowne do niego antea-acta, pozakłada folia i zapisawszy je na podaniu, oddaje je, podług rozdziału czynności między Konsyljarzy, każdemu z nich do decyzji i zapisawszy imię referenta i dzień oddania onemu, w dziennik, toż samo i w duplikacie dziennika umieścić jest winien.

Артыкулъ 41.

Podania przyspieszenia wymagające, niezwłocznie z anteriorami do decyzji podane być winny, inne zaś ogółem, po wpisaniu ich w dziennik, koniecznie podanemi do decyzji być winny. Duplikat zaś dziennika Sekretarzowi Jeneralnemu codziennie zrana przed sessją o godzinie 8-jej zaczynającą się, z dnia przeszłego podawanym być ma. Jeżeli archiwista w rozdzieleniu referatów najmniejszą wątpliwość mieć będzie, wówczas ekshibitum wraz z anteriorami Sekretarzowi Jeneralnemu przy podawaniu duplikatu dziennika odda, któren podczas sessyi takowe ekshibita, stosownie do oświadczonej woli Ministra, rozdzieli i w duplikacie swym referentów zapisze.

Артыкулъ 42.

Skoro podania nazad do archiwum wracają, wówczas archiwista dopełni rubra dziennika swego, rzecz ukończoną wciągnąć każe do właściwych akt, położy liczby na kartach i zapisze ekshibitum in rotulo actorum.

Статья 43.

При отправленіи входящихъ, не терпящихъ отлагательства (*brevi manu*), Архивариусъ соблюдаетъ порядокъ, указанный ст. 35.

Статья 44.

Архивариусъ обязанъ съ особенною тщательностію вести журналъ повтореній и подтвержденій, по формѣ, какая для этого будетъ указана, согласно ст. 24-й, и притомъ наблюдать постоянно, чтобы за недостаткомъ въ повтореніяхъ не приостанавливались текущія занятія, а также, чтобы исполненіе порученій, даваемыхъ Судамъ, или удовлетвореніе требованій въ другихъ Министерствахъ не замедлялись по причинѣ несвоевременно дѣлаемыхъ подтвержденій.

Статья 45.

Архивариусъ отвѣтствуетъ за строжайшій порядокъ въ цѣломъ Архивѣ и за исполненіе правилъ, вышеозначенными статьями указанныхъ.

ГЛАВА VII.

О обязанностяхъ счетнаго контролл.

Статья 46.

Счетный контролъ состоитъ также подъ непосредственнымъ надзоромъ Генеральнаго Секретаря. Лица, входящія къ составу его, обязаны находиться въ Канцелярїи во все время, указанное ст. 27. Къ контролю относится повѣрка всѣхъ счетовъ по канцелярскимъ пошлинамъ и депозитнымъ суммамъ, а также веденіе расчетовъ цѣлаго вѣдомства юстиціи съ казною.

Artykuł 43.

Gdy podanie jakie *brevi manu* odesłanemъ będzie, winien archiwista zachować przepis art. 35.

Artykuł 44.

Winien nadewszystko archiwista utrzymywać kalendarz reprodukcyjny, oraz ekscytatoriów, stosownie do schema, jakie podługъ przepisu art. 24 wskazanemъ mu będzie i ciągly nad тѣмъ mieć dozór, aby przez uchybienie reprodukcyi, bieg czynności nie opóźniał się i aby polecenia dane sądomъ lub też rekwizycye do wydziału innych Ministrów czynione, dla omieszkanego w czasie przyzwoitymъ do ekscytowania, podania nie zalegały.

Artykuł 45.

Za najściślejszy porządekъ całego archiwumъ i wykonanie przepisówъ powyższemi artykułami objętychъ, archiwista jest odpowiedzialnymъ.

TYTUŁ VII.

O obowiązkachъ kontroli rachunkowej.

Artykuł 46.

Kontrola rachunkowa stoi również pod dozoremъ bezpośrednimъ Sekretarza Jeneralnego i osoby ją składające winny w godzinachъ art. 27 przepisanychъ, ciągle w biurze znajdować się. Do kontroli тѣj należy całe weryfikowanie rachunkówъ takъ szportlowychъ, depozytowychъ, jako też utrzymywanie rachunkówъ całego wydziału Sprawiedliwości ze Skarbem.

Статья 47.

Кассовыя книги, какъ Канцеляріи Министра, такъ и генеральнаго контроля, должны быть ведены согласно правиламъ ст. 35-ой, по предварительному утверждению Министра.

Статья 48.

Контроль обязанъ, на всякое востребованіе, предъявлять счета по каждому Суду, а именно: сколько поступило въ кассу онаго, сколько причитается къ поступленію, или же сколько въ ней состоитъ на лицо остатковъ.

Статья 49.

О всѣхъ замѣченныхъ недостаткахъ по счетамъ, поступающимъ въ Канцелярію Министра, контроль обязанъ тотчасъ довести до свѣдѣнія по принадлежности, для зависящаго распоряженія.

Статья 50.

Къ контролю относятся не только расчеты съ судебными мѣстами, но и всѣ вообще счета или счетные проекты, составляемые по Министерству.

Статья 51.

Контроль обязанъ содержать въ надлежащемъ порядкѣ кассу Министерства Юстиціи. Съ этою цѣлью, согласно 47-ой ст., должны быть заведены особыя книги.

Artykuł 47.

Księgi tak kassy biura Ministra, jako i jeneralnej kontroli utrzymywane będą podług przepisu art. 35, za nastą pionem poprzedniczym zatwierdzeniem Ministra.

Artykuł 48.

Kontrola na każde wezwanie powinna podać rachunek każdego Sądu, wiele do jego kassy wpłynęło, wiele mu się należy lub wiele ma remanentów.

Artykuł 49.

Dostrzeżone przez kontrolę błędy w przychodzących do Ministerium rachunkach, powinny być natychmiast decernentowi do rezolwowania przełożone.

Artykuł 50.

Prócz obrachunków z Sądami, wszelkie zdarzające się w Ministerium rachunki lub rachunkowe projekta, należą do kontroli.

Artykuł 51.

Utrzymywanie w dostatecznym porządku kassy Ministerii Sprawiedliwości należy do kontroli. W tym celu osobne księgi, stosownie do art. 47, utrzymywane będą.

Статья 52.

Всѣ дѣла должны быть производимы контролем безостановочно и съ величайшею точностью, и за всѣ дѣйствія свои контроль подвергается отвѣтственности.

ГЛАВА VIII.

О обязанностях канцелярских чиновниковъ.

Статья 53.

Канцелярскіе чиновники, какъ штатные, такъ и сверхштатные (безъ жалованья), состоятъ подъ непосредственнымъ надзоромъ Экзекутора Канцеляріи. Они обязаны ежедневно находиться въ Канцеляріи съ 8-и часовъ утра до 1-го часа и съ 3-хъ до 7-ми часовъ вечера, въ праздничные же дни, для экстренныхъ надобностей, двое изъ нихъ поочередно должны находиться въ Канцеляріи.

Статья 54.

Если кому либо изъ нихъ будетъ дозволено посѣщать училище правовѣднія, — въ такомъ случаѣ, взаменъ пропущенныхъ имъ установленныхъ часовъ, онъ обязанъ увеличить время своихъ занятій вечеромъ, ежели того потребуютъ накопившіяся въ Канцеляріи дѣла.

Статья 55.

Переписать набѣло порученную бумагу со всевозможною отчетливостью составляетъ существенную обязанность всякаго канцелярскаго чиновника.

Artykuł 52.

Wszelkie czynności winna kontrola bez zwłoki i jak najdokładniej utrzymywać i za wszystkie swe czynności w odpowiedzialności zostaje.

TYTUŁ VIII.

O obowiązkach Kancelistów.

Artykuł 53.

Kanceliści tak etatowi, jako i bezpłatni, są pod bezpośrednim dozorem Rejenta Kancellaryi; winni codziennie znajdować się w biurze od godz. 8-jej ranej do godz. 1-jej, zaś od godz. 3-jej do godz. 7-jej w wieczór; w święta zaś, dla pilnych wypadków, dwóch kancellistów podług kolei przytomni być winni.

Artykuł 54.

Gdy dozwolone mieć będą chodzenie do szkoły prawa, godziny powyższe wprawdzie zmienią, jednakże w zamian tych, wieczorne przedłużyć są winni, gdy nawał interesów tego wymagać będzie.

Artykuł 55.

Obowiązkiem istotnym kancellisty jest jak najdokładniej przepisać oddaną mu ekspedycją.

Статья 56.

Одному изъ канцелярскихъ чиновниковъ ввѣряется запечатываніе и внесеніе въ разсылную книгу всѣхъ исходящихъ изъ Канцеляріи бумагъ.

Статья 57.

Два канцелярскіе чиновника состоятъ при Архивариусѣ, для содѣйствія ему въ веденіи журналовъ, номерациі листовъ и сшиваніи бумагъ.

ГЛАВА IX.

О обязанностяхъ курьеровъ.

Статья 58.

Курьеры состоятъ подъ особеннымъ надзоромъ Экзекутора Канцеляріи. Они обязаны находиться въ Канцеляріи, утромъ за два часа, а пополудни за часъ до начатія занятій въ Канцеляріи.

Статья 59.

Каждый курьеръ обязанъ имѣть книгу для записки отдаваемымъ ему Экзекуторомъ Канцеляріи для разноса бумагъ; въ этой книгѣ долженъ быть записанъ номеръ бумаги, время полученія оной изъ Канцеляріи и время врученія или отправленія по почтѣ.

Статья 60.

Они обязаны старательно исполнять всѣ сдѣланныя имъ Министеромъ, Совѣтниками, Генеральнымъ Секретаремъ и Экзе-

Artykuł 56.

Jeden z kancelistów trudnić się będzie pieczętowaniem ekspedycyj, wpisywaniem w książkę woźnych odsyłanych z biura ekspedycyj.

Artykuł 57.

Dwóch kancelistów przydanych będzie Archiwście do pomocy w utrzymaniu dzienników i foliowaniu, oraz zszywać akta.

TYTUŁ IX.

O obowiązkach woźnych.

Artykuł 58.

Woźni są pod szczególnym dozorem Rejenta Kancellaryi i znajdować się winni zrana 2 godziny, po południu godzinę przed rozpoczęciem czynności w biurze.

Artykuł 59.

Woźny każdy utrzymuje książkę oddawanych mu od Rejenta Kancellaryi ekspedycyj do roznoszenia, w której zapisanym być winien numer ekspedycyi, data wzięcia jej z kancellaryi i data wręczenia lub oddania na pocztę.

Artykuł 60.

Wszelkie poleczone sobie od Ministra, Konsyljarzy lub Sekretarza Jeneralnego oraz Rejenta Kancellaryi, posługi biu-

куторомъ Канцеляріи порученія относительно услугъ по Канцеляріи и, сверхъ того, поочередно почевать въ Канцеляріи, для охраненія безопасности оной.

ГЛАВА X

Общія положенія.

Статья 61.

Каждый чиновникъ Канцеляріи обязанъ имѣть у себя извлечение изъ настоящаго Учрежденія, касающееся не только собственныхъ его служебныхъ обязанностей, но и обязанностей низшихъ чиновниковъ, и долженъ исполнять въ точности эти правила; въ случаѣ же опасности отъ пожара, все безъ исключенія чиновники должны прибыть въ Канцелярію, хотябы сіе случилось ночью, и общими силами принимать всякія мѣры къ спасенію.

Статья 62.

Настоящее Учрежденіе должно быть представляемо Министру каждые три мѣсяца, и въ случаѣ, если имъ будетъ признано необходимымъ ввести въ ономъ измѣненія, поставляются о томъ въ извѣстность чиновники, на сколько измѣненія эти могутъ къ нимъ относиться.

Исполненіе правилъ настоящаго Учрежденія предписывается съ 1-го Ноября текущаго года.

Состоялось въ Варшавѣ, 21 Октября 1809 г.

(подписано) *Лубенскій.*

rowe z pilnością wykonywać powinni i kolejno w biurze, dla zupełnego onegoż bezpieczeństwa, nocować.

TYTUŁ X

Przepisy ogólne.

Artykuł 61.

Każdy z urzędników biura winien excerpt Organizacyi niniejszej urzędowania, tak jego, jako i niższych urzędników dotyczący się, zatrzymać i przepisy te ściśle dopełnić, w przypadku zaś niebezpieczeństwa ognia, gdyby nawet w nocy podobne zdarzyć się mogło, obowiązkiem jest wszystkich bez wyłączenia urzędników, jak najspieszniej do biura zgromadzić się i wspólnie środki ratowania przedsiębrać.

Artykuł 62.

Organizacya niniejsza powinna być co kwartał Ministrowi przelożoną i skoro znajdzie potrzebę odmiany w niej zdecydować, powinny być też odmiany urzędnikom, których się dotyczyć będą, komunikowanemi.

Wypełnianie zaś przepisów niniejszej Organizacyi od dnia 1 Listopada r. b. zaleca się.

w Warszawie, dnia 21 Października 1809 r.

(podpisano) *Lubiński.*

№ 3.

Внутреннее устройство Канцелярии Министра Юстиции.

(29 Октября 1809 г.)

ГЕНЕРАЛЬНЫЙ СЕКРЕТАРЬ МИНИСТРА ЮСТИЦИИ.

По возложенному на меня общему надзору надъ Канцелярією Министерства и по уполномочию къ составленію образцовъ журналовъ, алфавитныхъ указателей и всякихъ подробностей, относящихся къ контролю хода дѣлъ, предлагаю слѣдующее:

§ 1

Для записки всѣхъ входящихъ предписаній, рапортовъ, прошеній и проч., должны быть два журнала: одинъ для секретной регистратуры, въ который будутъ вносимы всѣ подлинныя Высочайшія повелѣнія, резолюціи Министра Секретаря Государственнаго Совѣта, касательно законовъ и уставовъ, опредѣленія и увольненія чиновниковъ, а равно списки о поведеніи и рѣшенія по секретнымъ дѣламъ; журналъ этотъ долженъ оставаться на рукахъ Генеральнаго Секретаря;—другой же, главный журналъ, для внесенія всѣхъ остальныхъ входящихъ прошеній, рапортовъ и передаваемыхъ Генеральнымъ Секретаремъ изъ секретной въ главную регистратуру засвидѣтельствованныхъ выписей, долженъ быть веденъ однимъ сверхштатнымъ писцомъ, назначаемымъ журналистомъ.

§ 2.

Входящія бумаги вносятся въ упомянутые журналы по порядку, по номерамъ, слѣдующимъ одинъ за другимъ, начиная ежегодно съ 1-го Января по 1-ое Января слѣдующаго года;

№ 3.

Wewnętrzne urządzenie biura Ministra Sprawiedliwości.

(d. 29 Października 1809 r.)

SEKRETARZ JENERALNY MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI.

Polecony sobie mając dozór nadъ kancellaryą Ministeryałną w ogólności i umocowanym będąc do układania schematów, dzienników czyli żurnalów, repertoriów i wszelkich szczegółów do kontroli biegu interesów ściągających się, stanowi co następuje:

§ 1.

Do zarejestrowania wszelkich przychodzących reskryptów, raportów, memoriałów i t. p., utrzymywane będą dwa dzienniki: jeden dla sekretnej regestraty, w który wciągane będą wszystkie oryginalne Królewskie Dekreta i rezolucye Ministra Sekretarza Rady Stanu, tyczące się praw i ustaw, oraz nominacyi i dymisyi urzędników, tudzież konduict listy i decyzye w sekretnych interesach, który zostawać będzie pod ręką Jeneralnego Sekretarza, a drugi, dla głównej regestraty do wciągania wszelkich innych przychodzących not, raportów, oraz przez Jeneralnego Sekretarza z sekretnego do głównej regestraty przystawionych wierzytelnych ekstraktów, który w głównej regestraty przez jednego z kancelistów nadetatowych wyznaczonego żurnalistę utrzymywanym być ma.

§ 2.

Zarejestrowanie w dziennikach tych przychodzących rzeczy, dzieć się będzie: porządkiem podług numerów po sobie

въ настоящее же время должны продолжаться номера прежнихъ журналовъ.

§ 3.

Въ секретномъ журналѣ регистратуры долженъ имѣть графы, по образцу подѣ букв. *A*, а въ главномъ журналѣ регистратуры—по образцу подѣ букв. *B*.

§ 4.

Генеральный Секретарь, кромѣ журнала подѣ букв. *A*, долженъ вести особую контрольную книгу, составленную по образцу подѣ букв. *C*, а Экзекуторъ Капцелярии—отдѣльную книгу, составленную по образцу подѣ букв. *D*; сѣя послѣдняя должна также служить журналомъ неходящихъ бумагъ.

§ 5.

Генеральный Секретарь. Генеральный Секретарь, по внесеніи въ журналъ букв. *A* всѣхъ подходящихъ подѣ оный бумагъ, немедленно приказываетъ состоящему при немъ писцу списать копіи съ Высочайшихъ повелѣній, относящихся къ опредѣленію чиновниковъ или къ составленію законовъ и уставовъ, послѣ чего, по повѣркѣ копій съ подлинными, передаетъ завѣренныя надлежащею скрѣпою копіи журналисту въ главной регистратурѣ, а подлинныя хранить въ запертномъ своимъ ключомъ шкафѣ.

§ 6.

Журналистъ главной регистратуры. Всѣ входящія незапечатанныя бумаги, а именно прошенія и представленія Архивариуса, относящіяся къ возобновленію переписки, по отмѣчѣніи на нихъ журналистами числа полученія, вно-

идących, corocznie od 1-go do 1-go Stycznia, a teraz kontynuować się będą numerami dawniejszychъ журналовъ.

§ 3.

Żurnal sekretny regestratury mieć będzie rubryki, podług schemmatu sub lit. *A*, a żurnal główny regestratury, podług schemmatu sub litera *B*.

§ 4.

Sekretarz Jeneralny, prócz żurnalu sub lit. *A*, utrzymywać będzie księgę kontroli, podług schemmatu pod litera *C*, a Regent Kancellaryi, księgę, podług schemmatu sub litera *D*; ostatnia razem służyć będzie za księgę ekspedycyjną.

§ 5.

Sekretarz Jeneralny. Zarejestrowawszy Sekretarz Jeneralny w żurnalu sub litera *A*, wszelkie weń należące papiery, przystawi z nich Dekreta Królewskie tyczące się nominacyi urzędników lub praw i ustaw niezwłocznie swemu kancelliście, do przepisywania na czysto, a potém skollacyonowawszy odpisy z oryginałami, kopie zaświadczone żurnaliście do głównej regestratury odda, oryginały zaś w szafie pod swoim kluczem zachowa.

§ 6.

Żurnalista głównej regestratury. Wszelkie przychodzące nieopieczetowane noty, oraz przedstawienia archiwisty, tyczące się reprodukcji akt, żurnalista bezzwłocznie prezentuje i w żurnal *B* wciąga. Zapieczetowane

сятся имъ немедленно въ журналъ под букв. *B.*; запечатанныя же бумаги, какъ-то: предписанія, рапорты и прошенія, передаются Генеральному Секретарю, для распечатанія и помѣты числа полученія бумаги.

§ 7.

Генеральный Секретарь.

Генеральный Секретарь, получивъ запечатанныя входящія бумаги, прежде всего отдѣляетъ изъ нихъ Королевскія Постановленія, преписанія Министра Секретаря Государственнаго Совѣта и Совѣта Министровъ, а также конверты съ надписью: „*въ собственныхъ руки*“, и таковыя немедленно представляетъ Министру для распечатанія и помѣты числа полученія, за тѣмъ, согласно § 5, приказываетъ списать копии; всѣ же прочія бумаги распечатываетъ самъ, отмѣчаетъ число полученія и передаетъ потомъ главному журналисту, для внесенія ихъ въ журналъ.

§ 8.

Генеральный Секретарь.

Генеральный Секретарь, внизу входящихъ бумагъ, относящихся къ журналу подъ букв. *A.*, отмѣчаетъ на лѣвой сторонѣ номеръ того же журнала *A.*; журналистъ же, на бумагахъ, относящихся къ журналу *B.*, вверху на лѣвой сторонѣ, отмѣчаетъ послѣдній текущій номеръ того же журнала *B.*; послѣ чего, номерованныя бумаги передаетъ Архивариусу, который не только отмѣчаетъ на оберткѣ дѣла (ежели прежде уже была заведена по сему дѣлу переписка) номеръ журнала *B.*, но и внизу каждой бумаги дѣлаетъ соотвѣтственный знакъ, къ какому именно дѣлу она относится.

заś reskrypta, raporta i noty, Sekretarzowi Jeneralnemu do odpieczętowania i prezentowania przystawić należy.

§ 7.

Секретарз Jeneralny.

Секретарз Jeneralny, odebrawszy takowe запieczętowane papiery, odłączy od nich najсамprzód reskrypta Królewskie, Ministra Sekretarza Rady Stanu, Rady Ministrów, oraz ekspedycye z napisem: „*do rąk własnych*“, te bezwzględnie Ministrowi do odpieczętowania i zaprezentowania przedstawi, a potem przepis § 5 dopełni; inne zaś sam odpieczętuje i prezentuje, a potem żurnalіście do głównej registratury, końcem ich zarejestrowania przesle.

§ 8.

Секретарз Jeneralny.

Секретарз Jeneralny, u spодku przychodzących papіerów, do żurnалу *A* należących, umieści po lewej stronie numer żurnалу *A*; журналиста zaś u góry papіerów do żurnалу *B* należących, po lewej stronie każdej noty, numer żurnалу *B* ostatni przystawi, potem ekshibita zanonumerowane odda Archiwіście, który potem nietylko na obwolucie akt (jeżeli anteriora egzystują) numer żurnалу *B*, ale też na spодzie każdego referatu, znak akt przyzwoitych zannotować jest obowiązany.

Журналиста.

Архивиста.

§ 9.

Архивариусъ. Ежели какіе либо отзывы, рапорты или прошения относятся къ новому дѣлу, по которому не было заведено никакой особой переписки, то Архивариусъ отмѣчаетъ на бумагѣ, подлежащей докладу, буквы Н. Д. (новое дѣло); если же по нѣкоторымъ изъ этихъ бумагъ заведена уже переписка, то, дополнивъ ее, онъ приобщаетъ ее къ докладнымъ бумагамъ, и приведенныя уже такимъ образомъ въ порядокъ бумаги, ежедневно въ 10-ть часовъ утра, онъ распредѣляетъ для раздѣленія между назначенными Министромъ дѣлопроизводителями.

§ 10.

Курьеры. Такъ какъ, на будущее время, по распоряженію Министра Юстиціи, должны происходить формальныя засѣданія ежедневно, съ 8-и до 9-и часовъ утра, то, по окончаніи каждаго засѣданія, всѣ дѣла и доклады съ резолюціями должны быть убираемы съ присутственнаго стола канцелярскимъ служителемъ и передаваемы имъ въ Архивъ Архивариусу, который, получивъ оныя, приводитъ ихъ въ порядокъ и отмѣчаетъ о родѣ послѣдовавшей резолюціи, въ соотвѣтственной графѣ журнала *B*, а именно:

1. ежели состоялась резолюція, что бумагу слѣдуетъ приобщить къ дѣлу (*ad acta*), то отмѣчаетъ *a. a.*;

2. ежели постановлено, что резолюцію слѣдуетъ сообщить *brevi manu*, Контролеру, Казначейству или кому либо другому, то отмѣчаетъ *br. ma.* въ контроль или просителю.

§ 9.

Архивиста. Ежели рескрипт, nota lub raport którykolwiek тyczy się nowego interesu, względem którego акта żadne jeszcze nie są uformowane, tedy Archiwista umieści na referacie litery *N. I.* (nowy interes); jeżeli zaś акта w interesie tym już egzystują, natenczas one skompletowawszy, do referatu załączy i tak uporządkowane między Referentów od Ministra ustanowionych podzieli i im każdego dnia o godzinie 10-jej zrana do zadekretowania odeśle.

§ 10.

Wozni. Ponieważ на przyszłość, podług woli Ministra Sprawiedliwości, formalne sessye odbywane być mają i to codziennie od 8-jej do 9-jej godziny zrana, przeto po ukończonей każdej sessyi, posługacz wszelkie акта i referaty zadekretowane ze stołu sessyonalnego zbierze i Archiwście do archiwum odniesie, — który, odebrawszy one, rozgatunkuje je i zanotuje w журналу *B*, w rubryce przyzwoitej, gatunek rezolucyi, — np:

1. kiedy zadekretowano, że referat *ad acta* wzięтым być ma:—*a. a.*;

2. jeżeli zadekretowano, że rezolucya *brevi manu*, kontrolerowi, kassie lub komu innemu ma być okazana:—*br. ma. do kontroli, v. suplikantowi*—lub

3. ежели слѣдуетъ передать ее кому либо другому вмѣстѣ съ подлинникомъ, то отмѣчаетъ: *trans b. m. suppl.*;

4. ежели слѣдуетъ отправить резолюцію, то отмѣчаетъ *exp.*

§ 11.

Архивариусъ. Докладныя бумаги перваго рода Архивариусъ долженъ немедленно пришить къ дѣламъ, день этого дѣйствія и знакъ бумагъ отмѣтить въ журналѣ *B*, а номеръ журнала, какъ на бумагѣ, такъ и на оберткѣ номеръ же журнала на бумагѣ и на оберткѣ дѣла перечеркнуть. Точно также онъ долженъ поступить и съ докладными бумагами втораго рода, ежели резолюція сообщена по принадлежности, и проситель засвидѣтельствовалъ, что она ему объявлена.

§ 12.

Архивариусъ. Докладныя бумаги 3-го рода, по внесеніи ихъ въ журналъ, Архивариусъ передаетъ Экзекутору Канцеляріи, который распоряжается о запечатаніи и отправленіи ихъ по принадлежности. Наконецъ,

§ 13.

Архивариусъ. Докладныя бумаги 4-го рода, съ резолюціями, Архивариусъ передаетъ Генеральному Секретарю и отмѣчаетъ о семъ въ журналѣ.

Генеральный Секретарь. Генеральный же Секретарь назначаетъ Секретарей для редакціи резолюцій, затѣмъ передаетъ оныя Экзекутору Канцеляріи и записываетъ также все это въ свою контрольную книгу.

3. кому cum exhibitо odesłana: *trans b. m. suppl.*;

4. kiedy dekret ma być ekspedyowany: *exp.*

§ 11.

Archiwista. Referaty pierwszego gatunku, winien Archiwista bezzwłocznie w akta wszyć, datę tej czynności i znak akt na żurnalu *B* zanotować i numer żurnalu, tak na referacie, jak i na obwo-lucie akt przekreślić. Z referatami drugiego gatunku podobnie sobie postąpi, jak skoro okazanie dekretu uskutecznione zostało i interesant swoje: „*vidi*” podpisał.

§ 12.

Archiwista. Referaty zaś 3-go gatunku, odda Archiwista, po zapisaniu tego w żurnalu, Regentowi Kancellaryi, który je opieczętować i odesłać zaleci,—nakoniec

§ 13.

Archiwista. Referaty zadekretowane 4-go gatunku, odesłe Archiwista Jeneralnemu Sekretarzowi i zanotuje to w dzienniku.

Sekretarz Jeneralny. Ten ustanowi Sekretarzy do zrobienia redakcyi dekretów i odesłe je potem na ręce Regenta Kancellaryi, co wszystko również w kontroli swój zapisze.

§ 14.

Экзекуторъ
Канцеляріи.

Экзекуторъ Канцеляріи, по прочтеніи каждой резолюціи, разсчитываетъ, сколько и къ кому именно нужно изготавить бумагъ и вносить въ контрольную книгу подъ букв. *D.*, въ 1-ую графу оной, въ послѣдовательномъ порядкѣ, столько номеровъ, сколько предстоить исходящихъ бумагъ, во 2-ую графу—название того къ кому исходящая бумага адресована, въ 3-ю графу—номеръ журнала, въ 4-ую графу—фамилію отправяющаго бумагу и проч.

§ 15.

Секретари.

Секретари обязаны по всѣмъ переданнымъ имъ бумагамъ заготовить резолюціи немедленно того же дня, и выставить исходящій номеръ, записанный въ 1-ой графѣ контрольной книги подъ букв. *D.* на каждой исходящей бумагѣ внизу адреса, и вмѣстѣ съ тѣмъ отмѣтить внизу на черновой, когда бумага ими получена и когда, по исполненіи, возвращена Экзекутору Канцеляріи.

§ 16.

Экзекуторъ
Канцеляріи.

Экзекуторъ Канцеляріи, сдѣлавъ надлежащія отмѣтки въ 5-й и 6-й графахъ контрольной книги *D.*, отсылаетъ исходящія бумаги къ Генеральному Секретарю, для передачи ихъ дѣлопроизводителямъ для повѣрки; Генеральный Секретарь, получивъ эти бумаги отъ дѣлопроизводителей, препровождаетъ оныя обратно къ Экзекутору Канцеляріи, для распредѣленія ихъ между писцами и аппликантами, и отмѣчаетъ о семъ въ контрольной книгѣ *C.*

Генеральный
Секретарь.

§ 14.

Regent Kan-
cellaryi.

Regent Kancellaryi, po przeczytaniu każdego dekretu, rozważy wiele ekspedycyj i do kogo wygotować należy; wciągnie zaś tyle numerów, ile ekspedycyj potrzeba, porządkiem po sobie idących, w rubrykę 1-szą kontroli, sub lit. *D.*; sub rubro 2—nazwisko, do kogo ekspedycya adresowana; sub rubro 3—numer żurnalu; sub rubro 4—nazwisko ekspedyenta i t. p.

§ 15.

Sekretarze.

Sekretarze obowiązani są udzielone im ekspedycje niezwłocznie, eodem die, wypracować, zaś pod adresem każdej ekspedycyj, numer ekspedycyjny w kontrolli *D.*, sub rubro 1 zapisany, umieścić—i razem u dołu na koncepcie zanotować, kiedy referat odebrali i wyekspediowany Regentowi Kancellaryi zwrócili.

§ 16.

Regent Kan-
cellaryi.

Regent Kancellaryi, zapisawszy rubryki 5 i 6 kontroli *D.*, odesła te ekspedycje Sekretarzowi Jeneralnemu, dla przystawienia ich Referentom do rewizyj; ten odebrawszy one od Referentów, napowrót odesła je Regentowi Kancellaryi, końcem ich rozdzielienia pomiędzy kancelistów i aplikantów i zanotuje to w kontrolli *C.*

Sekretarz Je-
neralny.

§ 17.

Экзекуторъ Канцеляріи. Экзекуторъ Канцеляріи назначаетъ затѣмъ писца и передаетъ ему бумаги для переписанія набѣло, и о семъ отмѣчаетъ въ контрольной книгѣ *D*.

§ 18.

Писецъ. Писецъ долженъ немедленно переписать данныя ему бумаги и на каждой переписанной имъ резолюціи выставить внизу исходящій номеръ (а не номеръ журнала, какъ это велось до сихъ поръ), и затѣмъ черновую, вмѣстѣ съ перебѣленною безъ всякаго подчистокъ и пятенъ бумагою, представить Экзекутору Канцеляріи; о чемъ Экзекуторъ отмѣчаетъ также въ контрольной книгѣ *D*.

§ 19.

Экзекуторъ Канцеляріи. Экзекуторъ Канцеляріи, получивъ обратно отъ писца, переписанную имъ бумагу, вмѣстѣ съ приложеніями, передаетъ оныя Секретарю, назначенному для повѣрки, который, по надлежащемъ засвидѣльствованіи о вѣрности ихъ съ черною и приложеніями, препровождаетъ оныя, вмѣстѣ съ перечнемъ отправляемыхъ Экзекуторомъ Канцеляріи номеровъ, повѣреннымъ имъ съ исходящимъ журналомъ, и снабженнымъ его подписью, къ Генеральному Секретарю, для ревизіи; Генеральный же Секретарь, вторично повѣривъ и подписавъ бумагу, въ слѣдующій день представляетъ ее Министру къ подписи, а именно: по понедѣльникамъ, средамъ и субботамъ отъ 10-ти до 11-ти часовъ, а по вторникамъ, четвергамъ и пятницамъ въ 9 часовъ утра.

§ 17.

Regent Kancellaryi. Regent Kancellaryi wyznaczy potѣm kancellistę i odda mu ekspedycye do przepisania, o czymъ wszystkiѣm w kontroli *D* nadmieni.

§ 18.

Kancellista. Kancellista wyznaczony, winien spiesznie ekspedycye mu oddane na czysto przepisać i pod każdą przez niego przepisaną rezolucyą, już nie numer żurnalu (jakъ dotychczasъ bywało), lecz numer ekspedycyi umieścić, a potѣm koncept z odpisem bez skrobania i plam etc. Regentowi Kancellaryi przystawić, co także Regent Kancellaryi do kontroli *D* zarejestruje.

§ 19.

Regent Kancellaryi. Regent Kancellaryi, odebrawszy od kancellisty ekspedycyą przepisaną cum annexis, odda ją Sekretarzowi wyznaczonemu do skonfrontowania; ten zgodność takowych z konceptem i annexami zaświadczywszy, przystawi je z specyfikacyą numerówъ ekspedyowanychъ przez Regenta Kancellaryi z księgą ekspedycyjną zwerifikowaną i od niego podpisaną,—Jeneralnemu Sekretarzowi do superrewizyi, który ją natychmiastъ zrewidowawszy i podpisawszy, nastѣpnego dnia Ministrowi do podpisu przeloży, a mianowicie w poniedziałek, środe i sobotę, między 10 i 11 godziną, a we wtorek, czwartek i piątek o godzinie 9-jej zrana.

§ 20.

Генеральный Секретарь. Повѣренныя такимъ образомъ и подписанныя исходящія бумаги, Генеральный Секретарь немедленно возвращаетъ Экзекутору Канцеляріи и отмѣчаетъ о томъ въ контрольной книгѣ.

§ 21.

Экзекуторъ Канцеляріи. Экзекуторъ распоряжается о запечатаніи и отправленіи этихъ исходящихъ бумагъ по принадлежности, а черновыя передаетъ въ регистратуру, отмѣтивъ все это въ своей контрольной книгѣ.

§ 22.

Запечатаніемъ и отправленіемъ конвертовъ долженъ заниматься одинъ изъ писцовъ.

§ 23.

Экзекуторъ. Надзоръ за запечатаніемъ и отправленіемъ конвертовъ поручается Экзекутору Канцеляріи съ тѣмъ чтобы число отправленія отмѣчено было на черновыхъ, а черновыя были переданы въ регистратуру.

§ 24.

Архивариусъ. Архивариусъ, по полученіи черновой и подлинника вмѣстѣ съ приложениями и указанными выше отмѣтками, подкладываетъ ихъ немедленно подъ соответственное дѣло, и, перечеркнувъ номеръ журнала на докладный бумагу и на обертку дѣла, дѣлаетъ соответственную отмѣтку въ послѣдней графѣ журнала.

§ 20.

Sekretarz Jeneralny. Takowym sposobem zrewidowane i podpisane ekspedycje, zwróci Sekretarz Jeneralny niezwłocznie Regentowi Kancellaryi i zapisze to w kontroli.

§ 21.

Regent Kancellaryi. Ten ekspedycje te zapieczętować i odesłać, tam gdzie trzeba, zaleci, a koncepta do regestratury odda i oraz to wszystko w kontroli swojej zapisze.

§ 22.

Opieczętowaniem i odesłaniem ekspedycji, jeden z kancellistów trudnić się będzie.

§ 23.

Regent. Dopilnowanie opieczętowania i odesłania ekspedycji, szczególnie poleca się Regentowi Kancellaryi, oraz, aby dzień odejścia ekspedycji, nie tylko na koncepcie zanotowany, ale też koncept do regestratury oddany został.

§ 24.

Archiwista. Archiwista, po odebraniu takowego konceptu cum exhibitо z powyżej przepisanimi adnotacyami, weźmie go niezwłocznie do akt i numerу журналу на referacie i obwolucie akt przekreśli, oraz w dzienniku ostatnią rubrykę wypełni.

§ 25.

Журналистъ. Случается иногда, что Министръ, подписывая, замѣтитъ ошибки въ резолюціи и прикажетъ возвратить бумагу изготовившему ее дѣлопроизводителю; тогда журналистъ въ послѣдней графѣ журнала прописываетъ слова: „возвращено дѣлопроизводителю“, на самой же докладной бумагѣ выставляетъ новый текущій номеръ журнала, отмѣтивъ оный и на оберткѣ дѣла; послѣ чего онъ долженъ поступить съ нею, какъ съ бумагою, подлежащею новому докладу.

§ 26.

Журналистъ. Журналистъ долженъ еженедѣльно по субботамъ, въ 4 часа пополудни, представлять Генеральному Секретарю извлеченную изъ вышеозначенныхъ журналовъ перечневую вѣдомость, по образцу подъ букв. *E*, а также обязанъ вести журналъ подъ букв. *B*, въ двойномъ экземплярѣ, который будетъ представлять ежедневно въ 6 часовъ вечера Генеральному Секретарю для ревизіи.

§ 27.

Архивариусъ. Кромѣ того, Архивариусъ долженъ вести алфавитный указатель дѣлъ, имѣющимся въ скоромъ времени установиться для сего порядкомъ. Между тѣмъ вмѣняется ему вообще въ обязанность, содержать архивъ въ примѣрномъ порядкѣ и хранить каждое дѣло, по существующему донныѣ алфавитному порядку, въ соотвѣтственной перегородкѣ шкафа. Воспрещается ему держать отдѣльныя бумаги разбросанными въ пріемной залѣ или

§ 25.

Журналиста.

Zdarzy się czasem, że Minister przy podpisie postrzeże omyłki w dekretowaniu i decernentowi referat zwrócić zaleca, wtedy Żurnalista w ostatniej rubryce żurnalu wyrazi te słowa „decernentowi zwrócono“—a referatowi temu, nowy, jaki z porządku w żurnalu przypadnie, da numer, i numer ten także na obwolucie akt umieści, a wreszcie postąpi sobie tak, jak z nowym referatem.

§ 26.

Журналиста.

Z powyższych żurnalów, Żurnalista winien będzie w każdą sobotę, po południu o czwartej godzinie, Sekretarzowi Jeneralnemu przystawić wygotowany wyciąg podług schematu sub litera *E*, oraz obowiązany jest żurnal sub litera *B* in duplo utrzymywać i duplikat codziennie wieczorem o 6-jej godzinie, Jeneralnemu Sekretarzowi do rewizyi przystawić.

§ 27.

Архивиста.

Prócz tego, Archiwista utrzymywać powinien repertorium akt, którego porządek utrzymywania wkrótce przepisany będzie. Tymczasowie zaleca mu się w ogólności, ażeby archiwum w jak najlepszym porządku utrzymywał, winien jest każdy volumen akt w przyzwoitej, podług porządku tymczasowego repertorium, przypadającej przegrodzie szafy, mieć w schowaniu. Niegodzi mu się pojedyncze akta w izbie

въ архивѣ; а къ каждому особому дѣлу, слѣдуетъ пришить внизу ярлыкъ шириною въ три пальца, съ надписью, о чемъ дѣло, и съ отмѣченіемъ знаковъ алфавитнаго указателя. Архивариусъ по каждому новому предмету обязанъ составить особое дѣло и внести оное въ алфавитный указатель. Онъ долженъ избѣгать, чтобы отдѣльныя записки, отзвы и другія бумаги, по коимъ послѣдовало уже рѣшеніе, и кои уже переписаны на бѣло и исполнены, не были разбрасываемы по перегородкамъ шкафа или по комнатамъ Канцеляріи. Воспрещается ему подкладывать подъ дѣла бумаги, не пришивъ ихъ тотчасъ же, а также—и пришивать въ дѣлу, ежели по нимъ не записано время получения и не послѣдовало еще никакой резолюціи, а равно—ежели на нихъ не отмѣчено, что послѣдовавшее по нимъ рѣшеніе приведено въ исполненіе. Онъ долженъ, наконецъ, отдѣлять текущія дѣла отъ оконченныхъ уже и переданныхъ на храненіе въ архивъ, и къ сѣмъ послѣднимъ пришить цвѣтной ярлыкъ, съ надписью, о чемъ дѣло.

§ 28.

Архивариусъ. Такъ какъ на практикѣ оказалось, что нерѣдко требованія и предписанія о доставленіи разнаго рода справокъ остаются не исполненными, то Архивариусъ обязанъ завести отдѣльный реестръ повтореній, въ которомъ отмѣчать сроки, въ которые именно, согласно послѣдовавшимъ резолюціямъ, такія-то бумаги должны быть возобновлены.

Подъ числомъ, котораго должно послѣдовать возобновленіе переписки, Архивариусъ отмѣчаетъ

audyencyonalnej lub archiwum mieć rozrzucone; każdy volumen akt opatrzone być powinny u spodu kartą na 3 palce szeroką, z napisem tytułu akt i oznakami repertorii. Winien w każdej nowej materji, osobne akta uformować i takowe in repertorio zarejestrować. Wystrzegać się powinien, ażeby pojedyncze noty, reskrypta i t. p. już zadekretowane, ekspedowane oraz zmundowane, po przegrodach szaf, lub po pokojach biura, rozrzucone nie były. Nie wolno mu takowe referaty, bez bezzwłocznego wszywania ich, włożyć w akta lub wszyć one w akta, jeżeli jeszcze nie są prezentowane i zadekretowane, oraz jeżeli na nich nie masz oznaków, iż dekretowi zadosyć się stało. Winien nakoniec akta w bieżących interesach od ukończonych i reponowanych odłączyć, i do reponowanych kartę kolorową przyszyć, z umieszczeniem na niej tytułu tych akt.

§ 28.

Archiwista. Także winien Archiwista (gdyż z praktyki się okazało, że rekwizycjom lub nakazom w różnych interesach, często zadosyć się nie staje) utrzymywać kalendarz do reproducyi, w którym zapisze te dni, w których podług dekretów decernentów, akta jakie reprodukowane być mają.

Pod tym dniem, którego reprodukcya akt nastąpić ma, zapisze Archiwista w kalendarzu

въ сказанномъ регистрѣ слова: „*Acta in causa X. X. ad excitandum*“; при чемъ, въ удостовѣреніе, что въ регистрѣ дѣйствительно записано число, назначенное для возобновленія перписки, Архивариусъ долженъ на резолюціи или отзывѣ написать на сторонѣ слово: „отмѣчено.“

§ 29.

Секретари. Секретари, при полученіи бумагъ съ состоявшимися резолюціями для исполненія, должны обращать вниманіе, находится ли при резолюціяхъ сказанное слово „отмѣчено“; въ противномъ же случаѣ, настоятельно требовать отъ Архивариуса исполненія вышеозначенной формальности.

§ 30.

Архивариусъ. Упомянутый регистрѣ долженъ всегда лежать на столѣ Архивариуса, который обязанъ ежедневно, вечеромъ, до выхода изъ Архива, просмотрѣть его и удостовѣриться, не слѣдуетъ ли повторить какихъ либо бумагъ и таковыя отыскать.

§ 31.

При соблюденіи такого порядка, Генеральный Секретарь полагаетъ, что, ежели бы какая либо бумага, оставалась гдѣ нибудь неисполненною, то таковую, со времени поступленія ея, до того времени, когда слѣдуетъ ее пришить къ дѣлу, весьма легко будетъ отыскать; а ежели какая бумага, по какому нибудь случаю, выступила изъ указанной очереди, то легко будетъ дать ей надлежащій ходъ. Кромѣ того, время, необходимое для соблюденія сего порядка, будетъ вполне воз-

тym: „*Acta in causa X. X. ad excitandum*“; же заŝ день вынзачоны до репродукци акт, в календарзу jest занотowany, winien Archiwista na boku dekretu lub ekspedycyi, słowo „*zanotowano*“ записатъ.

§ 29.

Секретарзе.

Секретарзе повинни при odbieraniu dekretów do redakcyi, даѣ бачноŝ, czyli то слово „*zanotowano*“, obok dekretu jest umieszczone, a w przeciwnym razie nalegaѣ, aby Archiwista powyższemu nakazowi zadoŝ uczynił.

§ 30.

Архивиста.

Ten kalendarz powinien zawsze леѣѣ na stole Archiwisty, a Archiwista obowiązany jest codziѣн wieczorem, nim wyjdzie z Archiwum, takowy przejrzѣѣ i zobaczyѣ, czyli akta jakie nie sѣ do reprodukowania, a *in causa quod sit*—one wyszukaѣ.

§ 31.

Przy zachowaniu takowego porzѣdku, spodziewa siѣ Sekretarz Jeneralny, iŝ jakikolwiekбѣдѣ referat gdzie zalegnie, takowy od czasu nadejŝcia onego, аѣ do momentu, gdzie go do akt wszycѣ wypada, jak najłatwiѣѣ wysledziѣ można бѣdzie; а jeŝeli ktѣrѣy przez przypadek z swojej kolei wyszedł, wtedy jak najłatwiѣѣ w bieg przyzwoity wprowadzonym бѣѣ potrafi. Prѣcz tego, czas do zachowania tego porzѣdku potrzebny nagrodzi siѣ zupełnie oszczѣdzeniem

награждено сбережениемъ того времени, которое, при безпорядкѣ, слѣдовало бы терять на отысканіе разрозненныхъ дѣлъ и бумагъ.

§ 32.

Прежніе журналы должны быть ведены только по 1-е Ноября текущаго года, а съ сего числа слѣдуетъ уже соблюдать порядокъ, указанный вышеизложенными правилами.

§ 33.

Экзекуторъ. Экзекуторъ Канцеляріи распорядится немедленно о заготовленіи, по прилагаемымъ у сего образцамъ, книгъ и о доставленіи ихъ, согласно настоящимъ правиламъ, чиновникамъ по принадлежности.

§ 34.

Курьеры. Курьеры и канцелярскіе служители будутъ состоять подъ особннымъ надзоромъ Экзекутора Канцеляріи, который прикажетъ имъ соблюдать слѣдующій порядокъ: чтобы ежедневно одинъ изъ курьеровъ находился по очереди, для прислуги въ Канцеляріи; чтобы другой ежедневно, въ 9 часовъ утра и въ 3 часа пополудни, отправлялся на почту за конвертами и относилъ конверты на почту; третій же, чтобы ежедневно былъ назначаемъ для экстраординарной прислуги. Служитель обязанъ топить въ печкахъ и ежедневно убирать комнаты; онъ будетъ притомъ имѣть надзоръ за свѣчами, подсвѣчниками и щипцами.

czasu tego, którego częstokroć przy nieporządku, wyszukanie akt lub referatów zarzuconych, wy magaćby mogło.

§ 32.

Dawne żurnale jedynie do 1 Listopada r. b. kontynowane być mają, a od 1 Listopada r. b. przepisy powyższe zachowanemi być powinny.

§ 33.

Regent. Regent Kancellaryi każe niezwłocznie, podług tu przyłączonych schematów, księgi założyć i one każdemu, komu podług niniejszych przepisów wypada, przystawić.

§ 34.

Wozni. Wozni i posługacze będą pod szczególnym dozorem Regenta Kancellaryi, który tak między niemi urządzi, ażeby codziennie jeden z woznych podług kolei, przez cały dzień był w biurze do usług, drugi, ażeby codziennie punktualnie zrana o 9-éj, a po południu o 3-éj godzinie szedł na pocztę po listy, oraz listy na pocztę odnosił, a trzeci, aby do ekstraordynaryjnych usług codziennie był przytomnym. Posługacz obowiązany będzie opalać piece i codziennie pokoje zamiatać; świece, lichtarze i szczypce, także pod jego będą dozorem.

§ 35.

Настоящія правила Экзекуторъ Канцеляріи сообщитъ всѣмъ по принадлежности для свѣдѣнія и затѣмъ будетъ хранить оныя у себя.

Въ Варшавѣ, 29 Октября 1809 года.

(подписано) *Людвигъ Осинскій.*

---

§ 35.

Niniejsze urządzenie Regent Kancellaryi każdemu, którego to interesuje, do przeczytania przystawi, a potem u siebie zachowa.

w Warszawie, dnia 29 Października 1809 r.

(podpisano) *Ludwik Osinski.*

Ministerstwo Sprawiedliwości
 w Warszawie dnia 20 października 1899 r.
 (podpis)

Приложение къ N. 3.

ФОРМА ЛИТ. Д.

ЖУРНАЛЪ

Генеральнаго Секретаря Министерства Юстиціи.

Nr. Dziennika ciągły.	Prezentata.	Nazwisko proszącego lub donoszącego.	Krótka osnowa interesu.	Nazwisko Referenta	Odebrał.

Oddał.	Nazwisko Sekretarza.	Odebrał.	Oddał.	Nr. ekspedycyi.	Nazwisko Kancelisty.	Odebrał.	Oddał.	Do podpisu.	Do Dzien. Praw.	Na pocztę.	Do rejestratury głównej.	Ad acta.	Znak aktów.

N. по порядку.	Время полу- чения бумагъ.	Годъ, мѣсяцъ и число.	Фамилія про- сителя или доносящаго.	Краткое содержа- ніе дѣла.	Фамилія дѣлопро- изводителя.	Число, когда послѣ- довала резолюція.	Какого рода резо- люція.

Содержаніе резо- люціи.	Число когда от- дана резолюція Генеральнаго Секретаря о на- значеніи Секре- таря.	Докладная бу- мага возвраще- на и пришта- къ дѣлу.	Проситель по- лучилъ под- линную резо- люцію <i>br. m.</i>	Знакъ актовъ.	Примѣчаніе.

N. журнала В.	Фамилія Секретаря.	Число, когда резолюція передана Экзекутору Канцеляри.	Число получения Генеральнымъ Секретаремъ.	Номеръ исходящаго журнала.	Число ревизіи исходящей бумаги.	Число, когда исходящая бумага отдана Экзекутору.

Число, когда Генеральный Секретарь получил бумагу, переписанную на чистоту отъ Экзекутора.	Число когда произведена ревизія переписанныхъ бумагъ и когда оны контрастированы.	Къ подписи Министру.	Получено отъ Министра.	Отдано Экзекутору.	Примѣчаніе.

Numer Żurnalu B.	Nazwisko Sekretarza.	Data, pod którą rezolucya Rejentowi Kancellaryi oddana.	Data, kiedy ją Sekretarz Jeneralny z ekspedycyi odebrał.	Numer ekspedycyjnego żurnalu.	Data rewizyi ekspedycyi.	Data, kiedy ekspedycya Rejentowi oddana.

Data, kiedy Sekretarz Jeneralny ekspedycya przepisana od Regenta odebrał.	Data uskutecznionej superrewizyi, przepisanych ekspedycyi i kontrasygnacyi.	Do podpisu Ministra.	Od Ministra odebrano.	Regentowi oddano.	Adnotacye.

Номеръ исходящей бумаги.	Кому бумага адресована.	Номеръ журнала.	Фамилія экспедитора.	Получилъ.	Возвратилъ.	Число, когда представлено Генеральному Секретарю на ревизію.	Когда возвращено въ Канцелярію.	

Фамилія канцелярскаго чиновника или аппликанта.	Получилъ.	Отдагъ.	Когда получено отъ экспедитора.	Отослано къ Генеральному Секретарю на ревизію и для подписи.	Отослано Генеральному Секретарю къ запечатанію и отправленію.	Бумага отправлена и дѣло сдано въ архивъ.

Numer ekspedyeyi.	Do kogo ekspedyeye adresowane.	Numer żurnalu.	Nazwisko ekspedyenta.	Odebrał.	Oddał.	Sekretarzowi Jeneralnemu do rewizyi przystawiono dnia.	Do Kancelaryi dnia.

Nazwisko kancelisty lub aplikanta.	Odebrał.	Oddał.	Kiedy odebrał od ekspedyenta.	Sekretarzowi Jeneralnemu do rewizyi i do podpisu.	Sekretarz Jeneralny oddał do opieczętowania i odesłania.	Ekspedycya odeszła i eks- hitum ad acta oddano.

Номеръ журнала.	Время полу- ченія бумаги.	Фамилія просите- ля или доносящаго.	Содержаніе дѣла.	Фамилія положивша- го на бумагѣ резо- люцію.

Число послѣ- довавшей ре- золюціи.	Какого рода резолюція.	Номеръ контроля по 1 графѣ.	Котораго числа возвращена испол- ненная бумага и при- шита къ дѣлу.	Примѣчанія.

1840 1841 1842 1843 1844 1845 1846 1847 1848 1849 1850	1851 1852 1853 1854 1855 1856 1857 1858 1859 1860 1861	1862 1863 1864 1865 1866 1867 1868 1869 1870 1871 1872	1873 1874 1875 1876 1877 1878 1879 1880 1881 1882 1883	1884 1885 1886 1887 1888 1889 1890 1891 1892 1893 1894
--	--	--	--	--

Do Nr. 3.

WZÓR LIT. E.

1895 1896 1897 1898 1899 1900 1901 1902 1903 1904 1905	1906 1907 1908 1909 1910 1911 1912 1913 1914 1915 1916	1917 1918 1919 1920 1921 1922 1923 1924 1925 1926 1927	1928 1929 1930 1931 1932 1933 1934 1935 1936 1937 1938	1939 1940 1941 1942 1943 1944 1945 1946 1947 1948 1949
--	--	--	--	--

Numer żur- nalu.	Prezentata.	Nazwisko proszącego lub donoszącego.	Treść interesu.	Nazwisko decernenta.

Data rezolu- cyi.	Gatunek rezolu- cyi.	Numera kontroli z rubryki 1-jej.	Którego dnia referat odrobiony, do akt zwrócony i wszyty został.	Uwagi.

N° 4.

Разрѣшеніе производить въ Министерствѣ Юстиціи дѣла прежнимъ порядкомъ.

Временный Верховный Советъ Герцогства Варшавскаго.

По поводу сдѣланныхъ Управляющихъ Министерствомъ Юстиціи Господиномъ Тайнымъ Совѣтникомъ Ваврецькимъ замѣчаній относительно устройства Канцеляріи Верховнаго Совѣта, утвержденной 13-го Мая текущаго года, а съ 1-го Іюня долженствовавшей быть открытою, Верховный Советъ, усматривая, что занятія Министерства Юстиціи, по своему роду, отличаются отъ занятій другихъ административныхъ вѣдомствъ, въ коихъ необходимо рѣшеніе Совѣта, и что непосредственныя сношенія всѣхъ Прокуроровъ и Судовъ съ Министерствомъ Юстиціи подвергались бы промедленію и могли бы приостанавливать ходъ судопроизводства въ краѣ, еслибы оно подлежало рѣшенію Верховнаго Совѣта, Советъ постановилъ: что 23 статья устава его Канцеляріи не обязательна для Управленія Министерства Юстиціи, которое всѣ дѣла свои будетъ производить обыкновеннымъ порядкомъ, по собственнымъ правамъ и собственными средствами, въ случаѣ же недостаточности сихъ правъ, представлять на рѣшеніе Совѣта.

О такомъ постановленіи своемъ Верховный Советъ уведомляетъ симъ Управляющаго Министерствомъ Юстиціи.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіи 22-го Іюня 1814 года.

(подписано) *Князь Любецкій.*

N. 3,323.

N° 4.

Dozwolenie Ministerstwu Sprawiedliwości załatwiać czynności podług dotychczasowego porządku.

RADA NAJWYŻSZA TYMCZASOWA KSIĘSTWA WARSZAWSKIEGO.

Z powodu uczynionychъ przez Tajnego Radcę Wawrzeckiego, Dyrygującego Ministerjum Sprawiedliwości, uwag nad organizacją Kancellaryi Rady Najwyższej dnia 13 Maja roku bieżącego zatwierdzonej, a od 1-go Czerwca zaprowadzić się mianej, — Rada Najwyższa, zważywszy, iż czynności Ministerjum Sprawiedliwości nie są tego rodzaju, jak innych Wydziałów Administracyjnych, w których decyzja Rady potrzebną być musi, — zważywszy, iż prowadzone korespondencye wszystkich Prokuratorów i Sądów bezpośrednio z Ministerjum Sprawiedliwości, doznawałyby przewłoki i tamowacby mogły bieg sądownictwa w kraju, gdyby przez Radę Najwyższą rezolwowane być miały, z tych zatem powodów Rada postanowiła, — iż artykuł 23 organizacyi swęj Kancellaryi wyrażony, obowiązować nie ma Dyrekcyi Ministeryi Sprawiedliwości, która wszelkie czynności swoje zwykłym sposobem, podług przepisów temuż Ministerjum służących, sama przez siebie załatwiać, lub gdyby to jęj moc przechodziło, do decyzji Radzie przedstawiać będzie.

O którym postanowieniu swoimъ Rada Najwyższa Dyrygującego Ministerjum Sprawiedliwości niniejszémъ uwiadamia.

Działo się w Warszawie, na sessyi dnia 22 Czerwca 1814 roku.

(podpisano) *Książę Lubецki.*

Nr. 3,323.

N° 5.

Разрѣшеніе производить въ Коммисіи Юстиціи дѣла
прежнимъ порядкомъ.

*Выписка изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія
отъ 4-го Января 1816 года.*

Въ Правительственную Коммисію Юстиціи.

Министръ Юстиціи представилъ: что Правительственная Коммисія Юстиціи до сихъ поръ не имѣетъ приданныхъ конституціонныхъ Членовъ, которые, по конституціи, должны быть Судьями Верховнаго Суда, малое же число ея Членовъ, обременено несоразмѣрными занятіями, что производитъ остановку въ занятіяхъ этой верховной судебной магистратуры, а невозможность дѣйствовать конституціоннымъ порядкомъ, въ которую она поставлена недостаткомъ Членовъ, вредитъ интересамъ края; поэтому Министръ Юстиціи проситъ Намѣстника, о дозволеніи Коммисіи или лучше сказать Министру Юстиціи, впредь до окончательнаго устройства Коммисіи и назначенія въ нее Членовъ, чѣмъ будутъ устранены означенныя затрудненія,— производить дѣла по заведенному прежде порядку. Намѣстникъ въ Царствѣ Польскомъ, утвердивъ это представленіе, обратилъ оное въ свое постановленіе.

Вѣрно:

Заступающій Статсъ-Секретаря, Статсъ-Совѣтникъ,
(подписано) *Платеръ.*

N. 44.

N° 5.

Уповаженіе для Коммисыи Sprawiedliwości do odbywania
swych czynności w sposób dotąd używany.

*Wypis z protokołu posiedzenia Rady Administracyjnej,
dnia 4 Stycznia 1816 roku.*

do

Коммисыи Rządowej Sprawiedliwości.

Minister Sprawiedliwości przedstawił, że Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, nie mając sobie dotąd dodanych konstytucyjnych Członków, którzy podług konstytucyi Sędziami Najwyższego Sądu być powinni, tych zaś, w małej dotąd będących liczbie, do prac Kommissyи oderwanie, pociągając zatrzymanie działań tej najwyższej Magistratury Sądowej, i z tego powodu będąc dobru kraju przeciwném;—że przeto też Kommissya Sprawiedliwości, w tej jeszcze chwili, dla braku Członków, konstytucyjnie czynną być nie może,—dla tego Minister Sprawiedliwości uprasza Namiestnika, ażeby też Kommissya, a raczej sam Minister, do czasu, gdzie ostateczna Kommissyи organizacya i przydanie potrzebnych Członków, trudności wymienione zniesie, upoważnionym był do odbywania czynności w sposobie dotąd używanym; który to wniosek Namiestnik potwierdzając, w postanowienie swoje zamienia.

Zgodno z protokołem,

Radca Stanu, zastępujący Sekretarza Stanu,
(podpisano) *Plater.*

Nr. 44.

№ 6.

Учреждение Правительственныхъ Коммисій.

(5 (17) Октября 1816 г.)

Выписка изъ журнала Статсъ-Секретаріата Царства Польскаго.

БОЖІЕЮ МИЛОСТІЮ
МЫ, АЛЕКСАНДРЪ I,
ИМПЕРАТОРЪ ВСЕРОССІЙСКІЙ, ЦАРЬ ПОЛЬСКІЙ,
и проч., и проч., и проч.

Желая обозначить предметы вѣдомства Правительственныхъ Коммисій сообразно 76, 79 и 80 статьямъ конституціоннаго устава,—по выслушаніи мнѣнія Общаго Собранія Государственнаго Совѣта Царства, Мы постановили и постановляемъ слѣдующее:

ГЛАВА I.

Составъ Правительственныхъ Коммисій.

Статья 1.

Коммисія Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія состоитъ изъ Предсѣдательствующаго въ ней Министра и шестнадцати Членовъ; въ томъ числѣ два изъ Государственнаго Совѣта и три изъ Римско-Католическаго Духовенства.

Статья 2.

Коммисія Юстиціи состоитъ изъ Предсѣдательствующаго въ ней Министра и изъ трехъ Членовъ, которые назначаются

№ 6.

Statut Kommissyów Rządowych.

(d. 5 (17) Października 1816 r.)

Wypis z protokołu Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego.

Z BOŻEJ ŁASKI
MY ALEXANDER I,
CESARZ WSZECH ROSSYI, KRÓL POLSKI,
etc. etc. etc.

Chcąc oznaczyć attribucye Kommissyj Rządowych stosownie do artykułów 76, 79 i 80 Ustawy Konstytucyjnej, po wysłuchaniu zdania Zgromadzenia Ogólnego Rady Stanu, postanowiliśmy i stanowimy, co następuje:

TYTUŁ I.

Skład Kommissyj Rządowych.

Artykuł 1.

Kommissya Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego składać się będzie z Ministra w niej Prezydującego i z szesnastu Członków; w tej liczbie będzie dwóch z grona Rady Stanu i trzech z duchowieństwa rzymsko-katolickiego.

Artykuł 2.

Kommissya Sprawiedliwości składać się będzie z Ministra w niej Prezydującego i z trzech Członków, których wyzna-

изъ числа Судей Верховнаго Суда. Члены сіи именуются Экстра-
ординарными Статсъ-Совѣтниками.

Статья 3.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ и Поли-
ціи, Военная, а также Финансовъ, состоятъ каждая изъ Пред-
сѣдательствующаго Министра и изъ трехъ Статсъ-Совѣтниковъ,
Генеральныхъ Директоровъ особыхъ вѣреныхъ имъ отдѣленій.

Статья 4.

Каждая Коммисія имѣетъ Генеральнаго Секретаря, назна-
ченнаго Нами по представленію Министра.

ГЛАВА II

Предметы вѣдомства Правительственныхъ Коммисій вообще.

Статья 5.

Правительственнымъ Коммисіямъ принадлежать:

1. наблюденіе за цѣлостію и исполненіемъ законовъ и уста-
вовъ по предметамъ и дѣйствіямъ, касающимся ихъ вѣдомствъ;
2. совѣщаніе о подлежащихъ имъ предметахъ, касающих-
ся, какъ общей, такъ и отдѣльной администраціи, и составленіе
по симъ предметамъ проектовъ уставовъ, какіе бы оказались
необходимыми;
3. распоряженіе предназначенными для ихъ вѣдомствъ
суммами, согласно Нашимъ повелѣніямъ, инструкціямъ и Нами
опредѣленнымъ и утвержденнымъ штатамъ;
4. представленіе кандидатовъ на должности, зависящія
отъ Нашего опредѣленія, и назначеніе въ такія, которыя зави-
сятъ отъ ихъ выбора;

чезимы з grona Sędziów Trybunału Najwyższego. Te Członki
nosić będą tytuł Nadzwyczajnych Radców Stanu.

Artykuł 3.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Policyi,
Wojny, tudzież Finansów, składać się będą każda z Mini-
stra Prezydującego i z trzech Radców Stanu, Dyrektorów Ge-
neralnych w szczególnych im powierzonych wydziałach.

Artykuł 4.

Każda Kommissya mieć będzie Sekretarza Jeneralnego,
przez Nas, na przełożenie Ministra, mianowanego.

TYTUŁ II

Attrybucye Kommissyj Rządowych w powszechności.

Artykuł 5.

Do Kommissyj Rządowych należy:

- 1° baczenie na całość i wykonywanie praw i ustaw
w przedmiotach i czynnościach ich wydziałów dotyczących;
- 2° narada o właściwych im przedmiotach, tak ogólnej,
jako i szczególnej administracyi dotyczących i podawanie
w tym względzie projektów do ustaw, jakieby potrzebne były;
- 3° zarządzanie przeznaczonemi dla ich wydziału fundu-
szami, stosownie do rozkazów Naszych, instrukcyj i etatów
przez Nas oznaczonych i zatwierdzonych;
- 4° podawanie kandydatów na urzędy, do nominacyi
Naszej należące i mianowanie na te, które od ich wyboru
zawisły;

5. соблюдение дисциплины и повиновения между подвѣдомственными имъ чиновниками.

Статья 6.

Касательно чиновниковъ, опредѣленіе коихъ въ должности зависитъ отъ Правительственныхъ Коммисій, онѣ вправе назначать другихъ, вмѣсто перадвѣхъ и малоспособныхъ. Въ случаяхъ недобросовѣстности и другихъ проступковъ, влекущихъ за собою лишеніе занимаемаго мѣста, Коммисіи могутъ виновныхъ отрѣшать отъ должностей и предавать подлежащему суду.

Статья 7.

Касательно чиновниковъ, опредѣленныхъ Нами и Намѣстникомъ Нашимъ, Коммисіи, въ случаѣ проступковъ или неспособности ихъ, могутъ отрѣшать отъ должности и даже, когда то будетъ нужно, предавать суду, представляя Намъ отчетъ о побудительныхъ къ тому причинахъ.

Статья 8.

Дѣйствія Правительственныхъ Коммисій раздѣляются на исполнительныя и совѣщательныя.

Къ числу первыхъ относится все то, что требуетъ безотлагательнаго и точнаго исполненія уставовъ, декретовъ и учреждений, какъ нашихъ, такъ и Намѣстника Нашего.

Къ числу же вторыхъ принадлежатъ всякіе проекты, инструкции, развитіе учреждений, распоряженіе суммами и составленіе общихъ рапортовъ.

Это распределеніе дѣйствій будетъ обозначено болѣе подробно въ учрежденіи каждой Коммисіи особо.

5° utrzymanie karnoŝci i subordynacyi między urzędnikami i officyalistami pod ich rozkazami pracującymi.

Artykuł 6.

Co do urzędników i officyalistów zawisłych od nominacyi Kommissyj Rządowych, są one mocne osadzać innych, na miejsca przez niepilnych lub niezdatnych posiadane. W przypadkach przeniewierzeń się i innych przestępstw, utratę urzędu za sobą pociągających, mogą też Kommissye winnych suspendować i pod właściwy sąd oddawać.

Artykuł 7.

Co do urzędników i officyalistów przez Nas i Naszego Namiestnika mianowanych, będą ich mogły Kommissye, dla wykroczeń i niezdatności suspendować i nawet tam, gdzie będzie należało, pod sąd oddawać, zdając Nam sprawę z powodów, jakie do tego miały.

Artykuł 8.

Działania Kommissyj Rządowych dzielą się na wykonawcze i naradcze.

Do pierwszych należy wszystko, co się ściąga do niezwłocznej i dokładnej egzekucyi ustaw, dekretów i urządzeń, tak Naszych, jako i Naszego Namiestnika.

Do drugich zaś należą wszelkie projekta, instrukcyje, rozwinięcie urządzeń, zarząd funduszami i układanie ogólnych raportów.

Ten rozkład działań oznaczony będzie w bliższych szczegółach w organizacyach każdej Kommissyi z osobna.

Статья 9.

Однакожь, по мѣрѣ надобности и обстоятельствъ, представляемъ себѣ введеніе переменъ и видоизмѣненій въ этомъ распредѣленіи, какъ и во всѣхъ другихъ учрежденіяхъ безусловно начинательныхъ, внутренне-административныхъ и инструкціонныхъ, имѣющихъ предметомъ своимъ единственно введеніе въ исполненіе главныхъ основаній, опредѣленныхъ Конституціоннымъ Уставомъ.

ГЛАВА III.

Подробное поименованіе предметовъ вѣдомства и дѣйствій каждой порознь Правительственной Коммисіи.

Статья 10.

Коммисіи Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія въ частности поручено наблюденіе за духовенствомъ разныхъ вѣроисповѣданій и попеченіе объ ономъ, какъ относительно выполненія свойственныхъ каждому исповѣданію обрядовъ, такъ и относительно находящихся во владѣніи или въ распоряженіи этого духовенства суммъ, которыя назначены ему Правительствомъ.

Коммисіи Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія ввѣрено распространеніе общественнаго образованія. Она имѣетъ высшій надзоръ за общественнымъ воспитаніемъ, за училищами, институтами, науками и искусствами. Она распоряжается суммами, назначенными для вышеозначенныхъ предметовъ, наблюдаетъ за печатью, удерживаетъ ее въ извѣстныхъ границахъ и не допускаетъ въ ней злоупотребленій.

Наконецъ, Коммисія Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія опредѣляетъ въ должности, предоставленныя ей назначенію, и представляетъ кандидатовъ на тѣ должности духовныя

Артикулъ 9.

Атoli, w miarę potrzeby i okoliczności, zastrzegamy sobie zaprowadzenie zmian i modyfikacyj w tymże rozkładzie, jako i we wszystkich innych urządzeniachъ bezwarunkowo początkowych, wewnątrzno-administracyjnych i instrukcyjnych, które jedynie mają za cel wprowadzać w egzekucyа główne zasady Ustawą Konstytucyjną oznaczone.

TYTUL III.

Attrybucye szczególowe i przedmioty działań każdej Kommissyi Rządowej z osobna.

Артикулъ 10.

Kommissya Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w szczególności ma sobie poruczony dozór nad duchowieństwemъ rozmaitychъ wyznań religijnych i opiekę nad niem, tak co do sprawowanychъ każdemu wyznaniu właściwychъ obrzędów, jako też co do posiadanychъ i przez тоż duchowieństwo zarządzanychъ funduszów, które Rząd imъ przeznaczył.

Kommissya Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego ma sobie poruczone rozszerzanie światła w powszechności. Ma najwyższy dozór nad edukacyą publiczną, szkołami i институтами, umiejętnościami, naukami i kunsztami. Она rozrządza dochodami na rzeczъ tychъ przedmiotówъ przeznaczonychъ. Она przestrzega wolności druku, utrzymuje ją w obrębachъ stałychъ i tamuje jejъ nadużycia.

Nakoniec, Kommissya Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego mianować będzie na urzędy do jejъ nominacyi zostawione i podawać kandydatówъ na godność i urzędy du-

разныхъ исповѣданій, а также учебныя, которыя предоставлены Нашему или Намѣстника Нашего опредѣленію.

Статья 11.

Правительственная Коммисія Юстиціи наблюдаетъ за исполненіемъ правилъ судопроизводства и за возможно скорымъ отправленіемъ правосудія.

Наблюдаетъ за поведеніемъ судей, за внутреннимъ порядкомъ судебныхъ мѣстъ, безъ нарушенія однакожъ ихъ конституціонной независимости.

Изготавливаетъ проекты гражданскихъ и уголовныхъ законовъ.

Наблюдаетъ за цѣлостію судебныхъ депозитовъ, за порядкомъ и цѣлостію ипотекъ.

Представляетъ на судебныя и другія, принадлежащія къ вѣдомству Юстиціи, должности кандидатовъ, опредѣленіе коихъ предоставлено Намъ и Намѣстнику Нашему.

Статья 12.

Министръ и Члены Коммисіи Юстиціи въ Верховномъ Судѣ не засѣдаютъ; однакожъ въ случаяхъ, когда бы нужно было отрѣшиться отъ должности, или предать суду, чиновника судебного вѣдомства, въ засѣданіи Верховнаго Суда председательствуетъ Министръ Юстиціи.

Статья 13.

Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи принадлежатъ: заведеніе и сохраненіе всего того, что относится къ общественному порядку и благосостоянію края; обезпеченіе общественнаго спокойствія, личной свободы и собственности;

chowne rozmaitych wyznań, oraz szkolne, które do nominacyi Naszej lub Naszego Namiestnika zachowaliśmy.

Artykuł 11.

Kommissya Sprawiedliwości czuwa nad tém, aby prawa postępowania sądowego były zachowywane i aby wymiar sprawiedliwości prędko następował.

Czuwa nad konduktą sędziów, nad wewnętrznym порядkiem władz sądowych, bez naruszania jednak ich konstytucyjnej niezawisłości.

Przygotowywa projekta do praw cywilnych i kryminalnych.

Czuwa nad całością depozytów sądowych, порядkiem i całością hipotek.

Przekłada kandydatów na urzędy sądownicze i inne do Wydziału Sprawiedliwości należące, których nominacje Nam Samym i Naszemu Namiestnikowi zachowaliśmy.

Artykuł 12.

Minister i Członki Kommissyi Sprawiedliwości nie zasiadają w Najwyższym Trybunale; atoli w przypadkach, gdzieby chodziło o zawieszenie w urzędowaniu lub oddanie pod sąd urzędnika sądowego, posiedzenie Najwyższego Trybunału odbywać się będzie pod prezydencją Ministra Sprawiedliwości.

Artykuł 13.

Do Kommissyi Spraw Wewnętrznych i Policji należy: zaprowadzanie i utrzymywanie tego wszystkiego, co się ściąga do porządku publicznego i pomyślności kraju; zabezpieczanie spokojności publicznej, wolności osób własności;

попечение о земледѣліи, промышленности и торговлѣ;
сохраненіе порядка въ почтовой службѣ и рекрутскомъ наборѣ.

Та же Коммисія занимается возрастаніемъ городовъ, содержаніемъ казенныхъ строеній, госпиталей, богоугодныхъ заведеній, мануфактуръ, дорогъ, каналовъ, рудниковъ и устройствомъ сообщенія сухимъ путемъ и водою.

Наконецъ, она представляетъ кандидатовъ на административныя должности, предоставленныя Нашему или Намѣстника Нашего опредѣленію.

Статья 14.

Военной Коммисіи принадлежатъ:
все, что относится къ защитѣ края, набору рекрутъ, обмундированію, вооруженію, содержанію и жалованью для войска;
администрація и содержаніе военныхъ сооруженій;
проекты годовыхъ военныхъ бюджетовъ и надзоръ за особенными расходами изъ назначенныхъ для нея суммъ.

Статья 15.

Отношенія между Главнокомандующимъ войсками и Военною Коммисією, смотря по надобности и обстоятельствамъ, будутъ опредѣлены особыми Нашими уставами.

Статья 16.

Коммисіи Финансовъ и Казначейства принадлежатъ:
сборъ всѣхъ общественныхъ доходовъ и податей, а также удовлетвореніе государственныхъ расходовъ, сообразно утвержденнымъ Нами бюджету и штатамъ;
соблюденіе порядка и точности въ государственныхъ Казначействахъ и въ счетоводствѣ;

опека надъ ролннствомъ, przemysłem i handlem;
utrzymywanie porządku w służbie pocztowej i w zaciągach żołnierza.

Taż Kommissya zatrudnia się:

wzrostem miast, utrzymywaniem budowli rządowych, szpitali, instytutów dobroczynności, rękodzieł, dróg, kanałów, kopalni oraz ułatwia komunikacją lądem i wodą.

Taż Kommissya podaje kandydatów na urzędy administracyjne, do nominacyi Naszej lub Naszego Namiestnika zachowane.

Artykuł 14.

Do Kommissyi Wojny należą:
wszystko, co dotyczy obrony kraju, zaciągu, ubioru, uzbrojenia, utrzymywania i żołdu wojska;
administracya i utrzymanie budowli wojskowych;
projekta do rocznych budżetów wojennych, dozór nad szczegółowemi wydatkami z funduszów jęj oznaczonych.

Artykuł 15.

Stosunki między Naczelnym Dowódcą wojska a Kommissją Wojny, w miarę okoliczności i potrzeby, oznaczone będą szczegółnemi Naszemi ustawami.

Artykuł 16.

Do Kommissyi Finansów i Skarbu należą:
pobór wszelkich dochodów publicznych i podatków, tudzież zaspokojenie wydatków stanu, stosownie do budżetu i etatów przez Nas potwierdzonych;
utrzymanie porządku i dokładności w kassach publicznych i w rachunkowości;

Numer porządkowy.	Imię, nazwisko, wiek, religia i t. d.	Opis przestępstwa.	Czy był poprzednio karany.	Na jaką karę i którego Sądu wyrokiem skazany.	Od którego dnia karę cierpi.	Opinia Sądu Kryminalnego, jak dalece na ulaskawienie zasługuje.	Opinia Komisji Rządowej Sprawiedliwości.

Имя	Возраст	Судимости	Ссылка
-----	---------	-----------	--------

Приложение къ N. 32.

Л И Т. В.

Табель объ остающихся на волѣ преступникахъ,
приговоренныхъ къ обыкновенному наказанію и про-
сящихъ о помилованіи, представленная Уголовнымъ
Судомъ, N. губерніи.

Номеръ по порядку.	Имя, фамиія, отъ роду лѣтъ, вѣроисповѣданіи и т. д.	Описаніе проступка.	Подвергался ли прежде наказанію.

Къ какому наказанію и какому Судомъ приговоренъ.	Мнѣніе Уголовнаго Суда, въ какой степени заслуживаетъ помилованія.	Мнѣніе Правительственной Коммисіи Юстиціи.

Numer porządkowy.	Imię, nazwisko, wiek, religia i t. d.	Opis przestępstwa.	Czy był poprzednio karany.

Na jaką karę i którego Sądu wyrokiem skazany.	Opinia Sądu Kryminalnego, jak dalece na ulaskawienie zasługuje.	Opinia Komisji Rządowej Sprawiedliwości.

Приложение къ N. 32.

ЛИТ. С и D.

Списокъ приговореннымъ къ чрезвычайному наказанію преступникамъ, просящимъ о помилованіи, а также довольствующимся приговорами, касательно коихъ судебные приговоры подлежатъ утверженію Намѣстника въ Царствѣ Польскомъ, представленный Уголовнымъ Судомъ N. губерніи.

Примѣчаніе. Списокъ остающимся на волю преступникамъ, приговореннымъ къ чрезвычайнымъ наказаніямъ, занимаетъ тѣ же самыя графы, кромѣ N. 7-й.

Номеръ.	Имя, фамилія, отъ роду лѣтъ, занятіе и мѣсто жительства подсудимаго.	За что присужденъ къ наказанію и на основаніи какихъ доказательствъ.	Подвергался ли прежде наказанію.	Къ какому наказанію какимъ Судомъ приговоренъ, а также довольствовался ли приговоромъ или подалъ апелляціонную жалобу.

Какому подлежалъ бы наказанію, если бы въ винѣ былъ совершенно изобличенъ.	Съ котораго числа несетъ наказаніе или остается на свободѣ.	Мнѣніе Уголовнаго Суда.	Мнѣніе Правительственной Коммисіи Юстиціи.

Do N-ru 32.

LIT. C. i D.

Lista przestępców, podzwyczajnie ukaranych i proszących o łaskę, tudzież poprzestających na wyroku, względem których wyroki sądowe ulegają zatwierdzeniu Namiestnika Królestwa, przedstawiona przez Sąd Kryminalny Gubernii N.

Uwaga: Lista przestępców na wolności zostających, podzwyczajnie ukaranych — obejmuje w sobie teżsame rubryki, z pominięciem jedynie rubryki 7-jej.

Numer.	Imię, nazwisko, wiek, religia, stan i miejsce zamieszkania skazanego.	Za co na karę skazany i na mocy jakich dowodów.	Czy poprzednio był karany.	Na jaką karę, którego Sądu wyrokiem skazany, oraz czy na wyroku poprzestał, lub odwołał się do łaski.

Na jaką zasługiwałby karę gdyby dowód był zupełny?	Od którego dnia cierpi karę, lub czy zostaje na wolności.	Opinia Sądu Kryminalnego.	Opinia Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości.

№ 33.

О порядкѣ представленія контрабандистовъ къ помилованію.

(8 (20) Февраля 1854 г.)

Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Чтобы упрочить основныя начала, какихъ слѣдовало бы придерживаться при представленіи къ помилованію лицъ, подвергнутыхъ за контрабанду наказаніямъ или судебными приговорами, или же опредѣленіями Таможенныхъ властей, — Таможеннымъ Отдѣленіемъ при Канцеляріи Намѣстника въ Царствѣ сдѣланы сношенія съ Департаментомъ Внѣшней Торговли относительно изданія соответственныхъ вышесказанному предмету распоряженій; вслѣдствіе чего, приняты слѣдующія правила, подтвержденныя Княземъ Намѣстникомъ и Министромъ Финансовъ Имперіи, а именно:

1. что прошенія о помилованіи лицъ, приговоренныхъ за контрабанду судебными приговорами, должны быть принимаемы на разсмотрѣніе по порядку и общимъ правиламъ, существующимъ въ этомъ отношеніи для другихъ всякаго рода преступниковъ, приговоренныхъ судебными приговорами и подавшихъ просьбы о помилованіи;

2. что подобнаго рода прошенія контрабандистовъ, подвергнутыхъ взысканію опредѣленіями Таможенныхъ властей, должны быть изъясняемы и представляемы на разрѣшеніе Князя Намѣстника Таможеннымъ Отдѣленіемъ;

3. и — что въ обоихъ вышеозначенныхъ случаяхъ, прошенія о помилованіи могутъ быть принимаемы отъ тѣхъ лишь

№ 33.

Prawidła o przedstawianiu defraudantów do łaski.

(d. 8 (20) Lutego 1854 r.)

do
Sądów Kryminalnych.

KOMISSYA RZĄDOWA SPRAWIEDLIWOŚCI.

Dla ustalenia zasady, jakiejby się trzymać należało, w przedstawieniach do łaski osób, czy to wyrokami sądowemi, czy też przez komory wydanemi, za defraudacye na kary skazanych, — Wydział Celny przy biurze Księcia Namiestnika Królestwa, znosił się z Departamentem Handlu Zewnętrzznego o wydanie stosownych pod względem powyższym rozporządzeń; wskutku czego przyjętemi w tej mierze zostały następujące prawidła, przez Jego Książęcą Mość i Ministra Skarbu Cesarstwa zatwierdzone, mianowicie zaś:

1. że odwołania się do łaski osób, wyrokami sądowemi za defraudacye skazanych, mają być przyjmowane i do rozpoznania przedstawiane, podług porządku i ogólnych zasad, jakie pod tym względem co do innych wszelkiego rodzaju przestępców, od wyroków sądowych do drogi łaski odwołujących się, obowiązują;

2. że podobne odwołania się ze strony defraudantów wyrokami władzy celnej do kary pociąganych, winny być wyjaśniane i przedstawiane do decyzji Księciu Namiestnikowi przez Wydział Celny—i

3. że w obudwu powyższych przypadkach, prosby o łaskę mogą być przyjęte od tych jedynie defraudantów,

контрабандистовъ, относительно коихъ, постановленные Судебными или же Таможенными властями приговоры, во время подачи ими просьбы о помилованіи, вступили уже въ обязательную силу.

Правительственная Коммисія Юстиціи, вслѣдствіе отношенія Таможеннаго Отдѣленія при Капелляріи Намѣтника въ Царствѣ, сообщая Уголовному Суду вышеозначенныя правила, предписываетъ, дабы въ каждомъ подобнаго рода случаѣ, оный Судъ, со всею точностію соображался съ этими правилами.

Варшава, 8 (20) Февраля 1854 года.

(подписано) *Бржезинскій.*

N. 1,794.

N° 34.

Въ какихъ случаяхъ подача просьбъ о помилованіи не можетъ имѣть мѣста.

(29 Января (10 Февраля) 1863 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Изъ присылаемыхъ табелей и слѣдственныхъ дѣлъ, Правительственная Коммисія Юстиціи усматриваетъ, что Суды принимаютъ просьбы о помилованіи, между прочими, и отъ такихъ подсудимыхъ, кои приговорены, на основаніи статей Гмишпаго Устава, а также и по подлежащимъ Уложенію о наказаніяхъ

противо которымъ западле выроки, czy to władzy sądowej, czyli téż celnej, w chwili odwołania się do łaski będą już prawomocnymi.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, powodowana odezwą Wydziału Celnego przy biurze Księcia Namiestnika Królestwa, zawiadamiając o powyższych prawidłach Sąd Kryminalny, poleca, ażeby się w każdymъ odpowiednimъ wypadku jak najściślej do nich stosował.

Warszawa, dnia 8 (20) Lutego 1854 r.

(podpisano) *Brzeziński.*

Nr. 1,794.

N° 34.

Objasnienie, w jakichъ wypadkachъ odwołanie się do łaski miejsca mieć nie może.

(d. 29 Stycznia (10 Lutego) 1863 r.)

do
wszystkichъ Sądówъ Kryminalnychъ.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAWIEDLIWOŚCI.

Z nadesłanychъ tabell i akt, dostrzega Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, że Sądy przyjmują odwołania się do łaski, między innymi i od kar, tak z Ustawy o Sądachъ gminnychъ wymierzanychъ, jak również ze spraw Kodeksowi podle-

дѣламъ, въ коихъ слѣдствіе можетъ производиться лишь по требованію обиженнаго.

Такой порядокъ судопроизводства неумѣстенъ, ибо —

Относительно перваго пункта:

Упомянутый Гминный Уставъ, сверхъ значительнаго смягченія наказаній за полицейскіе проступки, имѣя также въ виду исправленіе производства по судебной части при изслѣдованіи сказанныхъ проступковъ, предписалъ весьма краткія правила судопроизводства, клонящіяся къ немедленному, а тѣмъ самымъ къ самому дѣйствительнѣйшему опредѣленію наказанія.

Въ самомъ дѣлѣ, Уставъ этотъ въ 127-й, 276-й, 280-й и 283-й статьяхъ предписываетъ: состоявшіеся приговоры безотлагательно приводить въ исполненіе. Нигдѣ не упоминаетъ онъ о принятіи просьбъ о помилованіи; напротивъ, эти статьи, преимущественно же выраженіе въ послѣдней статьѣ, что приговоръ долженъ быть, тотчасъ послѣ его объявленія, приведенъ въ исполненіе, приводятъ къ самому полному убѣжденію, что помилованіе вовсе не относится къ приговореннымъ къ полицейскимъ наказаніямъ.

Между тѣмъ Суды, понимая ошибочно этотъ новый законъ и толкуя оный вопреки его смыслу, принимаютъ просьбы и представляютъ къ помилованію приговоренныхъ къ полицейскимъ наказаніямъ; этимъ они надолго приостанавливаютъ приведеніе наказаній въ исполненіе и ослабляютъ ихъ дѣйствительность, подвергая сверхъ того обвиненныхъ вторичной явкѣ для несенія сказанныхъ наказаній, тогда какъ могли бы и должны были бы немедленно распорядиться о приведеніи оныхъ въ дѣйствіе.

Взглядъ Судовъ и приспособленіе ихъ къ правиламъ и другимъ предписаніямъ относительно помилованія, въ этомъ случаѣ, являются не соответственными, ибо упомянутый Гминный Уставъ, какъ послѣдній, особый и Высочайше утвержденный законъ для полицейскихъ проступковъ, тѣмъ самымъ утверждаетъ въ не-

гачающих, въ которыхъ dochodzenie nastąpić może tylko na żądanie obrażonego.

Postępowanie takie jest niewłaściwém, albowiem —

Co do pierwszego:

Namieniona Ustawa gminna, obok znacznego złagodzenia kar za wykroczenia policyjne, mając na celu i uproszczenie działań sądowych w ich dochodzeniu, przepisała zarazem nader skrócone formy postępowania, zmierzające do szybkiego, a przez to najskuteczniejszego, wymiaru kary.

Jakoż w art. 127, 276, 280 i 283 nakazuje ta Ustawa zapadłe wyroki niezwłocznie egzekwować. Nie wspomina nigdzie o przyjmowaniu odwołań się do łaski, owszem, z tych przepisów, a szczególnie z wyrażenia w ostatnim artykule, iż wyrok ma być zaraz wykonany po jego ogłoszeniu, wynika najzupełniejsze przekonanie, że łaska nie służy policyjnie skazanym.

Tymczasem Sądy, działając w mylném pojęciu i w sprzecznej z duchem całego tego nowego prawa interpretacji, przyjmują odwołania się i przedstawiają od takich kar policyjnych do łaski; przez to wstrzymują na długo wykonanie onych i osłabiają ich skuteczność, narażając przytém обвинionych на непотrzeбне други раз ставиеннiцтва до одцирпениа речзоных кар, киди в пиервсзых терминих, могли и повинны натыхмиасть зарзздиць их егзекуциз.

Zapatrywanie i stosowanie się Sądów do Procedur i innych względem łaski przepisów, jest w tej mierze nieodpowiednie, skoro wspomniana Ustawa gminna, będąc dla wykroczeń policyjnych ostatniem, szczególnem prawem, Najwyżej zatwierdzonem, ustala tѣm samѣm pewnośc, że co do

сомнѣнности, что, относительно сказанныхъ проступковъ, прежнія, общія правила о помилованіи не дѣйствительны.

Относительно втораго пункта:

Опредѣленіе наказаній за многочисленныя преступленія, изслѣдованіе коихъ существующее Уголовное Уложеніе дозволяетъ лишь по требованію обиженныхъ или потерпѣвшихъ убытокъ лицъ, составляетъ такъ сказать исключительное ихъ достояніе, за причиненный имъ ущербъ въ здоровьи, доброй славѣ или въ имуществѣ. Изъ этого явствуетъ, что не подлежатъ помилованію тѣ наказанія, приведеніе которыхъ въ дѣйствіе или отреченіе отъ нихъ зависитъ отъ воли челобитчика.

Не должны также эти наказанія подлежать помилованію и потому, что для обиженныхъ они могутъ быть единственнымъ средствомъ къ испрошенію у нихъ прощенія, къ мировой сдѣлкѣ или даже къ полученію какого нибудь вознагражденія; въ чемъ обвиненный имѣлъ также средство обыкновеннымъ путемъ избѣжать наказанія, ибо, когда челобитчикъ откажется отъ жалобы и не требуетъ взыскація, то оно и по самому закону дѣлается уже не нужнымъ.

Суды однакоже не обращаютъ вниманія на это такъ сказать частное достояніе, но принимаютъ просьбы о помилованіи и по такого рода наказаніямъ, что равнымъ образомъ несоответственно и должно быть отмѣнено.

Изъятіе по сему предмету допускается лишь въ указанныхъ 1,000, 1,001, 1,002, 1,003, 1,004, 1,005, 1,006, 1,007, 1,009, 1,029, 1,030, 1,042, 1,043, и 1,044-ю статьями того же Уложенія преступленіяхъ, коихъ изслѣдованіе, хотя бываетъ производимо также по требованію жалобщиковъ, однакоже прекращеніе опредѣленныхъ уже наказаній, по 163-й статьѣ Уложенія, не зависитъ отъ ихъ воли. А посему, по наказаніямъ, кои не могутъ быть прекращаемы даже и въ слѣдствіе примиренія между сторонами, дозволяется принести просьбу о помилованіи.

wzmiankowanych przewinień, dawniejsze, ogólne przepisy o łasce, nie obowiązują.

Co do drugiego:

Wymiar kar za liczne przestępstwa, których dochodzenie obowiązujący Kodeks Kryminalny dopuszcza tylko na żądanie pokrzywdzonych i poszkodowanych, jest wyłączną niejako ich własnością, za doznane cierpienia na zdrowiu, dobrej sławie, lub za zrządzone im szkody materyalne. Z tego wynika, że nie podlegają łasce te kary, kiedy egzekucya albo zrzeczenie się onych, od woli skarżących zależy.

Nie powinny też ulegać i dla tego, że kary namienione mogą być jedyną rękojmią satysfakcyi pokrzywdzonych w uzyskaniu przeproszenia, zagodzenia, albo nawet jakiego wynagrodzenia, w czém zarazem obwiniony ma środek w zwyczajnej drodze uniknienia kary, bo gdy skarżący odstąpi i zrzeknie się jej, to z samego prawa ulega już umorzeniu.

Sądy przecież nie zważają na tę niemal własność prywatną, przyjmują odwołania się do łaski i od takich kar, co również jest niewłaściwemi zaniechaném być winno.

Wyjątek w tym przedmiocie ma miejsce tylko co do spraw o przestępstwa art. 1,000, 1,001, 1,002, 1,003, 1,004, 1,005, 1,006, 1,007, 1,009, 1,029, 1,030, 1,042, 1,043 i 1,044 tegoż Kodeksu zagrożone, których dochodzenia chociaż rozpoczynane bywają podobnie na domaganie się skarżących, jednak umorzenie zawyrokowanych już kar, od ich woli art. 163 Kodeksu jest wyłączone. Od tych więc kar, nie mogących być umorzonymi, nawet w skutek pojednania się stron, służy odwołanie się do łaski.

Объяснивъ такимъ образомъ предписанія закона, смыслъ и дѣйствительное значеніе оныхъ, Правительственная Коммисія Юстиціи, по распоряженію Его Императорскаго Высочества Великаго Князя Намѣстника въ Царствѣ, объявленному отзывомъ Статсъ-Секретаря при Совѣтѣ Управленія, отъ 25 Января (6 Февраля) сего года, за N. 19,876, предписываетъ Суду, дабы онъ не принималъ и не представлялъ просьбъ о помилованіи, какъ по наказаніямъ, опредѣляемымъ на основаніи Гминнаго Устава, такъ и по наказаніямъ въ тѣхъ дѣлахъ, которыя могутъ быть изслѣдуемы лишь вслѣдствіе требованія обиженныхъ или испывавшихъ убытокъ лицъ (кромѣ изъятыхъ вышесказанною 163 статьею); напротивъ, старался бы всѣ эти наказанія безотлагательно приводить въ исполненіе, по точному смыслу закона; Прокуроры же, исправляющіе должности свои при Судахъ, должны строго смотрѣть и наблюдать за снмъ.

Варшава, 29 Января (10 Февраля) 1863 г.
N. 2,051.

N° 35.

Высочайшій указъ о смягченіи наказаній уголовныхъ и исправительныхъ въ Царствѣ Польскомъ.

(30 Августа (11 Сентября) 1864 г.)

БОЖІЕЮ МИЛОСТІЮ
МЫ АЛЕКСАНДРЪ II,
ИМПЕРАТОРЪ И САМОДЕРЖЕЦЪ ВСЕРОССІЙСКІЙ, ЦАРЬ ПОЛЬСКІЙ,
ВЕЛИКІЙ КНЯЗЬ ФИНЛЯНДСКІЙ.
и проч., и проч., и проч.

Указомъ Нашимъ 17 Апрѣля 1863 года, Мы облегчили тягость уголовныхъ и исправительныхъ наказаній, опредѣляе-

W tym sposobie objaśniwszy przepisy prawa, ich ducha i rzeczywiste znaczenie, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, wskutku upoważnienia JEHO CESARSKIEJ WYSOKOŚCI Wielkiego Księcia Namiestnika Królestwa odezwa Sekretarza Stanu przy Radzie Administracyjnej z dnia 25 Stycznia (6 Lutego) r. b., Nr. 19,876, objawionego, poleca Sądowi: aby nie przyjmował i nie przedstawiał odwołań się do łaski, tak od kar z Ustawy gminnej stanowionych, jak i od kar w sprawach, które tylko na żądanie pokrzywdzonych lub poszkodowanych rozwinięte być mogą (oprócz wyłączonych powyższym artykułem 163), ale owszem, wszystkie te kary starał się niezwłocznie egzekwować, jak tego prawo wymaga—czego téż Prokuratorzy przy Sądach urzędujący ściśle przestrzegać i pilnować będą.

w Warszawie, dnia 29 Stycznia (10 Lutego) 1863 r.
Nr. 2,051.

N° 35.

Ukaz Najwyższy o złagodzeniu kar głównych i poprawczych w Królestwie Polskiem.

(d. 30 Sierpnia (11 Września) 1864 roku).

Z BOŻEJ ŁASKI
MY ALEXANDER II,
CESARZ I SAMOWŁADCA WSZECZ ROSSTI, KRÓL POLSKI,
WIELKI KSIĄŻE FINLANDZKI,
etc. etc, etc.

Ukazem NASZYM z dnia 17. Kwietnia 1863 roku złagodiliśmy surowość kar głównych i poprawczych, wymierza-

мыхъ за преступленія и проступки въ Имперіи Нашей. Нынѣ, усматривая, что въ Царствѣ Польскомъ постепенно водворяется нарушенный временно законный порядокъ, Мы признаемъ возможнымъ ввести и тамъ мѣры смятченія наказаній, подобныя приведеннымъ въ дѣйствіе въ Имперіи, и вслѣдствіе сего постановили и постановляемъ:

Статья 1.

Наложене клеймъ на преступниковъ, къ уголовному наказанію приговоренныхъ, равно наказаніе розгами въ замѣнъ или для усиленія инаго наказанія присуждаемое, отнынѣ отмѣняются.

Статья 2.

Существовавшее доселѣ въ Царствѣ, на основаніи особыхъ, оставшихся тамъ отъ прежняго времени, мѣстныхъ постановленій, наказаніе розгами подсудимыхъ во время производства слѣдствія на будущее время воспрещается и, съ обнаруженіемъ сего указа, не можетъ быть ни подъ какимъ предлогомъ допускаемо.

Статья 3.

Наказаніе розгами, не сопровождаемое другими взысканіями, замѣняется, на основаніяхъ, определенныхъ въ 89 и 90 ст. Уложения о наказаніяхъ Уголовныхъ и Исправительныхъ въ Царствѣ, тюремнымъ заключеніемъ или арестомъ, съ уменьшеніемъ срока согласно 5 статьѣ настоящаго указа.

Статья 4.

Работы въ арестантскихъ ротахъ, въ отношеніи ихъ срока, раздѣляются отнынѣ на слѣдующіе разряды: первый отъ 3¹/₂ до 4, второй отъ 3-хъ до 3¹/₂, третій отъ 2¹/₂ до 3-хъ, четвер-

ныхъ в Цесарствіе Нашѣмъ, за преступства и выкроченія. Преконавшы сеѣ obecnie, же в Крѣлествѣ Польскіемъ stopнiо-wo ustala сеѣ нарушоны часово правны порядекъ, uznali-śmy możebnémъ wprowadzić i тамъ środki złagodzenia kar, podobne wprowadzonымъ в wykonаніе в Цесарствіе, i wskutek tego postanowiliśmy i stanowimy:

Артикулъ 1.

Piętnowanie przestępców skazanychъ на карę główną, niemięj кара chłосты, в zamianъ lub dla zaostrzenia innęj кары zawyroкована, odtądъ zniesione zostają.

Артикулъ 2.

Istniejąca dotądъ в Крѣлествѣ, на zasadzie osobnychъ z dawnychъ czasówъ pozostałychъ тамъ ustawъ miejscowych, chłоста różгами podsądnychъ в toku śledztwa, zabrania сеѣ на przyszłośćъ i z dnіemъ ogłoszenia niniejszego ukazu, pod żadnymъ pozoremъ miejsca mieć nie może.

Артикулъ 3.

Kара chłосты różгами, jeśli nie jest połączoną z inną jaką karą, zamienioną być ma, według zasadъ wskazanychъ в Artykułachъ 89 i 90 Kodeksu Karъ Głównychъ i Poprawczychъ в Крѣлествѣ, на osadzenie в wieży lub на areszt, ze skrócenіemъ ichъ trwania podługъ artykułu 5 niniejszego ukazu.

Артикулъ 4.

Roboty в rotachъ aresztanckichъ, pod względemъ ichъ trwania, dzielić сеѣ odtądъ będą на następujące stopnie: pierwszy od 3¹/₂ latъ do 4-ch, drugi od 3-chъ do 3¹/₂, trzeci od 2¹/₂

тый отъ $1\frac{1}{2}$ до $2\frac{1}{2}$ лѣтъ и пятый отъ одного года до одного съ половиною года.

Четыре года работъ по вышеозначенному облегченію соотвѣтствуютъ высшей степени по Уложенію и Наказаніяхъ.

Статья 5.

Определенный Уложеніемъ о наказаніяхъ срокъ заключенія въ рабочемъ домѣ, въ крѣпости, въ смирительномъ домѣ, или же въ тюрьмѣ, уменьшаемъ будетъ при опредѣленіи сего наказанія одною третьею частію, а при уменьшающихъ вину обстоятельствахъ—до половины.

Статья 6.

При замѣнѣ, на основаніи ст. 85-й Уложенія о наказаніяхъ, содержанія въ исправительныхъ арестантскихъ ротахъ гражданского вѣдомства, какъ для женщинъ, такъ и для людей по старости, дряхлости или инымъ причинамъ неспособныхъ къ работамъ въ ротахъ, заключеніемъ въ рабочемъ домѣ,—не должны быть увеличиваемы сроки работъ и заключенія.

Статья 7.

Постановляемыя выше смягченія наказаній примѣняются, какъ къ лицамъ, подъ судомъ состоящимъ, такъ и къ осужденнымъ по приговорамъ, хотя вошедшимъ въ законную силу, но не приведеннымъ еще въ исполненіе.

Статья 8

Дѣйствующія въ нѣкоторыхъ мѣстностяхъ Царства Польскаго постановленія Прускаго Устава Уголовнаго Судопроизводства относительно присужденія экстраординарнаго наказанія

до 3-хъ, чzwarty od $1\frac{1}{2}$ roku do $2\frac{1}{2}$ lat i piąty od jednego do jednego i pół roku.

Cztery lata robót, według powyższego złagodzenia, odpowiada najwyższemu zakresowi téj kary, oznaczonej w Kodeksie Kar.

Artykuł 5.

Zakreślone Kodeksem karnym trwanie kary osadzenia w domu roboczym, w twierdzy, w domu poprawy lub w więz, skracane będzie, przy wyrzeczeniu kary téj, o jedną trzecią część, a przy okolicznościach winę zmniejszających,—o połowę.

Artykuł 6.

Przy zamianie, na zasadzie artykułu 85 Kodeksu Kar, kary oddania do cywilnych poprawczych rot aresztanckich, na karę osadzenia w domu roboczym, tak kobietom, w każdym razie, jakoteż mężczyznom, dla podeszłego wieku, zgrzybiałości lub z innych przyczyn do robót w rotach niezdatnym, czas trwania robót i osadzenia zwiększany być nie powinien.

Artykuł 7.

Postanowione wyżej złagodzenia kar zastosowane być mają, tak do osób pod sądem zostających, jakoteż i do skazanych wyrokami, chociażby te stały się już prawomocnemi, lecz nie zostały jeszcze wprowadzone w wykonanie.

Artykuł 8.

Obowiązujące w niektórych częściach Królestwa Polskiego przepisy Procedury Kryminalnej Pruskiej, co do wymierzania kary podzwyczajnej, uchylają się i wskutek tego, we

отмѣняются, и за тѣмъ, во всѣхъ случаяхъ, опредѣленныхъ сими постановленіями, предоставляется отнынѣ Судамъ право, на основаніи открытыхъ по слѣдствію уликъ, смотря по ихъ важности, или приговорить подсудимаго къ постановленному закономъ ординарному наказанію, или же освободить его отъ такого наказанія.

Статья 9.

Развитіе настоящаго указа, который долженъ быть внесенъ въ Дневникъ Законовъ, поручаемъ Совѣту Управленія Царства, а исполненіе сего указа возлагаемъ на Правительственныя Комисіи Юстиціи и Внутреннихъ Дѣлъ.

Данъ въ Югенгеймѣ (близъ Дармштадта), Августа 30 (Сентября 11) дня 1864 года.

(подписано) АЛЕКСАНДРЪ.

Контрасигцировалъ Министръ Статсъ-Секретарь,
(подписано) В. Платоновъ.

№ 36.

О срокѣ для представленія общаго обзорѣнія дѣйствій по управленію.

*Выписка изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія
отъ 29 Ноября (11 Декабря) 1838 г.*

Товарищъ Министра Статсъ-Секретаря, въ отзывѣ отъ 21 Ноября (3 Декабря) с. г., увѣдомилъ Намѣстника:

что Государь Императоръ, обращаясь къ статьѣ 29-й грамоты, Всемилостивѣйше Царству Польскому дарованной, и къ ста-

всѣхъ случаяхъ теми przepisami określonych, Sady odtąd władne będą, na zasadzie wykrytych w toku śledztwa poszlak i w miarę ich ważności, skazać podsądnego na karę zwyczajną, prawem postanowioną, lub zupełnie go uwolnić od tej kary.

Artykuł 9.

Rozwinięcie niniejszego aktu, który w Dzienniku Praw zamieszczony być ma, Radzie Administracyjnej Królestwa polecamy; wykonanie zaś tegoż aktu wkładamy na Komisję Rządową, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych.

Dan w Jugenheimie (pod Darmstadt), dnia 30 Sierpnia (11 Września) 1864 r.

(podpisano) ALEXANDER.

przez Cesarza i Króla, Minister Sekretarz Stanu,
(podpisano) W. Płatonow.

№ 36.

O terminie do składania rysu działań władz rządowych.

*Wypis z protokołu posiedzenia Rady Administracyjnej
z dnia 29 Listopada (11 Grudnia) 1838 r.*

Pomocnik Ministra Sekretarza Stanu w odezwie z dnia 21 Listopada (3 Grudnia) r. b. zawiadomił Namiestnika:

że NAJJAŚNIEJSZY PAN biorąc na uwagę, że jakkolwiek przepisy art. 29 Statutu Organicznego i 60 Organizacji Ra-

тъ 60-й учрежденія Государственнаго Совѣта, изволить находить, что, хотя узаконенія эти не опредѣляютъ положительнаго срока, въ который Государственный Совѣтъ обязанъ представлять Государю Императору общее обзорѣніе дѣйствій по управленію за каждый годъ, но срокъ сей долженъ быть сколь возможно кратчайшій, тѣмъ болѣе, что 19 (31) Іюня 1818 г. и 7 (19) Декабря 1826 года послѣдовали уже Высочайшія повелѣнія, чтобы отчеты Управленію представляемы были Его Императорскому Величеству всегда въ теченіе послѣдующаго года. По этому поводу Государь Императоръ соизволилъ повелѣть ему, Товарищу Министра, войти въ сношеніе съ Намѣстникомъ Царства, нѣтъ ли какихъ либо мѣстныхъ препятствій, чтобы помянутое общее обзорѣніе восходило на благоусмотрѣніе Его Величества по прошествіи каждаго года, вмѣстѣ съ проектомъ бюджета на будущій годъ.

Совѣтъ опредѣлилъ: означенное Высочайшее Его Императорскаго Величества повелѣніе и отзвы Товарища Министра Статсъ-Секретаря препроводить въ Правительственныя Комиссіи по принадлежности для немедленнаго исполненія.

Относительно же того, что Государю Императору угодно знать мнѣніе: нѣтъ ли какихъ либо мѣстныхъ обстоятельствъ, которыя бы препятствовали Государственному Совѣту представлять ежегодно Его Императорскому Величеству общее обзорѣніе дѣйствій по Управленію Царства, вмѣстѣ съ проектомъ бюджета на слѣдующій годъ, Совѣтъ Управленія, не усматривая никакого препятствія къ исполненію объявленной о семъ Монаршей воли, постановилъ:

1. общія обзорѣнія отчетовъ о дѣйствіяхъ Главноуправляющихъ разными частями имѣютъ быть Государственнымъ Совѣтомъ составляемы прежде еще, нежели онъ окончательно разсмотритъ проектъ бюджета, съ коимъ таковое обзорѣніе должно быть повергаемо на Высочайшее благоусмотрѣніе Его Императорскаго Величества;

2. обзорѣніе, которое имѣетъ быть представлено въ будущемъ году вмѣстѣ съ бюджетомъ на 1840 годъ, должно за-

ды Стану не означили термина, въ которомъ таъ Рada obo-
ви́зана́ jest składać ułożony przez siebie rys z corocznych
działań Rządu, przecież życzyć należy, żeby termin pomie-
niony był, o ile być może, krótki, zwłaszcza, że przez decy-
zye NAJWYŻSZE z dnia 19 (31) Lipca 1818 r. i 7 (19) Gru-
dnia 1826 roku poleconém zostało, żeby raporta z działań
rządowych składane zawsze były w ciągu roku następnego.
Z tego powodu, JEHO CESARSKO-KRÓLEWSKA MOŚĆ rozkazał
mu (pomocnikowi Ministra) porozumić się z Namiestnikiem
Królestwa, czyliby nie stało na przeszkodzie temu, ażeby
wzmiankowany wyżej rys działań rządowych przedstawiony
Mu był po upływie każdego roku, łącznie z projektem do
budżetu na rok następny.

Rada postanowiła, tak postanowienie JEHO CESARSKO-
KRÓLEWSKIEJ MOŚCI, jako i odezwy pomocnika Ministra Se-
kretarza Stanu, przesłać właściwym Kommissyom Rządowym,
w celu niezwłocznego objętych w nich NAJWYŻSZYCH rozka-
zów wykonania.

Co się zaś tyczy życzenia JEHO CESARSKO-KRÓLEWSKIEJ
MOŚCI, iżby Mu układane przez Radę Stanu rysy działań
Rządowych przedstawiane były corocznie, łącznie z projekta-
mi do budżetu na lata następne, Rada zważając, że żadna
miejscowa okoliczność wykonania téjże woli nie wstrzymuje,
oświadczyła:

1. że odtąd rysy z działań rządowych winny być przez
Radę Stanu przygotowane przed ostatecznym rozpoznaniem
przez nią projektu do budżetu, z którym JEHO CESARSKO-
KRÓLEWSKIEJ MOŚCI przedstawiane być winny;

2. że rys, który łącznie z projektem do budżetu na rok

ключать въ себѣ отчеты о дѣйствіяхъ по Управленію за 1836, 1837 и 1838 годы;

3. а дабы Государственный Совѣтъ поставить въ возможность совершить трудъ сей своевременно, вмѣнить въ обязанность Правительственнымъ Коммисіямъ и Высшей Счетной Палатѣ, чтобы онѣ отчеты по своимъ частямъ за прошлый 1837 годъ внесли въ Совѣтъ Управленія не позже 20 Января (1 Февраля) будущаго года, а такіе же отчеты за 1838 годъ представили бы не позже 3 (15) Мая того же года, принявъ за правило на будущее время представлять отчеты за каждый истекшій годъ къ тому же времени, т. е. къ 3 (15) Мая. А какъ Правительственная Коммисія Финансовъ внесла уже отчеты свои за истекшіе годы, при представленіи проектовъ годовыхъ бюджетовъ, то нынѣ предписать ей только о томъ, чтобы она впредь такіе отчеты, начиная съ текущаго года, вносила ежегодно къ вышеозначенному сроку.

Статье-Секретарь, (подписано) *Тымовскій*.

N. 24,324.

КОНЕЦЪ ВТОРАГО ТОМА.

1840 в року przyszłym ma być przesłany, ma obejmować w sobie działania z lat 1836, 1837 i 1838;

3. że w celu postawienia Rady Stanu w możności przygotowania pracy tej na czas właściwy, Kommissye Rządowe tudzież NAJWYŻSZA Izba Obrachunkowa obowiązane są raporta z działań swych za rok upłyniony 1837 przedstawić Radzie Administracyjnój, najdalej dnia 20 Stycznia (1 Lutego) roku przyszłego, a raporta za rok 1838, najdalej dnia 3 (15) Maja tegoż roku, który to dzień 3 (15) Maja, za termin ostateczny do składania corocznych raportów z każdego upłynionego roku, ma być uważany.

Że zaś Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu złożyła już raporta swoje za lata upłynione, przy przedstawieniu projektów do corocznych budżetów—przeto poleconém jej jedynie zostaje, ażeby nadal, poczynając od raportu z działań roku bieżącego, też raporta coroczne w wyznaczonym wyżej terminie, dnia 3 (15) Maja, składała.

Sekretarz Stanu, (podpisano) *Tymowski*.

Nr. 24,324.

KONIEC TOMU DRUGIEGO.

86431

представленіе проектовъ улучшения и умноженія доходовъ, не обременяющихъ жителей;

представленіе кандидатовъ на должности, предоставленныя НАШЕМУ или Намѣстника Нашего опредѣленію.

Г Л А В А IV.

Предметы вѣдомства и ответственности Министровъ и Членовъ Правительственныхъ Коммисій.

Статья 17.

Предсѣдательствующій въ Коммисіи Министръ, коему ввѣрено направленіе всѣхъ дѣйствій оной, наблюдаетъ за скоростію и точностію приведенія въ исполненіе постановленій Правительства.

Статья 18.

Въ дѣлахъ совѣщательныхъ, каждый имѣетъ право объявить свое мнѣніе по обсуждаемому предмету. При равенствѣ голосовъ, перевѣсъ мнѣній рѣшаетъ Предсѣдательствующій; а если бы рѣшеніе большинства казалось Министру противнымъ конституціи, Царскимъ или Намѣстника декретамъ, законамъ или общественному благу, то онъ не вправе приостановить рѣшеніе, но обязанъ немедленно все дѣло представить на рѣшеніе Правительства.

Статья 19.

Дѣла исполнительныя, не подлежащія общему совѣщанію, Министръ рѣшаетъ самъ.

Статья 20.

Всѣ резолюціи и распоряженія Коммисіи должны быть снабжены подписью Предсѣдательствующаго Министра или упол-

podawanie projektów do polepszenia i pomnażania dochodów bez przeciążenia mieszkańców;

podawanie kandydatów na urzędy skarbowe, do NASZÉJ lub NASZEGO Namiestnika nominacyi zachowane.

T Y T U Ł IV.

Attrybucye i odpowiedzialność Ministrów i Członków Kommissyj Rządowych.

Artykuł 17.

Minister Prezydujący w Kommissyi, mając sobie powierzony kierunek wszelkich jéj działań, czuwać będzie nad pospiechem i dokładnością w wykonywaniu postanowień Rządu.

Artykuł 18.

W rzeczach doradczych, każdy ma prawo zdanie swoje otworzyć w przedmiocie wniesionym. Większość głosów stanowi, Prezydujący równość zdań rozwiązuje; a gdyby decyzja większości zdawała się Ministrowi przeciwną konstytucyi, dekretem Królewskim lub Namiestnika, prawom lub dobru publicznemu, zawiesić nie jest mocen, lecz natenczas rzecz całą przelożyć do postanowienia Rządu winien.

Artykuł 19.

W rzeczach prostego wykonania, do ogólnej narady nie należących, sam Minister stanowi.

Artykuł 20.

Wszelkie rezolucye i urządzenia Kommissyi opatrzone będą podpisem Ministra Prezydującego lub Członka, którego

номоченнаго имъ Члена и, сверхъ того, должны быть скрѣплены подписью Генеральнаго Секретаря.

Статья 21.

Членъ, коему ввѣрено отдѣленіе, наблюдаетъ за порядкомъ и скоростію дѣйствій этого отдѣленія. Во время общихъ засѣданій, онъ докладываетъ дѣла, подлежащія рѣшенію Коммисіи, или же точно докладываетъ Министру о дѣлахъ, не терпящихъ отлагательства.

Статья 22.

Въ отсутствіе Министра, если нѣтъ заступающаго его мѣсто, Намѣстникъ въ Царствѣ Польскомъ назначаетъ, вмѣсто него, перваго по порядку Члена Коммисіи; въ случаѣ же отсутствія одного изъ Членовъ Коммисіи, Намѣстникъ назначаетъ заступающаго его мѣсто, по представленію Министра.

Статья 23.

Генеральному Секретарю ввѣрено управленіе Канцелярією Коммисіи; на немъ же лежитъ обязанность редакціи журнала засѣданій.

Статья 24.

Этотъ журналъ долженъ заключать въ себѣ вѣрное изложеніе всѣхъ рѣшеній. При чтеніи журнала, каждый изъ Членовъ можетъ требовать, дабы высказанное имъ мнѣніе было исправлено. Присутствующіе въ засѣданіи Члены подписываютъ журналъ. Членъ, объявившій въ журналѣ свое мнѣніе, противное послѣдовавшему рѣшенію, за послѣдствія онаго ни въ какомъ случаѣ не отвѣчаетъ.

do tego umocuje. Prócz tego, będą one zaopatrzone podpisem Sekretarza Jeneralnego.

Artykuł 21.

Członek mający sobie powierzony wydział, czuwa nad porządkiem i pospiechem w działaniach tegoż wydziału. Wnosi na ogólne posiedzenie materye, które mają być przez Kommissyą decydowane, albo przekłada Ministrowi natychmiast rzeczy zwłoki niecierpiące.

Artykuł 22.

Pod niebytność Ministra, jeżeli zastępcy jego nie ma, Namiestnik mianuje pierwszego z porządku Członka Kommissyi do zastąpienia obowiązków Ministra, a na przypadek niebytności jednego z Członków Kommissyi, Namiestnik mianuje zastępcę, na przełożenie Ministra.

Artykuł 23.

Sekretarz Jeneralny ma sobie powierzony kierunek biura Kommissyi i trudnić się będzie redakcyą protokołu posiedzeń.

Artykuł 24.

Protokół ten obejmować ma wierny wykład wszelkich decyzyj. Przy odczytaniu protokołu, każdy z Członków może żądać sprostowania redakcyi co do otworzonego przez siebie zdania. Członki na posiedzeniu przytomne, podpisują protokół. Członek podawszy do protokołu przeciwne zapadłej decyzyi zdanie, w żadnym przypadku, za jej skutki odpowiedzialnym nie będzie.

Статья 25.

Кромѣ опредѣленной конституціоннымъ уставомъ отвѣтственности, Министры, обще съ Членами Правительственныхъ Коммисій, отвѣчаютъ за перадрѣіе и медленность въ исполненіи Правительственныхъ постановленій. Сверхъ того, каждый изъ Членовъ отвѣчаетъ за упорство въ исполненіи порученій Министра и за промедленіе въ исполненіи оныхъ.

Статья 26.

Не менѣе того Члены Коммисіи отвѣчаютъ передъ Правительствомъ и частными лицами:

1. за ненарушимую цѣлость ввѣряемыхъ имъ актовъ, бумагъ и документовъ;
2. за точность дѣлаемыхъ по онымъ представленій;
3. за вѣрность краткихъ выписокъ и слѣдующихъ по нему рапортовъ.

Каждый, кто потерпѣлъ бы въ этомъ отношеніи ущербъ, имѣетъ право подать жалобу подлежащему Начальству.

Статья 27.

Согласно правиламъ настоящаго устава, обязанности, относящіяся къ разнымъ должностямъ, будутъ опредѣлены особыми постановленіями и внутренними распоряженіями, которыми будутъ подробно указаны предметы занятій Министра, Генеральныхъ Директоровъ, Членовъ Коммисіи, Генеральнаго Секретаря а также главныхъ чиновниковъ и самихъ Канцелярій.

Приведеніе въ исполненіе настоящаго устава, который долженъ быть помѣщенъ въ Дневникъ Законовъ, поручаемъ Пра-

Артикулъ 25.

Прócz заstrzeżonej ustawą konstytucyjną odpowiedzialności, Ministrowie wraz z Członkami Komisyj Rządowych odpowiadają za niepilność i zwłokę w wykonaniu postanowień rządowych. A nadto każdy Członek odpowiada za opór w dopełnianiu poleceń Ministra lub zwłokę w ich wykonaniu.

Артикулъ 26.

Niemniej Członki Komisji odpowiadają Rządowi i rządowym:

- 1° за цалосць нienарушеною powierzonych im akt, papierów i dokumentów;
- 2° за докладносць przełożeń, jakieby z tychże wypracowane były;
- 3° за wierność ekstraktów z nich wyjętych i wynikających ztąd raportów.

Rządzony, któryby w tej mierze uszkodzenia doznał, ma prawo udania się z uskarżeniem do Władzy przyzwoitej.

Артикулъ 27.

W stosunku do prawideł niniejszym statutem przepisanych, obowiązki stopniom właściwe określone będą przez osobne postanowienia i wewnętrzne organizacje, które wskażą w szczególności przedmioty zatrudnień Ministra, Dyrektorów Jeneralnych, Członków Komisji, Sekretarza Jeneralnego, oraz głównych officyalistów i samychże Kancellaryj.

Wykonanie statutu niniejszego, który w Dzienniku Praw

вительственнымъ вѣдомствамъ, въ чемъ до котораго онъ относится.

Данъ въ Варшавѣ, 5 (17) Октября 1816 г.

(подписано) АЛЕКСАНДРЪ.

Контрасигнировалъ Министръ Статсъ-Секретарь,
(подп.) *И. Соболевскій.*

N° 7.

Учрежденіе Правительственной Коммисіи Юстиціи.

(5 (17) Октября 1816 г.)

*Выписка изъ журнала Статсъ-Секретаріата Царства
Польскаго.*

БОЖІЕЮ МИЛОСТІЮ

МЫ АЛЕКСАНДРЪ I,

ИМПЕРАТОРЪ ВСЕРОССІЙСКІЙ, ЦАРЬ ПОЛЬСКІЙ,

и проч., и проч., и проч.

Согласно ст. 63, 76, 79 и 143 конституціоннаго устава, по выслушаніи мнѣній общаго Собранія Государственнаго Совѣта, Мы постановили и постановляемъ для Правительственной Коммисіи Юстиціи слѣдующее учрежденіе:

ГЛАВА I.

Составъ Коммисіи.

Статья 1.

Правительственная Коммисія Юстиціи состоитъ изъ Предсѣдательствующаго въ ней Министра и трехъ Членовъ, кои назначаются Нами изъ числа Судей Верховнаго Суда.

umieszczony być ma, zalecamy Władzom rządowym, w czém do której należy.

Dan w Warszawie, dnia 5 (17) Października 1816 r.

(L. S.) (podpisano) ALEXANDRE.

przez Cesarza i Króla, Minister Sekretarz Stanu,
(podpisano) *Ig. Sobolewski.*

N° 7.

Organizacya Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości.

(d. 5 (17) Października 1816 r.)

*Wypis z protokołu Sekretaryatu Stanu
Królestwa Polskiego.*

z BOŻEJ ŁASKI,

MY ALEXANDER I,

CESARZ WSZECH ROSSYI, KRÓL POLSKI,

etc. etc, etc.

Stosownie do art. 63, 76, 79 i 143 ustawy konstytucyjnej, po wysłuchaniu zdań Ogólnego Zebrania Rady Stanu, postanowiliśmy i stanowimy następującą dla Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości organizacyą:

TYTUŁ I.

Skład Kommissyi.

Artykuł 1.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości składać się będzie z Ministra w niej Prezydującego i z trzech Członków, których My z pomiędzy Sędziów Trybunału Najwyższego wyznaczymy.

Статья 2.

Судьи Верховнаго Суда, назначенные въ составъ Правительственной Коммисіи, имѣютъ право засѣдать въ Общемъ Собраніи Государственнаго Совѣта, какъ экстрординарные Статсъ-Совѣтники, не только въ то время, когда будутъ рѣшаться споры между правительственными и судебными мѣстами и начальствами о предѣлахъ ихъ вѣдомства, но даже и во всѣхъ другихъ представленіяхъ, сколько разъ будутъ для сего потребованы Нашимъ Намѣстникомъ. Поэтому они имѣютъ одинаковыя права съ другими Членами Общаго Собранія Государственнаго Совѣта.

Статья 3.

Въ составъ Коммисіи Юстиціи назначается Нами, по представленію Министра, Генеральный Секретарь.

ГЛАВА II

Распределение занятій Коммисіи.

Статья 4.

Коммисія Юстиціи состоитъ изъ 3-хъ отдѣленій.

Статья 5.

Къ I-му отдѣленію относятся все то, что касается:

- a) распределения края въ судебномъ отношеніи;
- b) сношеній съ административными вѣдомствами относительно приисканія помѣщеній для судебныхъ мѣстъ, архивовъ и судебныхъ библиотекъ;

Артикулъ 2.

Сѣдзювие Trybunału Najwyższego do składu Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości mianowani, mieć będą prawo zasiadania na Ogólnych Zgromadzeniach Rady Stanu, jako nadzwyczajni Radcy Stanu, nie tylko wtenczas, gdy ma być stanowiono o sporach jurysdykcyjnych, ale nawet na wszystkich innych przedstawieniach, ile razy przez NASZEGO Namiestnika wezwani będą. Będą zatem zrównani w stanie z innemi Członkami Rady Stanu Ogólnego Zgromadzenia.

Артикулъ 3.

Kommissya Sprawiedliwości mieć będzie Sekretarza Generalnego, na przedstawienie Ministra, przez NAS mianowanego.

TYTUŁ II

Rozkład działań Kommissyi.

Артикулъ 4.

Kommissya Sprawiedliwości składać się będzie z 3-ich dyrekcyj.

Артикулъ 5.

Do dyrekcji I-jej należeć będzie to wszystko, co się tycze:

- a) podziału kraju we względzie sądowniczym;
- b) stosunków z władzami administracyjnymi co do obmyślenia lokalności dla Władz, archiwów i księgozbiorów sądowych;

- c) переписки по предмету экзаменов и доказательств способности къ занятіямъ;
- d) рѣшенія просьбъ о должностяхъ и представленія кандидатовъ;
- e) переписки съ иностранными правительственными мѣстами по предмету врученія повозовъ и по другимъ обыкновеннымъ судебнымъ отношеніямъ;
- f) кондуитныхъ списковъ о чиновникахъ судебного вѣдомства;
- g) начальственнаго надзора за вѣрностію и точностію печатанія поступающихъ отъ Правительства для обнародованія законовъ, постановленій и учрежденій;
- h) начальственнаго надзора надъ всеми архивами мѣстными, а также казенными библіотеками;
- i) отчетности по всемъ доходамъ и расходамъ судебного вѣдомства, согласно особому о томъ постановленію.

Статья 6.

Ко II-му отдѣленію относится все, что касается:

- a) составленія такихъ проектовъ гражданскаго законодательства, которые относятся къ гражданскому судоустройству;
- b) переписки относительно проступковъ, совершаемыхъ чиновниками гражданскихъ судебныхъ мѣстъ;
- c) споровъ присутственныхъ мѣстъ, возникшихъ между гражданско-судебными и административными вѣдомствами;
- d) ревизіи гражданскихъ судовъ, депозитовъ, судебныхъ кассъ, актовыхъ и ипотечныхъ управленій;
- e) надзора за соблюденіемъ установленнаго порядка и скорымъ рѣшеніемъ гражданскихъ споровъ и конкурсныхъ текущихъ или неисполненныхъ дѣлъ. Веденія трехмѣсячныхъ табелей о ходѣ дѣлъ по гражданскому судебному вѣдомству;

- c) korespondencyi w przedmiotach egzaminów i udowodnienia kwalifikacyi do urzędów;
- d) rozwiązywania próśb o funkcyje i podawanie kandydatów;
- e) wszystkich korespondencyj z władzami zagranicznymi w przedmiotach wręczenia pozwów i co do innych zwykłych stosunków sądowniczych;
- f) listy sprawowania się urzędników i officyalistów hierarchii sądowej;
- g) zwierzchniego dozoru nad wiernością i dokładnością w drukowaniu nadesłanych od Rządu do ogłoszenia praw, postanowień i urzędzeń;
- h) zwierzchniego dozoru nad wszelkimi archiwami krajowemi oraz księgozbiorami sądowemi;
- i) rachunkowości co do wszelkich dochodów i wydatków sądownictwa, a to wedle osobnego w téj mierze urzędzenia.

Artykuł 6.

Do dyrekcji II-jej należać będzie to wszystko, co się tycze:

- a) układania projektów prawodawstwa cywilnego, takich, które do organizowania sądownictwa cywilnego należą;
- b) korespondencyi względem wykroczeń urzędników wydziału cywilnego;
- c) sporów jurysdykcyjnych między władzami sądownictwa cywilnego a administracyjnymi, wynikłych;
- d) rewizji sądów cywilnych, depozytów, kas sądowych, urzędów aktowych i hipotek;
- e) baczenia na zachowywanie przepisane go porządku i na pospiech w wymiarze sprawiedliwości w sporach cywilnych i w interesach konkursowych, bądź bieżących, bądź załegłych; utrzymywania tabell kwartalnych biegu sądownictwa cywilnego;

f) представлення на утверждение Правительства записей и завѣщаний, по коимъ назначаются капиталы въ пользу институтовъ;

g) прошеній о духовныхъ разрѣшеніяхъ.

Статья 7.

Къ III-му отдѣленію принадлежитъ все то, что касается:

a) составленія проектовъ, относящихся къ уголовному законодательству, а также къ уголовному судоустройству;

b) переписки относительно всѣхъ жалобъ на чиновниковъ уголовного судебного вѣдомства;

c) споровъ, возникающихъ между уголовными — судебными и административными властями о предѣлахъ ихъ вѣдомства;

d) ревизіи гражданскихъ судовъ, депозитовъ, казначействъ, а также состоянія и содержанія тюремъ и арестантовъ;

e) надзора за соблюденіемъ порядка и скорымъ дѣйствіемъ правосудія по дѣламъ уголовнымъ и веденія трехмѣсячныхъ табелей о ходѣ дѣлъ этого вѣдомства;

f) представленія къ помилованію.

ГЛАВА III.

Особые предметы вѣдомства лицъ, входящихъ въ составъ Коммисіи и занимающихся въ оной.

1. Предсѣдательствующій Министръ.

Статья 8.

Къ предметамъ вѣдомства предсѣдательствующаго Министра въ Коммисіи Юстиціи относятся:

f) подаванія под затверждение Рządu записовъ и легатовъ przeznaczających fundusze dla instytucyj;

g) prósb o dyspensy.

Artykuł 7.

Do dyrekcji III-jej należy to wszystko, co się tycze:

a) układania projektów ściągających się do prawodawstwa kryminalnego, oraz do urzędzenia sądownictwa kryminalnego;

b) korespondencji względem wszelkich zażaleń i skarg na urzędników i officialistów kryminalnego sądownictwa;

c) sporów jurysdykcyjnych między władzami sądownictwa kryminalnego i administracyjnymi, wynikłych;

d) rewizji sądów kryminalnych, depozytów, kas, tudzież stanu i utrzymywania więzień i więźniów;

e) baczenia na zachowywanie porządku i na pospiech w wymiarze sprawiedliwości w sprawach kryminalnych, utrzymywania kwartalnych tabel biegu tegoż sądownictwa;

f) podawania do ułaskawienia.

TYTUŁ III.

Szczególne atrybucye osób Kommissyą składających i pracujących przy niej.

1. MINISTER PREZYDUJĄCY.

Artykuł 8.

Do atrybucyi Ministra Prezydującego w Kommissyi Sprawiedliwości należy:

- a) управление всеми общими в Комиссии занятиями;
- b) начальственный надзор за порядком и успешностью занятий в каждом из трех отделений Комиссии Юстиции;
- c) созывание, в случае надобности, экстренных заседаний Комиссии;
- d) сношение с Правительством, Правительственными Комиссиями, а также с иностранными правительственными местами по предметам, подлежащим ведомству Правительственной Комиссии Юстиции;
- e) тщательное и влиятельное наблюдение в Комиссии за всем тем, что обнаруживает вкрадывающееся нерадение, неисправность или другие недостатки в судебной иерархии всего края, и изыскание действительных средств к устранению оных;
- f) соблюдение связи и начинания проектов законов и постановлений, которые, для успешности и усовершенствования хода судопроизводства, а также для дополнения законодательства в краях, окажутся необходимыми, назначение лиц для составления каждого проекта, равно и делопроизводителей по сим проектам;
- g) наблюдение за ведением и непрерывностью кондуитных о чиновниках судебных списковъ.

Статья 9.

На обязанность председательствующаго Министра возлагается, дабы годовой отчет о действиях Комиссии былъ представленъ къ определенному сроку, по формѣ, какая будетъ определена Правительствомъ, и дабы онъ заключалъ въ себѣ вѣрное представление дѣйствій (фактовъ), основанныхъ на несомнѣнныхъ доводахъ.

- a) kierować wszelkimi w Komisjii połączonymi pracami;
- b) utrzymywać zwierzchni dozór porządku i pospiechu w czynnościach każdej z trzech dyrekcji Komisjii Sprawiedliwości;
- c) zwoływać, w razie potrzeby, nadzwyczajne posiedzenia Komisjii;
- d) znosić się, bądź z Rządem, bądź z Rządowemi Komisjami, bądź z zagranicznymi władzami, w przedmiotach pod atrybucyę Komisjii Rządowej Sprawiedliwości podpadających;
- e) baczycь troskliwie i skutecznie w Komisjii na wszystko to, co okazuje wkradającą się opieszałość, nieregularność lub inne wady w hierarchii sądowej po całym kraju, obmyślać środki niezmiennego zaradzenia i onym zapobieżenia;
- f) utrzymywać związek i początkowanie projektów do praw i urzędzeń, które, dla zaprowadzenia posuwania i doskonalenia biegu sądownictwa tudzież dla uzupełnienia prawodawstwa krajowego, okażą się potrzebnymi; wyznaczać osoby do układania każdego projektu, równie jako i te, które mają być referentami jego;
- g) dozór nad utrzymywaniem i ciągłością listy sprawowania się urzędników sądowych.

Artykuł 9.

Obowiązkiem jest Ministra Prezydującego pilnować, aby raport coroczny z działań Komisjii złożonym był na czas wyznaczony i podług normy przez Rząd podać się mianej, a razem obejmował wierne przedstawienie czynności (faktów), wsparte na niewątpliwych dowodach.

Статья 10.

Во всѣхъ экстренныхъ случаяхъ, а также въ случаяхъ обыкновеннаго исполненія, не подлежащихъ общему обсужденію, Министръ постановляетъ рѣшеніе самъ и о такомъ постановленіи увѣдомляетъ Коммисію въ первое послѣдовавшее засѣданіе.

Статья 11.

Предсѣдательствующій Министръ и Члены Коммисіи (покуда таковыми состоятъ) въ Верховномъ Судѣ не засѣдаютъ, исключая тѣхъ случаевъ, когда въ немъ предсѣдательствуетъ Министръ.

Статья 12.

Министръ отвѣчаетъ за то, что рѣшаетъ и подписываетъ.

2. Члены Коммисіи.

Статья 13.

Каждый изъ Членовъ Коммисіи Юстиціи занимается изготовленіемъ подлежащихъ своему отдѣленію предметовъ къ рѣшенію оныхъ полнымъ составомъ Коммисіи и для означенной надобности докладываетъ оныя въ засѣданіи обще съ готовыми уже проектами для отзыва, отвѣта или постановленія. Внутреннимъ распоряженіемъ будутъ предписаны порядокъ, очередь и форма таковыхъ докладовъ.

Статья 14.

Каждый изъ Членовъ Коммисіи отвѣчаетъ за то, что ему поручено къ исполненію и что онъ исполнитъ, согласно ста-

Артикулъ 10.

We wszelkichъ przypadkachъ nagłych, tudzież prostego wykonania, nie należących do narady ogólnej, sam Minister stanowi i o takichъ postanowieniachъ Kommissyą uwiadamia na pierwszymъ następującemъ posiedzeniu.

Артикулъ 11.

Minister Prezydujący i Członki Kommissyi (póki niemi są) nie zasiadają w Sądzie Najwyższymъ, wyjąwszy przypadki karności, w których Minister w nimъ prezyduje.

Артикулъ 12.

Minister jest odpowiedzialnymъ за то, co działa i podpisuje.

2. CZŁONKI KOMMISSYI.

Артикулъ 13.

Każdy zъ Członkówъ Kommissyi Sprawiedliwości trudni się przygotowywaniemъ właściwychъ wydziału swego materyj, do załatwienia w komplecie i tymъ końcemъ wnosi one na posiedzenie wrazъ zъ gotowcami projektami do odezwy, odpowiedzi lub postanowienia. Organizacya wewnętrzna przepisze porządekъ, kolej i formę таковыхъ wnoszeń.

Артикулъ 14.

Każdy Członekъ Kommissyi jest odpowiedzialny за то, co mu jest поручено i co działa, stosownie do art. 26 Statutu 12*

тъ 26 Органическаго Статута. Желающій избѣгнуть отвѣтственности обязанъ записать въ журналъ свое заключеніе, которое прочитывается въ слѣдующее засѣданіе, что впрочемъ не оставливаетъ рѣшенія Министра.

3. ГЕНЕРАЛЬНЫЙ СЕКРЕТАРЬ.

Статья 15.

Къ Генеральному Секретарю Правительственной Коммисіи Юстиціи относятся:

- a) веденіе журнала засѣданій Коммисіи;
- b) скрѣпленіе всѣхъ рѣшеній, распоряженій, резолюцій, отзывовъ и исходящихъ отъ Коммисіи Юстиціи официальныхъ бумагъ, за вѣрность коихъ съ журналомъ онъ отвѣчаетъ;
- c) собраніе матеріаловъ для составленія годоваго отчета;
- d) непосредственный надзоръ и направленіе Кацелляріи, учрежденіе коей и штатъ, составленный Правительственною Коммисіею Юстиціи, будутъ представлены на утвержденіе Правительства;
- e) веденіе списка чиновникамъ судебнаго вѣдомства, которымъ разрѣшены отпуски изъ мѣста ихъ служенія.

ГЛАВА IV.

Способъ и порядокъ дѣйствій и общія правила.

Статья 16.

Къ рѣшенію во время засѣданія Коммисіи относятся:

- a) опредѣленіе чиновниковъ, выборъ коихъ предоставленъ Коммисіи, и представленіе кандидатовъ на должности, замѣщеніе коихъ зависитъ отъ Правительства;

Organicznego. Chcący się uwolnić od odpowiedzialności, powinien podać do protokołu swój rozpis, który na następnej sessyi Kommissyi ma być czytany, co jednak decyzji Ministra nie zawiesza.

3. SEKRETARZ JENERALNY.

Artykuł 15.

Do Sekretarza Jeneralnego Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości należy:

- a) utrzymywać protokół posiedzeń Kommissyi;
- b) zaświadczać wszelkie decyzje, urządzenia, rezolucye, odezwy i pisma urzędowe z Kommissyi Sprawiedliwości wychodzące, za których zgodność z protokołem, jest odpowiedzialny;
- c) zbierać materyały służyć mające do układania rocznego raportu;
- d) utrzymywać bezpośredni dozór i kierunek kancelaryi, której organizacya i etat przez Kommissyą Rządową Sprawiedliwości ułożony, podanym będzie Rządowi do zatwierdzenia.
- e) utrzymywać listę pozwoleń udzielonych urzędnikom lub oficyalistom do oddalenia się z miejsca urzędowania.

TYTUŁ IV.

Sposób i porządek postępowania i przepisy ogólne.

Artykuł 16.

Do decyzji na posiedzeniu Kommissyi należy:

- a) mianowanie oficyalistów do wyboru Kommissyi zostawionych i podawania kandydatów na urzędy, których nominacya do Rządu należy;

b) все проекты новых учреждений, устройства и инструкции для подвѣдомственных чиновниковъ, какъ предназначаемые къ изданію Коммисією, такъ и къ представленію Правительству;

c) штатъ зависящихъ отъ Коммисіи присутственных мѣстъ, ежегодно представляемый на утвержденіе Правительства.

Статья 17.

Въ отдѣльномъ учрежденіи, касательно представленія кандидатовъ и опредѣленія къ должностямъ и обязанностямъ судебного вѣдомства, будетъ указана степень участія въ предметахъ вѣдомства — или Верховнаго Суда, или Предсѣдательствующаго Министра, или Коммисіи Юстиціи и разныхъ судебныхъ мѣстъ.

Статья 18.

По предметамъ, касающимся судебной дисциплины, коль скоро Коммисією будетъ признано, что который либо изъ судей или судебныхъ чиновниковъ, публичныхъ нотариусовъ или судебныхъ защитниковъ, какого бы то нибыло чина, заслужилъ отрѣшеніе отъ должности, удаленіе отъ нея или какое либо другое наказаніе, — Коммисія, по разъясненіи дѣла, препроводитъ оное въ Верховный Судъ на рѣшеніе со всеми доказательствами. Если бы же обстоятельства требовали поспѣшнаго совѣщанія, то Предсѣдательствующій Министръ сзываетъ Членовъ Верховнаго Суда для экстреннаго засѣданія.

Статья 19.

Что касается до низшаго разряда чиновниковъ, назначеніе коихъ зависитъ отъ Министра или Коммисіи Юстиціи, то та-

b) wszelkie projekta nowych urzędzeń, organizacyi i instrukcyi dla podwładnych urzędów, bądź do wydania przez Kommissyą, bądź do przedstawienia Rządowi;

c) etat biur zawisłych od Kommissyi, corocznie Rządowi do potwierdzenia podawać się mających.

Artykuł 17.

W osobném urzędzeniu co do podawania kandydatów i nominacyi na urzędy i funkcyje w hierarchii sądowej, wskazaném będzie ustopniowanie udziału attrybucyj, jakie pod tym względem służyć mają bądź Trybunałowi Najwyższemu, bądź Ministrowi Prezydującemu, bądź Komissyi Sprawiedliwości, bądź rozmaitym magistraturom sądowym.

Artykuł 18.

W materyach sądowej karności tyczących się, skoro Kommissya uzna, iż który z sędziów lub urzędników sądowych, notaryuszów publicznych lub obrońców sądowych, jakiegokolwiek bądź stopnia, zasłużył na zawieszenie w urzędzie lub destytucyą albo inną jakową karę, naówczas, wyjaśniwszy rzecz całą, odsyła onę Trybunałowi Najwyższemu ze wszelkimi udowodnieniami do jego decyzyi. Gdyby okoliczność wymagała prędkiego zaradzenia, Minister Prezydujący wezwie tenże Trybunał Najwyższy na nadzwyczajne posiedzenie.

Artykuł 19.

Co się tycze officyalistów, subalternów, którzy od nominacyi bądź Ministra, bądź Kommissyi Sprawiedliwości za-

ковыхъ Коммисія сама вправе отрѣшать отъ должностей, увольнять и предавать суду.

Статья 20.

Законный комплектъ Правительственной Коммисіи состоитъ изъ 3-хъ лицъ; большинствомъ голосовъ постановляется всякое рѣшеніе; при равенствѣ голосовъ, рѣшаетъ Предѣдательствующій.

Статья 21.

Предѣдательствующій Министръ имѣетъ право отерочить (не болѣе однакожъ какъ на 20 дней) совѣщаніе Коммисіи, въ тѣхъ случаяхъ, еслибы дѣло казалось не вполне разъясненнымъ.

Статья 22.

Еслибы Предѣдательствующій Министръ полагалъ, что постановленное Коммисіею рѣшеніе вредно или незаконно,—въ такомъ случаѣ отъ него зависитъ приостановить исполненіе онаго и полное дѣло, для окончательнаго по оному рѣшенія; ежели таковое касается судебной дисциплины, согласно 143 статьѣ конституціоннаго устава, немедленно препроводить въ Верховный Судъ, если же дѣло касается предмета административнаго или другаго,—представить на рѣшеніе Правительства.

Статья 23.

Обыкновенныя засѣданія Правительственной Коммисіи Юстиціи должны производиться по крайней мѣрѣ три раза въ недѣлю; экстренныя же засѣданія созываются Министромъ Юстиціи.

leżą, tych sama Kommissya zawieszac w funkcyi, destytuowac i pod sąd oddawac jest mocna.

Artykuł 20.

Komplet legalny Kommissyi Rządowej składa się z 3-ch osób; większość głosów stanowi wszelką decyzją, równość Prezydujący rozwiązuje.

Artykuł 21.

Minister Prezydujący ma prawo przedłużyć (nie dalej jednak nad dni 20), deliberacyą Kommissyi w przypadkach, gdzieby się jemu rzecz nie dosyć jeszcze zdawała wyjaśnioną.

Artykuł 22.

Gdyby Minister Prezydujący mniemał, iż decyzya Kommissyi wydana szkodliwą jest albo nielegalną, naówczas od niego zależy wstrzymać jej wyekspedjowanie i rzecz całą natychmiast do ostatecznego załatwienia, jeżeli się tycze karności sądowniczej, stosownie do art. 143 Ustawy Konstytucyjnej, odesłać do Trybunału Najwyższego, jeżeli zaś należy do materyj administracyjnych lub innych, przedstawić do decyzji Rządu.

Artykuł 23.

Posiedzenia zwyczajne Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości, odbywać się będą przynajmniej trzy razy na tydzień. Nadzwyczajne zwoływać mocen jest Minister Sprawiedliwości.

Статья 24.

Совѣщанія каждаго засѣданія Коммисіи должны вноситься въ журналъ. Въ случаѣ разности мнѣній, каждый изъ Членовъ имѣетъ право требовать, дабы мнѣніе его внесено было въ тотъ же журналъ. Еслибы дѣло поступало на рѣшеніе Правительства или Верховнаго Суда, — въ такомъ случаѣ должно сдѣлать выписку изъ журнала и приложить къ дѣлу.

Статья 25.

Въ отсутствіе Предсѣдательствующаго Министра, первый по порядку Членъ заступаетъ его мѣсто и исправляетъ всѣ его обязанности, ежели не будетъ назначенъ заступающій оное.

Статья 26.

Согласно 1 и 2 статьямъ Органическаго Статута о Государственномъ Совѣтѣ, никто изъ Членовъ Коммисіи не можетъ отлучаться безъ дозволенія на то Намѣстника, по представленію Министра, который, вмѣстѣ съ тѣмъ, представляетъ заступающаго его мѣсто другаго Члена Верховнаго Суда.

Статья 27.

Правительственной Коммисіи Юстиціи ни подь какимъ предлогомъ не дозволяется принимать жалобъ и прошеній на судебныя рѣшенія.

Статья 28.

Въ предметахъ вѣдомства, по настоящему учрежденію подлежащихъ Коммисіи, дозволяется каждому подать въ Коммисію

Artykuł 24.

Będzie utrzymywany protokół deliberacyi każdego posiedzenia Kommissyi. W przypadku rozróżnionych zdań, każdy z Członków ma prawo żądać, aby zdanie jego w ciągnioném było do tegoż protokołu. Gdyby w jakim razie rzecz szła do Rządu lub do Trybunału Najwyższego, wtedy wypis z protokołu powinien być zrobionym i do ekspedycyi przyłączonym.

Artykuł 25.

W nieprzytomności Ministra Prezydującego, pierwszy z porządku Członek zastępuje go w sprawowaniu wszelkich obowiązków, jeżeli zastępca mianowanym nie będzie.

Artykuł 26.

Stosownie do art. 1 i 2 Statutu Organicznego o Radzie Stanu, żaden z Członków Kommissyi oddalać się nie może bez pozwolenia Namiestnika, na przełożenie Ministra danego, który oraz poda na zastępcę innego Członka Trybunału Najwyższego.

Artykuł 27.

Nie wolno będzie Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości pod żadnym pozorem przyjmować wniosków i próśb przeciw wyrokom sądowym.

Artykuł 28.

W przedmiotach pod attrybucye Kommissyi, oznaczone niniejszą organizacją, podpadających, każdemu wolno będzie

жалобу на отказъ или промедленіе въ оказаніи правосудія судомъ или чиновникомъ, на отступленіе отъ предписаннаго порядка, а также на личныя ихъ несправедливости.

Статья 29.

Устройство внутренняго порядка дѣйствій, какъ Коммисіи, такъ и отдѣленія, обще съ означеніемъ потребнаго для оной числа чиновниковъ, а также со всѣми къ внутреннему порядку принадлежащими правилами и надлежащимъ штатомъ, Правительственная Коммисія Юстиціи составитъ, на указанныхъ настоящимъ учрежденіемъ основаніяхъ, и представитъ оныя на утвержденіе Правительства.

Статья 30.

Исполненіе настоящаго постановленія, которое должно быть помѣщено въ Дневникъ Законовъ, поручаемъ Правительственной Коммисіи Юстиціи.

Данъ въ Варшавѣ, Октября 5 (17) дня 1816 года.

(подписано) АЛЕКСАНДРЪ.

Контрасигнировалъ Министръ Статсъ-Секретарь,
(подписано) *И. Соболевскій.*

zaskarżyć przed Kommissyą odmówienie lub zwłokę sprawiedliwości przez sądy lub urzędnika egzekwujących, przestąpienie przepisanego porządku, tudzież wykroczenie osobiste z urzędu.

Artykuł 29.

Urządzenie wewnętrzznego porządku w działaniu, tak Kommissyi, jako i Dyrekcyi wraz z oznaczeniem subalternów dla niej potrzebnych, niemniej z wszelkimi do wewnętrznego postępowania należącemi przepisami i przyzwoitym etatem, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości ułoży na zasadach niniejszą organizacyą wskazanych i one do potwierdzenia przedstawi Rządowi.

Artykuł 30.

Wykonanie niniejszego postanowienia Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości polecamy, które w Dzienniku Praw ma być umieszczone.

Dan w Warszawie, dnia 5 (17) Października 1816 r.

(podpisano) ALEXANDER.

przez Cesarza i Króla, Minister Sekretarz Stanu,
(podpisano) *Ig. Sobolewski.*

N° 8.

О приостановлении объявления въ Дневникъ Законовъ учреждения Правительственныхъ Коммисій.

Въ Правительственную Коммисію Юстиціи.

Намѣстникъ въ Царствѣ.

Препровождая въ Правительственную Коммисію Юстиціи, для официального употребленія, въ завершенныхъ копіяхъ, Высочайше утвержденныя 5 (17) числа текущаго мѣсяца:

1. органическій статутъ Правительственныхъ Коммисій,
2. учрежденіе Коммисіи Духовныхъ Дѣлъ и Просвѣщенія,
3. учрежденіе Коммисіи Юстиціи,
4. учрежденіе Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи,
5. учрежденіе Военной Коммисіи,
6. учрежденіе Коммисіи Финансовъ,
7. учрежденіе Статсъ-Секретаріата,

вмѣстѣ съ симъ объявляемъ о Высочайшей Его Императорскаго Величества волѣ, дабы вышеупомянутыя постановленія приводими были немедленно въ исполненіе, но чтобы объявленіе оныхъ посредствомъ Дневника Законовъ, впредь до дальнѣйшихъ Его Императорско-Царскаго Величества повелѣній, было приостановлено; также дабы въ самоскорѣйшемъ времени представлены были: устройство присутственныхъ мѣстъ каждой Коммисіи и порядокъ дѣлопроизводства, а равно составъ всѣхъ лицъ этихъ присутственныхъ мѣстъ, по формѣ, которая приложена при учрежденіи Военной Коммисіи.

Состоялось въ Варшавѣ, 22 Октября 1816 года.

(подписано) *Заіончекъ.*

N. 5,659, 5,660, 5,661, 5,662, 5,663, 5,664 и 5,665.

N° 8.

Nakazuje wstrzymanie ogłoszenia organizacyi Kommissyj Rządowych, w Dzienniku Praw.

do

Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości.

NAMIESTNIK KRÓLEWSKI.

Przesyłając Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości, w kopiach wierzytelnych, do urzędowego użytku, zatwierdzone przez NAJJAŚNIEJSZEGO PANA w dniu 5 (17) b. m:

1. statut organiczny Kommissyów Rządowych;
2. organizacyą Kommissyi Obrządków Religijnych i Oświecenia;
3. organizacyą Kommissyi Sprawiedliwości;
4. organizacyą Kommissyi Spraw Wewnętrznych i Policji;
5. organizacyą Kommissyi Wojny;
6. organizacyą Kommissyi Przychodów i Skarbu;
7. organizacyą Sekretaryatu Stanu,—

oznajmiamy jęj razem, iż jest wolą NAJJAŚNIEJSZEGO PANA, ażeby wspomniane postanowienia były niezwłocznie wykonywane, lecz, aby ogłoszenie onych przez Dziennik Praw, do dalszych JEGO CESARSKO-KRÓLEWSKIEJ MOŚCI rozkazów, wstrzymaném było; niemniej, aby Mu zostały, ile być może w najkrótszym czasie, przedstawionemi organizacye biur każdej Kommissyi i porządku postępowania, tudzież skład personalu tychże biur, na wzór tego, jaki się znajduje przy organizacyi Kommissyi Wojny dołączonym.

Działo się w Warszawie, dnia 22 Października 1816 r.

(podpisano) *Zajączek.*

Nr. 5,659, 5,660, 5,661, 5,662, 5,663, 5,664 i 5,665.

№ 9.

Внутреннее устройство Правительственной Коммисіи
Юстиціи.

(20 Февраля 1817 г.)

(Нижепомыщенный уставъ былъ изгтовленъ въ видъ проекта Королевскаго постановленія, и хотя не удостоенъ Высочайшаго утвержденія, однако, по распоряженію тогдашняго Министра Юстиціи, внутренний порядокъ въ Правительственной Коммисіи Юстиціи былъ введенъ временно на основаніи этого устава и сохранялся до времени Всемилостивѣйше дарованной Царству Польскому грамоты 14 Февраля 1832 года.)

ГЛАВА I.

Правила внутренняго порядка, относительно поступленія въ Правительственную Коммисію Юстиціи бумагъ, а также разсмотрѣнія и хода оныхъ.

Статья 1.

Правительственная Коммисія Юстиціи получаетъ отъ Насъ и Нашего Намѣстника въ Царствѣ — предписанія; отъ равныхъ ей вѣдомствъ — отзвывы; отъ всѣхъ лицъ и правленій, какъ судебныхъ, такъ и административныхъ, подвѣдомственныхъ гражданскому заведыванію Правительственныхъ Коммисій, — рапорты; отъ частныхъ лицъ — прошенія. По дѣламъ, имѣющимъ связь съ админи-

№ 9.

Wewnętrzne urządzenie Kommissyi Rządowej
Sprawiedliwości.

(d. 20 Lutego 1817 roku).

(Ustawa poniżej zamieszczona, była przygotowana w formie projektu do postanowienia Królewskiego; jakkolwiek Najwyższego zatwierdzenia nie uzyskała, — jednak z rozporządzenia ówczesnego Ministra Sprawiedliwości, porządek wewnętrzny w Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości, według téjże ustawy czasowo był zaprowadzony i utrzymywiał się, aż do Najłaskawiej nadanego Królestwu Polskiemu, w dniu 14 Lutego 1832 r., Statutu Organicznego).

TYTUŁ I.

Przepisy wewnętrznego porządku, względem przyjmowania i rozbierania pism do Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości przychodzących, tudzież ich ekspedjowania.

Artykuł 1.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości odbiera od NAs i od NASZEGO Namiestnika — zalecenia; od władz równego stopnia — odezwy; od wszystkich Kommissyom Rządowym administracyi cywilnej podległych osób i magistratur, bądź sądowych, bądź administracyjnych — raporta; od osób prywatnych — prośby. W rzeczach mających związek z administracją linii sądow-

страцією по судебному вѣдомству, Правительственная Комиссія Юстиціи издаєть прямо отъ себя предписанія присутственнымъ мѣстамъ и лицамъ, подчиненнымъ Правительственнымъ Комиссіямъ, и непосредственно отъ нихъ получаетъ рапорты.

Статья 2.

Всѣ бумаги, поступающія въ Правительственную Комиссію Юстиціи, получаетъ и распечатываетъ Генеральный Секретарь; впрочемъ адресованныя: „въ собственныя руки Министра Предсѣдательствующаго“, передаетъ ему петропутыми.

Статья 3.

Ни одна бумага не можетъ поступить на разсмотрѣніе, пока не будетъ исполнено слѣдующее:

a) Генеральный Секретарь записываетъ число входящей бумаги и исполняетъ правила, заключающіяся въ нижеслѣдующихъ 39-й и 41-й статьяхъ.

b) Журналистъ вноситъ эту бумагу въ журналъ, согласно правиламъ 62-й, 63-й и 69-й статьи.

c) Архивариусъ вноситъ оную въ свой реестръ и исполняетъ правило, заключающееся въ 59-й статьѣ.

Статья 4.

Имѣются особые секретные журналъ и архивъ, относительно коихъ правило постановлено въ 41-й статьѣ.

Статья 5.

Изъ Архива бумаги вмѣстѣ съ дѣлами передаются подлежащимъ Секретарямъ Отдѣлений, или же Генеральному Секретарю, если относятся къ его Отдѣленію. Обязанности Секретарей Отдѣлений обозначены въ 48-й до 58-й статьяхъ.

чѣзъ, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości wydaje wprost zalecenia do Magistratur i osób Kommissyom Rządowym uległych i wprost od nich odbiera raporta.

Artykuł 2.

Wszelkie do Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości przychodzące pisma, odbiera i otwiera Sekretarz Jeneralny; adresowane jednak: „do rąk własnych Ministra Prezydującego“, jemu oddaje.

Artykuł 3.

Żadne pismo nie może być pierwój do decyzyi wzięte, póki nie zostało dopełnioném co następuje:

a) Sekretarz Jeneralny zapisze datę odebrania i wykona przepisy objęte w poniższych artykułach 39—41.

b) Dziennikarz wciągnie toż pismo do dziennika, stosownie do przepisów artykułów 62, 63 i 69.

c) Archiwista zapisze je do swego rejestru i wypełni przepis w artykule 59 zawarty.

Artykuł 4.

Będzie osobny dziennik i archiwum sekretne, względem których zawarty jest przepis w artykule 41.

Artykuł 5.

Z archiwum oddają się pisma z aktami Sekretarzom właściwym Dyrekcyj lub Sekretarzowi Jeneralnemu, gdy do jego należą wydziału. Obowiązki Sekretarzy wydziałowych przepisane są w art 48 do 58.

Статья 6.

Въ каждую пятницу пополудни оканчивается недѣльный журналъ; изъ него выписываются четыре журнала: для трехъ отдѣлений и Генеральнаго Секретарята.

Статья 7.

Обыкновенныя засѣданія Коммисіи происходятъ по крайней мѣрѣ три раза въ недѣлю: въ понедѣльникъ засѣданія по отдѣленіямъ; въ среду общее засѣданіе, для совѣщаній по дѣламъ, которыя рѣшаются самимъ Министромъ Предсѣдательствующимъ; въ четвергъ общія засѣданія, для разсмотрѣнія дѣлъ, подлежащихъ рѣшенію полного состава Коммисіи. Сверхъ того, по мѣрѣ надобности, происходятъ засѣданія чрезвычайныя. Подробныя правила касательно засѣданій Коммисіи указаны ниже, въ II-й Главѣ. Въ случаѣ еслибы вышеозначенные дни для засѣданій оказались неудобными, Коммисія, въ общемъ присутствіи, назначаетъ другіе постоянные дни.

Статья 8.

По окончаніи каждаго засѣданія, Секретарь и Архивариусъ принимаютъ: первый—все дѣловыя бумаги и доклады, относящіяся къ его отдѣленію; второй—дѣла, выданныя изъ архива, по мѣрѣ того, какъ они оказываются не нужными при дальнѣйшемъ ходѣ занятій.

Статья 9.

Бумаги, приготовленныя для перебѣлки, передаются съ обозначеніемъ номеровъ, Экзекутору Канцеляріи Секретарями Отдѣлений, относящіяся же къ Генеральному Секретаряту, Генеральнымъ Секретаремъ, для распредѣленія оныхъ между писцами.

Артикулъ 6.

Каждого пятку по полудни, замыкается дневникъ tygodniowy; зъ него выписуются дневники четыре: для трехъ Dyrekcyj i Sekretaryatu Jeneralnego.

Артикулъ 7.

Наимнѣй три раза на тыдзень бѣдъ posiedzenia zwyczajne Kommissyi; w poniedziałek posiedzenia wydziałowe; we środę posiedzenia ogólne, dla naradzenia się w przedmiotach, w których sam Minister Prezydujący stanowi; we czwartek posiedzenia ogólne, do zdecydowania materyj, podpadających pod decyzją całego kompletu Kommissyi. W miarę potrzeby, бѣдъ prócz tego posiedzenia nadzwyczajne. Szczegółowe przepisy względem posiedzeń Kommissyi zawarte są w poniższym Tytule II. Gdyby powyższe dni posiedzeń okazały się być niedogodnymi, wtenczas Kommissya, na ogólném posiedzeniu, inne dni stałe wyznaczy.

Артикулъ 8.

Po każdéj sessyi, Sekretarz z Archiwistą odbierają: pierwszy—wszystkie referaty i ekspedycje wydziału swego; drugi—akta z archiwum wydane, o ile te do dalszego postępu ekspedycji nie okazały się być potrzebnymi.

Артикулъ 9.

Ekspedycje przygotowane do przepisania, oddane бѣдъ z wyszczególnieniem numerów, przez Sekretarzy wydziałowych, a należące do Sekretaryatu Jeneralnego, przez Sekretarza Jeneralnego—Regentowi Kancellaryi, dla rozdzielenia ich pomiędzy kancelistów.

Статья 10.

Экзекуторъ Канцеляріи, исполнивъ обязанность, указанную въ 58-й статьѣ, возвращаетъ перебѣленные бумаги, вмѣстѣ съ приложеніями, Секретарямъ Отдѣленій, для исполненія правилъ, заключающихся въ 46-ой статьѣ.

Статья 11.

Полученныя отъ Секретарей Отдѣленій бумаги, Экзекуторъ Канцеляріи вручаетъ Генеральному Секретарю, который представляетъ оныя Министру Предсѣдательствующему для подписанія и свидѣтельствуемъ подписью Министра, по смыслу 15, 16, 17 и 43-й статей.

Статья 12.

Послѣ подписанія, когда Министръ самъ приметъ въ собственные руки нѣкоторыя бумаги, Генеральный Секретарь дѣлаетъ на черновой, которая прилагается къ дѣламъ, отмѣтку о переданныхъ въ собственные руки Министра бумагахъ. Прочія подписанныя Министромъ бумаги, Генеральный Секретарь вручаетъ Журналисту, который, при содѣйствіи Экспедитора, отправляетъ оныя въ подлежащія мѣста, черезъ разсыльныхъ, у коихъ имѣется особая разносная книга. Журналистъ, Экспедиторъ и разсыльные соображаются въ этомъ отношеніи съ правилами, указанными въ 65, 66, 67, 71 и 73-й статьяхъ.

Статья 13.

Вышеизложенный порядокъ соблюдается по дѣламъ обыкновеннымъ. Что же касается весьма нужныхъ дѣлъ, то они, послѣ сдѣланной Генеральнымъ Секретаремъ отмѣтки о числѣ входящей бумаги, немедленно должны быть внесены въ журналъ

Артикулъ 10.

Regent, dopełniwszy obowiązku w artykule 58 przepisanego, zwraca przepisane z aneksami ekspedycye Sekretarzom wydziałowym, dla wykonania przepisu objętego w artykule 46.

Артикулъ 11.

Odebrane od Sekretarzy wydziałowych ekspedycye, wręcza Regent Kancellaryi Sekretarzowi Jeneralnemu, który je przedstawi Ministrowi Prezydującemu do podpisu i podpis Ministra zaświadczy, stosownie do osnowy artykułów: 15, 16, 17 i 43.

Артикулъ 12.

Po następnym podpisie, gdy Minister sam do rąk własnych niektóre odbierze ekspedycye, zaświadcza Sekretarz Jeneralny na koncepcie ekspedycyj, przy aktach zostającym, ich oddanie do rąk Ministra. Inne ekspedycye przez Ministra podpisane, oddaje Sekretarz Jeneralny do dziennikarza, który je za pomocą ekspedytora wyprawia do miejsc właściwych, przez woźnych, którzy będą mieli osobną książkę wręczeń. Postępować będą w tym względzie dziennikarz, ekspedytor i woźni podług przepisów w artykułach 65, 66, 67, 71 i 73 zawartych.

Артикулъ 13.

Powyzszy porządek służy dla interesów zwyczajnych. Co się dotyczy interesów nagłych, to po zapisaniu prezentaty przez Sekretarza Jeneralnego, niezwłocznie do dziennika wciągnięte i Sekretarzowi wydziałowemu oddane być powinny.

и переданы Секретарю Отдѣленія, который, прочитавъ вошедшую бумагу и справясь въ архивъ съ прежними дѣлами, буде таковыя имѣются, представляетъ по сказанному предмету немедленно докладъ Директору Отдѣленія. По мѣрѣ усмотрѣнной имъ надобности, Генеральный Секретарь имѣетъ право—нужныя дѣла, послѣ внесенія оныхъ въ журналъ и по справкѣ въ архивъ, нѣтъ ли какихъ либо предшествующихъ дѣлъ или другихъ бумагъ, относящихся къ тому же предмету, прямо представить Министру на его рѣшеніе. Министръ Предсѣдательствующій или немедленно рѣшаетъ дѣло, или совѣщается съ Директорами Отдѣленій, или же созываетъ чрезвычайное общее засѣданіе, для совѣщаній, или для рѣшенія весьма важнаго дѣла въ полномъ составѣ Членовъ. Коль скоро послѣдуетъ опредѣленіе, оно тотчасъ же должно быть перебѣлено въ Канцеляріи и, по подписаніи Министромъ, отправлено куда слѣдуетъ.

Статья 14.

Дѣла, относящіяся къ извѣстному Отдѣленію, всегда должны проходить черезъ это Отдѣленіе, развѣбы Министръ призналъ необходимымъ перенести нѣкоторые дѣла изъ одного Отдѣленія въ другое, или же, еслибы какое либо обширное дѣло было ввѣрено имъ особенному надзору Директора другого Отдѣленія.

ГЛАВА II.

Правила внутренняго порядка относительно засѣданій Коммисіи.

Статья 15.

Въ засѣданіи по Отдѣленію, приходящемся въ понедѣльникъ, занимается Министръ Предсѣдательствующій вмѣстѣ съ Генеральнымъ Секретаремъ дѣлами, относящимися къ Генеральному

ny, który przeczytawszy exhibit i w archiwum przejrawszy akta poprzednicze, jeśli jakie są, przedstawi interes natychmiast Rady wydziałowemu. W miarę uznania swego, mocen jest Sekretarz Jeneralny, interesa nagłe, po zapisaniu ich w dzienniku i przekonaniu się, czy nie masz w archiwum akt poprzedniczych lub innych pism związkowych, wprost przedstawić Ministrowi do jego decyzji. Minister Prezydujący albo wprost zdecyduje, albo naradza się z Radcą wydziałowym, albo zwołuje nadzwyczajne posiedzenie ogólne, bądź dla naradzenia się, bądź dla za zdecydowania nagłej materji w całym komplecie. Skoro nastąpi decyzja, natychmiast ją Kancellarya przepisać, a po nastąpiącym podpisie Ministra, wyprawić ją powinna do miejsca właściwego.

Artykuł 14.

Interesa do wydziału należące, zawsze przez tenże wydział przechodzić powinny, chyba, gdyby Minister uznał potrzebę przeniesienia niektórych materji z jednego wydziału do drugiego, lub gdyby jaki obszerny przedmiot szczególnie powierzył Radcy innego wydziału.

TYTUŁ II.

Przepisy wewnętrzznego porządku względem posiedzeń Kommissji.

Artykuł 15.

Na posiedzeniu wydziałowém, w poniedziałek przypadającym, pracuje Minister Prezydujący z Sekretarzem Jeneralnym w rzeczach, do Sekretaryatu Jeneralnego należących

Секретариату, и рѣшаетъ дѣла, приготовленныя Дирекціями Отдѣленій къ подписи Министра, порядкомъ, изложеннымъ въ нижеслѣдующей статьѣ, которыя дѣла Генеральный Секретарь представляетъ Министру для подписанія, предъъявляя черновой отпускъ, подписанной Директоромъ Отдѣленія.

Статья 16.

Если Министръ согласится съ мнѣніемъ Отдѣленія, то подпишетъ его заступаетъ мѣсто опредѣленія. Если не согласится, то запишетъ самъ свое опредѣленіе на дѣловой бумагѣ, или же подписываетъ сдѣланныя, по его распоряженію, Генеральнымъ Секретаремъ измѣненія, и это опредѣленіе, или же измѣненная дѣловая бумага, сохраняется, вмѣстѣ съ мнѣніемъ Отдѣленія, для слѣда въ дѣлахъ. Министръ отсрочиваетъ, если признаетъ нужнымъ, подписаніе до совѣщанія съ Директоромъ Отдѣленія или же до разсмотрѣнія дѣла на послѣдующемъ общемъ засѣданіи, приходящемся въ среду.

Статья 17.

По мѣрѣ изготовленныхъ бумагъ, соображаясь съ временемъ отхода почты, Генеральный Секретарь обязанъ представлять Министру Предсѣдательствующему бумаги для подписанія во всякое удобное къ тому время, не перерывая однакожь занятій во время общихъ засѣданій, исключая случаевъ, когда подписаніе бумагъ не терпитъ отлагательства.

Статья 18.

Въ такомъ же засѣданіи по Отдѣленіямъ, каждый Директоръ занимается съ Секретаремъ своего Отдѣленія, по очереди номеровъ журнала Отдѣленія. Въ случаѣ, еслибы Директоръ Отдѣленія призналъ необходимымъ представить дѣло на разсмо-

и i decyduje w materyach, które Dyrekeye wydziałowe do jego podpisu przygotowały, w sposobie następującym artykułem opisanym, a które Sekretarz Jeneralny przedstawia Ministrowi do podpisu, okazując minutę ekspedycyi przez Radcę podpisaną.

Artykuł 16.

Jeżeli się Minister zgodzi z opinią wydziału, podpis jego stanowi decyzją. Jeżeli się nie zgodzi, sam zapisuje swoją decyzją na ekspedycyi, lub poczynione, za jego zleceniem przez Sekretarza Jeneralnego, odmiany podpisuje i takowa decyzya lub poprawiona ekspedycya, zostanie się wraz z opinią wydziału dla śladu w aktach. Gdy uzna Minister tego potrzebę, odłoży swój podpis do zniesienia się z Radcą wydziału lub naradzenia się na następującem posiedzeniu ogólnem, we środę przypadającym.

Artykuł 17.

W miarę gotowych ekspedycyj, uważając zawsze na czas odchodzących poczt, przedstawiać będzie Sekretarz Jeneralny Ministrowi Prezydującemu ekspedycye do podpisu, w każdej inniej dogodnej porze, nie przerywając jednak czasu na posiedzenie ogólne przeznaczonego, wyjąwszy podpis ekspedycyi zwłoki nie cierpiącej.

Artykuł 18.

Na takimże posiedzeniu wydziałowem, pracuje każdy Radca z Sekretarzem wydziału swego, porządkiem numerów dziennika wydziałowego. Gdyby Radca uznał potrzebę wzięcia interesu do deliberacyi, przedstawienia go Ministrowi, lub

трѣніе, доложить оное Министру или представить на обсужденіе въ засѣданіи, или же, если окажется надобность подвергнуть дѣло опредѣленію всего состава Членовъ Коммисіи, — оны откладываетъ бумаги для приготовления доклада и представленія оныхъ своевременно; статьи же сходныя съ его мнѣніемъ, подписываетъ или исправляетъ, свидѣтельствуя вмѣстѣ съ тѣмъ приписки и поправки, если таковыя сдѣланы рукою Секретаря. Безъ подписи Директора, ни одна бумага изъ Отдѣленія не можетъ быть представляема Министру для подписанія, исключая тѣ, которыхъ приготовленіе предписано самимъ Министромъ, а равно тѣ, которыя приготовлены въ Отдѣленіи Генеральнаго Секретаря.

Статья 19.

Такъ какъ къ составу 1-го Отдѣленія, сверхъ Секретаря Отдѣленія, принадлежатъ: Корректоръ печатающихся бумагъ и Контролеры, то Директоръ Отдѣленія, по мѣрѣ усмотрѣнной имъ надобности, можетъ заботиться съ каждымъ изъ нихъ порознь по дѣламъ, имъ самымъ опредѣленнымъ, или же относящимся къ каждому изъ нихъ.

Статья 20.

Дѣла весьма нужныя представляются Секретарями Директорамъ своихъ Отдѣленій во всякое время. По мѣрѣ накопившихся занятій, Директорами опредѣляются ероки для чрезвычайныхъ засѣданій по Отдѣленіямъ.

Статья 21.

Журналъ Отдѣленія содержитъ въ себѣ слѣдующія свѣдѣнія:

- a) очередной номеръ;

wniesienia na posiedzenie naradcze, albo gdy uzna, iż interes podpada pod decyzją kompletu Kommissyi, wtenczas odkłada go do wypracowania i do decyzji w właściwym czasie. Ekstensye zaś, zgodne z swém zdaniem, podpisze lub je poprawia, zaświadczając przytém przypiski i poprawki, jeżeli jakie ręką Sekretarza poczynione zostały. Bez podpisu Rady, żadna ekspedycya z wydziału nie może być Ministrowi do podpisu przedstawiona, wyjąwszy te, które Minister sam wygotować zalecił i te, które wychodzą z wydziału Sekretarza Jeneralnego.

Artykuł 19.

Ponieważ do wydziału pierwszego, prócz Sekretarza wydziałowego, należą: korektor druków i kontrolerowie, przeto Rada wydziału z każdym z nich, gdy uzna tego potrzebę, oddzielnie pracować może w przedmiotach przez siebie oznaczonych lub wszystkich, do każdego z nich należących.

Artykuł 20.

Interesa nagłe w każdym czasie przedstawiać będą Sekretarze—Radcom swojego wydziału. W miarę natłoku czynności, wyznaczać będą Rady sessye nadzwyczajne wydziałowe.

Artykuł 21.

Dziennik wydziałowy zawierać w sobie będzie:

- a) numer biegnący;

- b) номеръ главнаго журнала;
- c) число входящей бумаги и число полученія оной;
- d) лицо или присутственное мѣсто, отъ котораго поступила бумага;
- e) краткое изложеніе предмета;
- f) число и краткое содержаніе рѣшенія, напр. передана ли бумага лишь для свѣдѣнія въ архивъ, или помѣчена для дальнѣйшаго дѣлопроизводства и т. п. При концѣ засѣданія, Директоръ Отдѣленія записываетъ число состоявшагося засѣданія и подписываетъ свое имя.

Журналъ, заключающій въ себѣ вышеозначенныя графы, считается протоколомъ засѣданія Отдѣленія.

Могутъ быть добавлены къ журналу еще двѣ особыя графы, одна для контроля Секретаря и Архиваріуса, касательно тѣхъ дѣлъ, которыя послѣ засѣданія возвращаются въ архивъ, и которыя хранятся у Секретаря, другая для контроля Секретаря и Экзекутора относительно бумагъ и дѣлъ, принимаемыхъ Экзекуторомъ для распредѣленія оныхъ между писцами къ перебѣлкѣ.

Статья 22.

Протоколы засѣданій по Отдѣленіямъ передаются Генеральному Секретарю для свѣдѣнія, а Генеральный Секретарь сообщаетъ оныя Директорамъ прочихъ Отдѣленій, дабы каждому изъ нихъ было извѣстно о томъ, что происходило во всѣхъ засѣданіяхъ по Отдѣленіямъ.

Статья 23.

Засѣданіе, приходящееся въ среду, есть общее засѣданіе. Мнѣнія Членовъ Коммисіи суть лишь совѣты, самъ же Министръ рѣшаетъ дѣла, докладываемыя въ этомъ засѣданіи.

- b) numer dziennika głównego;
- c) datę ekshibitu i prezentatę;
- d) osobę lub władzę, od której przychodzi;
- e) krótką treść przedmiotu;
- f) datę i krótką treść decyzji, np., czy ekshibit idzie tylko, dla wiadomości, ad acta, czy nakazana reprodukcja i t. d. Przy końcu posiedzenia, zapisze Radca datę tegoż posiedzenia i sam się podpisze.

Dziennik wypełniony powyższymi rubrykami, uważanym będzie jako protokół wydziałowy.

Mogą być jeszcze do Dziennika dołączone dwie oddzielne rubryki, jedna dla kontroli Sekretarza z Archiwistą, względem aktów, które po sessji wracają do archiwum, a które przy Sekretarzu pozostają; druga dla kontroli Sekretarza z Rejentem, względem ekspedycji i aktów, które odbiera Rejent, dla rozdzielenia ich pomiędzy kancelistów do przepisania.

Artykuł 22.

Protokoły sessji wydziałowych oddane będą Sekretarzowi Jeneralnemu, dla wiadomości, a Sekretarz Jeneralny zakommunikuje je Radcom innych wydziałów, aby każdy z nich wiedział, co się stało na wszystkich sessjach wydziałowych.

Artykuł 23.

Posiedzenie w środę przypadające, jest posiedzeniem ogólném. Zdania Członków Kommissyi są tylko doradcze, sam Minister decyduje w materyach na toż posiedzenie wniesionych.

Статья 24.

Цѣль вышеозначеннаго засѣданія—двойкая: во первыхъ, та, чтобы не только Предѣдательствующій Министръ и Генеральный Секретарь, но и всѣ Члены Коммисіи имѣли передъ собою образъ дѣйствій каждаго Отдѣленія, а также Генеральнаго Секретаріата и канцелярскихъ чиновниковъ, а равно, чтобы Министръ Предѣдательствующій поставилъ всю Коммисію въ извѣстность о дѣлахъ, имѣющихъ вліяніе на административныя дѣйствія Правительственной Коммисіи Юстиціи; во вторыхъ та, чтобы производились совѣщанія по такимъ дѣламъ, по коимъ сіе признано необходимымъ или Министромъ Предѣдательствующимъ, или Директоромъ Отдѣленія.

Статья 25.

Порядокъ занятій въ такомъ засѣданіи слѣдующій:

a) Генеральный Секретарь читаетъ протоколъ предыдущаго засѣданія и представляетъ оный всѣмъ Членамъ Коммисіи на утвержденіе;

b) Министръ Предѣдательствующій объявляетъ общія распоряженія, если у него имѣются какія либо, относящіяся прямо къ дѣлопроизводству и порядку; равно поставяетъ Коммисію въ извѣстность о всѣхъ случаяхъ, о которыхъ онъ по службѣ, какъ Министръ, имѣетъ свѣдѣнія и которыя имѣютъ вліяніе на дѣйствія Правительственной Коммисіи Юстиціи;

c) Генеральный Секретарь увѣдомляетъ Коммисію о томъ, всѣ ли бумаги, приготовленныя въ засѣданіяхъ предыдущихъ недѣль, перебѣлены въ Канцелярію, и отправлены ли онѣ въ подлежащія мѣста;

d) Генеральный Секретарь увѣдомляетъ Коммисію о бумагахъ, отправленныхъ по весьма нужнымъ дѣламъ Министромъ, безъ посредства Дирекціи Отдѣленій, а также о бумагахъ, отправленныхъ отдѣленіемъ Генеральнаго Секретаріата;

Artykuł 24.

Cel wspomnionego posiedzenia jest dwojaki: jeden, ażeby nietylko Minister Prezydujący i Sekretarz Jeneralny, ale i wszystkie Członki Kommissyi, miały przed sobą obraz czynności każdego wydziału, tudzież Sekretaryatu Jeneralnego i działań kancelaryi, oraz aby Minister Prezydujący oświecił całą Kommissyą o wypadkach, któreby miały wpływ na działania administracyjne Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości; drugi, ażeby nastąpiła narada w przedmiotach, w których, albo Minister Prezydujący, albo Radca wydziałowy uznał jęj potrzebę.

Artykuł 25.

Porządek postępowania na tém posiedzeniu będzie następujący:

a) Sekretarz Jeneralny przeczyta protokół ostatniego posiedzenia i przedstawi go wszystkim Członkom Kommissyi do zatwierdzenia;

b) Minister Prezydujący wniesie ogólne dyspozycye, jeżeli jakie ma, tyczące się prostej egzekucyi i porządku, oświeci oraz Kommissyą o wszelkich wypadkach, o których w urzędowaniu, jako Minister, ma wiadomość, a które mają wpływ na czynności Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości;

c) Sekretarz Jeneralny uwiadomi Kommissyą, czyli wszystkie z przeszłotygodniowych posiedzeń wygotowane ekspedycye, w Kancelaryi przepisane i do właściwych miejsc wyprawione zostały;

d) Sekretarz Jeneralny uwiadomi Kommissyą o ekspedycyach w interesach nagłych, przez Ministra, bez pośrednictwa wydziałowej Dyrekcyi, wydanych, oraz o ekspedycyach z wydziału Sekretaryatu Jeneralnego wyszłych;

e) тотъ же Генеральный Секретарь представляетъ Комисіи бумаги, коихъ подписаніе отерочено Министромъ до общихъ совѣщаній, а равно увѣдомляетъ Комисію о бумагахъ, измѣненныхъ Министромъ;

f) послѣ сдѣланнаго Генеральнымъ Секретаремъ увѣдомленія о томъ, сколько вообще, при окончаніи журнала предыдущей недѣли, вошло бумагъ въ Комисію, каждый Директоръ, по очереди Отдѣленій, представляетъ Комисіи результатъ засѣданія по Отдѣленію, представляетъ на ея разсмотрѣніе тѣ дѣла, которыя находятся въ связи съ другими Отдѣленіями, а также тѣ, относительно коихъ Директоръ имѣетъ какое либо сомнѣніе; представленія же къ помилованію вносятся всегда на общее разсмотрѣніе Членовъ Правительственной Комисіи Юстиціи;

g) въ случаѣ весьма нужныхъ дѣлъ, докладываемыхъ въ общемъ засѣданіи, эти дѣла разсматриваются прежде всѣхъ прочихъ, по требованію Директора Отдѣленія, докладывающаго оныя, или же по распоряженію Министра, требующаго немедленнаго ихъ исполненія.

Статья 26.

Еслибы одинъ изъ Членовъ Комисіи, по прочтеніи протокола Отдѣленія, нашель: что дѣйствія котораго либо Отдѣленія противорѣчатъ дѣйствіямъ его Отдѣленія, или же, что произошло разногласіе въ системѣ одинакихъ Отдѣленій; то онъ обязанъ предостеречь о томъ Комисію представленіемъ на ея разсмотрѣніе приведеннаго имъ обстоятельства.

Статья 27.

Протоколъ общаго засѣданія составляется Генеральнымъ Секретаремъ и въ немъ обозначается число состоявшагося засѣданія, фамиліи присутствовавшихъ Членовъ, содержаніе доложенныхъ дѣлъ и состоявшихся опредѣленій. Обширнѣйшее изложеніе каждаго дѣла порознь и подробностей совѣщаній помѣщаются

e) tenże Sekretarz Jeneralny przedstawi Kommissyi ekspedycye, z których podpisem Minister wstrzymał się do wspólnej narady; uwiadomi oraz Kommissyą o ekspedycyach przez Ministra zmienionych;

f) po nastąpieném przez Sekretarza Jeneralnego uwiadomieniu, wiele w ogólnosci, przy zamknięciu przeszłotygodniowego dziennika, weszło ekshibitów do Kommissyi, każdy Radca, porządkiem wydziałów, przedstawi Kommissyi rezultat wydziałowego posiedzenia, przyniesie pod jej rozwayę te przedmioty, które mają związek z innemi wydziałami i te, w których Radca ma jaką wątpliwosc; przedstawienia do aggracyacyi wniesione będą zawsze pod rozbiór doradczy Członków Kommissyi Rządowej Sprawiedliwosci;

g) w przypadku nagłosci której z wniesionych na posiedzenie ogólne materyj, ta przed wszystkiemi innemi rozbiieraną będzie, na żądanie Rady mającego wnieść też materyą lub na zalecenie Ministra, żądającego spiesznego załatwienia.

Artykuł 26.

Gdyby który z Członków Kommissyi, z odczytanego wprzody protokołu wydziałowego, znalazł, iż czynności którego wydziału krzyżują się z czynnościami jego wydziału lub że zaszła niezgodność w systemacie pojedynczych wydziałów, winien o tém ostrzedz Kommissyą, poddając pod jej rozbiór wniesioną przez siebie okoliczność.

Artykuł 27.

Protokół posiedzenia ogólnego sporządzonym będzie przez Sekretarza Jeneralnego, mieszcząc w sobie datę posiedzenia, przytomność Członków, treść wniesionych materyj i zapadłej decyzyi; obszerniejszy opis pojedynczego interesu i toku dys-

въ немъ лишь тогда, когда того потребуеть Министръ или пожелаеть Директоръ Отдѣленія.

Статья 28.

Когда рѣшеніе, постановленное Министромъ въ общемъ засѣданіи, не согласно съ бумагою, изговленною Членомъ дѣлопроизводителемъ, или когда Директоръ Отдѣленія представитъ въ засѣданіи мнѣніе безъ бумаги, въ обоихъ случаяхъ, когда изложеніе рѣшенія послѣдуетъ послѣ сего, — предметъ рѣшенія не возвращается уже на разсмотрѣніе въ общемъ засѣданіи.

Статья 29.

Засѣданіе, имѣющее состояться въ четвергъ, служить для рѣшенія дѣлъ, означенныхъ въ 16-й, 18-й и 19-й статьяхъ Органическаго Устава Правительственной Коммисіи Юстиціи, которыя дѣла могутъ быть рѣшаемы лишь въ полномъ составѣ оной, большинствомъ голосовъ.

Статья 30.

Порядокъ этого засѣданія слѣдующій:

a) Генеральный Секретарь читаетъ протоколъ предыдущаго засѣданія и представляетъ оный на утвержденіе полному составу Коммисіи;

b) Предсѣдательствующій Министръ поставляетъ Коммисію въ извѣстность о всѣхъ дѣйствіяхъ Совѣта Управленія или Государственнаго Совѣта Паретва, а также о происшествіяхъ, о которыхъ получилъ официалныя свѣдѣнія какъ Министръ, и которыя имѣютъ вліяніе на рѣшенія по дѣламъ, разсматриваемымъ въ полномъ составѣ Коммисіи;

c) Членъ дѣлопроизводитель читаетъ состоявшіяся въ предыдущемъ засѣданіи постановленія, коихъ составленіе отерочено до слѣдующаго засѣданія;

kusyi, wtenczas tylko umieszczonym będzie, gdy Minister zaleci lub Radca żądać będzie tego opisu.

Artykuł 28.

Gdy decyzya na ogólném posiedzeniu przez Ministra wydana, będzie niezgodna z ekspedycją przez Członka referującego przygotowaną, lub gdy Radca przyniósł na posiedzenie opinią bez ekspedycyi, a zatem w obudwóch przypadkach, gdy ekstensya decyzji później następuje, materya ta nie wraca już do dyskusyi ogólnego posiedzenia.

Artykuł 29.

Posiedzenie w czwartek odbywać się mające, jest posiedzeniem dla załatwienia przedmiotów w art. 16; 18 i 19 statutu organicznego Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości wymienionych, które tylko w komplecie większością głosów rozwiązane być mają.

Artykuł 30.

Porządek tego posiedzenia jest następujący:

a) Sekretarz Jeneralny przeczyta protokół przeszłego posiedzenia i przedstawi go całemu kompletowi do zatwierdzenia;

b) Minister Prezydujący uwiadomi Kommissyą o wszelkich działaniach w Radzie Administracyjnej, bądź w Radzie Stanu zaszyłych, tudzież o wypadkach, o których powziął w urzędowaniu, jako Minister, wiadomość, a które mają wpływ na decyzją w przedmiotach, w których cały komplet stanowi;

c) Członek referujący przeczyta decyzje na przeszłym posiedzeniu uchwalone, redakcyja których do następującego posiedzenia odłożoną była;

d) засимъ производятся совѣщанія относительно предметовъ, оставшихся отъ послѣдняго засѣданія и нововошедшихъ; при чемъ очередь разсмотрѣнія дѣлъ опредѣляется безотлагательностію и большею или меньшею важностію оныхъ;

e) въ концѣ засѣданія, каждый Директоръ Отдѣленія представляетъ свое мнѣніе: относительно усмотрѣнныхъ имъ во время личной ревизіи, или посредствомъ другихъ вѣрныхъ извѣстій, препятствій къ исполненію рѣшеній Коммисіи, относительно вліянія учреждений на представленія другихъ Правительственныхъ Коммисій по дѣламъ, прикасающимся къ судебному вѣдомству, относительно вліянія иностранныхъ учреждений на юридическія отношенія жителей Царства Польскаго, однимъ словомъ—обо всемъ томъ, что можетъ служить къ улучшенію народнаго законодательства, къ измѣненію и къ обогащенію онаго.

Статья 31.

Не принадлежація къ составу Коммисіи лица, которымъ ввѣрено составленіе повыхъ или обсужденіе сочиненныхъ проектовъ и которые должны участвовать въ засѣданіяхъ Коммисіи, приглашаются въ засѣданія оной по четвергамъ.

Статья 32.

Протоколъ этого засѣданія, составленный Генеральнымъ Секретаремъ, долженъ содержать въ себѣ число состоявшагося засѣданія, фамиліи присутствовавшихъ Членовъ, изложеніе доклада и опредѣленія, если таковое состоялось по согласію мнѣній. Въ случаѣ же разногласія мнѣній, помѣщается въ немъ и ходъ споровъ.

Статья 33.

Вышесказанныя засѣданія продолжаются съ 10-и до 2-хъ часовъ; въ случаѣ однакоже накопившихся занятій и надобно-

d) poczém rozpocznie się narada względem materji pozostałej z ostatniego posiedzenia i nowo przybyłych; nagłość, większa lub mniejsza ważność, stanowi kolej w rozbieraniu;

e) przy końcu posiedzenia, każdy Radca przedstawi swe myśli względem zarząd w egzekucyi, które dostrzegł w naocznej rewizyi lub z innego pewnego źródła, względem wpływu urządzeń na przedstawienia innych Kommissyj Rządowych co do stosunków z linią sądowniczą zapadłych, względem wpływu urządzeń zagranicznych na stosunki prawne mieszkańców Królestwa Polskiego, zgoła, to wszystko, co posłużyć może do poprawy narodowego prawodawstwa, jego odmian i wzbogacenia.

Artykuł 31.

Osoby nie należące do składu Kommissyi, którym powierzonym zostało zrobienie nowych lub zgłębianie zrobionych projektów, a które mają się znajdować na posiedzeniach Kommissyi, wezwanemi będą na posiedzenia czwartkowe.

Artykuł 32.

Protokół tego posiedzenia, sporządzony przez Sekretarza Jeneralnego, zawierać w sobie będzie datę posiedzenia, przytomność Członków, treść referatu i decyzji, jeżeli ta zapadła zgodnością zdań. W przypadku zaś różności zdań, umieszczony oraz będzie tok dyskusyi.

Artykuł 33.

Posiedzenia powyższe trwać będą od godziny 10-ej do 2-ej; wraze jednak natłoku czynności i potrzeby ich pospie-

сти ускоренія оныхъ, продолжаются и далѣе. Сверхъ того, по мѣрѣ надобности, назначаются чрезвычайныя засѣданія въ другіе дни.

Статья 34.

Время засѣданій должно быть употреблено лишь для собственно на сей день опредѣленныхъ занятій, не прерывая онаго другими дѣлами, развѣ послѣ окончанія первыхъ. Еслибы однако случилось какое либо весьма спѣшное дѣло, требующее совѣщанія всѣхъ Членовъ, тогда Коммисія занимается этимъ дѣломъ, но, по окончаніи онаго, тотчасъ же начинаетъ обыкновенное засѣданіе или продолжаетъ прерванное.

Статья 35.

Дни, въ которые не положено обыкновенныхъ засѣданій, назначаются для Директоровъ Отдѣленій, для приготовления заключеній по общимъ засѣданіямъ, для разработки дѣлъ въ засѣданіяхъ по отдѣленіямъ, отероченныхъ для точнѣйшаго обещанія, наконецъ, для чрезвычайныхъ засѣданій или общихъ или по Отдѣленіямъ.

Статья 36.

Еслибы понадобилось слишкомъ часто назначать чрезвычайныя засѣданія, или же еслибы встрѣтилась надобность обработать дѣло, требующее исключительнаго, никакимъ другимъ занятіемъ не прерываемаго и долгаго труда, каковымъ занятіемъ Члены Правительственной Коммисіи Юстиціи не могли бы предаться, безъ вреда для этого дѣла или безъ замедленія текущихъ административныхъ занятій, — въ такомъ случаѣ имѣеть мѣсто случай, предвидѣнный 8-ю статьею лит. *f* Органическаго Устава Правительственной Коммисіи Юстиціи, въ которомъ Министръ Предсѣдательствующій или самъ назначаетъ, или же пред-

чу, длузѣй цагнать сѣ бѣда. Прѣчь тего, в мларѣ потребы, вызнача сѣ надзвычазне на инне дни.

Артыкулъ 34.

Czas posiedzeń jedynie dla właściwych na ten dzień wyznaczonych czynności poświęconym być powinien, nie przerywając go innemi przedmiotami, chyba po ukończeniu pierwszych. Gdyby przecież wypadła rzecz jaka nagła, wymagająca narady wszystkich Członków, wtenczas, Kommissya się nią zajmie, ale po jej załatwieniu, natychmiast zwyczajne posiedzenie rozpocznie lub przerwane kontynuować będzie.

Артыкулъ 35.

Dni, w których nie masz zwyczajnych posiedzeń, przeznaczone Radcom są dla przygotowania opinii na ogólne posiedzenia, dla wypracowania materyj na sessyach wydziałowych do dalszego zgłębienia odłożonych, dla posiedzeń wreszcie nadzwyczajnych, bądź wydziałowych, bądź ogólnych.

Артыкулъ 36.

Gdyby wypadło zbyt często odbywać posiedzenia nadzwyczajne, lub gdy potrzeba będzie wypracować dzieło wymagające wyłącznego, żadną inną czynnością nieprzerwanego i długiego poświęcenia się, którym to czynnościom Członki Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości, oddaćby się nie mogły bez wystawienia tegoż dzieła lub biegnących administracyjnych materyj na uszczerbek, wtenczas zachodzi przypadek przewidziany w art. 8 lit. *f*. Statutu Organicznego Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości, gdzie Minister Prezydujący,

ставляетъ Правительству о назначеніи особыхъ лицъ или особой Коммисіи.

Статья 37.

За отсутствіемъ Министра въ засѣданіи, мѣсто его заступаетъ первый по очереди Директоръ Отдѣленія. Что же касается постоянного намѣстничества, то въ этомъ отношеніи соблюдаемы будутъ правила 22-й статьи Органическаго Устава Правительственныхъ Коммисій и 25-я статья Органическаго Устава Правительственной Коммисіи Юстиціи.

ГЛАВА III

Права и обязанности Генеральнаго Секретаря.

Статья 38.

Генеральный Секретарь исправляетъ должности, означенныя въ 15-й статьѣ Органическаго Устава Правительственной Коммисіи Юстиціи.

Статья 39.

Ему принадлежатъ: полученіе и первый просмотръ всѣхъ входящихъ въ Правительственную Коммисію Юстиціи бумагъ; помѣта, къ которому именно отдѣленію онѣ относятся; обращеніе вниманія на дѣла, не терпящія отлагательства; вниканіе, не имѣетъ ли входящая бумага связи съ бумагами, находящимися въ дѣлопроизводствѣ, и въ такомъ случаѣ задерживаніе неотправленной еще бумаги, если то будетъ признано имъ нужнымъ. Равно онъ долженъ обращать вниманіе, всѣ ли приложения находятся при входящей бумагѣ, и въ случаѣ замѣчнаго недостатка, дѣлать о томъ отмѣтки

albo sam zamianuje, albo względem mianowania szczególnych osób lub Kommissyi, uczyni do Rządu przełożenie.

Artykuł 37.

Pod niebytność Ministra na posiedzeniu, zastępuje go pierwszy z porządku Radca. Co się zaś tycze ciągłego zastępstwa, w tym względzie zachowany będzie przepis art. 22 Statutu Organicznego Kommissyj Rządowych i art. 25 Statutu Organicznego Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości.

TYTUŁ III

Attrybucye i obowiązki Sekretarza Jeneralnego.

Artykuł 38.

Sekretarz Jeneralny pełni attrybucye wyrażone w art. 15 Statutu Organicznego Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości.

Artykuł 39.

Do niego należy: prezentowanie i najpierwsze przejrzanie wszystkich pism do Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości przychodzących; oznaczenie, do którego wydziału należą; zwrócenie uwagi, gdy interes jest pilny, dostrzeganie, czy przychodzące pismo nie ma związku z pismami w biegu będącymi i w tym razie zatrzymanie jeszcze niedoszlęj ekspedycyi, gdy uzna tego potrzebę. Również uważać powinien, czy wszystkie allegata przy ekshibicie się znajdują, a dostrzeżony przez siebie brak zanotuje.

Статья 40.

Равнымъ образомъ, при представленіи бумаги Министру для подписанія, Генеральный Секретарь долженъ внимательно наблюдать, не представляются ли для подписанія, между прочимъ, и бумаги, несогласныя между собою или съ прежними дѣйствіями Коммисіи, и заботиться о единообразіи формъ.

Статья 41.

Генеральный Секретарь ведетъ секретный журналъ, имѣеть и секретный архивъ; тотъ и другой хранятся подъ его ключомъ. Никому кромѣ Министру и Членамъ Коммисіи, не долженъ онъ сообщать этихъ бумагъ для пересматриванія.

Еслибы однакоже въ Коммисію вошли секретныя бумаги, относящіяся къ Директорамъ или же къ Генеральному Секретарю, то таковыя хранятся самимъ Министромъ Предѣдательствующимъ подъ его ключомъ.

Къ секретнымъ дѣламъ принадлежатъ: кондуктные списки, доносы на чиновниковъ, облеченныя тайною, дѣла, которыя по существу своему требуютъ тайны, или же по которымъ секретъ поручено соблюдать по особеннымъ причинамъ. Объяснительныя статьи опредѣленій, состоявшихся по секретнымъ дѣламъ сочиняются самимъ Генеральнымъ Секретаремъ, и самъ же онъ переписываетъ ихъ на блѣ.

Статья 42.

Генеральный Секретарь ведетъ журналъ генеральныхъ засѣданій, согласно съ правилами, заключающимися въ 27-й и 32-й статьяхъ. Коль скоро Коммисія утвердитъ проектъ статьи, Предѣдательствующій Министръ помѣчаетъ оный ко внесенію въ протоколъ, который, по внесеніи въ книгу засѣданій, подписываетъ Министръ. Книга засѣданій принадлежитъ къ секретному архиву.

Артикулъ 40.

Рównież przy podawaniu ekspedycyj do podpisu Ministra, winien pilnie uważać, czy nie przychodzą do podpisu razem ekspedycye z sobą lub z poprzedniczemi Kommissyi działaniami niezgodne, obowiązany jest dostrzegać jedności form.

Артикулъ 41.

Sekretarz Jeneralny utrzymuje Dziennik sekretny i archiwum sekretne, jedne i drugie pod swoim zamknięciem. Nikomu, prócz Ministrowi i Członkom Kommissyi, nie powinien tych pism udzielać do przejrzenia.

Gdyby przecież miały być do Kommissyi podane pisma sekretne, tyżące się Radców lub Sekretarza Jeneralnego, te sam Minister Prezydujący mieć będzie pod swoim zamknięciem.

Do interesów sekretnych należą: listy konduity, denuncyacye przeciw urzędnikom, których sekret poleconym będzie, przedmioty, które z przyrodzenia swego wymagają sekretu, lub gdzie sekret z szczególniejszych przyczyn zaleconym został. Ekstensye decyzyj, które zapadły w interesach sekretnych, czyni sam Sekretarz Jeneralny i również sam przepisuje.

Артикулъ 42.

Sekretarz Jeneralny utrzymuje protokół sessyi jeneralnej, podług przepisów w art. 27 i 32 zawartych. Skoro Kommissya zatwierdzi przeczytany koncept, do protokołu kontrasygnuje go Minister Prezydujący, który to protokół wpisany do księgi protokołów, podpisany będzie przez Ministra. Księga protokołów należy do archiwum sekretnego.

Статья 43.

Генеральный Секретарь свидѣтельствуетъ вѣрность слѣдующихъ бумагъ:

- a) всѣ бумаги, которыя подписываетъ Министръ;
- b) выписи изъ журнала засѣданій;
- c) всѣ извлечения изъ секретныхъ дѣлъ;
- d) всѣ приложения по отдѣленію Генеральнаго Секретаря;
- e) извлечения штатовъ, законовъ и распоряженій.

Статья 44.

Генеральный Секретарь, какъ Начальникъ Канцеляріи, наблюдаетъ за скорымъ дѣлопроизводствомъ и порядкомъ во всѣхъ отрасляхъ канцелярской службы. У него же хранится кондукт-ный списокъ лицъ, числящихся по Правительственной Комисіи.

Статья 45.

Ведеть книгу отпусковъ. Въ этомъ отношеніи долженъ онъ наблюдать: дабы каждый просящій о дозволении ему отлучиться изъ мѣста своей службы, объявлялъ сіе черезъ подлежащее свое начальство; дабы ни одно дозволеніе не было даваемо безъ установленія намѣстничества; дабы позволенія не были даваемы однимъ и тѣмъ же лицамъ слишкомъ часто; дабы правила о вычетѣ жалованья были соблюдаемы.

Статья 46.

Генеральный Секретарь имѣетъ главный надзоръ надъ бібліотекою Правительственной Комисіи Юстиціи, съ помощью Корректора печатающихся бумагъ.

Artykuł 43.

Sekretarz Jeneralny zaświadcza zgodność ekspedycyi z oryginałem w następujących przypadkach:

- a) wszystkie ekspedycye, które Minister podpisuje;
- b) wypisy z protokołu posiedzeń;
- c) wszelkie ekstrakty z akt sekretnych;
- d) wszelkie annexa z wydziału Sekretaryatu Jeneralnego;
- e) ekstrakty etatów, praw i urzędzeń.

Artykuł 44.

Sekretarz Jeneralny, będąc Naczelnikiem biura, pilnuje, aby we wszystkich szczeblach służby biurowej był pospiech i porządek. On utrzymuje listę konduity osób do biura należących.

Artykuł 45.

Utrzymuje listę urlopów. W tym względzie baczycь powinien: aby każdy żądający pozwolenia oddalenia się z miejsca urzędowania, zgłaszał się przez zwierzchność swoją; aby żadne pozwolenie udzieloném nie było bez uregulowania zastępstwa; aby pozwolenia nie były jednym zbyt często dawane; aby pravidła względem potrącania pensyi były zachowane.

Artykuł 46.

Sekretarz Jeneralny ma naczelny dozór nad biblioteką Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości, przy pomocy korrekтора druków.

Статья 47.

Мѣсто Генеральнаго Секретаря заступаетъ Секретарь Отдѣленія, Экзекуторъ Канцелярїи или другое лицо судебного вѣдомства, коему Министръ ввѣритъ это намѣстничество.

ПРИСУТСТВІЕ КОММИСИИ.

I. Секретари Отдѣленій.

Статья 48.

Секретарь Отдѣленія обязанъ, при помощи Экспедитора или канцелярскаго чиновника:

- a) выписывать изъ главнаго журнала входящихъ бумагъ тѣ бумаги, которыя относятся къ журналу его отдѣленія;
- b) всѣ бумаги, входящія въ отдѣленіе прочитаты, взятыя изъ архива дѣла, относящіяся къ дѣлопроизводству или имѣющія съ онымъ связь, пересмотрѣть и требовать изъ архива недостающихъ;
- c) изготовлять всѣ доклады согласно съ распоряженіями Директора Отдѣленія, и исполнять его порученія;
- d) по окончаніи каждаго засѣданія, Секретарь Отдѣленія долженъ самъ получать на свои руки всѣ доклады, а также всѣ бумаги, рѣшенныя въ засѣданіи, и обще съ архиваріусомъ отдѣлить все то, что еще будетъ нужно для дальнѣйшаго хода дѣла, что же окажется ненужнымъ—возвратить въ архивъ;
- e) Экзекутору Канцелярїи долженъ онъ отдать бумаги, приготовленныя для перебѣленія, и требовать отъ него возвращенія оныхъ;
- f) Секретарь отдѣленія перечитываетъ переписанную на бѣло бумагу и удостовѣряется въ томъ: вѣрно ли она переписана; приложены ли къ ней всѣ приложения; подлежаще ли она

Artykuł 47.

Sekretarza Jeneralnego zastępuje Sekretarz wydziału, Rejent lub inna osoba z linii sadowniczej, której Minister zastępstwo powierzy.

BIURO KOMISSYI.

I. Sekretarze wydziałowi.

Artykuł 48.

Sekretarz wydziałowy obowiązany jest przy pomocy ekspedytora lub kancelisty:

- a) z dziennika jeneralnego wyciągać materye należące do dziennika swego wydziału;
- b) wszystkie papiery do wydziału przychodzące, przeczytać; akta z archiwum brane do interesu należne lub z nim związek mające, przejrzeć; dołączenia niedostających z archiwum zażądać;
- c) wszystkie ekstensye podług dyspozycyi Rady wyrobić i jego zaleceniom ulegać powinien;
- d) po ukończeniu każdej sessyi, Sekretarz wydziałowy powinien sam odebrać wszelkie referaty tudzież ekspedycye na sessyi zdecydowane—i łącznie z archiwistą oddzielić to wszystko, co będzie jeszcze do dalszego postępu ekspedycyi potrzebném, a co już nie jest potrzebném, zwrócić do archiwum;
- e) Rejentowi oddać powinien ekspedycye do przepisania gotowe i żądać ich zwrotu;
- f) przejrzy Sekretarz wydziałowy przepisana ekspedycya i przekona się: czy jest zgodną, czy wszystkie annexa załączone, czy adres właściwy i podpisze się na ekspedycyi,

адресована, и подписывается на бумагах, чѣмъ принимаетъ на себя отвѣтственность за исполненіе означенныхъ обязанностей. Каждый Директоръ, въ своемъ Отдѣленіи, объявляетъ Секретарю, которыя именно бумаги, до врученія оныхъ Генеральному Секретарю, должны быть сообщены ему для разсмотрѣнія;

g) если при экспедиціи имѣются приложенія въ копии, или когда копія оныхъ должна быть приобщаема къ дѣлу,—Секретарь Отдѣленія свидѣтельствуетъ въ вѣрности копій съ подлинникомъ, развѣбы таковыя приналежали къ роду тѣхъ, коихъ вѣрность должна быть засвидѣтельствована Генеральнымъ Секретаремъ.

Статья 49.

Что же касается весьма спѣшныхъ дѣлъ, то, коль скоро бумага имъ получена, онъ долженъ лично удостовѣриться въ архивѣ, нѣтъ ли какихъ либо предшествовавшихъ ей дѣлъ или имѣющихъ съ нею связь, пересмотрѣть таковыя немедленно, доложить Директору Отдѣленія о положеніи всего дѣла и съ надлежащею скоростію исполнить всѣ обязанности, означенныя въ предыдущей статьѣ.

Статья 50.

Секретарь Отдѣленія отвѣчаетъ за цѣлость ввѣренныхъ ему дѣлъ. Онъ получаетъ ихъ на свои руки изъ архива, вмѣстѣ съ вошедшею бумагою, не позже, какъ въ теченіе 24-хъ часовъ, считая съ того времени, когда вошедшая бумага отослана была Журналистомъ въ архивъ. Посредствомъ журнала Отдѣленія, или особыхъ реестровъ, онъ наблюдаетъ вмѣстѣ съ Архивариусомъ и Экзекуторомъ за дѣлами, проходящими черезъ его руки.

Статья 51.

Секретари II-го и III-го Отдѣленія изъ официальныхъ рапортовъ Судовъ извлекаютъ таблицы дѣйствій этихъ Судовъ.

przez co staje się odpowiedzialnym za dopełnienie obowiązków dopiero wyrażonych; każdy Radca, w swoim wydziale, zainformuje Sekretarza, które ekspedycje przed oddaniem ich Sekretarzowi Jeneralnemu, jemu do przejrzenia komunikowane być powinny;

g) gdy przy ekspedycyi znajdują się annexa w kopii lub gdy ich kopia ma być do akt wzięta, zaświadczy Sekretarz wydziałowy zgodność kopii, chyba, gdyby te należały do rodzaju tych, których zgodność zaświadczoną być powinna przez Sekretarza Jeneralnego.

Artykuł 49.

Co się tycze nagłych interesów, skoro ekshibit do jego rąk oddanym został, powinien sam w archiwum przekonać się, czy nie masz akt poprzedniczych lub związkowych i te przejrzeć bezzwłocznie; Rady wydziałowemu cały interes przedstawić, z pospiechem dopełnić wszystkich obowiązków w artykule poprzedzającym wymienionych.

Artykuł 50.

Sekretarz wydziałowy odpowiedzialnym jest za całość akt jemu powierzonych. Te odbiera z archiwum łącznie z ekshibitem, a najpóźniej w 24-u godzinach od daty, w której ekshibit od dziennikarza do archiwum przesłany został. Za pomocą dziennika wydziałowego lub oddzielnych reestrów, utrzymywać będzie z archiwistą i Rejentem, kontrolę akt przez jego ręce przechodzących.

Artykuł 51.

Sekretarze wydziału II-go i III-go wyciągać będą z raportów sądowych, tabelę czynności tychże sądów.

Статья 52.

Секретари Отдѣлений контролируютъ Архивариусовъ относительно предписанной имъ репродукціи или другихъ дѣйствій, исполненіе коихъ предписано въ теченіе извѣстнаго времени.

Статья 53.

Секретари отдѣлений должны заниматься въ присутственномъ мѣстѣ, не забирая никакихъ дѣлъ, ни бумагъ въ свои квартиры; они проводятъ въ занятіяхъ столько времени, сколько требуется спѣшностію дѣлъ. Сверхъ того, они должны находиться на лицо въ Канцеляріи, хотя бы и окончили свои занятія, всегда во время общаго присутствія, когда Директоръ ихъ Отдѣленія обыкновенно засѣдаетъ, или когда будутъ позваны въ Канцелярію.

Статья 54.

Каждый Секретарь имѣетъ одного или болѣе чиновниковъ для помощи, называемыхъ экспедіентами. За свои занятія они не получаютъ вознагражденія, но имѣются въ виду, какъ пріобрѣтшіе опытность, для замѣщенія штатныхъ мѣстъ или должностей по судебному вѣдомству. Экспедіенты состоятъ подъ непосредственнымъ надзоромъ Секретарей Отдѣлній, которые отвѣчаютъ за ихъ дѣйствія.

Статья 55.

Вышеозначенныя обязанности Секретарей лежатъ также — на Корректорахъ печатающихся бумагъ, на Секретарѣ-переводчикѣ французскаго языка, на Контролерахъ и помощникѣ Контролера, когда случится имъ исправлять тѣ же самыя обязанности.

Артикулъ 52.

Секретарзе wydziałowi kontrolować będą archiwistę co do nakazanych reprodukcji lub czynności innych, których uskutecznienie w pewnym przeciągu czasu poleconém zostało.

Артикулъ 53.

Pracować powinni Sekretarze wydziałowi w biurze, nie biorąc żadnych akt i pism do stancyi; pracować będą tak długo, ile tego pospiech w czynnościach wymaga. Prócz tego, znajdować się powinni w biurze, choćby prace swoje podbywali, w każdym czasie, kiedy jest posiedzenie ogólne, kiedy Radca ich wydziału zwykle się znajduje lub kiedy wezwanemi będą do biura.

Артикулъ 54.

Każdy Sekretarz będzie miał jednego lub kilku aplikantów do pomocy, ekspedyentami zwanych. Aplikacya ich jest bezpłatna i uważa się jako stopień wprawy do osiągnięcia płatnych funkcji lub urzędów w linii sadowniczej. Aplikanci oddani są pod bezpośredni dozór Sekretarzy wydziałowych. Ciż Sekretarze stają się odpowiedzialnymi za ich czynności.

Артикулъ 55.

Powyzsze obowiązki Sekretarzy stosują się oraz do korektorów druków, Sekretarza-tłómacza francuzkiego języka, kontrolerów i adjunkta, gdy będą w przypadku pełnienia tych samych attrbyucyj.

Особенная же обязанность Корректора печатающихся бумаг слѣдующая:

- a) наблюдать за вѣрностію и скоростію печатанія;
- b) для печатанія въ Дневникъ Законовъ не принимать никакихъ другихъ законодательныхъ статей и распоряженій, кромѣ тѣхъ, которыя снабжены подписью Министра;
- c) по напечатаніи закона или распоряженія, немедленно присовокупить таковыя къ экземпляру, назначенному для употребленія Коммисіи;
- d) хранить у себя собраніе подлинныхъ выписей, отданныхъ для печатанія;
- e) содержать въ порядкѣ бібліотеку Коммисіи;
- f) держать у себя періодическія сочиненія, если они не ввѣрены кому либо другому;
- g) по исполненіи прямыхъ служебныхъ обязанностей своихъ, лишнее время посвящать занятіямъ Коммисіи, какія будутъ ему поручены.

Статья 56.

Секретарь-переводчикъ французскаго языка обязанъ въ особенности дѣлать съ возможною скоростію вѣрные переводы всякихъ бумагъ съ польскаго на французскій и съ французскаго на польскій языкъ, и свидѣтельствовать вѣрность перевода съ подлинникомъ. Сверхъ того, онъ посвящаетъ лишнее время занятіямъ Коммисіи, которыя будутъ ему ввѣрены.

Статья 57.

Контролеры и Адъюнкты занимаются счетными дѣлами. Къ нимъ относятся также составленіе докладовъ по этимъ же дѣламъ. Лишнее время должны они посвятить занятіямъ, какія будутъ имъ указаны.

Сzczególнейшимъ zaś jest obowiązkiem korrektora druków:

- a) pilnować wierności i pospiechu druków;
- b) do druku w dzienniku praw nie powinien przyjmować innych praw i urzędzeń, jak tylko te, które są opatrzone własnoręcznym podpisem Ministra;
- c) skoro tylko prawo i urządzenie wydrukowanem zostanie, powinien je natychmiast wcielić do egzemplarza, dla użytku Kommissyi;
- d) utrzymywać będzie zbiór oryginalnych wypisów do druku podanych;
- e) utrzymuje w porządku bibliotekę Kommissyi;
- f) utrzymuje pisma peryodyczne, jeżeli te komu innemu powierzone nie były;
- g) po dopełnieniu właściwych obowiązków swego powołania, poświęci zbywający czas pracom w Kommissyi, do których wezwanym będzie.

Artykuł 56.

Sekretarz-tłómacz języka francuzkiego obowiązany jest szczególnie do spiesznego i wiernego tłómaczenia wszelkich pism z polskiego na francuzki, z francuzkiego na polski język i zaświadczy zgodność przełożenia z oryginałem. Prócz tego, poświęci zbywający czas czynnościom w Kommissyi, które mu powierzone zostaną.

Artykuł 57.

Kontrolerowie i adjunkt pracować będą w rzeczach rachunkowych. Do nich należy wyrobienie ekstensyj w tychże przedmiotach. Zbywający czas powinni poświęcić zatrudnieniom dla nich wskazać się mianym.

II. *Экзекуторъ Канцеляріи.*

Статья 58.

Экзекуторъ раздѣляетъ между писцовъ для переписыванія ихъ набѣло бумаги, данныя ему Генеральнымъ Секретаремъ или Секретарями Отдѣленій; весьма пужныя онъ приказываетъ переписать немедленно. Вмѣняется ему въ обязанность наблюдать, дабы бумаги были переписаны безъ ошибокъ, по правиламъ правописанія, красивымъ и чектимъ почеркомъ. Полученныя отъ писцовъ бумаги вручаетъ онъ Секретарямъ Отдѣленій для прочтенія и свѣрки, свѣренныя же Секретарями Отдѣленій подаетъ Генеральному Секретарю. Экзекуторъ обязанъ вести списокъ бумагамъ, отдаваемымъ писцамъ для переписанія набѣло, съ обозначеніемъ, кому именно онѣ отданы. Долженъ онъ также отмѣчать о приложеніяхъ и дѣлахъ, находящихся при этихъ бумагахъ, для того, чтобы знать, какія именно бумаги должны быть ему возвращаемы.

Сверхъ того обязанъ:

1. наблюдать за порядкомъ и благопристойностію во всемъ помѣщеніи Канцеляріи, вести книгу присутствія лицъ, состоящихъ по службѣ, и смотрѣть со вниманіемъ за поведеніемъ писцовъ, разсылныхъ и служителей;
2. вести счетъ письменнымъ матеріаламъ и наблюдать за бережливостію въ употребленіи оныхъ; выдавая матеріалы оптомъ, долженъ истребовать росписку и приобщить оную къ своимъ отчетамъ;
3. вести реестръ имѣющимся въ зданіи Коммисіи пожиткамъ и мебели, и наблюдать за цѣлостію оныхъ;
4. свободное время посвящать занятіямъ Коммисіи, какія будутъ ему поручены.

II. *Rejent Kancelaryi.*

Artykuł 58.

Rejent rozdziela pomiędzy kancelistów do przepisania ekspedycye, które przez Sekretarza Jeneralnego lub Sekretarzy wydziałów oddane mu zostały; nagle natychmiast przepisać poleci. Jego obowiązkiem jest przypilnować, ażeby ekspedycye były przepisane bezъ помylek, ortograficznie, pięknym i czytelnym charakterem. Odebrane od kancelistów pisma oddaje Sekretarzom wydziałowym do przejrzania i sprawdzenia, a sprawdzone przez Sekretarzy wydziałowych—Sekretarzowi Jeneralnemu. Rejent powinien utrzymywać rejestr numerów do przepisania kancelistom oddanych, z wyrażeniem, кому się dostały numera do przepisania. Powinien oraz notować annexa i akta, przy tychże numerach znajdujące się, ażeby wiedział, co od kogo ma odbierać.

Prócz tego obowiązany jest:

1. doglądać porządku i przystojności w całym lokalu, utrzymywać listę przytomności osób do biura należących i bacznie mieć oko na sprawowanie się kancelistów, woźnych i posługaczy;
2. utrzymywać rachunkowość materyałów piśmiennych i pilnować oszczędności w ich użyciu; gdy ryczałtowo wydaje materyały, powinien dopomnieć się o kwit i ten do swych załączyć rachunków;
3. utrzymuje rejestr utensyliów i sprzętów w lokalu Kommissyi znajdujących się i winien dostrzegać ich całości;
4. czas zbywający powinien poświęcić czynnościom Kommissyi, do których wypełniania wezwanym będzie.

III. Архивариусъ.

Статья 59.

Архивариусъ обязанъ содержать въ порядкѣ и въ цѣлости архивъ; онъ отвѣчаетъ за цѣлость всѣхъ дѣлъ, въ особенности же обязанъ:

- a) каждое поступающее къ нему дѣло вносить въ свои реестры;
- b) приобщать къ нему предшествующіе и имѣющіе съ нимъ связь документы;
- c) на приложенныхъ документахъ дѣлать знаки, по которымъ можно бы узнать, всѣ ли они, и нѣтъ ли еще какой либо не приобщенной къ дѣлу бумаги, оставшейся въ производствѣ;
- d) отмѣчать страницы, относящіяся къ поступившему дѣлу;
- e) вести въ порядкѣ перечень и номерациі листовъ въ каждомъ дѣлѣ;
- f) дѣлать письменныя примѣчанія о всѣхъ имѣющихъ связь съ предметомъ обстоятельствъ, о коихъ собраны имъ свѣдѣнія по долгу службы;
- g) передавать дѣла въ подлежащія Отдѣленія, не позже истечения 24-хъ часовъ по полученіи бумаги;
- h) по окончаніи каждаго засѣданія, требовать возврата ему дѣлъ, болѣе не нужныхъ для дѣлопроизводства и составленія выписей;
- i) когда дѣло, по коему бумага отправлена уже Журналомъ, будетъ возвращено въ архивъ, онъ долженъ наблюдать, дабы возвращены были равно и всѣ приложения къ дѣлу;
- k) вести реестръ дѣламъ, выданнымъ изъ архива, и, при помощи журнала Отдѣленія, наблюдать за дѣйствіями Секретарей относительно выданныхъ имъ дѣлъ; вообще заботиться о томъ

III. Archiwista.

Artykuł 59.

Archiwista obowiązany jest utrzymywać porządek całe archiwum; odpowiedzialnym jest za całość wszystkich akt, w szczególności obowiązany jest:

- a) każdy do niego przychodzący exhibit zanotować w swoich rejestrach;
- b) załączyć do niego wszelkie poprzednicze i związkowe akta;
- c) na aktach załączonych położyć znaki, z których poznać można, czy są kompletne i jaki się jeszcze może znajdować numer niedołączony, który zostaje albo w referacie albo w ekspedycji;
- d) zanotować folia, do przychodzącego interesu ściągające się;
- e) utrzymywać porządkowy seryarz w każdych aktach i też foliować;
- f) zapisywać uwagi względem wszelkich okoliczności z interesem związek mających, o których ma wiadomość z urzędowania swego;
- g) rozdawać akta do właściwych wydziałów, najpóźniej w 24-ch godzinach po odebraniu exhibitu;
- h) po skończeniu każdej sessyi, winien się dopomnieć o zwrot akt, które już nie są potrzebnymi do ekspedycji i zrobienia wypisów;
- i) gdy exhibit, którego ekspedycja przez dziennikarza wyprawioną została, zwróconym będzie do archiwum, winien dopilnować zwrotu wszelkich aneksów i akt;
- k) powinien utrzymywać rejestr akt z archiwum wydanych i za pomocą dziennika wydziałowego kontrolować Sekretarza względem akt im oddanych; w ogóle starać się

дабы дѣла, не позже истечения 4-хъ недѣль со дня выдачи оныхъ изъ архива, возвращаемы были обратно въ архивъ;

к) наконецъ, содержать книгу съ оглавленіями всѣхъ хранящихся въ архивѣ дѣлъ.

Статья 60.

Архивариусъ ведетъ реестръ репродукціямъ и срокамъ, въ которые предписано было совершить извѣстныя служебныя дѣйствія, и представляетъ оный въ надлежащее время для постановленія опредѣленій, приводящихъ въ дѣйствіе прежнія резолюціи.

Статья 61.

Архивариусъ долженъ быть всегда готовъ сообщить изъ архива свѣдѣнія, какія отъ него будутъ требовать: Члены Комисіи, Генеральный Секретарь и Секретари Отдѣленій. Запрещается ему выдавать дѣла для пересмотрѣнія постороннимъ лицамъ; не долженъ онъ выдавать никакихъ выписей изъ дѣлъ, безъ разрѣшенія Комисіи, и не въ правѣ дѣлать простыхъ извлеченій изъ дѣлъ, ни же изустныхъ объясненій о томъ, что содержится въ дѣлахъ.

Статья 62.

Архивариусу придается въ помощь Адъюнктъ, а по мѣрѣ надобности и писецъ, которые находятся подъ непосредственнымъ его надзоромъ.

бѣdzie, aby akta najdalej z upłynieniem 4-ch niedziel od dnia ich wydania z archiwum, do tegoż archiwum zwrócone zostały;

l) wreszcie utrzymywać bѣdzie dokładne repertorium wszystkich akt w archiwum znajdujących się.

Artykuł 60.

Utrzymywać bѣdzie rejestr reprodukcji i terminów, w których dopełnienie jakich czynności zaleconém zostało i podawać go regularnie do wydania decyzji, przynoszących skutek poprzedniczym rezolucjom.

Artykuł 61.

Archiwista zawsze gotów być powinien do udzielenia z archiwum wiadomości, jakich Członki Kommissyi, Sekretarz Jeneralny i Sekretarze wydziałowi od niego żądać będą. Zabronione jest udzielanie akt do przejrzania osobom obcym; nie powinien wydawać z nich żadnych wypisów, bez zezwolenia Kommissyi. Nie jest mocen udzielać proste wypisy z aktów, ani ustne wiadomości o tém, co się w aktach znajduje.

Artykuł 62.

Do pomocy archiwisty przydaje się adjunkt, a w miarę potrzeby, kancelista, którzy zostają pod jego bezpośrednim dozorem.

IV. Журналистъ.

Статья 63.

Журналистъ обязанъ вести журналъ всѣмъ входящимъ бумагамъ, но не можетъ внести въ журналъ, пока на нихъ не будетъ помѣчено число полученія и пока онѣ не будутъ представлены Генеральному Секретарю и имъ просмотрѣны.

Статья 64.

Всѣ бумаги, вошедшія одного и того же числа, долженъ онъ непременно внести въ журналъ того же числа, а по внесеніи, немедленно отослать въ архивъ, съ обозначеніемъ на оныхъ, сколько именно имѣется относящихся къ нимъ приложений.

Статья 65.

Отданныя ему съ подписью Министра бумаги для отправки отмѣчаетъ онъ въ журналѣ, удостовѣряясь притомъ, имѣются ли при нихъ всѣ приложения и документы, и надлежаще ли онѣ адресованы; послѣ чего, вкладываетъ ихъ въ конвертъ, запечатываетъ и отправляетъ.

Статья 66.

У каждаго разсылнаго имѣется разносная книга, какъ для бумагъ, отдаваемыхъ на почту, такъ и для другихъ, вручаемыхъ на мѣстѣ.

Статья 67.

По отправкѣ бумагъ, Журналистъ долженъ возвратить дѣловую бумагу вмѣстѣ съ черновымъ отпускомъ, приложениями

IV. Dziennikarz.

Artykuł 63.

Dziennikarz obowiązany jest utrzymywać dziennik wszystkich przychodzących ekszybitów, lecz ich wpiervój zaciągac nie może, dopóki nie zostały prezentowane i przejrane przez Sekretarza Jeneralnego.

Artykuł 64.

Wszystkie ekszybita w dniu jednym przychodzące, powinien koniecznie w tym dniu powciągać i po zapisaniu, natychmiast odesłać do archiwum i zanotuje na ekszybicie, wiele przy nich znajduje się aneksów.

Artykuł 65.

Oddane z podpisem Ministra ekspedycje do wyprawienia, zanotuje w dzienniku, dopatrzy się oraz, czy się wszystkie przy nich znajdują aneksa i akta—i czy adres jest właściwy; poczem je zakopertuje, zapieczętuje i wyprawi.

Artykuł 66.

Każdy woźny będzie miał księgę rozsyłczą, tak co do ekspedycyj na pocztę oddanych, jako i innych na miejscu wręczyć się mających.

Artykuł 67.

Po wyprawieniu ekspedycyi, zwróci dziennikarz ekszybit z minutą ekspedycyi, z aneksami i aktami do archiwum,

и документами, въ архивъ, коль скоро разсыльными будетъ доложено о доставленіи бумагъ по принадлежности. Сверхъ того, Журналистъ свидѣтельствуеъ на черновомъ отпускѣ о томъ: когда, кѣмъ и кому именно бумага была вручена.

Статья 68.

Журналисту придается въ помощь Экспедииторъ, который состоитъ подъ непосредственнымъ его надзоромъ.

Статья 69.

У Журналиста хранится печать Коммисіи, подъ его ключомъ.

Статья 70.

Главный журналъ входящихъ бумагъ заключаетъ въ себѣ слѣдующія свѣдѣнія:

- a) очередной номеръ;
- b) число вошедшей бумаги;
- c) число полученія;
- d) лицо, или присутственное мѣсто, откуда вошла бумага;
- e) краткое содержаніе оной;
- f) число состоявшагося постановленія;
- g) краткое содержаніе этого постановленія, заимствованное Журналистомъ изъ журналовъ Отдѣленій. Когда прошеніе съ приложеніями возвращается просителю подлинникомъ, Журналистъ не долженъ возвращать этого прошенія, пока архивариусъ не сдѣлалъ о немъ отмѣтки въ своихъ реестрахъ;
- h) число, въ которое бумага отдана въ подлежащее мѣсто, и число сдачи оной въ архивъ.

Однимъ словомъ, журналъ долженъ заключать въ себѣ всѣ свѣдѣнія вошедшей бумаги, дабы всякій заинтересованный

гды воźни здадзѧ рапорта о oddaniu експедици. Dziennikarz nadto заswiadczy na minucie експедици, kiedy, przez kogo i komu експедица wręczona була.

Artykuł 68.

Dziennikarzowi przydaje się do pomocy експедитор, który zostaje pod jego bezpośrednim dozorem.

Artykuł 69.

Dziennikarz będzie miał pieczęć Kommissyi pod swoim zamknięciem.

Artykuł 70.

Dziennik ogólny zawierać w sobie będzie:

- a) numer bieżący;
- b) datę ekshibitu;
- c) prezentatę;
- d) osobę lub władzę, od której przychodzi;
- e) krótką treść przedmiotu;
- f) datę decyzji;
- g) krótką treść jej, w którym to względzie dziennikarz poweźmie wiadomość z dzienników wydziałowych. Gdy nota z aneksami podajęcemu w oryginale zwróconą zostanie, nie powinien jej dziennikarz oddawać wpierw, dopóki jej nie zanotował Archiwista w swych rejestrach;
- h) datę oddania експедици do miejsca właściwego i datę oddania do archiwum.

Zgoła, dziennik powinien obejmować w sobie wszystkie wiadomości o rezultacie ekshibitu, ażeby każdy mający inte-

въ томъ, могъ изъ журнала узнать коротко о результатѣ прошенія.

Статья 71.

Въ разносную книгу, которою снабженъ каждый разсылный, Журналистъ записываетъ: число, въ которое бумага отдана разсылному для врученія, или отдачи опой на почту; номера бумагъ, какими обозначены онѣ въ главномъ журналѣ; присутственное мѣсто или лицо, коимъ бумага должна быть доставлена; подпись принимавшаго бумагу, когда же принимавшій отказалъ въ подписи или не умѣлъ подписаться,—отмѣтка разсылнаго о доставкѣ бумаги.

V. Писцы.

Статья 72.

Писцы переписываютъ бумаги набѣло. Существенныя ихъ обязанности составляютъ слѣдующія достоинства работы: вѣрное, опрятное, четкое, орфографическое и скорое копированіе бумагъ. Писцы должны переписывать все въ Канцеляріи, не забирая вовсе съ собою никакихъ бумагъ въ квартиры. Между ними учреждается очередь для нахождения въ Канцеляріи въ чрезвычайное время, когда могутъ случиться весьма спѣшныя бумаги. Писцы, по мѣрѣ своихъ способностей и по заслугамъ, получаютъ, одни болѣе, другіе менѣ жалованья. Сверхъ того, назначаются также сверхштатные или не получающіе окладовъ писцы, которые занимаются безъ вознагражденія, пока не откроется ваканція. Еслибы кто изъ писцовъ пожелалъ посѣщать училище для изученія законовъ, то таковой освобождается отъ обязанности находиться въ Канцеляріи, во время преподаванія наукъ. Въ такомъ случаѣ онъ получаетъ жалованье, соразмѣрно времени, употребленному имъ для канцелярскихъ занятій. Писцы состоятъ подъ непосредственнымъ надзоромъ Экзекутора.

res, mógł być z niego oświeconym w treści o wypadku podania.

Artykuł 71.

W księgę rozsyłczą, którą będzie miał każdy roznoszący woźny, zapisze dziennikarz: dzień oddania ekspedycyj woźnemu do wręczenia lub zaniesienia na pocztę; numer ekspedycyj w dzienniku ogólnym zapisane; Magistraturę lub osobę, której ma być ekspedycya oddana; podpis odbierającego, a gdy ten podpisać nie chciał lub nie umiał, zaświadczenie woźnego o nastąpieném wręczeniu.

V. Kanceliści.

Artykuł 72.

Przepisanie ekspedycyj należy do kancelistów. Wierne, czyste, czytelne, ortograficzne i spieszne przekopjowanie, te zalety stanowią istotę ich obowiązków. Kanceliści powinni wszystko w biurze przepisywać, nie biorąc żadnych ekspedycyj do stancyi. Będzie między niemi urządzona kolej do znajdowania się w biurze w czasie nadzwyczajnym, w którym wypaść mogą nagłe ekspedycye. Kanceliści, w miarę ich zdolności i zasług, pobierać będą jedni większą płacę, drudzy mniejszą pensyą. Prócz tego umieszczą się nadetatowi czyli bezpłatni, którzy bez nagrody pracować będą, aż do zdarzonego wakansu. Gdyby który z kancelistów chciał chodzić do szkoły prawa, uwolnionym będzie od znajdowania się w biurze w czasie dawania lekcyj. W takim razie, brać będzie pensyą w proporcji czasu, poświęconego pracom kancelaryi. Kanceliści zostają pod bezpośrednim dozorem Rejenta.

VI. Разсылыные и служитель.

Статья 73.

Обязанность разсылыныхъ состоитъ въ томъ, чтобы разносить бумаги на почту, въ присутственныя мѣста, къ лицамъ, живущимъ на мѣстѣ, а также услуживать въ Канцеляріи Коммисіи лицамъ, входящимъ въ составъ Коммисіи, по служебныхъ ихъ дѣламъ. Въ первомъ отношеніи они отвѣчаютъ за исправную доставку; если же принимающія лица имъ неизвѣстны, то они должны заботливо разспрашивать, кому именно адресована бумага, для того, чтобы не передавать оной въ постороннія руки. Во второмъ отношеніи, они должны повиноваться приказаніямъ своихъ начальниковъ.

Служитель обязанъ сохранять опрятность въ зданіи, гдѣ помѣщается Коммисія.

Разсылыные и служитель состоятъ подъ непосредственнымъ надзоромъ Экспедитора, который обязанъ учредить такой порядокъ, дабы ни въ какое время лица, принадлежащія къ составу Коммисіи, ни Канцелярія оной не оставались безъ услуженія.

VII. О храненіи денегъ на канцелярскія издержки.

Статья 74.

Деньги, отпускаемыя казною на канцелярскія издержки, а равно другія временно поступающія суммы, какія могли бы случиться, отдаются на храненіе тому, кому Коммисія, изъ числа должностныхъ своихъ лицъ, поручить приемъ и выдачу оныхъ, за надписями Коммисіи. Таковое лицо исправляетъ эту обязанность по правиламъ, предписаннымъ Коммисіею при ввѣреніи ему оной.

VI. Woźni i posługacz.

Artykuł 73.

Woźnychъ назначеніемъ jest roznoszenie ekspedycyj na pocztę, do biur, do osóbъ miejscowych, oraz posługa w biurze Kommissyi i dla osóbъ Kommissyą składających, w ichъ urzędowychъ interesach. W pierwszymъ względzie odpowiedzialni są za rzetelność oddania, a gdy nie znają odbierających, winni się troskliwie wypytywać, do kogo istotnie ekspedycya należy, ażeby jejъ nie oddawali w obce ręce. W drugimъ względzie winni być posłusznymi rozkazomъ swychъ przełożonychъ.

Posługacza назначеніемъ jest utrzymywać ochędóstwo w lokalu Kommissyi.

Woźni i posługacz oddani są pod bezpośredni dozórъ ekspedytora, którego obowiązkiemъ jest taki ustanowić porządek, iżby w żadnymъ czasie osoby Kommissyą składające i biuro nie było bezъ posługi.

VI. O utrzymywaniu pieniędzy na potrzeby Kancellaryi.

Artykuł 74.

Pieniądze, które skarbъ płaci na potrzeby Kancellaryi i inne przechodnie wpływy, któreby się zdarzyć mogły, oddane będą temu, którego Kommissyя z osóbъ biura do ichъ odbierania i wydawania za assignacyami Kommissyi przeznaczy. Sprawować będzie obowiązki podługъ prawideł, jakie Kommissyя, przy powierzeniu mu téj czynności, przepisze.

ГЛАВА IV.

Общія правила.

Статья 75.

Дѣла Правительственной Коммисіи Юстиціи не суть дѣла публичныя. Всякій заинтересованный въ нихъ, получаетъ отъ Коммисіи увѣдомленіе о состоявшихся въ ней постановленіяхъ. А посему, вообще, всѣ состоящіе на службѣ въ Коммисіи лица, обязаны хранить тайну относительно Высочайшихъ повелѣній и постановлений Намѣстника, относящихся къ Коммисіи, а также относительно рѣшеній, постановленныхъ самою Коммисіею, вообще—относительно всего, что касается служебныхъ дѣйствій и о чемъ они, во время своихъ занятій, получили свѣдѣнія.

Статья 76.

Еслибы кто изъ лицъ, состоящихъ на службѣ въ Коммисіи, переписывался частнымъ образомъ по дѣламъ, касающимся службы, или же какимъ либо другимъ образомъ сообщалъ частнымъ лицамъ свѣдѣнія о томъ, что происходитъ въ Коммисіи, то таковой тотчасъ же устраняется отъ службы и, по мѣрѣ сопряженнаго съ вышеозначеннымъ открытіемъ тайны преступленія, наказывается по суду.

Статья 77.

Время занятій для лицъ, состоящихъ на службѣ въ Коммисіи, опредѣляется съ 8-и до 1-го часа утра; пополудни же, въ зимнее время—съ 3-хъ до 6-и, а въ лѣтнее—съ 4-хъ до 7-и часовъ; сверхъ того, они должны присутствовать во всякое чрезвычайное время, всякой разъ, какъ это отъ нихъ требуется.

TYTUŁ IV.

Ogólne przepisy.

Artykuł 75.

Akta Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości nie są aktami publicznymi. Każdy, którego się to tyczyć może, odbiera od Kommissyi uwiadomienie o decyzjach téj Kommissyi. W ogóle więc biorąc, wszystkie osoby do biura należące, obowiązane są zachować sekret, względem rozporządzeń Króla i Namiestnika do Kommissyi wyszłych, jakoteż względem decyzji od Kommissyi wydanych, w ogóle względem tego wszystkiego, co się dotyczy urzędowych czynności, o czym w pełnieniu obowiązków powzięli wiadomość.

Artykuł 76.

Gdyby która z osób do biura Kommissyi należących, miała utrzymywać prywatną korespondencją w rzeczach urzędowych, lub w inny sposób udzieliła prywatnym osobom wiadomość o tém, co się w Kommissyi dzieje, ta natychmiast oddaloną i w miarę połączonego z powyższym rozgłoszeniem przestępstwa, przez Sąd ukaraną będzie.

Artykuł 77.

Czas pracy dla osób biuro składających, przeznaczają się od 8-jej do 1-jej przed południem, a po południu, w zimowej porze, od 3-jej do 6-jej, a w letniej, od 4-jej do 7-jej; prócz tego znajdować się powinni w każdym nadzwyczajnym czasie, ile razy to zaleconém będzie.

Статья 78.

Каждый, принадлежащий къ составу Правительственной Комисіи Юстиціи, выполняетъ при вступленіи въ должность слѣдующее клятвенное обѣщаніе:

„Я N. N. клянусь Всемогущимъ Богомъ въ томъ, что обя-
занности, соединенныя съ порученною мнѣ должностію, вѣрно
исправлять и повелѣнія моего начальства съ усердіемъ испол-
нять буду.“

Варшава, 20 Февраля 1817 года.

(подписано) *В. Соболевскій.*

№ 10.

О заведеніи пристража за немедленнымъ исполненіемъ
предписаній Намѣстника въ Царствѣ.

(1 (13) Февраля 1843 г.)

Главный Директоръ Предсѣдательствующій въ Правитель-
ственной Комисіи Юстиціи.

Находя необходимымъ распространить особенное наблюде-
ніе за исполненіемъ предписаній Его Свѣтлости Князя Намѣс-
тника, на мое имя, или же на имя Комисіи Юстиціи, предпи-
сываю нижеслѣдующее:

1. Въ каждомъ Отдѣленіи должна имѣться особая кон-
трольная книга о всѣхъ тѣхъ дѣлахъ, по которымъ последо-
вали какія либо предписанія Его Свѣтлости Князя Намѣс-
тника.

2. Вышесказанная контрольная книга должна вмѣщать
въ себѣ слѣдующія графы:

Artykuł 78.

Każdy do biura Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości
należący, wykona przy wstępie urzędowania przysięgę na
tę rotę:

„Ja N. N. przysięgam Panu Bogu, iż obowiązków połą-
czonych z urzędowaniem, do którego powołany zostałem,
wiernie dopełniać i polecenia zwierzchności mojej ochno-
czoko wykonywać będę.“

Warszawa, dnia 20 Lutego 1817 r.

(podpisano) *W. Sobolewski.*

№ 10.

O zaprowadzeniu kontroli dla spieszego wykonywania
reskryptów.

(d. 1 (13) Lutego 1843 r.)

DYREKTOR GŁÓWNY PREZYDUJĄCY W KOMISSYI RZĄDOWEJ
SPRAWIEDLIWOŚCI.

Znajdując niezbędnem rozciągnąć szczególny dozór nad
wykonaniem wydawanych na moje imię lub na imię Kom-
missyi Sprawiedliwości, reskryptów JO. Księcia Namiestnika,
polecam co następuje:

1. W każdym wydziale utrzymywaną będzie oddzielna
kontrola wszystkich interesów, w których jakiegokolwiek pole-
cenie przez samego JO. Księcia Namiestnika wydane zostało.

2. Kontrola powyższa zawierać będzie rubryki nastę-
pujące:

- a) для очереднаго номера;
- b) для номера главнаго;
- c) для означенія числа, въ которое послѣдовало предписание Его Свѣтлости;
- d) для обозначенія рода дѣла;
- e) для содержанія и числа послѣдовавшихъ предписаній;
- f) для содержанія и числа полученныхъ вѣдѣствіе того рапортовъ;
- g) для примѣчаній.

3. Подлинныя предписанія Его Свѣтлости Князя Намѣстника, начиная съ 16 (28) Января сего года, вмѣстѣ съ польскимъ переводомъ оныхъ, должны быть вкладываемы въ особую для этой цѣли приготовленную книгу. Книга сія находится на сохраненіи у Генеральнаго Секретаря Коммисіи (Директора Канцеляріи); по совершенномъ же наполненіи оной, сдается для храненія въ архивъ.

4. Къ подлежащимъ дѣламъ, вмѣсто подлинныхъ предписаній Его Свѣтлости Князя Намѣстника, должны быть прилагаемы копии оныхъ на русскомъ языкѣ, вмѣстѣ съ копіею перевода на польскій языкъ.

5. На предписаніяхъ Его Свѣтлости Князя Намѣстника, кромѣ обозначенія числа входящей бумаги и номера, другихъ надписей быть не должно.

6. Предписанія Его Свѣтлости Князя Намѣстника должны быть исполняемы со всею возможною скоростію, прежде всякихъ другихъ дѣлъ.

Варшава, 1 (13) Февраля 1843 года.

(подписано) *Вышеховскій*.

N. 2,110.

- a) numer bieżący;
- b) numer dziennika głównego;
- c) datę reskryptu Jego Książęcej Mości;
- d) przedmiot interesu;
- e) treść i datę wydanych rozporządzeń;
- f) treść i datę otrzymanych w skutek tego raportów;

g) uwagi.

3. Reskrypta oryginalne JO. Księcia Namiestnika, poczynając od dnia 16 (28) Stycznia r. b., wraz z przekładem ich na język polski, w oddzielną na ten cel utrzymywaną księgę składane być winny. Księga ta zostawać będzie w zachowaniu Sekretarza Jeneralnego (Dyrektora Kancellaryi) Kommissyi; po całkowitem zaś jej zapełnieniu, składana do archiwum.

4. Do akt właściwych, zamiast oryginalnych reskryptów JO. Księcia Namiestnika, oddawane być mają odpisy ich w języku rossyjskim wraz z odpisem przekładu na język polski.

5. Na reskryptach JO. Księcia Namiestnika, żadne nadpisy, oprócz prezentaty i numeru, miejsca mieć nie będą.

6. Rozkazy JO. Księcia Namiestnika przed wszystkimi interesami i ile możności spiesznie wykonywane być mają.

w Warszawie, dnia 1 (13) Lutego 1843 r.

(podpisano) *Wyczechowski*.

Nr. 2,110.

N° 11.

Предписаніе Предсѣдателямъ Трибуналовъ, дабы въ представляемыхъ ими рапортахъ поименованы были фамилии дѣлопроизводителей.

(11 Марта 1811 г.)

Министръ Юстиціи.

Предписываетъ симъ Предсѣдателю Гражданскаго Трибунала I-ой Инстанціи N. N. Департамента, сдѣлать зависящее отъ него распоряженіе въ Канцеляріи подвѣдомственнаго ему Суда, дабы впредь, на каждомъ рапортѣ, представляемомъ Министру Юстиціи, былъ поименованъ и дѣлопроизводитель.

Варшава, 11 Марта 1811 года.

(подписано) *Лубенскій.*

N. 3,022.

N° 12.

Предписаніе Судамъ, дабы на поляхъ рапортовъ было означено краткое содержаніе оныхъ.

(18 (30) Юня 1845 г.)

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Многократно уже Правительственною Коммисією Юстиціи были издаваемы распоряженія, дабы на поляхъ всѣхъ рапортовъ и представленийъ въ оную Коммисію было писано краткое содержаніе дѣла, а также номеръ и число упоминаемыхъ въ ономъ распоряженій.

N° 11.

Poleca Prezesom Trybunałów wymienianie referentów przy składanych raportach.

(d. 11 Marca 1811 r.)

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI.

Poleca niniejszém Prezesowi Trybunału Cywilnego I-éj Instancyi Departamentu N. N., aby zalecił Kancellaryi Sądu swego, izby odtąd przy każdymъ raporcie do Ministra Sprawiedliwości uczynić się mianym, zarazem i referentъ był wymienionym.

w Warszawie, dnia 11 Marca 1811 r.

(podpisano) *Łabiński.*

Nr. 3,022.

N° 12.

Poleca Sądom, aby na boku raportów zamieszczały ich treść.

(d. 18 (30) Czerwca 1845 r.)

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAWIEDLIWOŚCI.

Wielokrotnie już Kommissya Rządowa Sprawiedliwości wydawała rozporządzenia, aby na wszelkichъ raportachъ i przedstawieniachъ do niéj czynionychъ, zapisywaną była na boku krótka treść przedmiotu, tudzież numer i data powołanychъ rozporządzeń.

Такъ какъ нѣкоторые Суды вовсе съ этимъ не соображаются, другіе же ограничиваются одною лишь помѣтою номера и числа послѣдовавшаго распоряженія; то Правительственная Коммисія Юстиціи, напоминая о существующемъ по сему предмету порядкѣ, предписываетъ N. N., дабы онъ со всею точностію соображался съ опытъ и сдѣлалъ съ своей стороны соотвѣтственныя распоряженія по подвѣдомственнымъ ему Судамъ и чиновникамъ, ибо впередъ, въ случаѣ несоблюденія сказанной формальности, представленія будутъ возвращаемы на счетъ дѣлопроизводителей.

Варшава, 18 (30) Іюня 1845 года.

(подписано) *Вьчеховскій.*

N. 9,193.

N° 13.

Предписаніе Судамъ обозначать въ рапортахъ, изъ котораго Отдѣленія Правительственной Коммисіи Юстиціи послѣдовало предписаніе.

(29 Августа (10 Сентября) 1855 г.)

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Предписаніемъ отъ 16 Іюля 1828 года, N. 6,685, повторнымъ 18 (30) Іюня сего года, N. 9,193, всемъ судебнымъ мѣстамъ вмѣнено въ обязанность, дабы на поляхъ рапортовъ и представленийъ въ Правительственную Коммисію Юстиціи было обозначено краткое содержаніе дѣла, а въ случаѣ, еслибы они ссылались на предписанія этой Коммисіи, были всегда означаемы номера и числа оныхъ. Нынѣ Правительственная Коммисія Юстиціи нашла необходимымъ дополнить вышеозначен-

Gdy zaś niektóre Sądy wcale się do tego niestosują, inne zaś ograniczają się na samém powołaniu daty i numeru wydanego rozporządzenia; dla tego Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, przypominającъ zaprowadzony w tymъ względzie porządek, wzywa N. N., aby do takowego samъ ściśle się stosował i ze swojej strony wydałъ odpowiednie rozporządzenia do sądów i urzędnikówъ sobie podległych, gdyż na przyszłość, wrazie niezachowania tѣj formalności, przedstawienia na kosztъ referenta będą zwracane.

w Warszawie, dnia 18 (30) Czerwca 1845 r.

(podpisano) *Wyczechowski.*

Nr. 9,193.

N° 13.

Poleca Sądomъ powoływać w raportachъ Wydziałъ Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości, z którego reskryptъ byłъ wydany.

(d. 29 Sierpnia (10 Września) 1845 r.)

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAWIEDLIWOŚCI.

W reskrypcie z dnia 16 Lipca 1828 roku, Nr. 6,685, a pod dniem 18 (30) Czerwca r. b., Nr. 9,193, ponowionym, wskazany zostałъ władzomъ sądowymъ obowiązek, aby na raportachъ i przedstawieniachъ do Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości czynionych, wyrażoną była na boku treśćъ interesu, a wrazie powoływania się na jѣj reskrypta, aby zawsze ichъ data i numerъ były wymieniane. Kommissya Rządowa Sprawiedliwości uznala obecnie potrzebę uzupełnić powyższe roz-

ное распоряженіе въ томъ, дабы въ рапортахъ и представле-
ніяхъ, дѣлаемыхъ вѣдствіе предписаній, сверхъ числа и но-
мера этихъ предписаній, было обозначено и Отдѣленіе Прави-
тельственной Коммисіи Юстиціи, изъ котораго послѣдовало пред-
писаніе.

Посему Правительственная Коммисія Юстиціи, напоминая
о сказанномъ въ началѣ распоряженія, не всегда исполняемомъ,
предписываетъ N. N., дабы онъ впередъ съ точностію сообра-
жался съ онымъ, а также съ вышеупомянутымъ дополненіемъ.

Варшава, 29 Августа (10 Сентября) 1845 года.

(подписано) *Вичеховскій.*

N. 12,876.

N° 14.

Предписаніе Предсѣдателямъ Судовъ и Прокурорамъ,
дабы они представляли ежегодно списки о поведеніи су-
дебныхъ чиновниковъ.

(28 Апрель (10 Мая) 1844 г.)

ПРАВИТЕЛЬСТВЕННАЯ КОММИСИЯ ЮСТИЦИИ.

Распоряженіемъ отъ 10 Апрель 1834 года, N. 3,267, по
поводу введенныхъ формулярныхъ о службѣ списковъ, отмѣнен-
ные списки о поведеніи чиновниковъ, кондуитными списками
называемые, симъ возстановляются. Вѣдствіе этого, Предсѣ-
датель Апелляціоннаго Суда, Предсѣдатели Гражданскихъ Три-
буналовъ и Уголовныхъ Судовъ, Прокуроры при тѣхъ же мѣ-
стахъ, Предсѣдательствующій въ Прокуратурѣ, Предсѣдатель
Коммерческаго Суда, и Начальникъ Главнаго Архива должны
въ означенный предписаніемъ отъ 9 Юля 1817 г., N. 4,745,

porządzenie w tém, aby w raportach i przedstawieniach,
wskutku reskryptów czynionych, obok daty i numerów tych-
że reskryptów, powoływany był zarazem Wydział Kommissy-
i Rządowej Sprawiedliwości, z którego reskrypt został wy-
dany.

Przypominając przeto Kommissya Rządowa Sprawiedli-
wości wzmiankowane na początku rozporządzenie, jako nie-
zawsze wykonywane, poleca N. N., aby na przyszłość do
takowego, wraz z powyższem dopełnieniem ściśle się sto-
sował.

w Warszawie, d. 29 Sierpnia (10 Września) 1845 r.

(podpisano) *Wyczechowski.*

Nr. 12,876.

N° 14.

Poleca Prezesom Sądów i Prokuratorom składanie list o konduicie
urzędników i officyaliŝtów sądowych co rok.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAWIEDLIWOŚCI.

Rozporządzeniem z dnia 10 Kwietnia 1834 r., Nr. 3,267,
z powodu zaprowadzenia list stanów służby, zniesione listy
sprawowania się urzędników i officyaliŝtów, listami kondui-
t zwane, przywracają się niniejszém. Wskutek tego, Prezes Są-
du Appellacyjnego, Prezesi Trybunałów Cywilnych i Sądów
Kryminalnych, Prokuratorowie przy tychże, Prezydujący
w Prokuratorji, Prezes Trybunału Handlowego, Naczelnik
Głównego Archiwum, w terminie reskryptem z d. 9 Lipca
1817 r., Nr. 4,745 oznaczonym, to jest z upływem każdego

сроку, а именно въ концѣ каждаго года, и наипозже къ 1 (13) числу Января слѣдующаго года, препровождать сказанные списки, съ надписью на конвертѣ: „*въ собственныя руки Главнаго Директора Предсѣдательствующаго въ Правительственной Комисіи Юстиціи.*“ По вниманію къ существующимъ формулярнымъ спискамъ о службѣ, кондуитные списки должны заключать въ себѣ лишь слѣдующія свѣдѣнія: старателенъ ли способенъ ли чиновникъ, ведетъ ли опъ себя честно и нравственно, не склоненъ ли къ какой либо страсти, не находится ли въ сношеніяхъ съ лицами, не заслуживающими довѣрія Правительства

Варшава, 28 Апрѣля (10 Мая) 1844 г.

(подписано) *Вычеховскій.*

N. 5,682.

N° 15.

Объясненіе Прокурорамъ, что они должны представлять ежегодные кондуитные списки тѣхъ только чиновниковъ, которые подвѣдомственны имъ непосредственно.

(23 Января (4 Февраля) 1845 г.)

Прокурорамъ всѣхъ Судовъ.

Правительственная Комисія Юстиціи.

Въ разрѣшеніе представленія Царскаго Прокурора, отъ 26 Декабря (7 Января) 1844/45 г., N. 63, Правительственная Комисія Юстиціи объявляетъ: что обязанность представлять въ концѣ каждаго года кондуитные списки, указанные предписаніемъ отъ 28 Апрѣля (10 Мая) прошлаго года, N. 5,682, Прокурорамъ

roku, najdalej do dnia 1 (13) Stycznia roku następującego, listy takowe nadsyłać będą pod adresem: „*do własnych rąk Dyrektora Głównego Prezydującego w Komisji Rządowej Sprawiedliwości.*“ Z uwagi na istniejące listy stanu służby, listy konduitu obejmować będą te tylko wiadomości: czy urzędnik lub officialista pilny i zdolny, czy cnotliwy i moralny, czy skłonny do nałogu jakiego, czy zostaje w stosunkach z osobami na zaufanie Rządu niezasługującymi.

w Warszawie, dnia 28 Kwietnia (10 Maja) 1844 r.

(podpisano) *Wyczechowski.*

Nr. 5,682.

N° 15.

Objaśnienia Prokuratorów, że oni listę konduitu tylko o urzędnikach i officialistach bezpośrednio im podległych składać mają co rok.

(d. 23 Stycznia (4 Lutego) 1845 r.)

do

Prokuratorów przy wszystkich Sądach.

KOMISSYA RZĄDOWA SPRAWIEDLIWOŚCI.

W rozwiązaniu przedstawienia Prokuratora Królewskiego z dnia 26 Grudnia (7 Stycznia) 1844/5 roku, Nr. 63, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości oświadcza, że obowiązek składania z upływem każdego roku list konduitu, reskryptem z dnia 28 Kwietnia (10 Maja) r. z., Nr. 5,682, na Pro-

при Трибуналахъ и Уголовныхъ Судахъ, относится лишь къ Помощникамъ Прокуроровъ, Секретарямъ и другимъ непосредственно имъ подвѣдомственнымъ чиновникамъ. Настоящимъ же распоряженіемъ Царскій Прокуроръ вовсе не ограничивается въ наблюдении за поведеніемъ чиновниковъ, числящихся, какъ по самимъ Трибуналамъ или Уголовнымъ Судамъ, такъ и по подвѣдомственнымъ имъ Судамъ, — напротивъ, о замѣченныхъ упущеніяхъ онъ обязанъ извѣщать Правительственную Коммисію Юстиціи и даже, по мѣрѣ важности оныхъ, адресовать въ собственныя руки Главнаго Директора, или же съ подписью на конвертѣ: „секретно.“

въ Варшавѣ, 23 Января (4 Февраля) 1845 г.

(подписано) *Вьчеховскій.*

N. 492.

kuratorów przy Trybunałach i Sądach Kryminalnych włożony, rozciąga się tylko do Podprokuratorów, Sekretarzy i do innych bezpośrednio im podległych urzędników i officyali-stów. Rozporządzeniem niniejszém Prokurator Królewski nie-ograniczony wszakże w czuwaniu nad konduity urzędników należących, tak do samego Trybunału lub Sądu Kryminalnego, jako też i podwładnych im Sądów; owszem spostrzeżo-ne zбочzenia Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości donosić obowiązany, a nawet w miarę ich ważności, albo do własnych rąk Dyrektora Głównego, albo też z oznaczeniem: „*interes sekretny.*“

w Warszawie, dnia 23 Stycznia (4 Lutego) 1845 r.

(podpisano) *Wyczechowski.*

Nr. 492.

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

№ 16.

Форма.

**Кондуктный списокъ чиновникамъ Варшавскаго
Гражданскаго Трибунала и подвѣдомственныхъ
оному Мировыхъ Судовъ.**

Номеръ по ряду.	Имя и фамилія.	Чинъ.	Усерденъ ли и способенъ.	Правственный ли и добродѣтеленъ.	Не имѣетъ ли дурныхъ наклонностей.	Не состоитъ ли въ сношеніяхъ съ лицами, не заслуживающими довѣрія Правительства.	Примѣчанія.

--	--	--

N° 16.

Wzór.

Lista konduity urzędników i officyalistów przy Trybunale
Cywilnym Gubernii Warszawskiej i podwładnych Sądach
Pokoju.

Numer kolejny.	Imię i nazwisko.	Stopień.	Czy pilny i zdolny.	Czy cnotliwy i moralny.

Czy skłonny do nauki jakiego.	Czy nie zostaje w stosunkach z osobami na zaufanie Rządu niezasługującymi.	U w a g i.

N° 17.

О порядкѣ принесенія Исправительными Судами и Членами оныхъ жалобъ на опредѣленія, подвергающія ихъ взысканіямъ.

(21 Сентября (3 Октября) 1851 г.)

Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Исправительные и Полицейскіе Суды, а также Члены оныхъ порознь, подвергнутые высшими вѣдомствами за проступки по службѣ взысканіямъ, на основаніи 71-й статьи положенія о введеніи въ дѣйствіе уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ, приносятъ жалобы прямо Правительственной Коммисіи Юстиціи.

Такъ какъ, для постановленія положительнаго по сему предмету опредѣленія, встрѣчается почти всегда надобность въ болѣе точномъ изясненіи обстоятельствъ дѣла, то Правительственная Коммисія Юстиціи признала необходимымъ, дабы жалобы, принесенныя ей упомянутыми Судами или чиновниками оныхъ порознь на опредѣленія, подвергшія ихъ взысканіямъ, представляемы были Коммисіи, чрезъ посредство Уголовнаго Суда, съ приобщеніемъ мнѣнія этого Суда.

Въ обезпеченіе впредь такового порядка, Правительственная Коммисія Юстиціи предписываетъ Уголовному Суду: сдѣлать соответственныя распоряженія по подвѣдомственнымъ ему Исправительнымъ и Полицейскимъ Судамъ, и самому съ точностію соображаться съ оными.

въ Варшавѣ, 21 Сентября (3 Октября) 1851 года.

(подписано) *Вычеховскій.*

N. 12,683.

N° 17.

О kolei odwoływania się Sądów Poprawczych i ich Członków od decyzyj skazujących na karę porządkową.

(d. 21 Września (3 Października) 1851 r.)

do
Sądów Kryminalnych.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAWIEDLIWOŚCI

Sądy Policji Poprawczej i Policji Prostěj, jako téż pojedynczy ich Członkowie, za przekroczenia w służbie będąc skazanemi przez zwierzchnie swoje władze, na kary porządkowe, na zasadzie art. 71 Ustawy Przechodniej do Kodeksu Kar Głównych i Poprawczych, odwołują się wprost do Kommissji Rządowej Sprawiedliwości.

Ponieważ dla wydania w téj mierze stanowczej decyzji, zachodzi prawie zawsze potrzeba bliższego rzeczy wyjaśnienia, przeto Kommissya Rządowa Sprawiedliwości uznala za konieczne, aby odwoływanie się do niej wzmiankowanych Sądów lub pojedynczych urzędników, od decyzyj skazujących na kary porządkowe, przedstawiane jej były, za pośrednictwem Sądu Kryminalnego i przy dołączeniu jego opinii.

Dla zapewnienia w przyszłości takiego postępowania, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości poleca Sądowi Kryminalnemu, aby stosowne rozporządzenie do podwładnych mu Sądów Policji Poprawczej i Prostěj wydał i sam do tego ściśle się stosował.

w Warszawie, dnia 21 Września (3 Października) 1851 r.

(podpisano) *Wyczechowski.*

Nr. 12,683.

№ 18.

Высочайшее повелѣніе о предаваніи суду чиновниковъ за совершаемыя ими по службѣ преступленія.

(8 (20) Мая 1817 г.)

Выписка изъ журнала Статсъ-Секретаріата Царства Польскаго.

БОЖІЕЮ МИЛОСТІЮ

МЫ АЛЕКСАНДРЪ I,

ИМПЕРАТОРЪ ВСЕРОССІЙСКІЙ, ЦАРЬ ПОЛЬСКІЙ,

и проч., и проч., и проч.

Въ отвращеніе неединообразія, происходящаго между временно существующими въ Царствѣ Польскомъ правилами Австрійскаго Уголовнаго Судопроизводства, §§ 433, 440, 441 и 442, а также Прусскаго Уголовнаго Судопроизводства, § 508 и послѣдующихъ, и между правилами Конституціоннаго Устава и существующаго донынѣ Учрежденія Карательныхъ Судовъ, относительно предаванія суду чиновниковъ за совершаемыя ими по службѣ преступленія,

желая вмѣстѣ съ симъ обезпечить дѣйствіе столь важныхъ для служебной дисциплины правилъ, — по представленію Комисіи Юстиціи и по выслушаніи мнѣній Общаго Собранія Государственнаго Совѣта, постановили и постановляемъ слѣдующее:

Статья 1.

Приговоры Государственнаго Совѣта или рѣшенія Правительственныхъ Комисіи и подлежащихъ судебныхъ мѣстъ, пре-

№ 18.

Postanowienie Królewskie o oddawaniu pod sąd urzędników i officyalistów publicznych za wykroczenia w urzędowaniu popełnione.

(d. 8 (20) Maja 1817 r.)

Wypis z protokołu Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego.

Z BOŻEJ ŁASKI

MY ALEXANDER I,

CESARZ WSZECH ROSSYI, KRÓL POLSKI,

etc. etc. etc.

Chcąc zaradzić niejednostajności zachodzącej między obowiązującymi téczasowie w Królestwie Polskiem przepisami procedury kryminalnej austriackiej, w § 433, 440, 441 i 442, tudzież procedury kryminalnej pruskiej, w § 508 i następnich, a przepisami Ustawy Konstytucyjnej i dotąd trwającej organizacyi Sądów Karzących, w tém co się tycze oddawania pod sąd urzędników i officyalistów publicznych, za wykroczenia w urzędowaniu popełnione.

Chcąc oraz zapewnić skutek tak ważnych dla służbowej karności przepisów, na przełożenie Kommissyi Sprawiedliwości, po wysłuchaniu Ogólnego Zgromadzenia Rady Stanu, postanowiliśmy i stanowimy co następuje:

Artykuł 1.

Wyroki Rady Stanu lub decyzye Kommissyj Rządowych i właściwych Magistratur Sądowych, oddające pod sąd

дающія чиновниковъ суда, должны замѣнять приговоръ, требуемый австрійскимъ судопроизводствомъ.

Статья 2.

Дѣла о чиновникахъ, обвиняемыхъ въ проступкахъ по службѣ, разсматриваются въ первой инстанціи Уголовными Судами.

Статья 3.

Право заявленія апелляціонныхъ жалобъ служить, какъ обвиняемому, такъ и Прокурору, и не только для одного удовлетворенія закона, но даже съ послѣдствіями въ пользу обвиняемаго. Для сей надобности Прокуроръ обязанъ каждый послѣдовавшій приговоръ переслать подлежащему вѣдомству, для полученія по оному рѣшенія о томъ, слѣдуетъ ли довольствоваться приговоромъ; или же Прокурору разрѣшается заявить апелляціонную жалобу.

Статья 4.

Срокъ для заявленія апелляціонной жалобы обвиняемымъ или Прокуроромъ опредѣляется не свыше трехъ мѣсяцевъ со дня врученія приговора.

Статья 5.

Заявляемая апелляціоннымъ порядкомъ жалобы, какъ вслѣдствіе дурнаго разслѣдованія и оцѣнки поступка, такъ и по причинѣ неправильно примѣненнаго закона, разсматриваются Апелляціоннымъ Судомъ, безъ дальнѣйшаго переслѣдованія дѣла.

Исполненіе настоящаго Постановленія Нашего, которое дол-

урядника lub officyaliste, zastępować mają miejsce wyroku kwalifikacyjnego, przez procedurę austryacką wymaganego.

Artykuł 2.

Sprawy wytoczone przeciw urzędnikom lub officyalistom o przewinienie w urzędowaniu, w pierwszej Instancji sądzone będą przez Sądy Kryminalne.

Artykuł 3.

Prawo odwołania się służy równie oskarżonemu, jak i Prokuratorowi, a to nietylko dla satysfakcyi prawa, ale i ze skutkiem dla obwinionego;—tym końcem Prokurator obowiązany będzie, każdy zapadły wyrok przesłać właściwej władzy, celem zasiągnięcia jej decyzji, czyli przestaje na wyroku, lub upoważnia Prokuratora do odwołania się.

Artykuł 4.

Czas odwołania się, służący obwinionemu i Prokuratorowi, dozwala się najwięcej trzymiesięczny od wręczenia wyroku.

Artykuł 5.

Odwołania się przychodzące drogą apellacyi, bądź z przyczyny złego dochodzenia i ocenienia czynu, bądź z przyczyny złego zastosowania prawa, sądzone będą w Sądzie Apellacyjnym, bez dalszego rekursu.

Wykonanie niniejszego postanowienia Naszego, które

жно быть напечатано въ Дневникъ Законовъ, предписываемъ Правительственнымъ Коммисіямъ, въ чемъ до которой относится.

Данъ въ С. Петербургѣ, 8 (20) Мая 1817 г.

(подписано) АЛЕКСАНДРЪ.

Контрасигировалъ Министръ Статсъ-Секретарь,

(подписано) И. Соболевскій.

№ 19.

Высочайшій указъ о предоставленіи преданія суду чиновниковъ за преступленія по службѣ тѣмъ властямъ, которыми они опредѣлены на службу, и по предварительномъ изслѣдованіи обвиненія.

(19 (31) Іюля 1844 г.)

Выписка изъ журнала Статсъ-Секретаріата Царства Польскаго.

БОЖІЕЮ МИЛОСТІЮ

МЫ НИКОЛАЙ I,

ИМПЕРАТОРЪ И САМОДЕРЖЕЦЪ ВСЕРОССІЙСКІЙ, ЦАРЬ ПОЛЬСКІЙ,

и проч., и проч., и проч.

Признавая справедливымъ и съ порядкомъ службы сообразнымъ, чтобы преданіе суду чиновниковъ, за злоупотребленія и упущенія по должности, зависѣло отъ того начальства, которое ихъ опредѣляетъ, Мы, впредь до изданія постоянныхъ о томъ правилъ въ Положеніи о службѣ Гражданской въ Царствѣ Польскома, повелѣваемъ:

w Dzienniku Praw ma być umieszczoném, polecamy Kommissyom Rządowym, w czym do której należy.

Dan w Petersburgu, dnia 8 (20) Maja 1817 r.

(podpisano) ALEXANDRE.

przez Cesarza i Króla, Minister Sekretarz Stanu,

(podpisano) *Ig. Sobolewski.*

№ 19.

Ukaz Najwyższy stanowiący, aby oddawanie urzędników pod sąd za wykroczenia w urzędowaniu, pozostawione było tym Władzom, od których otrzymali nominacyą i następowało dopiero wskutek śledztwa poprzednio wyproważonego.

(d. 19 (31) Lipca 1844 r.)

Wypis z protokółu Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego.

z BOŻEJ ŁASKI

MY MIKOŁAJ I,

CESARZ I SAMOWŁADCA WSZECZ ROSSYI, KRÓL POLSKI,

etc, etc, etc.

Uznawszy być właściwém i z porządkiem służby zgodném, aby oddawanie pod sąd urzędników, za wykroczenia w urzędowaniu, pozostawione było tym Władzom, od których otrzymali nominacyą; zanim stałe w tym względzie przepisy w Ustawie o służbie Cywilnej w Królestwie wydane zostaną, mieć Chcemy:

Статья 1.

Чиновники, назначаемые Нами къ должностямъ, будутъ предаваемы суду, за преступленія по службѣ, вслѣдствіе заключеній Общаго Собранія Варшавскихъ Правительствующаго Сената Департаментовъ, Высочайшими указами Нашими.

Статья 2.

Чиновники, опредѣляемые Совѣтомъ Управленія Нашего Царства Польскаго, будутъ предаваемы суду симъ Совѣтомъ.

Статья 3.

Чиновники, опредѣленные Правительственными Коммисіями и другими Управленіями, будутъ предаваемы суду тѣмъ начальствомъ, которое ихъ опредѣлило.

Статья 4.

Начальство, имѣющее право предавать суду, назначаетъ для изслѣдованія обвиненій особыхъ чиновниковъ и, въ случаѣ неполноты слѣдствія, предписываетъ о дополнительномъ изслѣдованіи.

Статья 5.

Заключенія о преданіи чиновника суду постановляются не иначе, какъ по предварительномъ изслѣдованіи всѣхъ дѣйствій и обстоятельствъ, служащихъ къ обвиненію и оправданію обвиненнаго, по выслушаніи мнѣнія ближайшаго его начальства, если оно не то самое, которое предаетъ суду.

Artykuł 1.

Urządnicy przez NAS mianowani, oddawani będą pod sąd, za wykroczenia w urzędowaniu, za NASZĄ decyzją, po wysłuchaniu opinii Ogólnego Zebrania Warszawskich Departamentów Rządzącego Senatu.

Artykuł 2.

Urządnicy mianowani przez Radę Administracyjną, oddawani będą pod sąd, przez też Radę.

Artykuł 3.

Urządnicy i officjaliści, mianowani przez Kommissye Rządowe oraz inne Zarządy, oddawani będą pod sąd przez tę Władzę, która ich mianowała.

Artykuł 4.

Władza, której służy decyzja oddania pod sąd, wyznacza osobnych urzędników, którzy śledztwem zająć się mają, a wrazie uznania niedostateczności tegoż śledztwa, uzupełnienie takowe zarządza.

Artykuł 5.

Decyzye względem oddania urzędnika lub officjalisty pod sąd, wydawane będą jedynie w skutek śledztwa poprzednio wyprowadzonego, którym czyny i okoliczności, tak obciążające oskarżonego, jakoteż służące na jego obronę, wyjaśnionemi będą i po wysłuchaniu opinii Władz, bezpośrednio nad oskarżonym przełożonych, jeżeli niemi nie są same Władze, urzędnika lub officjalistę pod sąd oddające.

Статья 6.

Преданіе суду чиновниковъ судебного вѣдомства, совершается порядкомъ, опредѣленнымъ правилами, въ Положеніи о Варшавскихъ Правительствующаго Сената Департаментахъ и въ прочихъ, имѣющихъ нынѣ обязательную силу законахъ содержащихся.

Статья 7.

Всѣ прочія правила по предмету настоящаго указа онымъ неизмѣненныя, остаются также въ своей силѣ.

Статья 8.

Исполненіе сего указа Нашего, который имѣетъ быть внесенъ въ Дневникъ Законовъ, возлагается на Совѣтъ Управленія Царства Польскаго.

Данъ въ Царскомъ Селѣ, Іюля 19 (31) дня 1844 г.

(подписано) НИКОЛАЙ.

Контрасигировалъ Министръ Статей-Секретарь,

(подписано) *И. Туркулъ.*

Artykuł 6.

Co się tyczy oddawania pod sąd urzędników linii sądowej, względem tych, przepisy zawarte w Ustawie o Warszawskich Departamentach Rządzącego Senatu, jakoteż wszelkie inne, obowiązującemi prawami objęte, pozostają w swęj mocy.

Artykuł 7.

Wszelkie inne przepisy, przez rozporządzenia obecnego Ukazu niezmienione, również moc swoją zachowują.

Artykuł 8.

Wykonanie niniejszego Ukazu NASZEGO, który w Dzienniku Praw ma być umieszczonym, Radzie Administracyjnej polecamy.

Dan w Carskiém Siele, dnia 19 (31) Lipca 1844 r.

(podpisano) MIKOŁAJ.

przez Cesarza i Króla, Minister Sekretarz Stanu,

(podpisano) *Ig. Turkull.*

N° 20.

Предписание Царскимъ Прокурорамъ, о представленіи ими обвинительныхъ актовъ по дисциплинарнымъ дѣламъ въ Правительственную Коммисію Юстиціи.

(1 (13) Сентября 1848 г.)

Царскимъ Прокурорамъ при Уголовныхъ Судахъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Для введенія бодѣ точнаго пристрастнаго за дисциплинарными дѣлами, принявъ также въ уваженіе 73-ю статью Положенія о введеніи въ дѣйствіе Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ, Правительственная Коммисія Юстиціи предписываетъ Царскому Прокурору: дабы онъ, до внесенія акта обвиненія чиновника въ разрядъ, означенный вышеупомянутою статьею, таковой обвинительный актъ, вмѣстѣ съ своими замѣчаніями, предварительно представилъ Правительственной Коммисіи Юстиціи.

Варшава, 1 (13) Сентября 1848 года.

(подписано) *Вычеховскій.*

N. 9,922.

N° 20.

Poleca Prokuratorom Królewskim przedstawiać Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości akta oskarżenia w sprawach dyscyplinarnych.

(d. 1 (13) Września 1848 roku.)

do

Prokuratorów Królewskich przy Sądach Kryminalnych.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAWIEDLIWOŚCI.

Celem zaprowadzenia ściślejszj kontroli nad sprawami dyscyplinarnemi, zapatrując się oraz na artykuł 73 Ustawy Przechodniej do Kodeksu Kar Głównych i Poprawczych, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości poleca Prokuratorowi Królewskiemu, aby przed wniesieniem aktu oskarżenia przeciwko urzędnikowi do kategorii wspomnionym artykułem objętej, należącemu, takowy akt oskarżenia, wraz z wnioskami, przedewszystkiem Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości przedstawiał.

w Warszawie, dnia 1 (13) Września 1848 r.

(podpisano) *Wyczechowski.*

Nr. 9,922.

№ 21.

Высочайшее повелѣніе о распространеніи на три мѣсяца срока приносить жалобы на окончательные приговоры по дѣламъ о наказаніи судебныхъ чиновниковъ.

(6 (18) Апрѣля 1820 г.)

Выписка изъ журнала Статсъ-Секретаріата Царства Польскаго.

БОЖІЕЮ МИЛОСТІЮ

МЫ АЛЕКСАНДРЪ I,
ИМПЕРАТОРЪ ВСЕРОССІЙСКІЙ, ЦАРЬ ПОЛЬСКІЙ,
и проч., и проч., и проч.

Усматривая, что полное развитіе 143-й статьи Конституціоннаго Устава, по коей опредѣленіе наказанія чиновниковъ судебного вѣдомства предоставлено Суду Высшей Инстанціи, не можетъ быть введено раньше состоящихъ въ неразлучной съ нимъ связи уставовъ, а именно: Органическаго Статута о Судебныхъ мѣстахъ и Уложенія Судопроизводства; желая постепенно облегчить переходъ отъ прежняго порядка судебной дисциплины къ конституціонному порядку; принимая при томъ во вниманіе, что правила постановленія Нашега, изданныя 8 (20) Мая 1817 года, согласно копій на приговоры Карательнаго Суда о чиновникѣ, преданномъ за преступленія по службѣ Карательному Суду, дозволено обвиняемому чиновнику, какъ равно и Прокурору, заявлять на оныя апелляціонныя жалобы въ высшія инстанціи, лишь въ нѣкоторой степени соответствовали бы предназначанной цѣли, еслибы не было дозволено заявленіе такого рода жалобъ на приговоры о чиновникахъ, по дисциплинарному порядку опредѣленные, отъ коихъ зависитъ оправданіе обвиняемаго,

№ 21.

Postanowienie Najwyższe przepisujące, że w sprawach karności urzędników sądowiczych służy termin 3-eh miesięczny do apellacyi od wyroków stanowczych.

(d. 6 (18) Kwietnia 1820 r.)

*Wypis z protokołu Sekretaryatu Stanu
Królestwa Polskiego.*

z BOŻEJ ŁASKI

MY ALEXANDER I,
CESARZ WSZECH ROSSYI, KRÓL POLSKI,
etc. etc. etc.

Zważywszy, iż zupełne rozwinięcie art. 143 Ustawy Konstytucyjnej, oddającego karność urzędników sądowiczych Sądowi Najwyższej Instancji, nie może prędzej być zaprowadzonym, jak tylko razem z ustawami w nierozrwanym związku z niem będącemi, jako to: z Statutem Organicznym Sądownictwa i Kodeksami Procedur Sądowych; pragnąc stopniami ułatwić przejście z dotychczasowego porządku karności sądowej, do porządku konstytucyjnego; przytém zaś mając na względzie, że przepisy postanowienia NASZEGO de data 8 (20) Maja 1817 r., podług których od wyroku Sądu Karzącego przeciw urzędnikowi lub officyaliście za przestępstwa w służbie pod Sąd Karzący oddanemu, dozwolonem jest odwołanie się do wyższej Instancji, tak oskarżonemu urzędnikowi, jako też Prokuratorowi, w części tylko odpowiedziałyby zamierzonemu celowi, gdyby nie było dozwolonem podobnie odwołanie się od wyroków w drodze dyscyplinarnej względem urzędników lub officyalistów linii sądowiczej za-

опредѣленіе дисциплинарнаго наказанія, или же преданіе, за болѣ важныя по службѣ преступленія, Уголовному Суду,—по представленію Коммисіи Юстиціи и по истребованіи мнѣнія Общаго Собранія Государственнаго Совѣта, постановили и постановляемъ:

Статья 1.

На приговоры Гражданскихъ Трибуналовъ, Уголовныхъ и Апелляціоннаго Суда, послѣдовавшіе гражданско-дисциплинарнымъ порядкомъ, право заявленія апелляціонныхъ жалобъ служить, какъ обвиняемому судебному чиновнику, такъ и Царскому Прокурору.

Статья 2.

Прокуроры, состоящіе при означенныхъ Судахъ на службѣ, обязаны постановленные гражданско-дисциплинарнымъ порядкомъ приговоры обще съ слѣдственными дѣлами представлять немедленно въ Правительственную Коммисію Юстиціи, для полученія рѣшенія оной, какъ относительно апеллированія, такъ и о томъ, чтобы довольствоваться послѣдовавшимъ приговоромъ.

Статья 3.

Срокъ для заявленія апелляціонной жалобы опредѣляется до 3-хъ мѣсяцевъ со дня врученія приговора, то есть со дня полученія онаго Правительственною Коммисіею Юстиціи.

Статья 4.

Суды Высшей Инстанціи и Апелляціонный, по дѣламъ, поступающимъ въ оныя вѣдствіе апелляціонныхъ жалобъ, могутъ требовать болѣ точнаго разъяненія дѣла, отмѣнять приговоры, на которые подана апелляціонная жалоба, и смягчать

падлых, од которыхъ zależy, бадъ uniewinnienie oskarzonego, бадъ wymierzenie kar porządkowych, albo destytucya, lub oddanie pod Sąd Karzący za cięższe w służbie przekroczenia, na przełożenie Kommissyi Sprawiedliwości, po zasiągnienu zdania Ogólnego Zgromadzenia Rady Stanu, postanowiliśmy i stanowimy:

Artykuł 1.

Od wyroków Trybunałów Cywilnych, Sądów Kryminalnych i Sądu Apellacyjnego, w drodze cywilno-dyscyplinarnej zapadłych, służy prawo odwołania się równie obwinionemu urzędnikowi lub officyaliście sądowemu, jakoteż i Prokuratorowi Królewskiemu.

Artykuł 2.

Prokuratorowie przy tychże Sądach urzędujący, obowiązani są przysyłać natychmiast wraz z aktami takowe wyroki w drodze cywilno-dyscyplinarnej wydawane, do Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości, w zamiarze odebrania od niej stosownych poleceń, бадъ względem założenia apellacyi, бадъ względem przestania na zapadłym wyroku.

Artykuł 3.

Czas odwołania się służy do miesiący trzech od daty wręczenia wyroku, a respective od dnia dojścia jego do Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości.

Artykuł 4.

Sąd Najwyższej Instancyi i Sąd Apellacyjny mocnemi są w sprawach karności, z odwołania się do nich przycho-dzących, nakazać dostateczniejsze rzeczy wyjaśnienie, zmieniać

или усиливать дисциплинарныя наказанія. Приговоръ оныхъ —
непреложень.

Статья 5.

Исполненіе настоящаго постановленія Нашега, которое дол-
жно быть напечатано въ Дневникъ Законовъ, предписываемъ
Коммисіи Юстиціи.

Данъ въ С- Петербургѣ, 6 (18) Апрѣля 1820 г.

(подписано) АЛЕКСАНДРЪ.

Контрасигнировалъ Министръ Статсъ-Секретарь,

(подписано) *И. Соболевскій.*

№ 22.

О томъ, что по дѣламъ дисциплинарнымъ чиновниковъ
судебнаго вѣдомства могутъ быть приносимы жалобы
не иначе, какъ по воспользованіи рѣшенія по самому
существу дѣла и въ совокупности съ жалобою на это
рѣшеніе.

(15 (27) Февраля 1855 года.)

по указу ЕГО ВЕЛИЧЕСТВА

НИКОЛАЯ I,

ИМПЕРАТОРА и САМОДЕРЖЦА ВСЕРОССИЙСКАГО, ЦАРЯ ПОЛЬСКАГО,
и проч., и проч., и проч.

СОВѢТЬ УПРАВЛЕНІЯ ЦАРСТВА.

Принявъ во вниманіе Высочайшее постановленіе отъ 6 (18)
Апрѣля 1820 года, коимъ по дѣламъ о чиновникахъ судебнаго

wyroki zaapellowane i złagodzić lub zaostrzyć kary dyscy-
plinarne. Wyrok ich będzie ostatecznym.

Artykuł 5.

Wykonanie niniejszego postanowienia NASZEGO, które
w Dzienniku Praw umieszczoném być ma, Kommissyi Spra-
wiedliwości polecamy.

Dan w Warszawie, dnia 6 (18) Października 1820 r.

(podpisano) ALEXANDER.

przez Cesarza i Króla, Minister Sekretarz Stanu,

(podpisano) *Ig. Sobolewski.*

№ 22.

W sprawach karności przeciwko urzędnikom Sądowym,
odwołanie się od wyroku przyjmującego skargę, służy
tylko po wyroku stanowczym i łącznie z odwołaniem
się od takowego.

(d. 15 (27) Lutego 1855 r.)

W IMIENIU NAJJAŚNIEJSZEGO

MIKOŁAJA I,

CESARZA WSZECH ROSSYI, KRÓLA POLSKIEGO,

etc, etc, etc.

RADA ADMINISTRACYJNA KRÓLESTWA.

Zapatrzywszy się na postanowienie NAJWYŻSZE z dnia
6 (18) Kwietnia 1820 r., które w sprawach karności prze-

вѣдомства, производящимся дисциплинарнымъ порядкомъ, дозволяется приносить жалобы на приговоры, по самому существу дѣла состоявшіеся, по отношенію не на рѣшенія, коими Судъ постановляетъ производство слѣдствія, а иногда временное въ продолженіе слѣдствія отрѣшеніе обвиненнаго отъ должности, для единообразнаго производства по дѣламъ сего рода и успѣшнѣйшаго хода оныхъ, — по представленію Правительственной Комисіи Юстиціи, постановляетъ:

Статья 1.

По дѣламъ дисциплинарнымъ о преступленіяхъ по службѣ лицъ судебного вѣдомства, обвиненный, или временно отрѣшенный отъ должности чиновникъ, не иначе можетъ приносить жалобу высшей инстанціи на рѣшеніе, принимающее обвинительный актъ и постановляющее производство слѣдствія, какъ по воспослѣдованіи рѣшенія по самому существу дѣла, и въ совокупности съ жалобой на сіе рѣшеніе.

Статья 2.

Исполненіе настоящаго постановленія, которое должно быть внесено въ Дневникъ Законовъ, поручается Правительственной Комисіи Юстиціи.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіи Совѣта Управленія, 15 (27) Февраля 1855 года.

Намѣстникъ, Генераль-Фельдмаршалъ,
(подписано) *Князь Варшавскій.*

цивъ урѣдникомъ Сѣдовымъ, дозвола одволювачъ сѣ tylko od wyroków stanowczo zapadłych, nie zaś od wyroków, przez które Sąd skargę do instrukcyi przyjmuje i niekiedy oskarżonego w toku sprawy tymczasowo w urzędowaniu zawiesza; w celu zaprowadzenia jednostajności w postępowaniu w sprawach tego rodzaju i przyspieszenia ich biegu,—na przedstawienie Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości, przez Dyrektora Głównego Prezydującego w téjże Kommissyi wniesione, postanawia:

Artykuł 1.

W sprawach karności przeciwko urzędnikom Sądowym o przestępstwa i wykroczenia w służbie obwinionym, odwołanie się do wyższej instancji od wyroku skargę przyjmującego i nakazującego instrukcją sprawy, nie służy oskarżonemu lub w obowiązkach służby zawieszonemu urzędnikowi, tylko po wyroku stanowczym i razem z odwołaniem się od tego wyroku.

Artykuł 2.

Wykonanie niniejszego postanowienia, które w Dzienniku Praw ogłoszone być ma, Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości poleca.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administracyjnej, dnia 15 (27) Lutego 1855 r.

Namiestnik, Jenerał-Feldmarszałek,
(podpisano) *Książę Warszawski.*

N° 23.

Декретъ Короля Саксонскаго, Герцога Варшавскаго, дозволяющій приговореннымъ къ уголовнымъ наказаніямъ приносить просьбы о помилованіи и повелѣвающій приостановить въ такомъ случаѣ исполненіе наказанія.

(20 Октября 1809 г.)

Выписка изъ журнала Статсъ-Секретаріата.

ФРИДЕРИКЪ АВГУСТЪ,

Божією Милостію Король Саксонскій, Герцогъ Варшавскій,
и проч., и проч., и проч.

Конституціонный Статутъ Нашего Княжества, въ 78-й статьѣ, обезпечиваетъ Намъ свойственную Паретвующимъ власть освобождать преступниковъ, или же отмѣнять имъ наказанія, къ коимъ они присуждены судебнымъ приговоромъ.

Желая таковую Нашу милость оказывать тамъ, гдѣ Мы признаемъ за благо, повелѣваемъ, дабы испрашиваніе помилованія предоставлено было преступникамъ и объявлено имъ о возможности получить оное, и дабы, вслѣдствіе этого, Наши судебныя мѣста были оповѣщены общимъ предписаніемъ: дабы преступнику, приговоренному за злодѣяніе къ уголовному наказанію, буде онъ принесетъ апелляціонную жалобу въ Кассационный Судъ, послѣ состоявшейся сентенціи, утвердившей прежнюю, или не принесетъ жалобы въ Кассационный Судъ послѣ первоначальнаго приговора Уголовнаго Суда, — предоставлена была возможность, самому лично или чрезъ защитника своего отозваться въ Судъ, для предоставленія его на Наше милосердіе,

N° 23.

Dekret Króla Saskiego, Księcia Warszawskiego, pozwalający skazanym na karę główną, odwoływać się do łaski i nakazujący w takim razie wstrzymanie kary.

(d. 20 Października 1809 r.)

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu.

FRYDERYK AUGUST,

z BOŻEJ ŁASKI KRÓL SASKI, KSIĄŻĘ WARSZAWSKI,
etc, etc, etc.

Statut Konstytucyjny Księstwa Naszego, art. 78, waruje Nam, właściwą Panującym władzę, uwolnienia lub zniesienia kary na zbrodniarzów wyrokiem Sądowym wskazanej.

Pragnąc téj łaski Naszej dać używać tam, gdzie za dobre znajdziemy, chcemy, aby udawania się po nią zostawiona i wiadoma była wolność winowajcom i aby w skutku tego, Nasze Władze Sądowe obwieszczone zostały powszechnym, dla nich wydanym, przepisem: aby winowajca o zbrodnię skazany na karę główną, — czyli za odwołaniem się do kassacyi, po zapadłej sentencji potwierdzającej pierwszą, czyli nie odwołując się do kassacyi, po pierwszym Sądu Kryminalnego wyroku, — miał wolność sam albo przez swego obrońcę udać się do Sądu, dla przedstawienia go do Naszej łaski, do

къ освобожденію отъ наказанія или къ отменѣ наказанія, которое до того времени должно быть приостановлено, пока не последуетъ увѣдомленія о Нашей въ таковомъ случаѣ волѣ.

Для этой цѣли требуемъ отъ Нашего Государственнаго Совѣта проекта устава.

Данъ во Дворцѣ Нашемъ въ Дрезденѣ, 20 числа Октября мѣсяца 1809 года.

(подписано) ФРИДЕРИКЪ АВГУСТЪ.

Контрасигнировалъ Министръ Статсъ-Секретарь,

(подписано) *Бреза.*

N° 24.

Объявленіе Монаршей воли: дабы просьбы о помилованіи представляемы были на Высочайшее разрѣшеніе.

(27 Ноября 1809 г.)

Министру Юстиціи.

МИНИСТРЪ СТАТСЪ-СЕКРЕТАРЬ.

Уполномоченный Высочайшимъ Его Королевскаго Величества повелѣніемъ, даннымъ въ Парижѣ 20-го числа сего мѣсяца, честь имѣеть сообщить Министру Юстиціи, вѣдѣствіе непосредственнаго его представленія отъ 20-го числа прошлаго мѣсяца, относительно оказываемаго Королемъ помилованія преступникамъ, присужденнымъ, по приговорамъ, къ уголовнымъ наказаніямъ, — слѣдующее Всепресвѣтлѣйшаго Государа разрѣшеніе:

уволенія lub zmienienia kary, a tѣj egzekucya dotąd powinna by być wstrzymana, dopókad woli Naszej w tѣj mierze wiedzieć nie damy.

W tym zamiarze żądamy od Naszej Rady Stanu projektu do ustawy.

W pałacu Naszym w Dreźnie, dnia 20 miesiąca Października 1809 r.

(podpisano) FRYDERYK AUGUST.

Minister Sekretarz Stanu,

(podpisano) *Breza.*

N° 24.

Objawia Wolę Monarszą, aby odwoływania się do łaski, przedstawiać pod Najwyższą decyzją.

(d. 27 Listopada 1809 r.)

do

Ministra Sprawiedliwości.

MINISTER SEKRETARZ STANU.

Upoważniony NAJWYŻSZYM JEGO KRÓLEWSKIEJ MOŚCI rozkazem, pod datą, w Paryżu, dnia 20 miesiąca teraźniejszego, ma honor udzielić Ministrowi Sprawiedliwości, na jego bezpośrednie przełożenie pod dniem 20 miesiąca przeszłego, względem udawania się do udziału łaski Królewskiej od wyroków skazujących winowajców na karę główną, następującą NAJJAŚNIEJSZEGO PANA decyzją:

что во всѣхъ случаяхъ, въ которыхъ уголовные преступники, приговоренные Трибуналами, приносили бы просьбы объ оказаніи имъ помилованія, истекающаго изъ Конституціи и предоставленнаго Королю, Всенесвѣтлѣйшій Государь повелѣваетъ, дабы таковыя просьбы повергаемы были на Его же разрѣшеніе посредствомъ доклада Министра, который къ своему докладу приложитъ рапорты, представленные ему же Трибуналомъ, а также мнѣніе свое, съ подробнымъ изложеніемъ обстоятельствъ относительно каждаго особеннаго случая.

Въ Дрезденѣ, 27 Ноября 1809 г.

(подписано) *Бреза.*

№ 25.

Правила о помилованіи приговоренныхъ къ смертной казни, къ пожизненному или 24-хъ лѣтнему заточенію и къ другимъ наказаніямъ.

(5 (17) Марта 1816 г.)

Выписка изъ журнала Статсъ-Секретаріата Царства Польскаго.

БОЖІЕЮ МИЛОСТІЮ
МЫ АЛЕКСАНДРЪ I,
ИМПЕРАТОРЪ ВСЕРОССІЙСКОЙ, ЦАРЬ ПОЛЬСКОЙ,
и проч., и проч., и проч.

Согласно 43-й статьѣ Конституціоннаго Устава, для указанія порядка, какимъ должны быть рѣшаемы просьбы приговоренныхъ къ наказаніямъ, испрашивающихъ Нашей милости,

„іż we wszystkich przypadkach, w których kryminaliści skazani przez Trybunały, odwoływaliby się do prawa udziału łaski, z konstytucyi dla Króla wypływającego, NAJJAŚNIEJSZY PAN oczekuje, iżby prośba w tej mierze poddana została JEGO decyzji, przez raport Ministra, który do swego raportu załączy raporta nadeszłe do niego od Trybunału i opinią swą, motywowaną okolicznościami każdego szczególnego przypadku.”

w Dreźnie, dnia 27 Listopada 1809 roku.

(podpisano) *Breza.*

№ 25.

Prawidła o ulaskawieniu skazanych na śmierć, dożywotnie lub 24-ro letnie więzienie i na inne kary.

(d. 5 (17) Marca 1816 r.)

Wypis z protokołu Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego.

z BOŻEJ ŁASKI
MY ALEXANDER I,
CESARZ WSZECH ROSSYI, KRÓL POLSKI,
etc, etc, etc.

W stosunku do art. 43 Ustawy Konstytucyjnej, w celu wskazania sposobu, w jakim podania osądzonych na karę, a do łaski NASZEJ udających się, załatwiane być mają, po

по выслушаніи мѣнія Общаго Собранія Государственнаго Совѣта Царства, Мы постановили и постановляемъ слѣдующее:

Статья 1.

Каждый, приговоренный окончательнымъ приговоромъ къ смертной казни, или же къ заточенію въ тюрьмѣ на всю жизнь или на 24 года, если бы онъ принесъ просьбу о помилованіи на основаніи 43 статьи Конституціоннаго Устава, то просьба его и поводы къ помилованію должны быть разсматриваемы, и сказанное его прошеніе, вмѣстѣ съ мѣніемъ подлежащаго Суда и Нашей Коммисіи Юстиціи, представлены на непосредственное Наше разрѣшеніе. Исполненіе же опредѣленнаго наказанія должно быть приостановлено, пока не воспослѣдуетъ объявленіе Нашей воли.

Статья 2.

Каждый, приговоренный къ низшему противъ упомятаго выше наказанію, равно пользуется правомъ обратиться съ своею просьбою о помилованіи, и таковая просьба его, вмѣстѣ съ мѣніями, о коихъ сказано въ предыдущей статьѣ, должна быть представлена Совѣту Управленія, и Нашъ Намѣстникъ, по выслушаніи мѣнія онаго Совѣта, властенъ сдѣлать собственное опредѣленіе, освобождая приговореннаго вполнѣ отъ наказанія, или смягчивъ оное, или же отвергая вовсе просьбу его о помилованіи.

Статья 3.

Исполненіе настоящей Нашей воли и внесеніе оной въ Дневникъ Законовъ поручаемъ Коммисіи Юстиціи.

Данъ въ С. Петербургѣ, 5 (17) Марта 1816 г.

(подписано) АЛЕКСАНДРЪ.

Контрасигнировалъ Министръ Статсъ-Секретарь,

(подписано) *И. Соболевскій.*

заси́гнениу зданія Ogólnego Zebrania Rady Stanu, postanowiliśmy i stanowimy co następuje:

Artykuł 1.

Każdy skazany wyrokiem ostatecznym na karę śmierci lub też więzienia, bądź na całe życie, bądź na przeciąg czasu dwudziesto-cztero letni, a któryby prośbę swą o ulaskawienie, w skutku art. 43 Ustawy Konstytucyjnej, podał, ma być z prośbą swą i powodami do ulaskawienia słuchany i też prośba jego wraz z opinią Sądu właściwego i Kommissyi NASZEJ Sprawiedliwości, do bezpośredniej NASZEJ decyzji przedstawiona—wykonanie zaś wskazanej kary, aż do oświadczenia się Woli NASZEJ, wstrzymane.

Artykuł 2.

Każdy na mniejszą karę, nad wymienioną artykułem poprzednim, skazany, ma również wolność udania się z prośbą o ulaskawienie i też prośba jego wraz z opiniami artykułami poprzednicmi wzmiankowanemi, podaną być ma do Rady Administracyjnej, której zdania Namiestnik NASZ wysłuchawszy, mocnym jest wydać swą decyzją, przychyłając się do darowania lub zmniejszenia kary, lub też odrzucając prośbę o ulaskawienie podaną.

Artykuł 3.

Wykonanie niniejszej NASZEJ Woli Kommissyi Sprawiedliwości i umieszczenie jej w Dzienniku Praw poleca.

Dan w Petersburgu, dnia 5 (17) Marca 1816 r.

(podpisano) ALEXANDER.

przez Cesarza i Króla, Minister Sekretarz Stanu,

(podpisano) *Ig. Sobolewski.*

N° 26.

Арестантъ можетъ быть вторично представленъ къ помилованію, если онъ покажетъ такіе поводы, которые въ первомъ прошеніи не были высказаны.

(27 Іюля 1816 г.)

по указу Его Величества
АЛЕКСАНДРА I,
ИМПЕРАТОРА ВСЕРОССІЙСКАГО, ЦАРЯ ПОЛЬСКАГО,
и проч., и проч., и проч.

НАМѢСТНИКЪ ВЪ ЦАРСТВѢ ПО ГОСУДАРСТВЕННОМУ СОВѢТУ.

Разсмотрѣвъ представленіе Правительственной Комисіи Юстиціи, что преступники, коимъ уже Правительство отказало въ помилованіи, безъ представленія новыхъ къ помилованію поводовъ, повторяютъ просьбы свои о помилованіи и напрасло утруждаютъ этимъ Правительство, — въ избежаніе впредь умноженія прошеній подобнаго рода, утруждающихъ напрасно Правительство, повелѣваемъ увѣдомить всѣ Уголовные Суды о томъ: что арестантъ, коему однажды отказано въ помилованіи, не можетъ вторично быть представленъ къ помилованію, за исключеніемъ того случая, если онъ при просьбѣ о помилованіи представитъ новые поводы, не изложенные въ первомъ прошеніи.

Исполненіе сего Нашего постановленія поручаемъ Правительственной Комисіи Юстиціи.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіи Совѣта Управленія 27 Іюля 1816 года.

(подписано) *Заіончскъ.*

N° 26.

Więzień powtórnie może być przedstawiony do łaski, gdy podaje powody przy pierwszej prośbie nie powołane.

(d. 27 Lipca 1816, roku.)

W IMIENIU NAJJAŚNIEJSZEGO
ALEXANDRA I,
CESARZA WSZECH ROSSYI, KRÓLA POLSKIEGO,
etc, etc, etc.

NAMIESTNIK KRÓLEWSKI W RADZIE STANU.

Zważywszy przedstawienie Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości, iż winowajcy, którym już ulaskawienie przez Rząd odmówioném zostało, bez przytoczenia nowych do ulaskawienia powodów, prosby swoje o ulaskawienie powtarzają i Rząd nadaremnie zatrudniają,—przeto zapobiegając nadal rozszerzeniu się podobnego gatunku prósb, niepotrzebnie Rząd zatrudniających,—wszystkie Sądy Kryminalne zawiadomione mieć chcemy: iż więzień, któremu ulaskawienie odmówione raz było, powtórnie do ulaskawienia przedstawiony być nie może, wyjąwszy przypadek, gdyby nowe powody, przy pierwszej prośbie nieprzywiedzione, do ulaskawienia podawał.

Dopełnienie niniejszego Naszego postanowienia, Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości polecamy.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administracyjnej d. 27 Lipca 1816 r.

(podpisano) *Zajęcsek.*

N° 27.

Просящіе о помилованіи и вмѣстѣ съ симъ оговаривающіе себѣ право на апелляціонную жалобу не прежде могутъ быть представляемы къ помилованію, пока дѣла о нихъ не будутъ окончательно разсмотрѣны судебнымъ порядкомъ.

(1 Февраля 1817 года.)

по указу Его Величества

АЛЕКСАНДРА I,

ИМПЕРАТОРА ВСЕРОССІЙСКАГО, ЦАРЯ ПОЛЬСКАГО,

и проч., и проч., и проч.

Намѣстникъ въ Царствѣ по Государственному Совѣту.

Велѣдствіе представленія Правительственной Комисіи Юстиціи, сдѣланнаго 1-го Февраля текущаго года о томъ: что нѣкоторые изъ подсудимыхъ, обращаясь къ помилованію, вмѣстѣ съ симъ оговариваютъ себѣ право заявленія кассационной жалобы, находимъ необходимымъ предписать Уголовнымъ Судамъ: дабы подсудимые, которые, прося о помилованіи, вмѣстѣ съ тѣмъ предоставляютъ себѣ право жаловаться Кассационному Суду, прежде чѣмъ будутъ представлены къ помилованію, обращались къ кассационному порядку, если имѣютъ на то право, и таковымъ, послѣ объявленія кассационнаго приговора, предоставляется возможность обращаться съ просьбой о помилованіи.

N° 27.

Odwołujący się do łaski i zarazem zastrzegający sobie drogę rekursu, nie wprzód może być przedstawiony do ułaskawienia, aż sprawa na drodze sądowej ostatecznie rozpoznana zostanie.

(d. 1 Lutego 1817 r.)

W IMIENIU NAJJAŚNIEJSZEGO

ALEXANDRA I,

CESARZA WSZECH ROSSYI, KRÓLA POLSKIEGO,

etc, etc, etc.

NAMIESTNIK KRÓLEWSKI W RADZIE STANU.

Z powodu przedstawienia Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości, w dniu 1 Lutego r. b. NAM uczynionego, iż niektórzy delikwenci, udając się do drogi ułaskawienia, razem zastrzegają sobie prawo rekursowania do kassacyi, znajdujemy potrzebę nakazania Sądom Kryminalnym: aby delikwenci, którzy żądając ułaskawienia, razem prawo rekursowania do Sądu Kassacyjnego sobie zastrzegają, pierwój niżeli do łaski przedstawieni będą, do drogi kassacyi, jeżeli im takowe prawo służy, udawali się, którym, po zapadłym wyroku kassacyjnym, zostaje wolność udawania się do łaski.

Исполненіе настоящаго Нашево постановленія предписываемъ Правительственной Коммисіи Юстиціи.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіи Совѣта Управленія, 1 Февраля 1817 года.

(подписано) *Заіончекъ.*

N° 28.

Обвиняемые въ уголовномъ преступленіи, только по истощеніи ими всѣхъ средствъ законной защиты, должны быть представляемы къ помилованію.

(14 (26) Августа 1817 года.)

Намѣстнику въ Совѣтъ.

МИНИСТРЪ СТАТСЬ-СЕКРЕТАРЬ.

Честь имѣеть сообщить Намѣстнику волю Государя Императора, заключающуюся въ слѣдующемъ:

Велѣдствіе доклада Коммисіи Юстиціи, отъ 10 Іюля сего года, касательно просьбы о помилованіи нѣкогого Викентія Матвѣя Рафала, приговореннаго Уголовнымъ Судомъ Люблинскаго и Подляскаго Воеводства къ смертной казни за убійство, и прошившаго о замѣнѣ смертной казни заключеніемъ въ тюрьмѣ, Его Императорско-Царское Величество объявилъ: что не находитъ достаточныхъ поводовъ къ спсехожденію къ его винѣ; принявъ однакоже во вниманіе: что упомянутый Судъ предоставилъ осужденному возможность принести на свой приговоръ апелляціонную жалобу, или просьбу о помилованіи; что преступникъ явственно не отказался отъ апелляціонной жалобы,

Wykonanie niniejszego Naszego postanowienia, Komisji Rządowej Sprawiedliwości polecamy.

Działo się w Warszawie, na posiedzenia Rady Administracyjnej, dnia 1 Lutego 1817 r.

(podpisano) *Zajęczek.*

N° 28.

Obwinieni o zbrodnię kapitalną, aż po wyczerpnięciu przez nich wszelkich środków prawnej obrony, mają być do łaski przedstawiani.

(d. 14 (26) Sierpnia 1817 r.)

do
Namiestnika w Radzie.

MINISTER SEKRETARZ STANU.

Ma honor udzielić Namiestnikowi Wolę NAJJAŚNIEJSZEGO PANA, wypisaną jak następuje:

Na raport Komisji Sprawiedliwości z daty 10 Lipca roku bieżącego, tyczący się odwołania do łaski niejakiego Wincentego Macieja Rafoła, skazanego na śmierć za zabójstwo wyrokiem Sądu Kryminalnego Województwa Lubelskiego i Podlaskiego i proszącego o zamienienie kary śmierci na więzienie,—NAJJAŚNIEJSZY CESARZ I KRÓL JEGOMOŚĆ oświadczył, iż nie znalazł dostatecznych powodów do przychylenia się do takowej prosby; zważywszy zaś, iż gdy skazanemu został Sąd rzeczony możność apelowania od wyroku lub odwołania się do łaski, on nie zrzekł się wyraźnie apellacyi, obierając sobie drogę ulaskawienia;—że z drugiej strony, kie-

оставивъ себѣ возможность просить о помилованіи; что, съ другой стороны, когда дѣло идетъ объ уголовномъ преступленіи, виновный не можетъ ни самъ лишать себя, ни быть лишеннымъ средствъ къ законной защитѣ, Государь Императоръ соизволилъ присовокупить, что слѣдственное дѣло о сказанномъ Викентіи Матвѣѣ Рафалѣ должно быть пренровождено въ Апелляціонный Судъ, заступающій мѣсто Кассационнаго Суда, и что Его Императорско-Царское Величество отерочилъ объявленіе окончательнаго своего рѣшенія относительно вышеупомянутой просьбы о помилованіи, пока не послѣдуетъ въ сказанномъ Апелляціонномъ Судѣ рѣшительнаго приговора.

Въ Царскомъ Селѣ, 14 (26) Августа 1817 года.

(подписано) *И. Соболевскій.*

N° 29.

Уголовнымъ преступленіемъ должно почитаться всякое преступленіе, влекущее за собою смертную казнь.

(6 (18) Сентября 1821 г.)

Намѣстнику въ Совѣтѣ.

Министръ Статсъ-Секретарь.

Честь имѣеть сообщить Намѣстнику нижеслѣдующую волю Его Императорскаго Величества:

Его Императорско-Царское Величество, получивъ свѣдѣніе: что Уголовные Суды Царства Польскаго выразили сомнѣніе относительно значенія и объема, какіе слѣдовало бы дать слову уголовныя наказанія, о коихъ упомянуто въ постановленіи Его Величества отъ 14 (26) Августа 1817 г., N. 1,259, въ которомъ Его Императорско-Царское Величество объявилъ: что въ тѣхъ случаяхъ, когда дѣло идетъ объ уголовныхъ преступ-

ды идие о збродне капиталне, winowajca nie może ani sam się pozbawiać, ani być pozbawionym środków prawnej obrony,—NAJJAŚNIEJSZY PAN raczył dodać, że sprawa przeciwko rzezonemu Wincentemu Maciejowi Rafałowi, ma być odślana do Sądu Apellacyjnego, w zastępstwie Sądu Kassacyjnego,—i że JEHO CESARSKO-KRÓLEWSKA MOŚĆ zawiesza finalne wyrzeczenie swe względem просьбы o ulaskawienie w mowie będącej, aż do zapadnięcia ostatecznego wyroku w rzezonym Sądzie Apellacyjnym.

w Carskiém Siele, dnia 14 (26) Sierpnia 1817 r.

(podpisano) *Ig. Sobolewski*

N° 29.

Za zbrodnię kapitalną uważać należy każdą zbrodnię karę śmierci za sobą pociągającą.

(d. 6 (18) Września 1821 r.)

do

Namiestnika w Radzie.

MINISTER SEKRETARZ STANU.

Ma honor udzielić Namiestnikowi Wolę NAJJAŚNIEJSZEGO PANA, wypisaną jak następuje:

„JEHO CESARSKO-KRÓLEWSKA MOŚĆ powziawszy wiadomość, iż Sądy Kryminalne Królestwa Polskiego oświadczyły wątpliwość względem znaczenia i rozciągłości, jakieby wypadło dać wyrazowi *kar kapitalnych*, o których jest wzmianka w decyzji NAJJAŚNIEJSZEGO PANA z dnia 14 (26) Sierpnia 1817 r., Nr. 1,259, przez którą NAJJAŚNIEJSZY CESARZ i KRÓL oświadczył: iż tam, gdzie idzie o zbrodnię kapitalne, skazany

леніяхъ, приговоренный не можетъ, до внесенія имъ просьбы о помилованіи на Высочайшее имя, ни самъ лишать себя, ни быть лишеннымъ средствъ къ защитѣ, предоставленныхъ ему закономъ; — Его Императорско-Царское Величество соизволилъ объявить: что въ вышесказанномъ постановленіи подъ названіемъ *уголовнаго преступленія* разумѣется всякое преступленіе, влекущее за собою смертную казнь, и что равно подъ названіемъ *уголовнаго наказанія* должно разумѣть смертную казнь.“

Въ Царскомъ Селѣ, 6 (18) Сентября 1822 г.

(подписано) *И. Соболевскій.*

N. 4,550.

N° 30.

Предписаніе, Судамъ, дабы они безотлагательно приводили въ дѣйствіе постановленія относительно подсудимыхъ, просившихъ о помилованіи.

(25 Марта 1824 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Такъ какъ, не смотря на изданныя Княземъ Намѣстникомъ въ Царствѣ постановленія, коими отказано въ помилованіи приговореннымъ къ наказаніямъ, Уголовные Суды часто не приводятъ тотчасъ въ дѣйствіе ареста, опредѣленнаго обвиненнымъ, остающимся на волѣ, и чрезъ то сказанные обвиненные пользуются случаемъ, чтобы неосновательно и излишне повторять просьбы объ оказаніи имъ помилованія; то Правительственная

nie może przed udaniem się do łaski Monarszej, ani sam się pozbawić, ani być pozbawionym środków obrony, jakich mu prawo dozwala, — JEHO CESARSKO-KRÓLEWSKA MOŚĆ oświadczyć raczył: iż rozumieć chciał w wyż rzezonęj decyzji przez *zbrodnię kapitalną*, każdą zbrodnię, karę śmierci za sobą pociągającą, a że również przez *karę kapitalną* rozumieć się powinna kara śmierci.“

w Carskiem Siele, dnia 6 (18) Września 1821 r.

(podpisano) *Ig. Sobolewski.*

Nr. 4,550.

N° 30.

Poleca Sądom, aby natychmiast wykonywały postanowienia w drodze łaski co do podsądnych wydane.

(d. 25 Marca 1824 r.)

do
Wszystkich Sądów Kryminalnych.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAWIEDLIWOŚCI.

Gdy pomimo wydanych postanowień Księcia Namiestnika Królewskiego, odmawiających ulaskawienia osądzonym na karę, częstokroć Sądy Kryminalne nie przyprowadzają zaraz do egzekucyi zawyroкованей kary aresztu na obwiniionych, na wolności będących, a przez to ciż obwinieni zyskują sposobność do bezzasadnego i niepotrzebnego powtarzania próśb o udzielenie im ulaskawienia, — przeto Kommissya Rzą-

Коммисія Юстиціи предписываетъ Уголовнымъ Судамъ, а тѣмъ самимъ и всѣмъ подвѣдомственнымъ имъ Судамъ, дабы они, тотчасъ послѣ полученія постановленія Князя Намѣстника въ Царствѣ, которымъ подсудимымъ или въ помилованіи отказано, или наказаніе смягчено, безотлагательно распорядились о приведеніи въ дѣйствіе таковыхъ постановленій; въ противномъ случаѣ, Правительственная Коммисія Юстиціи всякое замедленіе въ этомъ отношеніи и предоставленіе подсудимымъ времени къ обремененію властей новыми неосновательными просьбами будетъ считать виною Судовъ.

Варшава, 25 Марта 1824 года.

N. 2,824.

N° 31.

О томъ, что временное заключеніе помилованныхъ должно считать со дня Высочайшаго повелѣнія.

(3 (15) Іюня 1835 г.)

Выписка изъ журнала Статсъ-Секретаріата Царства Польскаго.

БОЖЕЮ МИЛОСТІЮ

МЫ НИКОЛАЙ I,

ИМПЕРАТОРЪ ВСЕРОССІЙСКІЙ, ЦАРЬ ПОЛЬСКІЙ,

и проч., и проч., и проч.

Для однообразія въ выполненіи постановленій Нашихъ, состоявшихся относительно преступниковъ, просившихъ о Нашемъ Царскомъ помилованіи, постановили и постановляемъ:

дова Справедливости залеца Сѣдowi Kryminalnemu, a przez to Sѣdom jego podwładnym zaleconém mieć chce, aby jak skoro odbiorą postanowienie Księcia Namiestnika Królewskiego, odmawiające ulaskawienia lub karę łagodzącą, tak zaraz nieodwłocznie na toż same postanowienie egzekucyą zarządzić powinny. W przeciwnym razie, Kommissya Rządowa Sправедливости wszelką w tym względzie zwłokę i zostawienie czasu do zarzucenia nowemi bezzasadnemi prośbami, na winę Sѣdu rachować będzie.

Warszawa, dnia 25. Marca 1824 r.

Nr. 2,824.

N° 31.

Wykonanie kary więzienia czasowego dla ulaskawionych, ma się rachować od dnia zapadłego postanowienia Monarszego.

(d. 3 (15) Czerwca 1835 r.)

Wypis z protokołu Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego.

z BOŻEJ ŁASKI

М Y N I К О Ł А J I,

CESARZ WSECH ROSSYI, KRÓL POLSKI,

etc, etc, etc.

W celu nadania jednostajności wykonaniu postanowień NASZYCH, zapadłych względem zbrodniarzy odwołujących się do łaski NASZEJ Królewskiej, postanowiliśmy i stanowimy:

Статья 1.

Во всѣхъ случаяхъ, въ которыхъ преступникамъ, просившимъ о помилованіи, приговоры, учиненные Судами, замѣнены Нами на временное заключеніе, приведеніе въ исполненіе таковаго заключенія имѣеть считаться со дня состоянія постановленія Нашего.

Статья 2.

Правило сіе имѣеть быть соблюдаемо и на будущее время при исполненіи таковыхъ же постановленій нашихъ, выключая случаи, когда Нами сдѣлано будетъ особое назначеніе.

Статья 3.

Приведеніе въ исполненіе сего постановленія Правительственной Коммисіи Юстиціи поручаемъ.

Данъ въ С. Петербургѣ, Юня 3 (15) дня 1835 года.

(подписано) НИКОЛАЙ.

Контрасигнировалъ Заступающій Министра Статсъ-Секретаря
Помощникъ его (подписано) *И. Туркулъ.*

Artykuł 1.

We wszystkich przypadkach, w których podobało się NAM karę, na którą odwołujący się do łaski NASZEJ zbrodniarz przez Sądy był skazany, zamienić na karę więzienia czasowego, wykonanie téjże kary więzienia ma się rachować od dnia zapadłego postanowienia NASZEGO.

Artykuł 2.

Taż sama zasada ma być zastosowaną i nadal w wykonaniu podobnych postanowień NASZYCH, wyjąwszy przypadki, w których inaczéj wyrzeczemy.

Artykuł 3.

Doprowadzenie niniejszego postanowienia do skutku Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości polecamy.

Dan w Petersburgu, dnia 3 (15) Czerwca 1835 r.

(podpisano) MIKOŁAJ.

przez Cesarza i Króla, Minister Sekretarz Stanu,
w zastępstwie pomocnik Ministra, (podp.) *Ig. Turkull.*

N° 32.

**Инструкция, указывающая формы, по какимъ должны
быть составляемы представленія къ помилованію.**

(17 (29) Октября 1851 г.)

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Предписаніемъ отъ 27 Декабря (8 Января) 1844 г., N. 201, къ которому приложены были соответственные образцы, Правительственною Коммисіею Юстиціи указаны формы, по какимъ должны быть составляемы табельныя представленія къ помилованію просящихъ о томъ изъ тюрьмы или свободныхъ преступниковъ, приговоренныхъ къ обыкновеннымъ наказаніямъ.

Изданными впоследствии распоряженіями, отъ 28 Декабря (9 Января) 1848/9 г., N. 643, и 1 (13) Декабря 1849 года, N. 17,490, Правительственная Коммисія Юстиціи обратила вниманіе Уголовныхъ Судовъ на замѣченныя въ дѣлаемыхъ ими представленіяхъ къ помилованію неправильности и уклоненія, во избѣжаніе таковыхъ впредь; распоряженіемъ же отъ 23 Іюля (4 Августа) 1848 года, N. 11,533 указала: какимъ порядкомъ слѣдуетъ представлять на утвержденіе приговоровъ и разсмотрѣніе прошеній о помилованіи такихъ преступниковъ, кои, по неполнотѣ доказательствъ, приговорены къ чрезвычайнымъ наказаніямъ.

Такъ какъ, не смотря на эти распоряженія, въ представленіяхъ Уголовныхъ Судовъ слишкомъ часто усматривались многія неправильности, то, во избѣжаніе оныхъ на будущее время, а равно для указанія однообразнаго порядка, какимъ должны быть составляемы Уголовными Судами представленія, Правительственная Коммисія Юстиціи постановила издать слѣдующее распоряженіе:

N° 32.

**Instrukcyя wskazująca formy w jakich przedstawienia
do łaski mają być czynione.**

(d. 17 (29) Października 1851 r.)

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAWIEDLIWOŚCI.

Reskryptem z dnia 27 Grudnia (8 Stycznia) 1844 roku, Nr. 201, przy którym dołączone były stosowne wzory, wskazany został przez Kommissyą Rządową Sprawiedliwości sposób, w jaki czynione być winny tabellaryczne przedstawienia do łaski, za odwołującemi się do niej z więzienia lub z wolności przestępcami, na kary zwyczajne skazanemi.

Późniejszymi rozporządzeniami z dnia 28 Grudnia (9 Stycznia) 1848/9 r., Nr. 643 i z dnia 1 (13) Grudnia 1849 r., Nr. 17,490, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości zwróciła uwagę Sądów Kryminalnych na dostrzeżone w przedstawieniach ich, w drodze łaski czynionych, niedokładności i zбоченія, dla unikania ich na przyszłość; zaś rozporządzeniem z dnia 23 Lipca (4 Sierpnia) 1848 r., Nr. 11,533, przepisała: jak przedstawiać należy, pod zatwierdzenie wyroków i rozpoznanie prośby o łaskę, takich przestępców, którzy, dla niezupełności dowodów, na karę podzwyczajną skazani zostali.

Gdy pomimo tych rozporządzeń, zbyt często w przedstawieniach Sądów Kryminalnych dostrzegać się dają liczne niedokładności,—przeto, tak dla zaradzenia im na przyszłość, jakoteż w celu ujednostajnienia sposobu czynienia przedstawień przez Sądy Kryminalne,—Kommissya Rządowa Sprawiedliwości postanowiła wydać następujące rozporządzenia:

I. Для составленія представлений о всѣхъ вообще преступникахъ, просящихъ помилованія, за исключеніемъ тѣхъ, коихъ просьбы о помилованіи на Высочайшее благоусмотрѣніе должны быть представляемы при особыхъ подробныхъ докладахъ, обыкновеннымъ и доннынѣ существующимъ порядкомъ, — должны служить слѣдующіе четыре рода табелей:

A) табель объ арестантахъ, приговоренныхъ къ обыкновеннымъ наказаніямъ и просящихъ о помилованіи;

B) табель о преступникахъ, остающихся на волѣ, приговоренныхъ къ обыкновеннымъ наказаніямъ и просящихъ о помилованіи;

C) табель объ арестантахъ, приговоренныхъ къ чрезвычайнымъ наказаніямъ, просящихъ о помилованіи, или же дозволившимся приговорами, относительно коихъ судебные приговоры подлежатъ утвержденію Его Свѣтлости Князя Намѣстника въ Царствѣ;

D) табель объ остающихся на волѣ, приговоренныхъ къ чрезвычайнымъ наказаніямъ преступникахъ, просящихъ о помилованіи, или дозволившимся приговорами, относительно коихъ судебные приговоры подлежатъ утвержденію Его Свѣтлости Князя Намѣстника.

II. Краткія перечни рапортовъ Уголовныхъ Судовъ, при которыхъ препровождаются табели, а равно лицевыя страницы самихъ табелей, то есть заглавія оныхъ, должны заключать въ себѣ вышеозначенныя разграниченія.

III. Въ табели подъ лит. А Уголовный Судъ долженъ записать всѣхъ арестантовъ, приговоренныхъ къ обыкновеннымъ наказаніямъ и просящихъ о помилованіи; въ случаѣ же, еслибы по одному и тому же дѣлу просили также о помилованіи другія лица, остающіяся на волѣ, то онѣ, всѣ вмѣстѣ, вносятся въ ту же табель. Еслибы, однако, въ числѣ арестантовъ, или же лицъ остающихся на волѣ, прикосновенныхъ къ одному и тому же дѣлу, былъ хотябы одинъ преступникъ, приговоренный къ чрезвычайному наказанію, — въ такомъ случаѣ уже всѣхъ,

I. Dla czynienia przedstawień za wszystkimi w ogóle odwołującymi się do łaski przestępcami, — z wyjątkiem tych, których prośba o łaskę do podnóża Tronu w oddzielnych, szczegółowych raportach, w zwykłym jak dotąd porządku przedstawioną być winna, — służyć będą następujące cztery gatunki tabell:

A) tabella więźni zwyczajnie ukaranych i o łaskę proszących;

B) tabella przestępców, na wolności zostających, zwyczajnie ukaranych i o łaskę proszących;

C) tabella więźni, podzwyczajnie ukaranych, proszących o łaskę, lub poprzestających na wyroku, względem których wyroki sądowe ulegają zatwierdzeniu J. O. Księcia Namiestnika Królestwa;

D) tabella przestępców, na wolności zostających, podzwyczajnie ukaranych, proszących o łaskę lub poprzestających na wyroku, względem których wyroki sądowe ulegają zatwierdzeniu Księcia Namiestnika Królestwa.

II. W treści raportów Sądu Kryminalnego, przy których nadsyłane są tabelle, tudzież na czele samych tabell, jako tytuły tychże, zamieszczane być winny powyższe określenia.

III. W tabelli ad A, wpisywać ma Sąd Kryminalny wszystkich więźni na kary zwyczajne skazanych i o łaskę proszących; gdyby zaś z jednej sprawy odwoływały się także do łaski inne osoby zostające na wolności, wszystkie razem w téj tabelli zamieszczone być mają. Jeżeliby jednak w liczbie uwięzionych lub z wolności odpowiadających i do jednej sprawy wpływających, znajdował się choć jeden przes-

прикосновенныхъ къ тому же дѣлу, слѣдуетъ внести въ таблицу подь лит. С.

IV. Въ таблицу подь лит. В слѣдуетъ записывать однихъ лишь остающихся на волю преступниковъ, приговоренныхъ къ обыкновеннымъ наказаніямъ; еслибы, однако, къ одному и тому же дѣлу прикосновенно было хотя бы одно лицо, приговоренное къ чрезвычайному наказанію и остающееся на волю, въ такомъ случаѣ слѣдуетъ всѣхъ ихъ внести въ таблицу подь лит. D.

V. Таблица подь лит. B должна заключать въ себѣ вообще арестантовъ, приговоренныхъ къ чрезвычайнымъ наказаніямъ, и, какъ уже сказано выше въ III-мъ пунктѣ, въ нее могутъ быть иногда вписаны, какъ арестанты, такъ и остающіеся на волю лица, приговоренныя къ обыкновеннымъ наказаніямъ, если они прикосновенны къ тому же дѣлу, вмѣстѣ съ приговоренными къ обыкновеннымъ наказаніямъ.

VI. Таблица подь лит. D должна служить вообще къ помѣщенію въ ней остающихся на волю преступниковъ, приговоренныхъ къ чрезвычайнымъ наказаніямъ; въ нее же придется иногда вписать и приговоренныхъ къ обыкновеннымъ наказаніямъ преступниковъ, остающихся на волю, а именно въ случаѣ, предвидѣнномъ въ IV-мъ пунктѣ.

VII. Въ табеляхъ подь лит. B и D, относящихся къ преступникамъ, остающимся на волю, слѣдуетъ записывать ни менѣе, ни болѣе десяти дѣлъ, не смотря на число лицъ, прикосновенныхъ къ онымъ. Что же касается таблицъ подь лит. A и C, служащихъ къ представленію арестантовъ, то, для ускоренія хода дѣлъ, Уголовный Судъ, не ожидая, пока соберется 10 дѣлъ, долженъ высылать эти таблицы тотчасъ же, по мѣрѣ поданныхъ прошеній о помилованіи.

VIII. Правительственная Комисія Юстиціи, прилагая при семъ четыре образца, служащія къ составленію вышеозначенныхъ таблицъ, предписываетъ, дабы, сходно съ тѣми же образцами:

тѣмъ подзвычайно укараны, wówczas już wszystkich z całej téj sprawy zamieścić należy w tabelli ad C.

IV. W tabelli ad B zamieszczać należy samych przestępców na wolności zostających, zwyczajnie ukaranych; gdyby zaś do jednéj sprawy wchodziła choć jedna osoba, podzвычайно ukarana, zostająca na wolności, wtedy wszystkich zamieścić przypadnie w tabelli ad D.

V. Tabella ad C obejmować będzie w ogólności więźni podzвычайно ukaranych, a jak się to już wyżej ad III nadmienilo, mogą się zdarzyć do zamieszczenia w niej więźnie i osoby, z wolności, zwyczajnie ukarane, jeżeli one do jednéj sprawy z podzвычайно ukaranemi wpływają.

VI. Tabella ad D posłuży w ogólności do zamieszczenia przestępców zostających na wolności, podzвычайно ukaranych, a w niej zdarzyć się mogą do zamieszczenia i przestępcy, zwyczajnie ukarani, na wolności zostający, a to w przypadku ad IV przewidzianym.

VII. W tabellach ad B i D, dotyczących przestępców na wolności zostających, ani mniej, ani więcej nad dziesięć spraw, bez względu na liczbę osób, zamieszczać należy. Co się dotyczy tabell ad A i C, służących do przedstawiania więźni, dla zapewnienia pospiechu, Sąd Kryminalny nie potrzebuje oczekiwać na zebranie się 10 spraw, lecz zaraz, w miarę wnoszonych próśb o łaskę, tabelle te nadsyłać.

VIII. Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, załączając cztery wzory do układania powyższych tabell posługujące, mieć chce, aby stosownie do tychże wzorów:

b) если въ дѣлѣ описывается воровство, то означить коротко, какимъ образомъ оно было совершено, обстоятельства сопровождавшія дѣйствіе, родъ украденныхъ предметовъ, цѣну оныхъ, пополненъ ли и на сколько убытокъ; если же, сверхъ главной кражи, имѣются еще менѣе значительныя, совершенныя обыкновеннымъ образомъ, воровства, которыя служили лишь къ усилению наказанія, то показать вообще число оныхъ, общій убытокъ и на сколько онъ вообще пополненъ или не отысканъ;

c) въ преступленіяхъ, причинившихъ поврежденіе здоровью, обозначить, къ какому именно роду отнесены лекаремъ таковыя поврежденія и какія произошли отъ нихъ послѣдствія; во всѣхъ прочихъ же личныхъ ссорахъ, показать существенныя причины къ онымъ;

d) при описаніи дѣйствій не обозначать вовсе числа, когда совершено преступленіе, развѣ представлялась бы надобность изяснить, что преступленіе совершено во время дѣйствія прежнихъ законовъ; равно не слѣдуетъ именовать деревни, фамиліи лицъ, потерпѣвшихъ убытокъ и другихъ, а также всѣхъ прочихъ излишнихъ обстоятельствъ; но, вмѣсто фамилій обиженныхъ лицъ, обозначать, гдѣ это необходимо, состояніе лица, для того, чтобы показать, какъ и въ какой мѣрѣ преступленіе было для него ошутительно, и то—или по мѣрѣ зажиточности, если преступленіе совершено противъ чужой собственности, или же по званію лица, если противъ потерпѣвшаго оскорбленіе или несправедливость;

e) если въ дѣйствіи участвовало болѣе лицъ, которыя одновременно не просятъ о помилованіи, то слѣдуетъ оговорить, какъ поступлено въ отношеніи къ этимъ лицамъ, напр: въ сообществѣ двухъ другихъ соучастниковъ, пынѣ уже умершихъ, или окончательно осужденныхъ, или по мѣстопробыванію неизвѣстныхъ, или, кои принесли аппеляціонную жалобу въ высшія судебныя мѣста, и т. п.

Что же касается образцовъ табелей подъ лит. *C* и *D*, въ третьей графѣ, служащей къ обозначенію свѣдѣній, за что

b) jeżeli przedmiotem opisu jest kradzież, wyrazić krótko: sposób jej dokonania, okoliczności czynowi towarzyszące, rodzaj przedmiotów skradzionych, ich wartość, czyli i o ile szkoda odzyskana; jeśli zaś obok głównej kradzieży, zachodzą pomniejsze, sposobem prostym spełnione, które tylko do obostrzenia kary posłużyły, wyrazić w ogóle ich liczbę, ogólną szkodę i o ile takowa w ogóle odzyskana lub nieodzyskana;

c) w przestępstwach przynoszących uszczerbek zdrowia, wyrazić: do jakiego rzędu obrażenia przez lekarza odniesione i jakie z nich powstały następstwa, a we wszystkich zajęciach osobistych, przytoczyć treściwie powód do takowych;

d) w opisach czynów nie zamieszczać daty spełnionego przestępstwa, chyba by chodziło o wykazanie, że przestępstwo za dawnego prawa spełnione, tudzież nie wymieniać nazwisk wsi, osób pokrzywdzonych i innych, tudzież wszelkich niepotrzebnych okoliczności, ale w miejsce nazwiska osób pokrzywdzonych, wyrazić, gdzie tego potrzeba, stan osoby, dla wykazania, czyli i jak dalece przestępstwo dotkliwie jej dało się uczuć, a to, albo w miarę zamożności, jeżeli przestępstwo było z rodzaju przeciw własności, lub też w miarę godności osoby, jeżeli zaszła względem niej obraza lub pokrzywdzenie;

e) jeżeli do czynu wpływało więcej osób, które łącznie do łaski nie udają się, wspomnieć należy, jak względem tych osób postąpiono, np: w towarzystwie dwóch innych współsprawców, już nateraz nieżyjących, albo prawomocnie załatwionych, albo z pobytu niewiadomych, albo którzy do wyższej odwołali się instancyi i t. p.

Co się zaś dotyczy wzorów do tabell ad *C* i *D*, w rubryce trzeciej, posługującej do zamieszczania: wiadomości za

и на основаніи какихъ доказательствъ преступникъ приговоренъ къ наказанію; то, сверхъ общихъ вышеозначенныхъ примѣчаній къ такой же графѣ въ табеляхъ о приговоренныхъ къ чрезвычайнымъ наказаніямъ, соблюдать слѣдующія правила:

a) сперва показать, въ чемъ именно обвиненъ преступникъ, примѣняя сіе всегда къ тѣмъ только обвиненіямъ, за которыя определено чрезвычайное наказаніе, и пропуская другія, недоказанныя обвиненія;

b) за симъ обозначать, запырался ли вполне въ обвиненіи или отчасти; далѣе показать законныя улики, въ силу которыхъ, доказательство было признано убѣдительнымъ.

Въ семъ послѣднемъ случаѣ, не занимаясь подробнымъ описаніемъ мелочныхъ обстоятельствъ, ограничиваться главными пунктами, которые по закону считаются уликами, и такъ напр: доказательство, не смотря на запырательства, признано убѣдительнымъ по слѣдующимъ уликамъ:

1. что владѣль украденнымъ предметомъ, но не оправдался въ честномъ приобрѣтеніи онаго;
2. что другимъ, вмѣстѣ съ нимъ обвиненнымъ, оговоренъ въ соучастіи;
3. что не оправдался на счетъ пребыванія своего на мѣстѣ въ то время, когда совершена была кража и проч.;
4. что дурного поведенія;

c) еслибы къ одному и тому же дѣлу прикосновены были преступники, приговоренные къ чрезвычайнымъ и къ обыкновеннымъ наказаніямъ (что случиться можетъ, какъ это упомянуто подъ N. III и IV), или же, еслибы случилось, что въ отношеніи къ одному преступнику, приговоренному по одному обвиненію къ чрезвычайному наказанію, относятся и другихъ совершенно доказанныхъ обвиненія, тогда описаніе преступнаго дѣйствія, въ третьей графѣ, слѣдуетъ направлять такъ, чтобы въ отношеніи къ лицамъ приговореннымъ къ обыкновеннымъ наказаніямъ, а также въ отношеніи къ преступленіямъ, вполне доказаннымъ, ограничиться лишь описаніемъ самыхъ преступныхъ дѣйствій, какъ въ табеляхъ подъ лит. А и В, относительно

ко преступца skazany i na mocy jakich dowodów, prócz ogólnych powyższych uwag do tej rubryki, w tabellach dotyczących podzwyczajnie skazanych, zachować następujące zasady:

a) wyrazić najprzód, o co przestępca obwiniony został, stosując to zawsze do tych tylko zarzutów, za które kara podzwyczajna wymierzona, a opuszczając inne zarzuty nieudowodnione;

b) następnie wyrazić, czy zupełnie lub w czym zarzutu zaprzeczył, a dalej wskazać poszlaki prawne, z mocy których dowód bliski jest ustanowiony.

W tym ostatnim względzie, nie wdając się w szczegółowe opisy drobiazgowych okoliczności, ograniczyć się na głównych punktach, wedle prawa za poszlaki uważanych i tak np. dowód bliski, pomimo zaprzeczenia, ustanowiony został z tych poszlak:

1. że był w posiadaniu przedmiotu skradzionego, a nieusprawiedliwił się z godziwego nabycia takowego;
2. że przez współobwinionego powołany został jako współsprawca;
3. że z czasu dokonania kradzieży nieusprawiedliwił się i t. p.;
4. że jest złej moralności;

c) gdyby w jednej sprawie zachodził zbieg przestępców podzwyczajnie ukaranych ze zwyczajnie skazanymi, (co jak ad III i ad IV wyrażono, może mieć miejsce) albowież względem jednego przestępcy, w jednym zarzucie podzwyczajnie ukaranego, zbieg innych zarzutów zupełnie mu dowiedzionych miał miejsce, wówczas opisanie czynu przestępnego w rubryce trzeciej tak skierować należy, aby względem osób zwyczajnie ukaranych, tudzież względem czynów zupełnie dowiedzionych, ograniczyć się tylko na opisanii samych czynów,

же лицъ приговоренныхъ къ чрезвычайнымъ наказаніямъ, или же дѣйствій вполне не доказанныхъ, при описаніи преступныхъ дѣйствій означить вмѣстѣ съ тѣмъ родъ улики, которая служила основаніемъ полнаго доказательства;

4. въ четвертой графѣ показать свѣдѣнія: былъ ли преступникъ прежде наказанъ, сколько разъ и за что именно, то есть напр. за воровство, за оказанную преступнику помощь и т. п., а также—былъ ли онъ помилованъ или нѣтъ.

Свѣдѣній же о томъ, былъ ли прежде подвергнутъ отвѣтственности и за что именно, нѣтъ надобности помѣщать въ этой графѣ, но слѣдуетъ оговорить сіе въ мнѣніи Уголовнаго Суда, и то въ такомъ только случаѣ, если обстоятельство это служить поводомъ къ отказу ему въ помилованіи;

5. въ пятой графѣ:

a) на какое именно время, къ какому роду заключенія а также къ какому числу ударовъ розгами, или же какому либо другому наказанію и съ какими усиленіями онаго, напр. съ клейменіемъ и проч., приговоренъ подсудимый, а засимъ показать: приговоромъ котораго именно Суда и число, въ которое онъ состоялся;

b) слѣдуетъ здѣсь пропустить всякія ссылки на статьи закона, число пріемовъ тѣлеснаго наказанія, послѣдствія наказаній, къ коимъ относится напр. полицейскій надзоръ и т. п.;

c) при означеніи числа состоявшагося приговора, коимъ преступникъ подвергнутъ наказанію, слѣдуетъ показать лишь число окончательнаго приговора; когда же случится нѣсколько преступниковъ, приговоренныхъ особыми приговорами и прикосновенныхъ къ одному и тому же дѣлу, то слѣдуетъ о каждомъ показать, когда о комъ изъ нихъ состоялся окончательный приговоръ;

d) въ табеляхъ по образцу подъ лит. *C* и *D*, въ пятой графѣ, присовокупить, просилъ ли приговоренный о помилованіи, или довольствовался приговоромъ.

Въ табеляхъ же подъ лит. *A* и *B* не писать вовсе ненужнаго выраженія, употребляемаго обыкновенно Судами, что под-

какъ въ табеляхъ *ad A* и *B*; зашъ взглядомъ осѣбъ подзвычайнне skazanych lub czynѡw niezupełnie udowodnionych, przy opisanіu czynѡw, wymienić zarazem rodzaj poszlak, ktѡre do ustanowienia bliskiego dowodu posłużyły.

4. W rubryce czwartej zamieścić wiadomośc, czy przestępcęa był poprzednio karany, ile razy, za co mianowicie, to jest, np: za kradzież, za danę pomoc przestępcy i t. p., oraz czyli był ułaskawiony lub nie.

Czy zaś był poprzednio pociągany i o co, umieszczać tego w tej rubryce nie potrzeba, ale wspomnieć należy o tém w opinii Sądu Kryminalnego i to wtenczas tylko, jeżeli ta okoliczność staje się powodem do odmówienia łaski.

5. W rubryce piątej:

a) na jaki mianowicie przeciąg czasu, jakiego rodzaju więzienia, oraz na jaką ilość razѡw chłosty, lub na jaką innę karę i z jakimi jej obostrzeniami np: z piętnowaniem i t. p. skazany, a dalej wyrazić ktѡrego Sądu, oraz jakiej daty wyrokiem;

b) opuścić tu należy wszelkie cytacye artykułѡw prawa i ilości rat chłosty, skutkѡw kar, do jakich należy np: dozѡr policyjny i t. p.;

c) przy cytowaniu daty wyroku, którym przestępcęa skazany, powołać należy tylko datę wyroku ostatecznego; gdy zaś zachodzi zbieg przestępcѡw, oddzielnemi wyrokami ukaranych, a do jednej sprawy wpływających, względem kaźdego z nich, data wyroku ostatecznego zacytowanę być powinna;

d) w tabellach wedle wzoru *ad C* i *D*, w rubryce piątej, dodać, czy skazany prosi o łaskę lub czyli na wyroku poprzestał.

W tabellach zaś *ad A* i *B*, nie pisać wcale niepotrzebnego wyrażenia, ktѡrego Sądy używać zwykły, że od wy-

судимый, послѣ объявленія ему приговора, просилъ о помилованіи, такъ какъ само представленіе, дѣлаемое лишь относительно просящихъ о помилованіи, достаточно въ томъ убѣждаетъ;

6. шестая графа въ табеляхъ подѣ лит. *C* и *D* служить къ показанію свѣдѣній, какому именно преступникъ подлежалъ бы наказанію, въ случаѣ, еслибы противъ него существовали полныя доказательства; а посему, если встрѣтятся нѣсколько преступниковъ, приговоренныхъ къ обыкновенному и къ необыкновенному наказаніямъ, то, послѣ описанія наказанія, которому могли бы подвергнуться послѣдніе, въ случаѣ, еслибы имѣлись полныя доказательства, — въ отношеніи къ прочимъ писать: „прочіе приговорены къ обыкновеннымъ наказаніямъ;“

7. седьмая графа въ табели подѣ лит. *C* и соответственная оной же шестая графа табели лит. *A*, служатъ для помѣщенія свѣдѣній, съ котораго именно времени преступникъ содержится въ тюрьмѣ, и съ какого числа несетъ наказаніе; свѣдѣнія эти слѣдуетъ показать съ точностію; если же въ числѣ прикосновенныхъ къ одному и тому же дѣлу находятся арестанты и остающіеся на волѣ преступники, просящіе о помилованіи, то, послѣ означенія вышесказанныхъ свѣдѣній, относительно каждаго изъ арестантовъ, слѣдуетъ показать, что прочіе остаются на волѣ;

8. осьмая графа въ табели подѣ лит. *C* и соответственная оной: седьмая въ табеляхъ подѣ лит. *A* и *D* и шестая въ табели подѣ лит. *B* служатъ для записанія мнѣнія Уголовнаго Суда, которое должно основываться на краткомъ и существенномъ изясненіи уважительныхъ поводовъ къ помилованію и заключать въ себѣ все подробности относительно предлагаемаго помилованія, а не вообще, какъ это Суды обыкновенно дѣлаютъ, употребляя выраженія: „Уголовный Судъ, по поводамъ, приведеннымъ въ протолярномъ прошеніи о помилованіи, предлагаетъ смягченіе наказанія,“ — влѣдствіе чего мнѣніе ихъ не дѣйствительно.

Если Уголовный Судъ предлагаетъ отказать которому либо изъ преступниковъ въ помилованіи, тогда нѣтъ уже надобности

roku odwołał się do łaski, gdyż samo przedstawienie, które się czyni tylko za prośzącemi o łaskę, już tego dowodzi.

6. Rubryka szósta w tabellach ad *C* i *D*, służy do zamieszczenia wiadomości, na jaką karę zasługiwałby przestępca, w razie gdyby dowód był zupełny. Jeżeli więc zachodzi zbieg przestępców zwyczajnie ukaranych z podzwyczajnie ukaranymi, po opisaniu kary spotkać mogącej tych ostatnich, wrazie zupełności dowodu, co do innych zamieścić: „inni ukarani są zwyczajnie.“

7. Rubryka siódma w tabelli ad *C* i odpowiednia jęj szósta w tabelli ad *A*, służy do umieszczenia wiadomości, od której daty przestępca zostaje w więzieniu, a od której ma karę policzoną; wiadomość tę dokładnie wpisywać należy; jeżeli zaś znajdują się pomiędzy uwięzionymi przestępcy, z wolności do tęj samęj sprawy wpływający i proszący o łaskę; po wymienieniu rzeczonęj wiadomości względem kaźdego z uwięzionych, wyrazić należy, iż inni zostają na wolności.

8. Rubryka ósma w tabelli ad *C* i odpowiednia jęj siódma w tabellach ad *A* i *D*, zaś szósta w tabelli ad *B*, służy do zamieszczenia opinii Sądu Kryminalnego, która na treściwym wymienieniu powodów przemawiających za ulaskawieniem opartą i szczegółowo pod względem proponowanego ulaskawienia wyrażoną być powinna, nie zaś ogółowo, jak to niekiedy Sądy czynić zwykły wyrażając się: „Sąd Kryminalny, z powodów w protokóle odwołania się przywiedzionych“ wnosi za złagodzeniem kary, — przez co opinia ich nie jest zupełną.

Jeżeli Sąd Kryminalny wnosi przeciwko ulaskawieniu którego przestępcy, nie zachodzi już wówczas potrzeba przy-

упоминать объ уважительныхъ поводахъ къ помилованію, на-противъ того, слѣдуетъ ограничиться показаніемъ поводовъ, существующихъ противъ помилованія; напр: Уголовный Судъ по поводу несправимости просителя, или умѣреннаго наказанія. Само собою разумѣется, что мнѣнія Уголовнаго Суда должны слѣдовать по выслушаніи заключеній Царскаго Прокурора.

9. Последняя графа должна быть оставлена, для внесенія въ оную заключения Правительственной Коммисіи Юстиціи.

IX. Табелѣ о просящихъ помилованія должны быть писаны четкимъ почеркомъ, грамматически, чисто и порядочно; между строками должны быть соблюдаемы соответственные промежутки, дабы строки не были писаны слишкомъ близко одна отъ другой; на обѣихъ страницахъ, содержащихъ въ себѣ всѣ графы, писать не болѣе двухъ меньшихъ дѣлъ, большее же дѣло на одной только страницѣ.

X. Къ этимъ табелямъ слѣдуетъ приобщить:

a) подлинныя протоколы, въ которыхъ значатся поводы прошеній о помилованіи;

b) свидѣтельства надзирателей тюремъ и лекарей касательно арестантовъ;

c) свидѣтельства мѣстной власти о поведеніи преступниковъ, остающихся на волѣ, если таковыя будутъ ими предъявлены, или имѣются при слѣдственныхъ дѣлахъ; въ противномъ случаѣ истребованіе подобнаго рода свидѣтельствъ должно послѣдовать лишь тогда, если Уголовный Судъ, въ подтвержденіе своего мнѣнія, признаетъ сіе необходимымъ;

d) слѣдственные дѣла о всѣхъ такихъ просящихъ о помилованіи, которые приговорены къ уголовнымъ наказаніямъ. Что касается препровожденія копій приговоровъ; то Правительственная Коммисія Юстиціи, въ видахъ уменьшенія канцелярскихъ занятій, временно предписываетъ, дабы къ табелямъ подъ лит. А и С, относящимся къ арестантамъ, были приложены слѣдственные дѣла, и то лишь тѣ тетради, въ коихъ находятся подлинныя приговоры, а также ревизіонныя слѣдственные дѣла, если въ нихъ заключаются приговоры вышнихъ су-

тачания powodów za nim przemawiających, ale owszem ograniczyć się należy na wskazaniu powodów przeciw ulaskawieniu będących, np: Sąd Kryminalny, z powodu niepoprawności odwołującego się lub umiarkowanej kary etc. Rozumie się samo przez się, iż opinie Sądu Kryminalnego, następować winny po wysłuchaniu wniosków Prokuratora Królewskiego.

9. Rubryka ostatnia pozostawioną być ma do zapisania opinii Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości.

IX. Tabelle w drodze łaski pisane być powinny charakterem wyraźnym, gramatycznie, czysto i porządnie, pomiędzy wierszami zachowane być mają stosowne odstępy, aby niezbyt blisko wiersz przy wierszu był pisany; na obu dwóch stronnicach, obejmujących wszystkie rubryki, nie więcej jak dwie sprawy mniejsze wpisywać należy, większą zaś jedną tylko.

X. Do tych tabell dołączyć należy:

a) protokoły, obejmujące powody odwołania się do łaski, w oryginałach;

b) świadectwa nadzorców i lekarzy, względem więźni;

c) zaświadczenia miejscowej władzy co do konduity przestępców na wolności zostających, jeżeli takowe przez nich złożone będą lub przy aktach sprawy znajdują się; w przeciwnym bowiem razie, ściąganie takich świadectw wtedy tylko nastąpić powinno, gdy tego Sąd Kryminalny dla uzasadnienia swjej opinii uzna potrzebę;

d) akta spraw, względem wszystkich takich odwołujących się do łaski, którzy na kary główne są skazani. Co się dotyczy nadsyłania odpisów wyroków, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, dla zmniejszenia zatrudnień kancelaryjnych, rozporządza natęraz, aby do tabell ad A i C, dotyczących więźni, dołączone były akta spraw i to te tylko volumina, w których znajdują się oryginały wyroków, tudzież akta nadzorcze, jeżeli obejmują wyroki wyższych instancyj. Gdyby nadesłanie akt, albo ich zbyt obszerność, albo łączność

дебныхъ инстанцій. Еслибы, при пересылкѣ слѣдственныхъ дѣлъ, явились какія либо препятствія, по причинѣ излишней ихъ обширности, или множества обвиненныхъ лицъ, принесшихъ апелляціонныя жалобы въ высшія судебныя мѣста, или же какія либо другія причины, могущія замедлить ходъ дѣла,—въ такомъ случаѣ, а равно при табеляхъ подъ лит. *B* и *D*, касающихся преступниковъ, остающихся на волю, достаточно будетъ прислать копию приговора 1-й степени суда, обозначая на оныхъ одни лишь сентенціи приговоровъ высшихъ судебныхъ инстанцій, если таковыми не отмѣненъ и не измѣненъ приговоръ 1-й инстанціи, въ противномъ случаѣ, слѣдуетъ препроводить копию того приговора, по которому наказаніе должно быть приведено въ исполненіе, съ обозначеніемъ на оной сентенціи прочихъ приговоровъ.

При слѣдственныхъ дѣлахъ, разсмотрѣнныхъ X Департаментомъ Правительствующаго Сената, во всякомъ случаѣ слѣдуетъ препроводить копию приговора того же Департамента, помѣщая на таковой сентенціи приговоры низшихъ судебныхъ инстанцій.

XI. Въ обезпеченіе надлежащаго исполненія вышеозначенныхъ распоряженій, Правительственная Коммисія Юстиціи постановила увѣдомить о нихъ Уголовныя Суды, посредствомъ Г. Предсѣдателя, и вмѣстѣ съ симъ предписать ему распорядиться о сообщеніи копии этихъ распоряженій, а также препровождающихся при семъ образцовъ, каждому изъ дѣлопроизводителей, занимающихся составленіемъ докладовъ о просящихъ помилованія, и наблюдать, дабы каждый вновь поступающій на службу дѣлопроизводитель надлежаще ознакомился съ упомянутыми распоряженіями.

Вмѣстѣ съ симъ Правительственная Коммисія Юстиціи, вмѣняя Предсѣдателю въ обязанность блюсти лично со всею точностію за соответственностію и согласностію во всѣхъ малѣйшихъ подробностяхъ составленіемъ табельныхъ представленій о просящихъ помилованія, о коихъ упомянуто въ сказанныхъ

вспѣловинionych, którzy do wyższej udają się instancji, albowiteż jakowe inne, sprawę na zwłokę narazić mogące zachodziły przeszkody,—wówczas, jak również przy tabellach ad *B* i *D*, dotyczących przestępców na wolności zostających, dostatecznym będzie nadesłać odpis wyroku pierwszej instancji, z zamieszczeniem na nim samych tylko sentencji wyroków wyższych instancji, jeżeli te wyroku pierwszej instancji nie uchyliły ani go nie zmieniły; w przeciwnym wypadku, nadesłać należy odpis wyroku, z którego kara ma się wykonywać, a na nim zamieścić sentencje innych wyroków.

W sprawach które sądzone były przez X Departament Rządzącego Senatu, w każdym razie nadesłać odpis wyroku tegoż Departamentu, z zamieszczeniem na nim sentencji wyroków niższych instancji.

XI. Dla zapewnienia należytego wykonania powyższych rozporządzeń, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości postanowiła podać je do wiadomości Sądu Kryminalnego, przez pośrednictwo W. Prezesa z poleceniem, iżby zarządził zakomunikowanie ich odpisu, tudzież przesyłających się wzorów, dla każdego z referentów zamujących się sporządzaniem przedstawień w drodze łaski i dopilnował, aby każdy nowowchodzący referent, z rozporządzeniami temi należycie obznajmił się.

Przytém Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, wkładając na W. Prezesa obowiązek, aby sam osobiście jak najściślej przestrzegał, iżby tabellaryczne przedstawienia w drodze łaski czynione, były zgodnie i odpowiednio wszelkim, choćby najdrobniejszym szczegółom objętym w tychże rozporządze-

распоряженіяхъ,—надѣется, что эти распоряженія, сдѣланныя въ возобновеніе неоднократно дѣлавшихся прежде, будутъ уже достаточны для упроченія навсегда необходимаго въ этомъ отношеніи порядка и точности; и что Уголовные же Суды, проникнувшись полнымъ усердіемъ къ службѣ по столь важному предмету, не дадутъ болѣе повода къ порицанію ихъ дѣйствій.

Варшава, 17 (29) Октября 1851 года.

(подписано) *Бржезинскій.*

N. 18,427.

niach, spodziewa się, że one, w ponowieniu tylolicznych reskryptów wydane, dostatecznymi już będą do ustalenia raz na zawsze potrzebnego w tym względzie porządku i dokładności, a Sądy Kryminalne, przejmując się z całą gorliwością dobrem służby w tak ważnym przedmiocie, nie dadzą więcej powodu do monitowania ich czynności.

Warszawa, dnia 17 (29) Października 1851 r.

(podpisano) *Brzeziński.*

Nr. 18,427.

Приложение къ N. 32.

Л И Т. А.

Табель о приговоренныхъ къ обыкновенному наказанію
арестантахъ, просящихъ о помилованіи, представлен-
ная Уголовнымъ Судомъ, N. губерніи.

Номеръ по порядку.	Имя, фамилія, отъ роду дѣтъ, вѣроисповѣданія и т. д.	Описаніе преступленія.	Подвергался ли уже наказанію.

Къ какому наказанію и какому Судомъ приговоренъ.	Съ котораго числа несетъ наказаніе.	Мнѣніе Уголовнаго Суда, въ какой степени заслуживаетъ помилованія.	Мнѣніе Правительственной Коммисіи Юстиціи.

Numer porządkowy.	Imię, nazwisko, wiek, religia i t. d.	Opis przestępstwa.	Czy był poprzednio karany.	Na jaką karę i którego Sądu wyrokiem skazany.	Od którego dnia karę cierpi.	Opinia Sądu Kryminalnego, jak dalece na ulaskawienie zasługuje.	Opinia Komisji Rządowej Sprawiedliwości.

Имя	Възвѣщеніе	Судимости	Судимости
-----	------------	-----------	-----------

Приложеніе къ N. 32.

Л И Т. В.

Табель объ остающихся на волѣ преступникахъ,
приговоренныхъ къ обыкновенному наказанію и про-
сящихъ о помилованіи, представленная Уголовнымъ
Судомъ, N. губерніи.

Номеръ по порядку.	Имя, фамиія, отъ роду лѣтъ, вѣроисповѣданіи и т. д.	Описаніе проступка.	Подвергался ли прежде наказанію.

Къ какому наказанію и какому Судомъ приговоренъ.	Мнѣніе Уголовнаго Суда, въ какой степени заслуживаетъ помилованія.	Мнѣніе Правительственной Коммисіи Юстиціи.

Numer porządkowy.	Imię, nazwisko, wiek, religia i t. d.	Opis przestępstwa.	Czy był poprzednio karany.

Na jaką karę i którego Sądu wyrokiem skazany.	Opinia Sądu Kryminalnego, jak dalece na ulaskawienie zasługuje.	Opinia Komisji Rządowej Sprawiedliwości.

Приложение къ N. 32.

ЛИТ. С и D.

Списокъ приговореннымъ къ чрезвычайному наказанію преступникамъ, просящимъ о помилованіи, а также довольствующимся приговорами, касательно коихъ судебные приговоры подлежатъ утверженію Намѣстника въ Царствѣ Польскомъ, представленный Уголовнымъ Судомъ N. губерніи.

Примѣчаніе. Списокъ остающимся на волю преступникамъ, приговореннымъ къ чрезвычайнымъ наказаніямъ, занимаетъ тѣ же самыя графы, кромѣ N. 7-й.

Номеръ.	Имя, фамилія, отъ роду лѣтъ, занятіе и мѣсто жительства подсудимаго.	За что присужденъ къ наказанію и на основаніи какихъ доказательствъ.	Подвергался ли прежде наказанію.	Къ какому наказанію какимъ Судомъ приговоренъ, а также довольствовался ли приговоромъ или подалъ апелляціонную жалобу.

Какому подлежалъ бы наказанію, если бы въ винѣ былъ совершенно изобличенъ.	Съ котораго числа несетъ наказаніе или остается на свободѣ.	Мнѣніе Уголовнаго Суда.	Мнѣніе Правительственной Коммисіи Юстиціи.

Do N-ru 32.

LIT. C. i D.

Lista przestępców, podzwyczajnie ukaranych i proszących o łaskę, tudzież poprzestających na wyroku, względem których wyroki sądowe ulegają zatwierdzeniu Namiestnika Królestwa, przedstawiona przez Sąd Kryminalny Gubernii N.

Uwaga: Lista przestępców na wolności zostających, podzwyczajnie ukaranych — obejmuje w sobie teżsame rubryki, z pominięciem jedynie rubryki 7-jej.

Numer.	Imię, nazwisko, wiek, religia, stan i miejsce zamieszkania skazanego.	Za co na karę skazany i na mocy jakich dowodów.	Czy poprzednio był karany.	Na jaką karę, którego Sądu wyrokiem skazany, oraz czy na wyroku poprzestał, lub odwołał się do łaski.

Na jaką zasługiwałby karę gdyby dowód był zupełny?	Od którego dnia cierpi karę, lub czy zostaje na wolności.	Opinia Sądu Kryminalnego.	Opinia Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości.

№ 33.

О порядкѣ представленія контрабандистовъ къ помилованію.

(8 (20) Февраля 1854 г.)

Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Чтобы упрочить основныя начала, какихъ слѣдовало бы придерживаться при представленіи къ помилованію лицъ, подвергнутыхъ за контрабанду наказаніямъ или судебными приговорами, или же опредѣленіями Таможенныхъ властей, — Таможеннымъ Отдѣленіемъ при Канцеляріи Намѣстника въ Царствѣ сдѣланы сношенія съ Департаментомъ Внѣшней Торговли относительно изданія соответственныхъ вышесказанному предмету распоряженій; вслѣдствіе чего, приняты слѣдующія правила, подтвержденныя Княземъ Намѣстникомъ и Министромъ Финансовъ Имперіи, а именно:

1. что прошенія о помилованіи лицъ, приговоренныхъ за контрабанду судебными приговорами, должны быть принимаемы на разсмотрѣніе по порядку и общимъ правиламъ, существующимъ въ этомъ отношеніи для другихъ всякаго рода преступниковъ, приговоренныхъ судебными приговорами и подавшихъ просьбы о помилованіи;

2. что подобнаго рода прошенія контрабандистовъ, подвергнутыхъ взысканію опредѣленіями Таможенныхъ властей, должны быть изъясняемы и представляемы на разрѣшеніе Князя Намѣстника Таможеннымъ Отдѣленіемъ;

3. и — что въ обоихъ вышеозначенныхъ случаяхъ, прошенія о помилованіи могутъ быть принимаемы отъ тѣхъ лишь

№ 33.

Prawidła o przedstawianiu defraudantów do łaski.

(d. 8 (20) Lutego 1854 r.)

do
Sądów Kryminalnych.

KOMISSYA RZĄDOWA SPRAWIEDLIWOŚCI.

Dla ustalenia zasady, jakiejby się trzymać należało, w przedstawieniach do łaski osób, czy to wyrokami sądowemi, czy też przez komory wydanemi, za defraudacye na kary skazanych, — Wydział Celny przy biurze Księcia Namiestnika Królestwa, znosił się z Departamentem Handlu Zewnętrzного o wydanie stosownych pod względem powyższym rozporządzeń; wskutku czego przyjętemi w tej mierze zostały następujące prawidła, przez Jego Książęcą Mość i Ministra Skarbu Cesarstwa zatwierdzone, mianowicie zaś:

1. że odwołania się do łaski osób, wyrokami sądowemi za defraudacye skazanych, mają być przyjmowane i do rozpoznania przedstawiane, podług porządku i ogólnych zasad, jakie pod tym względem co do innych wszelkiego rodzaju przestępców, od wyroków sądowych do drogi łaski odwołujących się, obowiązują;

2. że podobne odwołania się ze strony defraudantów wyrokami władzy celnej do kary pociąganych, winny być wyjaśniane i przedstawiane do decyzji Księciu Namiestnikowi przez Wydział Celny—i

3. że w obudwu powyższych przypadkach, prosby o łaskę mogą być przyjęte od tych jedynie defraudantów,

контрабандистовъ, относительно коихъ, постановленные Судебными или же Таможенными властями приговоры, во время подачи ими просьбы о помилованіи, вступили уже въ обязательную силу.

Правительственная Коммисія Юстиціи, вслѣдствіе отношенія Таможеннаго Отдѣленія при Капелляріи Намѣстника въ Царствѣ, сообщая Уголовному Суду вышеозначенныя правила, предписываетъ, дабы въ каждомъ подобнаго рода случаѣ, оный Судъ, со всею точностію соображался съ этими правилами.

Варшава, 8 (20) Февраля 1854 года.

(подписано) *Бржезинскій.*

N. 1,794.

N° 34.

Въ какихъ случаяхъ подача просьбъ о помилованіи не можетъ имѣть мѣста.

(29 Января (10 Февраля) 1863 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Изъ присылаемыхъ табелей и слѣдственныхъ дѣлъ, Правительственная Коммисія Юстиціи усматриваетъ, что Суды принимаютъ просьбы о помилованіи, между прочими, и отъ такихъ подсудимыхъ, кои приговорены, на основаніи статей Гмишпаго Устава, а также и по подлежащимъ Уложенію о наказаніяхъ

противо которымъ западле выроки, czy to władzy sądowej, czyli téż celnej, w chwili odwołania się do łaski będą już prawomocnymi.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, powodowana odezwą Wydziału Celnego przy biurze Księcia Namiestnika Królestwa, zawiadamiając o powyższych prawidłach Sąd Kryminalny, poleca, ażeby się w każdymъ odpowiednimъ wypadku jak najściślej do nich stosował.

Warszawa, dnia 8 (20) Lutego 1854 r.

(podpisano) *Brzeziński.*

Nr. 1,794.

N° 34.

Objasnienie, w jakichъ wypadkachъ odwołanie się do łaski miejsca mieć nie może.

(d. 29 Stycznia (10 Lutego) 1863 r.)

do
wszystkichъ Sądówъ Kryminalnychъ.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAWIEDLIWOŚCI.

Z nadesłanychъ tabell i akt, dostrzega Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, że Sądy przyjmują odwołania się do łaski, między innymi i od kar, tak z Ustawy o Sądachъ gminnychъ wymierzanychъ, jak również ze spraw Kodeksowi podle-

дѣламъ, въ коихъ слѣдствіе можетъ производиться лишь по требованію обиженнаго.

Такой порядокъ судопроизводства неумѣстенъ, ибо —

Относительно перваго пункта:

Упомянутый Гминный Уставъ, сверхъ значительнаго смягченія наказаній за полицейскіе проступки, имѣя также въ виду исправленіе производства по судебной части при изслѣдованіи сказанныхъ проступковъ, предписалъ весьма краткія правила судопроизводства, клонящіяся къ немедленному, а тѣмъ самымъ къ самому дѣйствительнѣйшему опредѣленію наказанія.

Въ самомъ дѣлѣ, Уставъ этотъ въ 127-й, 276-й, 280-й и 283-й статьяхъ предписываетъ: состоявшіеся приговоры безотлагательно приводить въ исполненіе. Нигдѣ не упоминаетъ онъ о принятіи просьбъ о помилованіи; напротивъ, эти статьи, преимущественно же выраженіе въ послѣдней статьѣ, что приговоръ долженъ быть, тотчасъ послѣ его объявленія, приведенъ въ исполненіе, приводятъ къ самому полному убѣжденію, что помилованіе вовсе не относится къ приговореннымъ къ полицейскимъ наказаніямъ.

Между тѣмъ Суды, понимая ошибочно этотъ новый законъ и толкуя оный вопреки его смыслу, принимаютъ просьбы и представляютъ къ помилованію приговоренныхъ къ полицейскимъ наказаніямъ; этимъ они надолго приостанавливаютъ приведеніе наказаній въ исполненіе и ослабляютъ ихъ дѣйствительность, подвергая сверхъ того обвиненныхъ вторичной явкѣ для несенія сказанныхъ наказаній, тогда какъ могли бы и должны были бы немедленно распорядиться о приведеніи оныхъ въ дѣйствіе.

Взглядъ Судовъ и приспособленіе ихъ къ правиламъ и другимъ предписаніямъ относительно помилованія, въ этомъ случаѣ, являются не соответственными, ибо упомянутый Гминный Уставъ, какъ послѣдній, особый и Высочайше утвержденный законъ для полицейскихъ проступковъ, тѣмъ самымъ утверждаетъ въ не-

гачающих, въ которыхъ dochodzenie nastąpić może tylko na żądanie obrażonego.

Postępowanie takie jest niewłaściwém, albowiem —

Co do pierwszego:

Namieniona Ustawa gminna, obok znacznego złagodzenia kar za wykroczenia policyjne, mając na celu i uproszczenie działań sądowych w ich dochodzeniu, przepisała zarazem nader skrócone formy postępowania, zmierzające do szybkiego, a przez to najskuteczniejszego, wymiaru kary.

Jakoż w art. 127, 276, 280 i 283 nakazuje ta Ustawa zapadłe wyroki niezwłocznie egzekwować. Nie wspomina nigdzie o przyjmowaniu odwołań się do łaski, owszem, z tych przepisów, a szczególnie z wyrażenia w ostatnim artykule, iż wyrok ma być zaraz wykonany po jego ogłoszeniu, wynika najzupełniejsze przekonanie, że łaska nie służy policyjnie skazanym.

Tymczasem Sądy, działając w mylném pojęciu i w sprzecznej z duchem całego tego nowego prawa interpretacji, przyjmują odwołania się i przedstawiają od takich kar policyjnych do łaski; przez to wstrzymują na długo wykonanie onych i osłabiają ich skuteczność, narażając przytém обвинionych на непотrzeбне други раз ставиеннiцтва до одцирпениа речзоных кар, киди в пиервсзых терминих, могли и повинны натыхмиасть зарзздиць их егзекуциз.

Zapatrywanie i stosowanie się Sądów do Procedur i innych względem łaski przepisów, jest w tej mierze nieodpowiednie, skoro wspomniana Ustawa gminna, będąc dla wykroczeń policyjnych ostatniem, szczególnem prawem, Najwyżej zatwierdzonem, ustala tѣm samѣm pewnośc, że co do

сомнѣнности, что, относительно сказанныхъ проступковъ, прежнія, общія правила о помилованіи не дѣйствительны.

Относительно втораго пункта:

Опредѣленіе наказаній за многочисленныя преступленія, изслѣдованіе коихъ существующее Уголовное Уложеніе дозволяетъ лишь по требованію обиженныхъ или потерпѣвшихъ убытокъ лицъ, составляетъ такъ сказать исключительное ихъ достояніе, за причиненный имъ ущербъ въ здоровью, доброй славѣ или въ имуществѣ. Изъ этого явствуетъ, что не подлежатъ помилованію тѣ наказанія, приведеніе которыхъ въ дѣйствіе или отреченіе отъ нихъ зависитъ отъ воли челобитчика.

Не должны также эти наказанія подлежать помилованію и потому, что для обиженныхъ они могутъ быть единственнымъ средствомъ къ испрошенію у нихъ прощенія, къ мировой сдѣлкѣ или даже къ полученію какого нибудь вознагражденія; въ чемъ обвиненный имѣлъ также средство обыкновеннымъ путемъ избѣжать наказанія, ибо, когда челобитчикъ откажется отъ жалобы и не требуетъ взысканія, то оно и по самому закону дѣлается уже не нужнымъ.

Суды однакоже не обращаютъ вниманія на это такъ сказать частное достояніе, но принимаютъ просьбы о помилованіи и по такого рода наказаніямъ, что равнымъ образомъ несоответственно и должно быть отмѣнено.

Изъятіе по сему предмету допускается лишь въ указанныхъ 1,000, 1,001, 1,002, 1,003, 1,004, 1,005, 1,006, 1,007, 1,009, 1,029, 1,030, 1,042, 1,043, и 1,044-ю статьями того же Уложенія преступленіяхъ, коихъ изслѣдованіе, хотя бываетъ производимо также по требованію жалобщиковъ, однакоже прекращеніе опредѣленныхъ уже наказаній, по 163-й статьѣ Уложенія, не зависитъ отъ ихъ воли. А посему, по наказаніямъ, кои не могутъ быть прекращаемы даже и въ слѣдствіе примиренія между сторонами, дозволяется принести просьбу о помилованіи.

wzmiankowanych przewinień, dawniejsze, ogólne przepisy o łasce, nie obowiązują.

Co do drugiego:

Wymiar kar za liczne przestępstwa, których dochodzenie obowiązujący Kodeks Kryminalny dopuszcza tylko na żądanie pokrzywdzonych i poszkodowanych, jest wyłączną niejako ich własnością, za doznane cierpienia na zdrowiu, dobrej sławie, lub za zrządzone im szkody materyalne. Z tego wynika, że nie podlegają łasce te kary, kiedy egzekucya albo zrzeczenie się onych, od woli skarżących zależy.

Nie powinny też ulegać i dla tego, że kary namienione mogą być jedyną rękojmią satysfakcyi pokrzywdzonych w uzyskaniu przeproszenia, zagodzenia, albo nawet jakiego wynagrodzenia, w czém zarazem obwiniony ma środek w zwyczajnej drodze uniknienia kary, bo gdy skarżący odstąpi i zrzeknie się jej, to z samego prawa ulega już umorzeniu.

Sądy przecież nie zważają na tę niemal własność prywatną, przyjmują odwołania się do łaski i od takich kar, co również jest niewłaściwemi zaniechaném być winno.

Wyjątek w tym przedmiocie ma miejsce tylko co do spraw o przestępstwa art. 1,000, 1,001, 1,002, 1,003, 1,004, 1,005, 1,006, 1,007, 1,009, 1,029, 1,030, 1,042, 1,043 i 1,044 tegoż Kodeksu zagrożone, których dochodzenia chociaż rozpoczynane bywają podobnie na domaganie się skarżących, jednak umorzenie zawyrokowanych już kar, od ich woli art. 163 Kodeksu jest wyłączone. Od tych więc kar, nie mogących być umorzonymi, nawet w skutek pojednania się stron, służy odwołanie się do łaski.

Объяснивъ такимъ образомъ предписанія закона, смыслъ и дѣйствительное значеніе оныхъ, Правительственная Коммисія Юстиціи, по распоряженію Его Императорскаго Высочества Великаго Князя Намѣстника въ Царствѣ, объявленному отзывомъ Статсъ-Секретаря при Совѣтѣ Управленія, отъ 25 Января (6 Февраля) сего года, за N. 19,876, предписываетъ Суду, дабы онъ не принималъ и не представлялъ просьбъ о помилованіи, какъ по наказаніямъ, опредѣляемымъ на основаніи Гминнаго Устава, такъ и по наказаніямъ въ тѣхъ дѣлахъ, которыя могутъ быть изслѣдуемы лишь вслѣдствіе требованія обиженныхъ или испывавшихъ убытокъ лицъ (кромѣ изъятыхъ вышесказанною 163 статьею); напротивъ, старался бы всѣ эти наказанія безотлагательно приводить въ исполненіе, по точному смыслу закона; Прокуроры же, исправляющіе должности свои при Судахъ, должны строго смотрѣть и наблюдать за снмъ.

Варшава, 29 Января (10 Февраля) 1863 г.
N. 2,051.

N° 35.

Высочайшій указъ о смягченіи наказаній уголовныхъ и исправительныхъ въ Царствѣ Польскомъ.

(30 Августа (11 Сентября) 1864 г.)

БОЖІЕЮ МИЛОСТІЮ
МЫ АЛЕКСАНДРЪ II,
ИМПЕРАТОРЪ И САМОДЕРЖЕЦЪ ВСЕРОССІЙСКІЙ, ЦАРЬ ПОЛЬСКІЙ,
ВЕЛИКІЙ КНЯЗЬ ФИНЛЯДСКІЙ.
и проч., и проч., и проч.

Указомъ Нашимъ 17 Апрѣля 1863 года, Мы облегчили тягость уголовныхъ и исправительныхъ наказаній, опредѣляе-

W tym sposobie objaśniwszy przepisy prawa, ich ducha i rzeczywiste znaczenie, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, wskutku upoważnienia JEHO CESARSKIEJ WYSOKOŚCI Wielkiego Księcia Namiestnika Królestwa odezwa Sekretarza Stanu przy Radzie Administracyjnej z dnia 25 Stycznia (6 Lutego) r. b., Nr. 19,876, objawionego, poleca Sądowi: aby nie przyjmował i nie przedstawiał odwołań się do łaski, tak od kar z Ustawy gminnej stanowionych, jak i od kar w sprawach, które tylko na żądanie pokrzywdzonych lub poszkodowanych rozwinięte być mogą (oprócz wyłączonych powyższym artykułem 163), ale owszem, wszystkie te kary starał się niezwłocznie egzekwować, jak tego prawo wymaga—czego téż Prokuratorzy przy Sądach urzędujący ściśle przestrzegać i pilnować będą.

w Warszawie, dnia 29 Stycznia (10 Lutego) 1863 r.
Nr. 2,051.

N° 35.

Ukaz Najwyższy o złagodzeniu kar głównych i poprawczych w Królestwie Polskiem.

(d. 30 Sierpnia (11 Września) 1864 roku).

Z BOŻEJ ŁASKI
MY ALEXANDER II,
CESARZ I SAMOWŁADCA WSZECZ ROSSTI, KRÓL POLSKI,
WIELKI KSIĄŻE FINLANDZKI,
etc. etc, etc.

Ukazem NASZYM z dnia 17. Kwietnia 1863 roku złagodziłyśmy surowość kar głównych i poprawczych, wymierza-

мыхъ за преступленія и проступки въ Имперіи Нашей. Нынѣ, усматривая, что въ Царствѣ Польскомъ постепенно водворяется нарушенный временно законный порядокъ, Мы признаемъ возможнымъ ввести и тамъ мѣры смятченія наказаній, подобныя приведеннымъ въ дѣйствіе въ Имперіи, и вслѣдствіе сего постановили и постановляемъ:

Статья 1.

Наложіе клеймъ на преступниковъ, къ уголовному наказанію приговоренныхъ, равно наказаніе розгами въ замѣнъ или для усиленія инаго наказанія присуждаемое, отнынѣ отмѣняются.

Статья 2.

Существовавшее доселѣ въ Царствѣ, на основаніи особыхъ, оставшихся тамъ отъ прежняго времени, мѣстныхъ постановленій, наказаніе розгами подсудимыхъ во время производства слѣдствія на будущее время воспрещается и, съ обнаруженіемъ сего указа, не можетъ быть ни подъ какимъ предлогомъ допускаемо.

Статья 3.

Наказаніе розгами, не сопровождаемое другими взысканіями, замѣняется, на основаніяхъ, определенныхъ въ 89 и 90 ст. Уложения о наказаніяхъ Уголовныхъ и Исправительныхъ въ Царствѣ, тюремнымъ заключеніемъ или арестомъ, съ уменьшеніемъ срока согласно 5 статьѣ настоящаго указа.

Статья 4.

Работы въ арестантскихъ ротахъ, въ отношеніи ихъ срока, раздѣляются отнынѣ на слѣдующіе разряды: первый отъ 3¹/₂ до 4, второй отъ 3-хъ до 3¹/₂, третій отъ 2¹/₂ до 3-хъ, четвер-

ныхъ в Цесарствіе Нашѣмъ, за преступства и выкroczenia. Przekonawszy się obecnie, że w Królestwie Polskim stopniowo ustala się naruszony czasowo prawny porządek, uznaliśmy możebnymъ wprowadzić i tam środki złagodzenia kar, podobne wprowadzonym w wykonanie w Cesarstwie, i wskutek tego postanowiliśmy i stanowimy:

Artykuł 1.

Piętnowanie przestępców skazanych na karę główną, niemniej kara chłosty, w zamian lub dla zaostrzenia innej kary zawyrokowana, odtąd zniesione zostają.

Artykuł 2.

Istniejąca dotąd w Królestwie, na zasadzie osobnych z dawnych czasów pozostałych tam ustaw miejscowych, chłosta różgami podsądnych w toku śledztwa, zabrania się na przyszłość i z dniem ogłoszenia niniejszego ukazu, pod żadnym pozorem miejsca mieć nie może.

Artykuł 3.

Kara chłosty różgami, jeśli nie jest połączoną z inną jaką karą, zamienną być ma, według zasad wskazanych w Artykułach 89 i 90 Kodeksu Kar Głównych i Poprawczych w Królestwie, na osadzenie w wieży lub na areszt, ze skróceniem ich trwania podług artykułu 5 niniejszego ukazu.

Artykuł 4.

Roboty w rotach aresztanckich, pod względem ich trwania, dzielić się odtąd będą na następujące stopnie: pierwszy od 3¹/₂ lat do 4-ch, drugi od 3-ch do 3¹/₂, trzeci od 2¹/₂

тый отъ $1\frac{1}{2}$ до $2\frac{1}{2}$ лѣтъ и пятый отъ одного года до одного съ половиною года.

Четыре года работъ по вышеозначенному облегченію соотвѣтствуютъ высшей степени по Уложенію и Наказаніяхъ.

Статья 5.

Определенный Уложеніемъ о наказаніяхъ срокъ заключенія въ рабочемъ домѣ, въ крѣпости, въ смирительномъ домѣ, или же въ тюрьмѣ, уменьшаемъ будетъ при опредѣленіи сего наказанія одною третьею частію, а при уменьшающихъ вину обстоятельствахъ—до половины.

Статья 6.

При замѣнѣ, на основаніи ст. 85-й Уложенія о наказаніяхъ, содержанія въ исправительныхъ арестантскихъ ротахъ гражданского вѣдомства, какъ для женщинъ, такъ и для людей по старости, дряхлости или инымъ причинамъ неспособныхъ къ работамъ въ ротахъ, заключеніемъ въ рабочемъ домѣ,—не должны быть увеличиваемы сроки работъ и заключенія.

Статья 7.

Постановляемыя выше смягченія наказаній примѣняются, какъ къ лицамъ, подъ судомъ состоящимъ, такъ и къ осужденнымъ по приговорамъ, хотя вошедшимъ въ законную силу, но не приведеннымъ еще въ исполненіе.

Статья 8

Дѣйствующія въ нѣкоторыхъ мѣстностяхъ Царства Польскаго постановленія Прускаго Устава Уголовнаго Судопроизводства относительно присужденія экстраординарнаго наказанія

до 3-х, чварты од $1\frac{1}{2}$ року до $2\frac{1}{2}$ lat i piąty od jednego do jednego i pół roku.

Cztery lata robót, według powyższego złagodzenia, odpowiada najwyższemu zakresowi téj kary, oznaczonej w Kodeksie Kar.

Artykuł 5.

Zakreślone Kodeksem karnym trwanie kary osadzenia w domu roboczym, w twierdzy, w domu poprawy lub w więz, skracane będzie, przy wyrzeczeniu kary téj, o jedną trzecią część, a przy okolicznościach winę zmniejszających,—o połowę.

Artykuł 6.

Przy zamianie, na zasadzie artykułu 85 Kodeksu Kar, kary oddania do cywilnych poprawczych rot aresztanckich, na karę osadzenia w domu roboczym, tak kobietom, w każdym razie, jakoteż mężczyznom, dla podeszłego wieku, zgrzybiałości lub z innych przyczyn do robót w rotach niezdatnym, czas trwania robót i osadzenia zwiększany być nie powinien.

Artykuł 7.

Postanowione wyżej złagodzenia kar zastosowane być mają, tak do osób pod sądem zostających, jakoteż i do skazanych wyrokami, chociażby te stały się już prawomocnemi, lecz nie zostały jeszcze wprowadzone w wykonanie.

Artykuł 8.

Obowiązujące w niektórych częściach Królestwa Polskiego przepisy Procedury Kryminalnej Pruskiej, co do wymierzania kary podzwyczajnej, uchylają się i wskutek tego, we

отмѣняются, и за тѣмъ, во всѣхъ случаяхъ, опредѣленныхъ сими постановленіями, предоставляется отнынѣ Судамъ право, на основаніи открытыхъ по слѣдствію уликъ, смотря по ихъ важности, или приговорить подсудимаго къ постановленному закономъ ординарному наказанію, или же освободить его отъ такого наказанія.

Статья 9.

Развитіе настоящаго указа, который долженъ быть внесенъ въ Дневникъ Законовъ, поручаемъ Совѣту Управленія Царства, а исполненіе сего указа возлагаемъ на Правительственныя Комисіи Юстиціи и Внутреннихъ Дѣлъ.

Данъ въ Югенгеймѣ (близъ Дармштадта), Августа 30 (Сентября 11) дня 1864 года.

(подписано) АЛЕКСАНДРЪ.

Контрасигцировалъ Министръ Статсъ-Секретарь,
(подписано) В. Платоновъ.

№ 36.

О срокѣ для представленія общаго обзорѣнія дѣйствій по управленію.

*Выписка изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія
отъ 29 Ноября (11 Декабря) 1838 г.*

Товарищъ Министра Статсъ-Секретаря, въ отзывѣ отъ 21 Ноября (3 Декабря) с. г., увѣдомилъ Намѣстника:

что Государь Императоръ, обращаясь къ статьѣ 29-й грамоты, Всемилостивѣйше Царству Польскому дарованной, и къ ста-

всѣхъ случаяхъ теми przepisami określonych, Sady odtąd władne będą, na zasadzie wykrytych w toku śledztwa poszlak i w miarę ich ważności, skazać podsądnego na karę zwyczajną, prawem postanowioną, lub zupełnie go uwolnić od tej kary.

Artykuł 9.

Rozwinięcie niniejszego ukazu, który w Dzienniku Praw zamieszczony być ma, Radzie Administracyjnej Królestwa polecamy; wykonanie zaś tegoż ukazu wkładamy na Komisję Rządową, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych.

Dan w Jugenheimie (pod Darmstadt), dnia 30 Sierpnia (11 Września) 1864 r.

(podpisano) ALEXANDER.

przez Cesarza i Króla, Minister Sekretarz Stanu,
(podpisano) W. Płatonow.

№ 36.

O terminie do składania rysu działań władz rządowych.

*Wypis z protokołu posiedzenia Rady Administracyjnej
z dnia 29 Listopada (11 Grudnia) 1838 r.*

Pomocnik Ministra Sekretarza Stanu w odezwie z dnia 21 Listopada (3 Grudnia) r. b. zawiadomił Namiestnika:

że NAJJAŚNIEJSZY PAN biorąc na uwagę, że jakkolwiek przepisy art. 29 Statutu Organicznego i 60 Organizacji Ra-

тъ 60-й учрежденія Государственнаго Совѣта, изволить находить, что, хотя узаконенія эти не опредѣляютъ положительнаго срока, въ который Государственный Совѣтъ обязанъ представлять Государю Императору общее обзорѣніе дѣйствій по управленію за каждый годъ, но срокъ сей долженъ быть сколь возможно кратчайшій, тѣмъ болѣе, что 19 (31) Іюня 1818 г. и 7 (19) Декабря 1826 года послѣдовали уже Высочайшія повелѣнія, чтобы отчеты Управленію представляемы были Его Императорскому Величеству всегда въ теченіе послѣдующаго года. По этому поводу Государь Императоръ соизволилъ повелѣть ему, Товарищу Министра, войти въ сношеніе съ Намѣстникомъ Царства, нѣтъ ли какихъ либо мѣстныхъ препятствій, чтобы помянутое общее обзорѣніе восходило на благоусмотрѣніе Его Величества по прошествіи каждаго года, вмѣстѣ съ проектомъ бюджета на будущій годъ.

Совѣтъ опредѣлилъ: означенное Высочайшее Его Императорскаго Величества повелѣніе и отзвы Товарища Министра Статсъ-Секретаря препроводить въ Правительственныя Комиссіи по принадлежности для немедленнаго исполненія.

Относительно же того, что Государю Императору угодно знать мнѣніе: нѣтъ ли какихъ либо мѣстныхъ обстоятельствъ, которыя бы препятствовали Государственному Совѣту представлять ежегодно Его Императорскому Величеству общее обзорѣніе дѣйствій по Управленію Царства, вмѣстѣ съ проектомъ бюджета на слѣдующій годъ, Совѣтъ Управленія, не усматривая никакого препятствія къ исполненію объявленной о семъ Монаршей воли, постановилъ:

1. общія обзорѣнія отчетовъ о дѣйствіяхъ Главноуправляющихъ разными частями имѣютъ быть Государственнымъ Совѣтомъ составляемы прежде еще, нежели онъ окончательно разсмотритъ проектъ бюджета, съ коимъ таковое обзорѣніе должно быть повергаемо на Высочайшее благоусмотрѣніе Его Императорскаго Величества;

2. обзорѣніе, которое имѣетъ быть представлено въ будущемъ году вмѣстѣ съ бюджетомъ на 1840 годъ, должно за-

ды Стану не означили термина, въ которомъ таъ Рada obo-
ви́зана́ jest składać ułożony przez siebie rys z corocznych
działań Rządu, przecież życzyć należy, żeby termin pomie-
niony był, o ile być może, krótki, zwłaszcza, że przez decy-
zye NAJWYŻSZE z dnia 19 (31) Lipca 1818 r. i 7 (19) Gru-
dnia 1826 roku poleconém zostało, żeby raporta z działań
rządowych składane zawsze były w ciągu roku następnego.
Z tego powodu, JEHO CESARSKO-KRÓLEWSKA MOŚĆ rozkazał
mu (pomocnikowi Ministra) porozumić się z Namiestnikiem
Królestwa, czyliby nie stało na przeszkodzie temu, ażeby
wzmiankowany wyżej rys działań rządowych przedstawiony
Mu był po upływie każdego roku, łącznie z projektem do
budżetu na rok następny.

Rada postanowiła, tak postanowienie JEHO CESARSKO-
KRÓLEWSKIEJ MOŚCI, jako i odezwy pomocnika Ministra Se-
kretarza Stanu, przesłać właściwym Kommissyom Rządowym,
w celu niezwłocznego objętych w nich NAJWYŻSZYCH rozka-
zów wykonania.

Co się zaś tyczy życzenia JEHO CESARSKO-KRÓLEWSKIEJ
MOŚCI, iżby Mu układane przez Radę Stanu rysy działań
Rządowych przedstawiane były corocznie, łącznie z projekta-
mi do budżetu na lata następne, Rada zważając, że żadna
miejscowa okoliczność wykonania téjże woli nie wstrzymuje,
oświadczyła:

1. że odtąd rysy z działań rządowych winny być przez
Radę Stanu przygotowane przed ostatecznym rozpoznaniem
przez nią projektu do budżetu, z którym JEHO CESARSKO-
KRÓLEWSKIEJ MOŚCI przedstawiane być winny;

2. że rys, który łącznie z projektem do budżetu na rok

ключать въ себѣ отчеты о дѣйствіяхъ по Управленію за 1836, 1837 и 1838 годы;

3. а дабы Государственный Совѣтъ поставить въ возможность совершить трудъ сей своевременно, вмѣнить въ обязанность Правительственнымъ Коммисіямъ и Высшей Счетной Палатѣ, чтобы онѣ отчеты по своимъ частямъ за прошлый 1837 годъ внесли въ Совѣтъ Управленія не позже 20 Января (1 Февраля) будущаго года, а такіе же отчеты за 1838 годъ представили бы не позже 3 (15) Мая того же года, принявъ за правило на будущее время представлять отчеты за каждый истекшій годъ къ тому же времени, т. е. къ 3 (15) Мая. А какъ Правительственная Коммисія Финансовъ внесла уже отчеты свои за истекшіе годы, при представленіи проектовъ годовыхъ бюджетовъ, то нынѣ предписать ей только о томъ, чтобы она впредь такіе отчеты, начиная съ текущаго года, вносила ежегодно къ вышеозначенному сроку.

Статье-Секретарь, (подписано) *Тимовскій*.

N. 24,324.

КОНЕЦЪ ВТОРАГО ТОМА.

1840 в року przyszłym ma być przesłany, ma obejmować w sobie działania z lat 1836, 1837 i 1838;

3. że w celu postawienia Rady Stanu w możności przygotowania pracy tej na czas właściwy, Kommissye Rządowe tudzież NAJWYŻSZA Izba Obrachunkowa obowiązane są raporta z działań swych za rok upłyniony 1837 przedstawić Radzie Administracyjnój, najdalej dnia 20 Stycznia (1 Lutego) roku przyszłego, a raporta za rok 1838, najdalej dnia 3 (15) Maja tegoż roku, który to dzień 3 (15) Maja, za termin ostateczny do składania corocznych raportów z każdego upłynionego roku, ma być uważany.

Że zaś Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu złożyła już raporta swoje za lata upłynione, przy przedstawieniu projektów do corocznych budżetów—przeto poleconém jej jedynie zostaje, ażeby nadal, poczynając od raportu z działań roku bieżącego, też raporta coroczne w wyznaczonym wyżej terminie, dnia 3 (15) Maja, składała.

Sekretarz Stanu, (podpisano) *Tymowski*.

Nr. 24,324.

KONIEC TOMU DRUGIEGO.

86431

